

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 18 април 2018 г.
(OR. en)

7959/18
ADD 1

Междуетноститутуционално досие:
2018/0092 (NLE)

WTO 63
SERVICES 12
COASI 80

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор
Дата на получаване:	18 април 2018 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2018) 193 final
Относно:	ПРИЛОЖЕНИЕ към предложение за Решение на Съвета за подписване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 193 final.

Приложение: COM(2018) 193 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.4.2018г.
COM(2018) 193 final

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

предложение за Решение на Съвета

**за подписване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за
икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония**

СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ЯПОНИЯ
ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕАМБЮЛ

ГЛАВА 1 ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ (членове 1.1 до 1.9)

ГЛАВА 2 ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ

РАЗДЕЛ А Общи разпоредби (членове 2.1 до 2.5)

РАЗДЕЛ Б Национално третиране и достъп на стоки до пазара (членове 2.6 до 2.22)

РАЗДЕЛ В Улесняване на износа на лозаро-винарски продукти (членове 2.23 до 2.31)

РАЗДЕЛ Г Други разпоредби (членове 2.32 до 2.35)

ГЛАВА 3 ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД И ПРОЦЕДУРИ, СВЪРЗАНИ С ПРОИЗХОДА

РАЗДЕЛ А Правила за произход (членове 3.1 до 3.15)

РАЗДЕЛ Б Процедури, свързани с произхода (членове 3.16 до 3.26)

РАЗДЕЛ В Разни (членове 3.27 до 3.29)

ГЛАВА 4 МИТНИЧЕСКИ ВЪПРОСИ И УЛЕСНЯВАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА (членове 4.1 до 4.14)

ГЛАВА 5 СРЕДСТВА ЗА ТЪРГОВСКА ЗАЩИТА

РАЗДЕЛ А Общи разпоредби (член 5.1)

РАЗДЕЛ Б Двустранни защитни мерки (членове 5.2 до 5.8)

РАЗДЕЛ В Глобални защитни мерки (членове 5.9 и 5.10)

РАЗДЕЛ Г Антидъмпингови и изравнителни мерки (членове 5.11 до 5.14)

ГЛАВА 6 САНИТАРНИ И ФИТОСАНИТАРНИ МЕРКИ (членове 6.1 до 6.16)

ГЛАВА 7 ТЕХНИЧЕСКИ ПРЕЧКИ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА (членове 7.1 до 7.14)

ГЛАВА 8 ТЪРГОВИЯ С УСЛУГИ, ЛИБЕРАЛИЗИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

РАЗДЕЛ А Общи разпоредби (членове 8.1 до 8.5)

РАЗДЕЛ Б Либерализиране на инвестициите (членове 8.6 до 8.13)

РАЗДЕЛ В Трансгранична търговия с услуги (членове 8.14 до 8.19)

РАЗДЕЛ Г Влизане и временен престой на физически лица (членове 8.20 до 8.28)

РАЗДЕЛ Д Регулаторна рамка

ПОДРАЗДЕЛ 1 Вътрешна нормативна уредба (членове 8.29 до 8.32)

ПОДРАЗДЕЛ 2 Разпоредби с общо приложение (членове 8.33 до 8.35)

ПОДРАЗДЕЛ 3 Пощенски и куриерски услуги (членове 8.36 до 8.40)

ПОДРАЗДЕЛ 4 Далекосъобщителни услуги (членове 8.41 до 8.57)

ПОДРАЗДЕЛ 5 Финансови услуги (членове 8.58 до 8.67)

ПОДРАЗДЕЛ 6 Услуги по международен морски транспорт (членове 8.68 и 8.69)

РАЗДЕЛ Е Електронна търговия (членове 8.70 до 8.81)

ГЛАВА 9	ДВИЖЕНИЕ НА КАПИТАЛИ, ПЛАЩАНИЯ И ПАРИЧНИ ПРЕВОДИ И ВРЕМЕННИ ЗАЩИТНИ МЕРКИ (членове 9.1 до 9.4)
ГЛАВА 10	ДЪРЖАВНИ ПОРЪЧКИ (членове 10.1 до 10.17)
ГЛАВА 11	ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА (членове 11.1 до 11.9)
ГЛАВА 12	СУБСИДИИ (членове 12.1 до 12.10)
ГЛАВА 13	ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПРЕДПРИЯТИЯ, НА КОИТО СА ПРЕДОСТАВЕНИ СПЕЦИАЛНИ ПРАВА ИЛИ ПРИВИЛЕГИИ, И ОПРЕДЕЛЕНИ МОНОПОЛИ (членове 13.1 до 13.8)
ГЛАВА 14	ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ
РАЗДЕЛ А	Общи разпоредби (членове 14.1 до 14.7)
РАЗДЕЛ Б	Стандарти относно интелектуалната собственост
ПОДРАЗДЕЛ 1	Авторско право и сродни права (членове 14.8 до 14.17)
ПОДРАЗДЕЛ 2	Търговски марки (членове 14.18 до 14.21)

ПОДРАЗДЕЛ 3	Географски означения (членове 14.22 до 14.30)
ПОДРАЗДЕЛ 4	Промислени дизайни (член 14.31)
ПОДРАЗДЕЛ 5	Нерегистриран външен изглед на продуктите (член 14.32)
ПОДРАЗДЕЛ 6	Патенти (членове 14.33 до 14.35)
ПОДРАЗДЕЛ 7	Търговски тайни и неразгласени изпитвания или други данни (членове 14.36 и 14.37)
ПОДРАЗДЕЛ 8	Нови сортове растения (член 14.38)
ПОДРАЗДЕЛ 9	Нелоялна конкуренция (член 14.39)

РАЗДЕЛ В Правоприлагане

ПОДРАЗДЕЛ 1	Общи разпоредби (членове 14.40 и 14.41)
ПОДРАЗДЕЛ 2	Правоприлагане — гражданскоправни средства за защита (членове 14.42 до 14.49)

ПОДРАЗДЕЛ 3 Прилагане на закрилата срещу присвояването на търговски тайни (член 14.50)

ПОДРАЗДЕЛ 4 Правоприлагане — гранични мерки (член 14.51)

РАЗДЕЛ Г Сътрудничество и институционални договорености (членове 14.52 до 14.55)

ГЛАВА 15 КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ (членове 15.1 до 15.7)

ГЛАВА 16 ТЪРГОВИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (членове 16.1 до 16.19)

ГЛАВА 17 ПРОЗРАЧНОСТ (членове 17.1 до 17.8)

ГЛАВА 18 ДОБРИ РЕГУЛАТОРНИ ПРАКТИКИ И РЕГУЛАТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

РАЗДЕЛ А Добри регулаторни практики и регулаторно сътрудничество

ПОДРАЗДЕЛ 1 Общи разпоредби (членове 18.1 до 18.3)

ПОДРАЗДЕЛ 2 Добри регулаторни практики (членове 18.4 до 18.11)

ПОДРАЗДЕЛ 3 Регулаторно сътрудничество (членове 18.12 и 18.13)

ПОДРАЗДЕЛ 4 Институционални разпоредби (членове 18.14 до 18.16)

РАЗДЕЛ Б Хуманно отношение към животните (член 18.17)

РАЗДЕЛ В Заклучителни разпоредби (членове 18.18 и 18.19)

ГЛАВА 19 СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО (членове 19.1 до 19.8)

ГЛАВА 20 МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (членове 20.1 до 20.4)

ГЛАВА 21 УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

РАЗДЕЛ А Цел, приложно поле и определения (членове 21.1 до 21.3)

РАЗДЕЛ Б Консултации и медиация (членове 21.4 до 21.6)

РАЗДЕЛ В Процедура пред специалната група (членове 21.7 до 21.24)

РАЗДЕЛ Г Общи разпоредби (членове 21.25 до 21.30)

ГЛАВА 22 ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ (членове 22.1 до 22.6)

ГЛАВА 23 ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ (членове 23.1 до 23.8)

ПРИЛОЖЕНИЯ (посочени са само съществуващите приложения):

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-А ПРЕМАХВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА МИТАТА

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-Б СПИСЪК НА СТОКИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕНОВЕ 2.15 И 2.17

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-В МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА И ЧАСТИ

Допълнение 2-В-1 Правила на ООН, които се прилагат и от двете страни по споразумението

Допълнение 2-В-2 Правила на ООН, които се прилагат от една от страните по споразумението, но все още не се прилагат от другата страна по споразумението

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-Г УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗНОСА НА ШОЧУ

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-Д УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗНОСА НА ЛОЗАРО-ВИНАРСКИ ПРОДУКТИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-А УВОДНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ЗА ОТДЕЛНИТЕ
ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-Б СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОТДЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ ПРАВИЛА ЗА
ПРОИЗХОД

Допълнение 3-Б-1 Разпоредби, отнасящи се до някои превозни средства и части за превозни средства

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-В ИНФОРМАЦИЯ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН 3.5

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-Г ТЕКСТ НА ИЗЯВЛЕНИЕТО ЗА ПРОИЗХОД

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-Д ОТНОСНО КНЯЖЕСТВО АНДОРА

ПРИЛОЖЕНИЕ 3-Е ОТНОСНО РЕПУБЛИКА САН МАРИНО

ПРИЛОЖЕНИЕ 6 ДОБАВКИ В ХРАНИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 8-А РЕГУЛАТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА
ФИНАНСОВОТО РЕГУЛИРАНЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ 8-Б СПИСЪЦИ ПО ГЛАВА 8

ПРИЛОЖЕНИЕ I РЕЗЕРВИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ МЕРКИ

ПРИЛОЖЕНИЕ II РЕЗЕРВИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА БЪДЕЩИ МЕРКИ

ПРИЛОЖЕНИЕ III ЛИЦА НА БИЗНЕС ПОСЕЩЕНИЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА
УСТАНОВЯВАНЕТО, СЛУЖИТЕЛИ ПО
ВЪТРЕШНОКОРПОРАТИВНИ ТРАНСФЕРИ, ИНВЕСТИТОРИ И
ЛИЦА НА КРАТКОСРОЧНО ПОСЕЩЕНИЕ СЪС СТОПАНСКА ЦЕЛ

ПРИЛОЖЕНИЕ IV ДОСТАВЧИЦИ НА УСЛУГИ ПО ДОГОВОР И НЕЗАВИСИМИ
СПЕЦИАЛИСТИ

Допълнение IV Ограничения на стопанските дейности на доставчици на услуги
по договор и независими специалисти в Япония

ПРИЛОЖЕНИЕ 8-В ДОГОВОРЕНОСТ ОТНОСНО ДВИЖЕНИЕТО НА ФИЗИЧЕСКИ
ЛИЦА СЪС СТОПАНСКА ЦЕЛ

ПРИЛОЖЕНИЕ 10 ДЪРЖАВНИ ПОРЪЧКИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 14-А ЗАКОНОВИ И ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ НА СТРАНИТЕ ПО
СПОРАЗУМЕНИЕТО, СВЪРЗАНИ С ГЕОГРАФСКИТЕ ОЗНАЧЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 14-Б СПИСЪК НА ГЕОГРАФСКИТЕ ОЗНАЧЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 23 СЪВМЕСТНА ДЕКЛАРАЦИЯ

ПРЕАМБЮЛ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ и ЯПОНИЯ (наричани по-долу „страните“),

КАТО ОТЧИТАТ ролята на своето дългогодишно и стабилно партньорство, основано на общи принципи и ценности, както и важността на икономическите, търговските и инвестиционните връзки помежду им;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че е важно да задълбочат своите икономически, търговски и инвестиционни връзки в съответствие с целта за устойчиво развитие в неговото икономическо, социално и екологично измерение и да насърчават търговията и инвестициите помежду си, отчитайки нуждите на бизнеса във всяка от страните, и по-специално на малките и средните предприятия, както и необходимостта от постигане на високи равнища на опазване на околната среда и защита на труда чрез зачитане на съответните международно признати стандарти и международни споразумения, по които и двете страни са страна;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че настоящото споразумение допринася за повишаване на благосъстоянието на потребителите посредством политики, с които се осигурява високо равнище на защита на потребителите и икономическо благоденствие;

КАТО СЪЗНАВАТ, че динамичната и бързо променяща се глобална среда, породена от глобализацията и по-тясната интеграция на световните икономики, създава много нови икономически предизвикателства и възможности за страните;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че условията на техните икономики дават възможност за взаимно допълване и че това взаимно допълване би следвало да допринесе за по-нататъшно насърчаване на развитието на търговията и инвестициите между страните, като се използват икономическите предимства на всяка от тях в рамките на двустранни търговски и инвестиционни дейности;

КАТО ВЯРВАТ, че създаването на ясно определена и защитена търговска и инвестиционна рамка посредством взаимноизгодни правила за управление на търговията и инвестициите между страните би увеличило конкурентоспособността на техните икономики, би направило техните пазари по-ефикасни и динамични и би осигурило предвидима търговска среда, благоприятстваща по-нататъшното разширяване на търговията и инвестициите помежду им;

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ОТНОВО ангажимента си за спазване на Устава на Организацията на обединените нации и като имат предвид принципите, залегнали във Всеобщата декларация за правата на човека;

КАТО ПРИЗНАВАТ значението на прозрачността в международната търговия и международните инвестиции в полза на всички заинтересовани страни;

КАТО СЕ СТРЕМЯТ да установят ясни и взаимноизгодни правила, регламентиращи търговията и инвестициите между страните, и да намалят или премахнат пречките пред тях;

ТВЪРДО РЕШЕНИ да допринесат за хармоничното развитие и разширяване на международната търговия и международните инвестиции чрез отстраняване на пречките пред тях посредством настоящото споразумение и да избегнат създаването на нови пречки за осъществяването на търговия или инвестиции между страните, което би намалило ползите от настоящото споразумение;

КАТО СЕ ОСНОВАВАТ на своите съответни права и задължения съгласно Споразумението за СТО и на други многостранни, регионални и двустранни споразумения, по които те са страна; и

РЕШЕНИ да установят правна рамка за укрепване на икономическото партньорство между тях,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 1.1

Цели

Целите на настоящото споразумение са либерализиране и улесняване на търговията и инвестициите, както и насърчаване на по-тесните икономически връзки между страните.

ЧЛЕН 1.2

Общи определения

За целите на настоящото споразумение, освен ако е посочено друго:

- а) „Споразумение за селското стопанство“ означава Споразумението за селското стопанство в приложение 1А към Споразумението за СТО;

- б) „Антидъмпингово споразумение“ означава Споразумението за прилагане на член VI от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- в) „Споразумение за процедурите по лицензиране на вноса“ означава Споразумението за процедурите за лицензиране на вноса в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- г) „Споразумение за защитни мерки“ означава Споразумението за защитни мерки в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- д) „CPC“ означава Временната централна класификация на продуктите (Statistical Papers Series M No. 77, Отдел „Международни икономически и социални въпроси“, Статистическа служба на Организацията на обединените нации, Ню Йорк, 1991 г.);
- е) „митнически орган“ означава:
 - i) за Европейския съюз — службите на Европейската комисия, отговарящи за митническите въпроси, както и митническите администрации и всички други органи, оправомощени от държавите — членки на Европейския съюз, да прилагат и осигуряват спазването на митническото законодателство, и
 - ii) за Япония — Министерството на финансите;

- ж) „митническо законодателство“ означава законовите и подзаконовите актове на Европейския съюз или Япония, регулиращи вноса, износа и транзитното преминаване на стоки и поставянето им под каквато и да е друга митническа процедура, включително мерки по налагане на забрани, ограничения и контрол от компетентността на митническите органи;
- з) „митническа територия“ означава:
- i) за Европейския съюз — митническата територия в съответствие с посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза¹, и
 - ii) за Япония — територията, по отношение на която е в сила митническото законодателство на Япония;
- и) „дни“ означава календарни дни;
- й) „ДППУС“ означава Договореността относно правилата и процедурите за уреждане на спорове в приложение 2 към Споразумението за СТО;
- к) „ГАТС“ означава Общото споразумение по търговията с услуги в приложение 1Б към Споразумението за СТО;

¹ ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1.

- л) „ГАТТ от 1994 г.“ означава Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. в приложение 1А към Споразумението за СТО; за целите на настоящото споразумение позоваванията на членове от ГАТТ от 1994 г. включват тълкувателните бележки;
- м) „СДП“ означава Споразумението за държавните поръчки в приложение 4 към Споразумението за СТО¹;
- н) „Хармонизирана система“ или „ХС“ означава Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, включително нейните общи правила за тълкуване и съдържащите се в нея бележки към отделните раздели, глави и подпозиции;
- о) „МВФ“ означава Международният валутен фонд;
- п) „мярка“ означава всяка мярка, независимо дали под формата на закон, подзаконов акт, разпоредба, процедура, решение, практика, административно действие или под каквато и да било друга форма;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че под „СДП“ се разбира СДП с внесените в него изменения с Протокола за изменение на Споразумението за държавните поръчки, подписан в Женева на 30 март 2012 г.

- р) „физическо лице от някоя от страните“ означава, за Европейския съюз, гражданин на държава — членка на Европейския съюз, а за Япония — гражданин на Япония, в съответствие с техните приложими законови и подзаконови актове¹;
- с) „лице“ означава физическо или юридическо лице;
- т) „Споразумение за СИМ“ означава Споразумението за субсидиите и изравнителните мерки в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- у) „Споразумение за СФС“ означава Споразумението за санитарните и фитосанитарните мерки в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- ф) „Споразумение за ТПТ“ означава Споразумението за техническите пречки пред търговията в приложение 1А към Споразумението за СТО;
- х) „територия“ означава зоната, спрямо която се прилага настоящото споразумение в съответствие с член 1.3;
- ц) „ДФЕС“ означава Договорът за функционирането на Европейския съюз;

¹ За целите на глава 8 определението за „физическо лице от някоя от страните“ включва също така всяко физическо лице, което е постоянно пребиваващо в Република Латвия, без да е гражданин на Република Латвия или на друга държава, но което има право, съгласно законовите и подзаконовите актове на Република Латвия, да получи паспорт на лице без гражданство.

- ч) „Споразумение ТРИПС“ означава Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост в приложение 1В към Споразумението за СТО;
- ш) „СОИС“ означава Световната организация за интелектуална собственост;
- щ) „СТО“ означава Световната търговска организация; и
- аа) „Споразумение за СТО“ означава Маракешкото споразумение за създаване на Световната търговска организация, подписано на 15 април 1994 г.

ЧЛЕН 1.3

Териториално прилагане

1. Настоящото споразумение се прилага:
 - а) за Европейския съюз — по отношение на териториите, на които се прилагат Договорът за Европейския съюз и ДФЕС, и съгласно условията, предвидени в тези договори; и
 - б) за Япония — по отношение на нейната територия.

2. Освен ако е посочено друго, настоящото споразумение се прилага и за всички зони отвъд териториалните води на всяка от страните по споразумението, включително морското и океанското дъно и неговите недра, върху които съответната страна по споразумението упражнява суверенни права или които са под нейна юрисдикция в съответствие с международното право, включително Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, сключена в Монтего Бей на 10 декември 1982 г., както и с нейните законови и подзаконови актове, които са в съответствие с международното право¹.
3. Що се отнася до разпоредбите на настоящото споразумение относно прилагането на преференциално тарифно третиране по отношение на стоки, както и членове 2.9 и 2.10, настоящото споразумение се прилага също така за онези зони от митническата територия на Европейския съюз, които не попадат в обхвата на параграф 1, буква а), и за зоните, предвидени в приложения 3-Д и 3-Е.
4. Всяка от страните уведомява другата страна, в случай че съответният обхват на териториалното прилагане на настоящото споразумение съгласно параграфи 1 — 3 се промени, и по искане на другата страна незабавно предоставя допълнителна информация или разяснения за промените.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз под „зони отвъд териториалните води на всяка от страните по споразумението“ се разбират съответните зони на държавите — членки на Европейския съюз.

ЧЛЕН 1.4

Данъчно облагане

1. За целите на настоящия член:
 - а) „пребиваване“ означава пребиваване за данъчни цели;
 - б) „данъчна спогодба“ означава споразумение за избягване на двойното данъчно облагане или всяко друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или частично за данъчно облагане, по които Европейският съюз или неговите държави членки, или Япония са страна; и
 - в) „данъчна мярка“ означава мярка по прилагане на данъчното законодателство на Европейския съюз, на неговите държави членки или на Япония.
2. Настоящото споразумение се прилага по отношение на данъчни мерки само доколкото това е необходимо, за да бъдат приведени в действие разпоредбите на настоящото споразумение.

3. Някои от разпоредбите в настоящото споразумение не може да засяга правата и задълженията на Европейския съюз, на неговите държави членки или на Япония, предвидени в която и да било данъчна спогодба. В случай на несъответствие между настоящото споразумение и която и да било данъчна спогодба, тази данъчна спогодба има предимство в рамките на несъответствието. По отношение на данъчна спогодба между Европейския съюз или неговите държави членки и Япония съответните компетентни органи съгласно настоящото споразумение и тази данъчна спогодба определят съвместно дали съществува несъответствие между настоящото споразумение и данъчната спогодба.

4. Някое задължение по настоящото споразумение за третиране „най-облагодетелствана нация“ не се прилага по отношение на предимство, предоставено от Европейския съюз, от неговите държави членки или от Япония по силата на данъчна спогодба.

5. Съвместният комитет, създаден по силата на член 22.1, може да реши да измени приложното поле на предвидения в глава 21 механизъм за уреждане на спорове по отношение на данъчните мерки.

6. При условие че се спазва изискването данъчните мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за произволна или неоправдана дискриминация между страните по споразумението, когато в тях преобладават сходни условия, или прикрито ограничение на търговията и инвестициите, никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не може да се тълкува по начин, който възпрепятства приемането, запазването в сила или правоприлагането от Европейския съюз, от неговите държави членки или от Япония на всякакви данъчни мерки, с които се цели справедливо или ефективно данъчно облагане или събиране на данъци, като например мерки, с които:

- а) се прави разграничение между данъкоплатци, които не се намират в еднакво положение, особено с оглед на местопребиваването им или на мястото, в което е инвестиран капиталът им; или
- б) се цели да се предотврати избягването или укриването на данъци в съответствие с разпоредбите на която и да било данъчна спогодба или на вътрешното данъчно законодателство.

ЧЛЕН 1.5

Изключения във връзка със сигурността

- 1. Никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува като:
 - а) изискваща от някоя от страните по споразумението да предостави информация, чието разгласяване тя смята за противоречащо на основните ѝ интереси в областта на сигурността;

- б) възпрепятстваща някоя от страните по споразумението да предприеме действие, което тя смята за необходимо за защитата на основните ѝ интереси в областта на сигурността:
- i) във връзка с материали за ядрено делене и за ядрен синтез или материали, от които те се получават,
 - ii) отнасящо се до производство на оръжие, боеприпаси и военна техника или търговия с тях, както и до производство на други стоки и материали или търговия с тях, когато се извършва пряко или косвено за целите на снабдяване на военен обект,
 - iii) отнасящо се до предоставянето на услуги, извършвано пряко или косвено с цел снабдяване с продоволствие на военно учреждение, или
 - iv) предприето по време на война или друго извънредно положение в международните отношения; или
- в) възпрепятстваща някоя от страните по споразумението да предприеме действие в изпълнение на своите задължения по Устава на Организацията на обединените нации с цел поддържане на международния мир и международната сигурност.

2. Независимо от параграф 1,

- а) за целите на глава 10 се прилага член III от СДП; и
- б) за целите на глава 14 се прилага член 14.54.

ЧЛЕН 1.6

Поверителна информация

1. Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, с никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се изисква от която и да е от страните по споразумението да предоставя поверителна информация, разгласяването на която би попречило на осигуряването на прилагането на нейните законови и подзаконови актове или по друг начин би противоречало на обществения интерес, или би накърнило законните търговски интереси на конкретни публични или частни предприятия.
2. Когато по силата на настоящото споразумение някоя от страните по споразумението предостави на другата страна информация, която се счита за поверителна съгласно нейните законови и подзаконови актове, другата страна по споразумението запазва поверителността на информацията, освен ако предоставящата информацията страна не се съгласи на друго.

ЧЛЕН 1.7

Изпълнение на задължения и делегирани правомощия

1. Всяка от страните по споразумението гарантира, че са взети всички необходими мерки, за да се приведат в действие разпоредбите на настоящото споразумение.

2. Освен ако в настоящото споразумение е посочено друго, всяка от страните по споразумението гарантира, че лице или субект, на които съответната страна е делегирала регулаторно или административно правомощие да изпълнява нейните задължения по настоящото споразумение, действа в съответствие с тези задължения при упражняването на тези делегирани правомощия.

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от страните по споразумението не се освобождава от задълженията ѝ по настоящото споразумение в случай на неспазване на разпоредбите на настоящото споразумение от което и да е от нейните равнища на управление или от страна на който и да е неин неправителствен орган при упражняването на делегираните им от страната по споразумението правомощия.

ЧЛЕН 1.8

Законови и подзаконови актове и техните изменения

При позоваване в настоящото споразумение на законови и подзаконови актове на някоя от страните се приема, че тези законови и подзаконови актове включват техните изменения, освен ако е посочено друго.

ЧЛЕН 1.9

Връзка с други споразумения

1. Съществуващите споразумения между Европейския съюз или неговите държави членки и Япония не се заменят, нито прекратяват с настоящото споразумение.

2. С никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се изисква която и да било от страните да действа по начин, който е несъвместим със задълженията ѝ по Споразумението за СТО.

3. В случай на каквото и да било несъответствие между настоящото споразумение и което и да е споразумение, различно от Споразумението за СТО, по което и двете страни са страна, страните незабавно се консултират помежду си с цел намиране на взаимноприемливо решение.

4. Когато настоящото споразумение съдържа позовавания на международни споразумения¹ или такива са изцяло или частично включени като част от него, се приема, че тези споразумения включват измененията в тях или последващите споразумения, с които са заменени, които влизат в сила и за двете страни по споразумението на датата на подписване на настоящото споразумение или след нея. Ако възникнат каквито и да било въпроси по изпълнението или прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение в резултат на такива изменения или последващи споразумения, страните по споразумението могат при необходимост и по искане на всяка от тях да се консултират помежду си с цел намиране на взаимноприемливо решение по въпроса.

¹ За международните споразумения, към които се съдържат позовавания или които са изцяло или частично включени в настоящото споразумение като част от него, се приема, че включват последните изменения в тях, които са влезли в сила и за двете страни по споразумението преди датата на подписване на настоящото споразумение.

ГЛАВА 2

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ

РАЗДЕЛ А

Общи разпоредби

ЧЛЕН 2.1

Цел

Целта на настоящата глава е търговията със стоки между страните да се улесни и постепенно да се либерализира в съответствие с разпоредбите на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 2.2

Приложно поле

Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, настоящата глава се прилага по отношение на търговията със стоки между страните по споразумението.

ЧЛЕН 2.3

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „процедури по лицензиране на износа“ означава административни процедури, без значение дали се считат за процедури по лицензиране, които се използват от някоя от страните по споразумението за прилагането на режимите за лицензиране на износа, при които се изисква подаване на заявление или на други документи, различни от изискваните за целите на митнически процедури, пред съответния административен орган като предварително условие за извършване на износ от тази страна по споразумението;
- б) „процедури по неавтоматично лицензиране на вноса или износа“ означава процедурите по лицензиране, при които одобрение на заявлението не се предоставя на всички лица, които отговарят на изискванията на съответната страна по споразумението за осъществяване на операции по внос или износ, включващи стоки, предмет на тези процедури по лицензиране; и
- в) „с произход“ означава отговарящ на условията, за да се счита за произхождащ от страна по споразумението по силата на разпоредбите на глава 3.

ЧЛЕН 2.4

Мито

Всяка от страните по споразумението намалява или премахва митата съгласно член 2.8, параграф 1. За целите на настоящата глава „мита“ означава всички мита или налози от каквото и да било естество, налагани върху вноса на дадена стока или във връзка с него, включително всякаква форма на допълнително облагане или допълнителен налог, налагани върху такъв внос или във връзка с него, но не включва каквито и да било:

- а) налози, еквивалентни на вътрешен данък, налагани в съответствие с член III от ГАТТ от 1994 г.;
- б) мита, прилагани в съответствие с членове VI и XIX от ГАТТ от 1994 г., Антидъмпинговото споразумение, Споразумението за СИМ, Споразумението за защитните мерки и член 22 от ДППУС; и
- в) такси или други налози в съответствие с член 2.16.

ЧЛЕН 2.5

Защитни мерки за селскостопанските стоки

1. Селскостопанските стоки, които отговарят на условията, за да се считат за стоки с произход от някоя от страните (наричани по-нататък „селскостопански стоки с произход“), не подлежат на облагане с каквито и да било мита, прилагани от другата страна съгласно специална защитна мярка, приета по силата на Споразумението за селското стопанство.
2. За селскостопанските стоки с произход съгласно настоящото споразумение могат да бъдат прилагани селскостопански защитни мерки в съответствие с част 3, раздел В от приложение 2-А.

РАЗДЕЛ Б

Национално третиране и достъп на стоки до пазара

ЧЛЕН 2.6

Класиране на стоките

1. Класирането на търгуваните между страните по споразумението стоки трябва да бъде в съответствие с Хармонизираната система.

2. Всяка от страните по споразумението гарантира последователност при прилагане на своите законови и подзаконови актове относно тарифното класиране на стоки с произход от другата страна по споразумението.

ЧЛЕН 2.7

Национално третиране

Всяка от страните по споразумението предоставя национално третиране по отношение на стоките на другата страна по споразумението в съответствие с член III от ГАТТ от 1994 г. За тази цел член III от ГАТТ от 1994 г. се включва в настоящото споразумение и става част от него *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 2.8

Намаляване и премахване на митата върху вноса

1. Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, всяка от страните по споразумението намалява или премахва прилаганите мита върху стоките с произход от другата страна в съответствие с приложение 2-А.

2. Когато някоя от страните по споразумението намали прилаганата от нея митническа ставка за най-облагодетелствана нация, тази митническа ставка се прилага по отношение на дадена стока с произход от другата страна по споразумението, ако е по-ниска от изчислената в съответствие с приложение 2-А митническа ставка за същата стока и за периода, в който остане по-ниска.

3. Третирането на стоките с произход от някоя от страните, които са класирани в тарифни линии, означени с „S“ в колона „Бележка“ в графика на Европейския съюз в част 2, раздел Б от приложение 2-А и в графика на Япония в част 3, раздел Г от приложение 2-А, подлежи на преглед от страните през петата година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение или през друга година, за която страните се договорят, в зависимост от това коя от двете години настъпи първа. Прегледът се извършва с цел подобряване на условията за достъп до пазара чрез различни мерки, като например по-бързо намаляване или премахване на митата, оптимизиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки и увеличаване на количествата по квотите, както и разрешаване на свързани с налози проблеми.

4. Когато въз основа на международно споразумение за попадащите в обхвата на параграф 3 стоки страна по споразумението предостави на трета държава по-голямо или по-бързо намаляване на митата, по-голяма квота или всякакво друго по-благоприятно третиране от предвиденото съгласно настоящото споразумение, което се отразява на равновесието на пазара на тези стоки в Европейския съюз или в Япония, страните по споразумението, с цел да гарантират, че другата страна по споразумението получава поне същите преференции, започват такъв преглед в срок от три месеца от датата на влизане в сила на международното споразумение между Европейския съюз и тази трета държава или между Япония и тази трета държава и се стремят да извършат прегледа по такъв начин, че да го приключат в срок от шест месеца от същата дата.

ЧЛЕН 2.9

Стоки, повторно въвеждани на митническата територия след ремонт или преправяне

1. Някоя от страните по споразумението не може да наложи мито за стока, независимо от произхода ѝ, която се въвежда повторно на нейната митническа територия, след като е била временно изнесена от тази митническа територия за митническата територия на другата страна по споразумението с цел ремонт или преправяне, независимо дали този ремонт или това преправяне са могли да бъдат извършени на митническата територия на първата страна по споразумението, при условие че съответната стока се въвежда повторно на митническата територия на тази първа страна по споразумението в определения в нейните законови и подзаконови актове срок¹.

2. Параграф 1 не се прилага за стока на митническата територия на някоя от страните под митнически контрол без плащане на вносни мита и данъци, която се изнася с цел ремонт или преправяне и която не се въвежда повторно на митническата територия под митнически контрол без плащане на вносни мита и данъци.

¹ В Европейския съюз за целите на настоящия параграф се използва режимът пасивно усъвършенстване, определен в Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза.

3. Никоя от страните по споразумението не може да наложи мито за стока, независимо от произхода ѝ, която се внася временно от митническата територия на другата страна по споразумението с цел ремонт или преправяне, при условие че стоката се реекспортира от митническата територия на страната по споразумението — вносител, в определения в нейните законови и подзаконови актове срок¹.

4. За целите на настоящия член „ремонт“ или „преправяне“ означава всяка операция или всеки процес, предприет(а) по отношение на дадена стока с цел отстраняване на функционални дефекти или на материални щети и водещ(а) до възстановяване на стоката до състояние, отговарящо на първоначалното ѝ предназначение, или с цел осигуряване на нейното съответствие с техническите изисквания за експлоатацията ѝ. Действията по ремонт или преправяне на стока включват възстановяване и поддръжка, независимо от евентуално увеличение на стойността на стоката, но не включват операция или процес, които водят до:

- а) унищожаване на съществени характеристики на стоката или създаване на нова или различна от търговска гледна точка стока;
- б) превръщане на незавършена стока в завършена стока; или
- в) изменение на предназначението на стоката.

¹ В Европейския съюз за целите на настоящия параграф се използва режимът активно усъвършенстване, определен в Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза.

ЧЛЕН 2.10

Временен внос на стоки

Всяка от страните допуска безмитния временен внос на своята митническа територия на посочените по-долу стоки в съответствие със своите законови и подзаконови актове, при условие че тези стоки не са предназначени да претърпят каквато и да е промяна, освен нормална амортизация при тяхното използване, и че се изнасят в определения от всяка от страните по споразумението срок:

- а) стоки за показ или ползване на изложби, панаири, срещи и други подобни прояви;
- б) професионално оборудване, включително оборудване за пресата или за звуково или телевизионно предаване, кинематографско оборудването, помощна апаратура за оборудването и принадлежности за него;
- в) търговски мостри и рекламни филми и записи;
- г) контейнери и палети, използвани или предназначени да бъдат използвани в международния превоз на стоки, принадлежности и оборудване за тях;

- д) материали за бита на морски лица;
- е) стоки, внасяни изключително за научни цели;
- ж) стоки, внасяни за целите на международни спортни състезания, демонстрации или тренировки;
- з) лични вещи на пътници на временно посещение; и
- и) туристически рекламни материали.

ЧЛЕН 2.11

Митническо остойносттаване

За целите на определянето на митническата стойност на търгуваните между страните стоки се прилагат *mutatis mutandis* разпоредбите на част I от Споразумението за прилагане на член VII от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. в приложение 1А към Споразумението за СТО.

ЧЛЕН 2.12

Износни мита

Никоя от страните не може да приема или да запазва в сила мита, данъци, такси или други налози от каквото и да било естество върху изнасяни от нея за другата страна стоки, нито каквито и да било вътрешни данъци или други налози върху изнасяни за другата страна стоки, надвишаващи тези, които обичайно се налагат за сходни стоки, когато са предназначени за потребление на вътрешния пазар. За целите на настоящия член „такси или други налози от каквото и да било естество“ не включва налаганите в съответствие с член 2.16 такси или други налози, които са ограничени до размера на приблизителните разходи за предоставените услуги.

ЧЛЕН 2.13

Запазване на статуквото

1. Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, никоя от страните не може да увеличи което и да било мито за стоки с произход от другата страна над прилаганата в съответствие с приложение 2-А ставка.
2. От съображения за правна сигурност се уточнява, че всяка от страните може да увеличи дадено мито до нивото, определено в графика на Европейския съюз в част 2, раздел Б от приложение 2-А и в графика на Япония в част 3, раздел Г от приложение 2-А, за съответната година след едностранно намаляване на митото.

ЧЛЕН 2.14

Конкуренция при износа

1. За целите на настоящия член „експортни субсидии“ означава субсидии в съответствие с посоченото в член 1, буква д) от Споразумението за селското стопанство и други субсидии, посочени в приложение I към Споразумението за СИМ, които могат да бъдат прилагани по отношение на селскостопанските стоки, посочени в приложение 1 към Споразумението за селското стопанство.
2. Страните потвърждават своя ангажимент, изразен в решението на Министерската конференция на СТО от 19 декември 2015 г. относно конкуренцията при износа (WT/MIN(15)/45, WT/L/980), да се въздържат в максимална степен от прилагане на експортни субсидии и експортни мерки с равностойно действие, както е определено в посоченото решение.

ЧЛЕН 2.15

Ограничения върху вноса и износа

1. Никоя от страните не може да приема или запазва в сила каквито и да било забрани или ограничения, различни от мита, върху вноса на която и да било стока от другата страна или върху износа или продажбата за износ на която и да било стока, предназначена за митническата територия на другата страна, освен когато това става в съответствие с член XI от ГАТТ от 1994 г. За тази цел член XI от ГАТТ от 1994 г. се включва в настоящото споразумение и става част от него *mutatis mutandis*.

2. Ако някоя от страните възнамерява да приеме забрана или ограничение върху износа или продажбата за износ на която и да било посочена в приложение 2-Б стока в съответствие с член XI, параграф 2 или с член XX от ГАТТ от 1994 г., страната трябва:

- а) да се стреми да не превишава със забраната или ограничението необходимата степен, като обърне дължимото внимание на евентуалните неблагоприятни последици за другата страна;
- б) да предостави на другата страна писмено уведомление, по възможност преди въвеждането на забраната или ограничението и колкото е практически възможно по-рано, или, ако това е невъзможно, не по-късно от 15 дни след датата на въвеждането, при което това писмено уведомление трябва да включва описание на засегнатата стока, въведената забрана или въведеното ограничение, включително нейната или неговото естество, основанията за въвеждането и датата на въвеждане на забраната или ограничението, както и очаквания срок на прилагане; и
- в) при поискване, да предостави на другата страна разумна възможност за консултации по който и да било въпрос, свързан със забраната или ограничението.

ЧЛЕН 2.16

Такси и формалности, свързани с вноса и износа

1. Всяка от страните гарантира в съответствие с член VIII от ГАТТ от 1994 г., че всички такси и налози от каквото и да било естество, различни от мита, експортни мита и данъци в съответствие с член III от ГАТТ от 1994 г., налагани от тази страна върху вноса или износа или във връзка с вноса или износа, са ограничени по размер до приблизителната стойност на предоставените услуги, която не се изчислява на адвалорна основа, и не представляват косвен начин за закрила на националните продукти, нито облагане на вноса за данъчни цели.
2. Никоя от страните не може да изисква извършването на консулски операции, нито свързани с тях такси и налози. За целите на настоящия параграф „консулски операции“ означава изисквания на консула на страната вносител, намиращ се в страната износител, с цел получаване на консулски фактури или консулски визи за търговски фактури, сертификати за произход, манифести, декларации за износ от изпращача или всякакви други митнически документи, необходими при вноса или във връзка с него.

ЧЛЕН 2.17

Процедури по лицензиране на вноса и износа

1. Страните потвърждават съществуващите си права и задължения по Споразумението за процедурите по лицензиране на вноса.
2. Всяка от страните приема или запазва в сила процедури по лицензиране на износа в съответствие с член 1, параграфи 1 — 9 и член 3 от Споразумението за процедурите по лицензиране на вноса. За тази цел посочените разпоредби на Споразумението за процедурите по лицензиране на вноса се включват в настоящото споразумение и стават част от него *mutatis mutandis*, и се прилагат по отношение на процедурите по лицензиране на износа между страните. Всяка от страните може да приеме или да запази в сила процедури по лицензиране на износа в съответствие с член 2 от Споразумението за процедурите по лицензиране на вноса. Параграфи 2 — 8 се прилагат за всички стоки, посочени в приложение 2-Б.
3. Всяка от страните гарантира, че всички процедури по лицензиране на износа се прилагат неутрално и се администратират по коректен, справедлив, недискриминационен и прозрачен начин.
4. Всяка от страните приема или запазва в сила процедури по лицензиране на вноса или износа само когато не са обективно на разположение други подходящи процедури за постигане на дадена административна цел.

5. Някоя от страните не може да приема или запазва в сила процедури по неавтоматично лицензиране на вноса или износа, освен ако това е необходимо за прилагане на мярка, която е съвместима с настоящото споразумение. Всяка страна, която приема процедури по неавтоматично лицензиране, ясно посочва мярката, която се прилага чрез такава процедура по лицензиране.
6. Всяка страна отговаря в срок от 60 дни на всяко отправено от другата страна запитване относно процедурите по лицензиране на вноса или износа, които първата страна възнамерява да приеме или е приела или запазва в сила, както и относно критериите за предоставяне или разпределяне на лицензите за внос или износ.
7. При прилагането на ограничения върху износа на стока под формата на квота всяка от страните се стреми да постигне разпределение на търговията с тази стока, което е възможно най-близко до дяловете, които е можело да се очакват при липсата на това ограничение.
8. Ако някоя от страните приеме или запази в сила процедури по лицензиране на износа, по искане на другата страна страните провеждат консултации по всеки въпрос, свързан с прилагането на тези процедури, и надлежно вземат под внимание резултатите от тези консултации.

ЧЛЕН 2.18

Стоки, преминали заводска преработка

1. Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, всяка от страните осигурява за стоките, преминали заводска преработка, същото третиране като за новите стоки. Всяка от страните може да поиска стоките, преминали заводска преработка, да бъдат идентифицирани като такива за целите на разпространението или продажбата.
2. За целите на настоящия член „стоки, преминали заводска преработка“ означава стоките, които са класирани в позиция 40.12, глави 84—90 или позиция 94.02 от Хармонизираната система и които:¹
 - а) са изцяло или частично съставени от получени от употребявани стоки части;
 - б) чиито характеристики и срок на експлоатация са сходни на тези на същите стоки в ново състояние; и
 - в) чиято заводска гаранция е сходна на приложимата за същите стоки в ново състояние.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че позоваванията в настоящата глава на номера на тарифното класиране по Хармонизираната система се основават на Хармонизираната система с измененията ѝ към 1 януари 2017 г.

ЧЛЕН 2.19

Нетарифни мерки

1. В приложения 2-В и 2-Г са изложени специфични задължения на всяка от страните, свързани с нетарифни мерки по отношение на стоки.
2. След изтичането на 10 години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение или по искане на някоя от страните двете страни преценяват дали проблеми, произтичащи от нетарифни мерки по отношение на стоки, могат да бъдат ефективно разрешени в рамките на настоящото споразумение. В резултат на тази преценка страните започват консултации, за да обсъдят дали да разширят обхвата на съществуващи задължения или да поемат допълнителни задължения от взаимен интерес, свързани със нетарифни мерки по отношение на стоки, включително в областта на сътрудничеството. Въз основа на тези консултации страните могат да се съгласят да започнат преговори от взаимен интерес. При прилагането на настоящия параграф страните вземат предвид опыта, натрупан през предходния период на прилагане на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 2.20

Ограничения за защита на платежния баланс

1. Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува по начин, който да възпрепятства някоя от страните да предприема мерки за целите на защитата на платежния баланс. Страна, която предприема такива мерки, трябва да направи това в съответствие с условията, установени в член XII от ГАТТ от 1994 г. и в Договореността относно разпоредбите за платежния баланс на Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г в приложение 1А към Споразумението за СТО.
2. Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да възпрепятства някоя от страните да наложи валутен контрол или валутни ограничения в съответствие с Учредителния договор на Международния валутен фонд.

ЧЛЕН 2.21

Маркиране на произхода

Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, когато някоя от страните прилага изисквания за задължително маркиране на държавата на произход по отношение на стоки, различни от храни, селскостопански стоки или стоки от риболов по определенията в законовите и подзаконовите актове на тази страна, като изпълняваща тези изисквания за Европейския съюз се приема маркировката „Made in Japan“ или подобна на нея маркировка на местния език на държавата вносител, а за Япония — маркировката „Made in EU“ или подобна на нея маркировка на японски език. Глава 3 не се прилага по отношение на настоящия член.

ЧЛЕН 2.22

Общи изключения

1. За целите на настоящата глава член XX от ГАТТ от 1994 г. се включва в настоящото споразумение и става част от него *mutatis mutandis*.
2. Ако някоя от страните възнамерява да предприеме каквито и да било мерки в съответствие с член XX, букви и) и й) от ГАТТ от 1994 г., тази страна трябва:
 - а) да предостави на другата страна цялата имаща отношение информация; и
 - б) при поискване, да предостави на другата страна разумна възможност за консултации по който и да било свързан с мярката проблем с цел намиране на взаимноприемливо решение.
3. Страните могат да договорят всякакви средства, необходими за отстраняване на проблема, предмет на консултациите по параграф 2, буква б).

4. Ако наличието на изключителни и критични обстоятелства, изискващи предприемането на незабавни действия, правят невъзможно предварителното предоставяне на информация или разглеждане, страната, която възнамерява да предприеме съответните мерки, може незабавно да приложи необходимите мерки за справяне с обстоятелствата и незабавно информира другата страна за това.

РАЗДЕЛ В

Улесняване на износа на лозаро-винарски продукти

ЧЛЕН 2.23

Приложно поле

Разпоредбите на настоящия раздел не се прилагат по отношение на каквито и да било стоки, различни от лозаро-винарски продукти, класирани в позиция 22.04 от Хармонизираната система.

ЧЛЕН 2.24

Общ принцип

Освен ако в членове 2.25—2.28 е предвидено друго, вносът и продажбата на търгувани между страните лозаро-винарски продукти, които попадат в обхвата на настоящия раздел, се осъществяват в съответствие със законите и подзаконовите актове на страната вносител.

ЧЛЕН 2.25

Разрешаване на енологични практики — първи етап

1. От датата на влизане в сила на настоящото споразумение Европейският съюз разрешава вноса и продажбата в Европейския съюз на лозаро-винарски продукти за консумация от човека, които са с произход от Япония и са произведени в съответствие със:

- а) разрешените в Япония продуктови определения и енологични практики и прилаганите в Япония ограничения за продажбата на японско вино, посочени в част 2, раздел А от приложение 2-Д, при условие че са в съответствие с продуктовите определения и енологичните практики и ограничения, посочени в част 1, раздел А от приложение 2-Д;
и
- б) енологичните практики, посочени в част 2, раздел Б от приложение 2-Д.

2. От датата на влизане в сила на настоящото споразумение Япония разрешава вноса и продажбата в Япония на лозаро-винарски продукти за консумация от човека, които са с произход от Европейския съюз и са произведени в съответствие със:

- а) разрешените в Европейския съюз продуктови определения и енологични практики и прилаганите в Европейския съюз ограничения, посочени в част 1, раздел А от приложение 2-Д, при условие че са в съответствие с продуктовите определения и енологичните практики и ограничения, посочени в част 2, раздел А от приложение 2-Д;
и

б) енологичните практики, посочени в част 1, раздел Б от приложение 2-Д.

3. На датата на влизане в сила на настоящото споразумение страните си разменят уведомления, с които потвърждават, че техните процедури за разрешаване на енологичните практики, посочени съответно в част 1, раздел Б и част 2, раздел Б от приложение 2-Д, са приключени.

ЧЛЕН 2.26

Разрешаване на енологични практики — втори етап

1. Европейският съюз предприема в спешен порядък необходимите стъпки с цел разрешаване на енологичните практики, посочени в част 2, раздел В от приложение 2-Д, и уведомява Япония, когато приключат неговите процедури по това разрешаване.
2. Япония предприема в спешен порядък необходимите стъпки с цел разрешаване на енологичните практики, посочени в част 1, раздел В от приложение 2-Д, и уведомява Европейския съюз, когато приключат нейните процедури по това разрешаване.
3. Разрешаването по параграфи 1 и 2 влиза в сила на датата на по-късното от съответните уведомления на страните.

ЧЛЕН 2.27

Разрешаване на енологични практики — трети етап

1. Европейският съюз предприема необходимите стъпки с цел разрешаване на енологичните практики, посочени в част 2, раздел Г от приложение 2-Д, и уведомява Япония, когато приключат неговите процедури по това разрешаване.
2. Япония предприема необходимите стъпки с цел разрешаване на енологичните практики, посочени в част 1, раздел Г от приложение 2-Д, и уведомява Европейския съюз, когато приключат нейните процедури по това разрешаване.
3. Разрешаването по параграфи 1 и 2 влиза в сила на датата на по-късното от съответните уведомления на страните.

ЧЛЕН 2.28

Самостоятелно сертифициране

1. Сертификат, чиято автентичност е удостоверена в съответствие със законовите и подзаконовите актове на Япония, включително самостоятелно издаден сертификат от производител, оторизиран от компетентния орган на Япония, се счита за достатъчен доказателствен документ за изпълнението на посочените в член 2.25, 2.26 или 2.27 изисквания за вноса и продажбата в Европейския съюз на лозаро-винарски продукти с произход от Япония.

2. При влизането в сила на настоящото споразумение Работната група по лозаро-винарските продукти, създадена по силата на член 22.4, приема с решение условията за:

- а) прилагането на параграф 1, и по-специално формулярите, които трябва да бъдат използвани, и информацията, която трябва да бъде посочена в сертификата; и
- б) сътрудничеството между звената за контакт, определени от Европейския съюз за всяка от неговите държави членки и от Япония.

3. Не се изисква сертификат, нито друг равностояен документ, за доказване на изпълнението на посочените в член 2.25, 2.26 или 2.27 изисквания за вноса и продажбата в Япония на лозаро-винарски продукти с произход от Европейския съюз.

ЧЛЕН 2.29

Преглед, консултации и временно преустановяване на самостоятелното сертифициране

1. Страните извършват преглед на прилагането на:

- а) член 2.26 — редовно и поне веднъж годишно пред двугодишния период след датата на влизане в сила на настоящото споразумение; и

б) член 2.27 — не по-късно от три години след датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

2. Ако при извършването на прегледа на прилагането на член 2.26 страните установят, че уведомленията по член 2.26 не са били разменени в срок от две години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, страните започват консултации с цел постигане на съгласие по практическо решение.

3. Когато уведомлението по член 2.26, параграф 2 не е било изпратено в срока от две години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, а уведомлението по член 2.26, параграф 1 е било изпратено, Европейският съюз може временно да преустанови приемането на предвиденото в член 2.28 самостоятелно сертифициране на лозаро-винарски продукти, ако по посоченото в параграф 2 практическо решение не е постигнато съгласие в срок от три месеца от започването на консултациите по параграф 2.

4. Посоченото в параграф 3 временно преустановяване на приемането на самостоятелното сертифициране се прекратява незабавно, когато Япония изпрати на Европейския съюз уведомлението по член 2.26, параграф 2.

5. Ако при извършването на посочения в параграф 1 преглед на прилагането на член 2.27 страните установят, че уведомленията по член 2.27 не са били разменени в срок от пет години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, страните започват консултации.

6. Никоя от разпоредбите на настоящия член не може да засяга правата и задълженията по Споразумението за СФС на която и да е от страните.

ЧЛЕН 2.30

Запазване на статуквото

1. По въпросите, попадащи в обхвата на членове 2.25—2.28, никоя от страните не може да налага по-малко благоприятни условия от предвидените в настоящия раздел или в нейните законови и подзаконови актове, които са в сила към датата на подписване на настоящото споразумение.

2. Параграф 1 не засяга правото на страните да въвеждат санитарни и фитосанитарни мерки, които са необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията, при условие че тези мерки не са несъвместими с разпоредбите на Споразумението за СФС.

ЧЛЕН 2.31

Изменения

Съвместният комитет, създаден по силата на член 22.1, може да приема решения за изменение на приложение 2-Д, за да добави, заличи или промени позовавания на енологични практики, ограничения и други елементи, в съответствие с член 23.2, параграф 3.

РАЗДЕЛ Г

Други разпоредби

ЧЛЕН 2.32

Обмен на информация

1. За целите на наблюдението на действието на настоящото споразумение и в продължение на период от 10 години след влизането му в сила страните ежегодно обменят статистически данни за вноса през периода, обхващащ последната налична календарна година. Периодът може да бъде удължен от Комитета по търговията със стоки, създаден по силата на член 22.3, с още пет години.
2. Обменът на статистически данни за вноса по параграф 1 трябва да включва, доколкото е възможно, данни, отнасящи се до периода, обхващащ последната налична календарна година, включително данни въз основа на номенклатурата на страната за стойността и обема на вноса на стоки от другата страна, който се ползва с преференциално тарифно третиране по силата на настоящото споразумение, както и на вноса, за който не се предоставя преференциално тарифно третиране.

ЧЛЕН 2.33

Специални мерки относно управлението на преференциалното тарифно третиране

1. Страните съзнават, че нарушенията на тяхното митническо законодателство, свързани с преференциалното тарифно третиране по настоящото споразумение, биха могли да окажат неблагоприятно въздействие върху местната промишленост, и се споразумяват да си сътрудничат с цел предотвратяване и установяване на тези нарушения и борба с тях в съответствие с приложимите разпоредби на глава 3 и Споразумението за сътрудничество и административна взаимопомощ по митническите въпроси между Европейската общност и правителството на Япония, подписано в Брюксел на 30 януари 2008 г. (наричано по-долу „ССАВМВ“).
2. Всяка от страните може в съответствие с определената в параграфи 4—7 процедура временно да преустанови преференциалното тарифно третиране съгласно настоящото споразумение за съответните стоки, които са свързани с посочените в буква а) системни нарушения, ако въз основа на обективна, неоспорима и проверима информация страната е установила, че:
 - а) са извършвани системни нарушения на нейното митническо законодателство, свързани с преференциалното тарифно третиране съгласно настоящото споразумение за дадена стока; и
 - б) другата страна системно и неоснователно е отказвала или по друг начин не е осъществила сътрудничеството по параграф 1 във връзка с посочените в буква а) системни нарушения.

3. Независимо от параграф 2 временното преустановяване не се прилага по отношение на търговците, които отговарят на критериите за изпълнение на изискванията, по които критерии страните са постигнали съгласие в рамките на консултациите по параграф 4.
4. Страната, която е направила констатацията по параграф 2, своевременно уведомява другата страна за тази констатация, като предоставя достатъчно информация, която да послужи за основание за започването на консултации, включително резюме на основните факти, свързани с параграф 2, букви а) и б), и започва консултации с другата страна в рамките на Комитета по търговията със стоки с цел постигане на приемливо за двете страни решение и на съгласие по критериите за изпълнение на изискванията на настоящото споразумение и на съответното митническо законодателство.
5. Страната, която е направила констатацията по параграф 2, информира преди вземането на окончателно решение всички заинтересовани страни за своето намерение да приложи временно преустановяване и се уверява, че те разполагат с възможност пълноценно да защитят интересите си. Не може да се прилага временно преустановяване по отношение на заинтересованите страни, ако те обективно и в задоволителна степен докажат на направилата констатацията страна, че не са замесени в посочените в параграф 2, буква а) системни нарушения.

6. След приключването на процедурите по параграфи 4 и 5, ако в срок от шест месеца от уведомяването страните не са постигнали съгласие по приемливо решение, направилата констатацията страна може да реши временно да преустанови преференциалното тарифно третиране съгласно настоящото споразумение за съответните стоки, като надлежно вземе предвид предвиденото в параграф 3 изключение. Другата страна трябва да бъде своевременно уведомена за всяко временно преустановяване.

7. Всяко временно преустановяване се прилага само за периода, който е необходим, за да се противодейства на нарушенията, но не за повече от шест месеца. Ако някоя от страните констатира, че условията, които са дали основание за първоначалното преустановяване, продължават да са налице при изтичането на периода на прилагане на временното преустановяване, тази страна може да реши да поднови временното преустановяване, след като уведоми другата страна за тази си констатация и предостави достатъчно информация, с която да обоснове подновяването. Всяко временно преустановяване се прекратява на дата, не по-късна от две години от първоначалното преустановяване, освен ако пред Комитета по търговията със стоки са представени доказателства, че условията, които са дали основание за първоначалното преустановяване, все още са налице при изтичането на периода на прилагане на всяко подновяване.

8. Прилаганите временни преустановявания подлежат на периодични консултации в рамките на Комитета по търговията със стоки.

9. Страната, която е направила констатацията по параграф 2 или 7, публикува в съответствие с вътрешните си процедури съобщения за вносителите във връзка с всяко уведомление и решение относно временните преустановявания по параграфи 4—7.

10. Не може да се прилага временно преустановяване по отношение на търговци, различни от посочените в параграф 3, и по отношение на посочените в параграф 5 заинтересовани страни, при условие че те обективно и в задоволителна степен докажат на правилата констатацията по параграф 2 или 7 страна, че не са замесени в посочените в параграф 2, буква а) системни нарушения.

11. От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от разпоредбите на настоящия член не може да се тълкува по начин, който да възпрепятства търговци или заинтересовани страни да предявят иск за обезщетение за неправомерно причинена щета вследствие на мерките по параграф 6 срещу правилата констатацията по параграф 2 или 7 страна в съответствие със своите законови и подзаконови актове.

ЧЛЕН 2.34

Комитет по търговията със стоки

1. Комитетът по търговията със стоки, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящия член „Комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на настоящата глава.

2. Комитетът има следните функции:

а) извършване на преглед и наблюдение на прилагането и изпълнението на настоящата глава;

- б) докладване на констатациите на Комитета пред Съвместния комитет; и
 - в) изпълняване на други функции, които евентуално бъдат делегирани от Съвместния комитет по силата на член 22.1, параграф 5, буква б).
3. Комитетът провежда заседанията си по такова време и на такива места или чрез такива средства, които евентуално бъдат договорени от представителите на страните.

ЧЛЕН 2.35

Работна група по лозаро-винарските продукти

1. Работната група по лозаро-винарските продукти, създадена по силата на член 22.4, параграф 1, отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на раздел В и приложение 2-Д.
2. Работната група по лозаро-винарските продукти има следните функции:
 - а) приемане на условията относно самостоятелното сертифициране по член 2.28, параграф 2;

- б) извършване на наблюдение на прилагането на членове 2.25—2.29, включително прегледа и консултациите по член 2.29; и
 - в) обсъждане на изменения на приложение 2-Д и отправяне на препоръки до Съвместния комитет за приемане на решение по отношение на тези изменения.
3. Работната група по лозаро-винарските продукти провежда първото си заседание в деня на влизане в сила на настоящото споразумение.

ГЛАВА 3

ПРАВИЛА ЗА ПРОИЗХОД И ПРОЦЕДУРИ, СВЪРЗАНИ С ПРОИЗХОДА

РАЗДЕЛ А

Правила за произход

ЧЛЕН 3.1

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „аквакултура“ означава отглеждането на водни организми, включително риби, мекотели, ракообразни, други водни безгръбначни и водни растения, от запаси от яйца, новоизлюпени рибки, млади съомгови риби, ларви, млади съомги преди миграция към морето, млади съомги в процес на миграция към морето или други недостигнали полова зрялост риби след ларвен стадий чрез намеса в процесите на отглеждане или растеж с цел подобряване на производството, като например редовно попълване на рибния запас, хранене или защита от хищници;

- б) „пратка“ означава продукти, които са изпратени едновременно от един износител до един получател или са обхванати от единен транспортен документ, обхващащ техния превоз от износителя до получателя, или при липса на такъв документ — от единна фактура;
- в) „износител“ означава намиращо се в някоя от страните лице, което в съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите актове на тази страна изнася или произвежда продукта с произход и изготвя изявление за произход;
- г) „вносител“ означава лице, което внася продукта с произход и иска за него преференциално тарифно третиране;
- д) „материал“ означава всяка материя или всяко вещество, използвани при производството на продукт, включително всякакви компоненти, съставки, суровини или части;
- е) „материал без произход“ означава материал, който не отговаря на условията за притежаване на статут на материал с произход съгласно настоящата глава, включително материал, чийто произход не може да бъде определен;
- ж) „преференциално тарифно третиране“ означава митническата ставка, която се прилага по отношение на стока с произход в съответствие с член 2.8, параграф 1;

- з) „продукт“ означава всеки материал или всяко вещество, които са получени от производство, дори да са предназначени за използване като материал в производството на друг продукт, и се счита за посочена в глава 2 стока; и
- и) „производство“ означава всякакъв вид обработка или преработка, включително сглобяване.

ЧЛЕН 3.2

Изисквания за продуктите с произход

1. За целите на прилагането от някоя от страните на преференциално тарифно третиране на стока с произход от другата страна в съответствие с член 2.8, параграф 1, за продукти с произход от другата страна се считат следните продукти, ако отговарят на всички други приложими изисквания на настоящата глава:

- а) изцяло получени или произведени продукти в съответствие с предвиденото в член 3.3;
- б) продукти, произведени изключително от материали с произход от тази страна; или
- в) продукти, в производството на които са използвани материали без произход, при условие че отговарят на всички приложими изисквания на приложение 3-Б.

2. За целите на настоящата глава териториалният обхват за никоя от страните не включва морето, морското дъно и неговите недра отвъд нейното териториално море.
3. Ако даден продукт е придобил статут на продукт с произход, използваните в неговото производство материали без произход не се считат за материали без произход, когато този продукт е вложен като материал в друг продукт.
4. Определените в настоящата глава изисквания, свързани с придобиването на статут на продукт с произход, трябва да бъдат изпълнени без прекъсване в някоя от страните.

ЧЛЕН 3.3

Изцяло получени продукти

1. За целите на член 3.2 даден продукт се счита за изцяло получен в някоя от страните, ако представлява:
 - а) растение или растителен продукт, отгледан(о), култивиран(о), прибран(о), набран(о) или събран(о) там;
 - б) живо животно, родено и отгледано там;
 - в) продукт, получен от живо животно, отгледано там;

- г) продукт, получен от заклано животно, родено и отгледано там;
- д) животно, получено от лов, хващане с капани, риболов, събиране или улавяне там;
- е) продукт, получен от аквакултура там;
- ж) минерал или друго вещество с естествен произход, невключен(о) в букви а) — е), извлечен(о) или добит(о) там;
- з) риби, черупкови организми или други морски организми, събрани с плавателен съд на някоя от страните от морето, морското дъно или неговите недра отвъд териториалното море на всяка от страните и в съответствие с международното право, отвъд териториалното море на трети държави;
- и) продукт, произведен изключително от посочени в буква з) продукти на борда на кораб фабрика на някоя от страните отвъд териториалното море на всяка от страните и в съответствие с международното право, отвъд териториалното море на трети държави;
- й) продукт, различен от риби, черупкови организми и други морски организми, събрани от някоя от страните или от лице от някоя от страните от морското дъно или неговите недра отвъд териториалното море на всяка от страните и отвъд зони, юрисдикция над които упражняват трети държави, при условие че тази страна или лице от тази страна има право да експлоатира тази част на морското дъно или неговите недра в съответствие с международното право;

к) продукт, който представлява:

i) отпадъци или остатъци (скрап), получени от производство там, или

ii) отпадъци или остатъци (скрап), получени от събрани там употребявани продукти, при условие че тези продукти са годни единствено за извличане на суровините; или

л) продукт, произведен там изключително от посочени в букви а) — к) продукти или от техни производни продукти.

2. „Плавателен съд на някоя от страните“ в параграф 1, буква з) или „кораб фабрика на някоя от страните“ в параграф 1, буква и) означава съответно плавателен съд или кораб фабрика, който:

а) е регистриран в държава — членка на Европейския съюз, или в Япония;

б) плава под флага на държава — членка на Европейския съюз, или на Япония; и

в) отговаря на едно от следните изисквания:

i) най-малко 50 процента от него са притежание на едно или повече физически лица от някоя от страните, или

ii) притежание е на едно или повече юридически лица¹:

- А) чиито главно управление и основно място на стопанска дейност се намират в някоя от страните; и
- Б) най-малко 50 процента от които са притежание на физически или юридически лица от някоя от страните.

ЧЛЕН 3.4

Недостатъчна обработка или преработка

1. Независимо от член 3.2, параграф 1, буква в) даден продукт не се счита за продукт с произход от някоя от страните, ако при производството на продукта в тази страна по отношение на материали без произход се извършват само една или няколко от следните операции:

- а) операции по съхранение, като например сушене, замразяване, съхраняване в саламура и други подобни операции, единствената цел на които е да се гарантира запазването на продуктите в добро състояние по време на транспортиране и складиране;

¹ За целите на настоящата глава „юридическо лице“ означава всеки правен субект, надлежно учреден или организиран по друг начин съгласно приложимото право с цел печалба или с друга цел, който е частна или държавна собственост, включително дружество, доверителен фонд, съдружие, съвместно предприятие, еднолично предприятие или сдружение.

- б) промяна на опаковката;
- в) разделяне или събиране на пакети;
- г) измиване, почистване или отстраняване на прах, окисни, маслени, бояджийски или други покрития;
- д) гладене с ютия или гладачна преса на текстил и текстилни изделия;
- е) прости операции по боядисване или полиране;
- ж) лющене, частично или цялостно избелване, полиране или гланциране на житни растения и ориз;
- з) операции по оцветяване или ароматизиране на захар или оформянето ѝ на бучки; частично или цялостно смилане на захар в твърдо състояние;
- и) белене, премахване на костилките или черупките на плодове, ядки или зеленчуци;
- й) подостряне, просто смилане или просто нарязване;
- к) пресяване, отделяне, сортиране, класиране, категоризиране или съчетаване, включително окомплектоване на изделия;

- л) просто поставяне в бутилки, метални кутии, флакони, торби, каси или кутии, просто прикрепване за подложки или плочи и всякакви други прости операции по опаковане;
- м) поставяне или отпечатване на маркировки, етикети, емблеми и други подобни отличителни знаци върху продукти или техните опаковки;
- н) просто смесване на продукти¹, независимо дали от различни видове;
- о) просто добавяне на вода, разреждане, дехидратиране или денатуриране² на продукти;
- п) просто събиране или сглобяване на части за получаване на комплектувано или завършено изделие или изделие, считано за такова съгласно правило 2 а) от Общите правила за тълкуване на Хармонизираната система; разглобяване на продукти на части; или
- р) клане на животни.

¹ За целите на настоящия член „просто смесване на продукти“ включва смесването на захар.

² За целите на настоящия член „денатуриране“ включва по-специално превръщането на продукти в негодни за консумация от човека продукти чрез добавяне на токсични или неприятни на вкус вещества.

2. За целите на параграф 1 операциите се считат за прости, ако за тяхното извършване не са необходими нито специални умения, нито специално произведени или монтирани машини, апаратура или оборудване.

ЧЛЕН 3.5

Кумулация

1. Продукт, който отговаря на условията да се счита за продукт с произход от някоя от страните, се счита за продукт с произход от другата страна, ако се използва като материал в производството на друг продукт в тази друга страна.
2. Производство, което се осъществява в някоя от страните по отношение на материал без произход, може да бъде взето предвид за целите на определянето на това дали даден продукт е с произход от другата страна.
3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат, ако осъществяването в другата страна производство не надхвърля извършването на една или няколко от операциите, посочени в член 3.4, параграф 1, букви а) — р).
4. За да може даден износител да попълни изявлението за произход по член 3.16, параграф 2, буква а) за посочен в параграф 2 продукт, износителят трябва да получи от своя доставчик предвидената в приложение 3-В информация.

5. Информацията по параграф 4 се прилага по отношение на една или няколко пратки за един и същ материал, който се доставя в рамките на период, ненадвишаващ 12 месеца от датата на предоставяне на информацията.

ЧЛЕН 3.6

Допустими отклонения

1. Ако използван в производството на даден продукт материал без произход не отговаря на изложените в приложение 3-Б изисквания, продуктът се счита за продукт с произход от някоя от страните при следните условия:

- а) за продукт, класиран в глави 1—49 или глави 64—97 на Хармонизираната система¹ — стойността на всички тези материали без произход не надвишава 10 процента от цената на продукта франко завод или франко борд;
- б) за продукт, класиран в глави 50—63 от Хармонизираната система — прилагат се допустимите отклонения, както е предвидено в бележки 6—8 към приложение 3-А.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че позоваванията в настоящата глава на номера на тарифното класиране по Хармонизираната система се основават на Хармонизираната система с измененията ѝ към 1 януари 2017 г.

2. Параграф 1 не се прилага, ако стойността на използваните в производството на даден продукт материали без произход надвишава който и да било от процентите за максималната стойност на материалите без произход, определени в изложените в приложение 3-Б изисквания.

3. Параграф 1 не се прилага за продукти, които са изцяло получени в някоя от страните по смисъла на член 3.3. Ако в приложение 3-Б се изисква използваните в производството на даден продукт материали да са изцяло получени, се прилагат параграфи 1 и 2.

ЧЛЕН 3.7

Единица за оценка

1. Единицата за оценка за целите на прилагането на разпоредбите на настоящата глава е конкретният продукт, който се счита за основна единица при класирането на продукта по Хармонизираната система.

2. Когато дадена пратка се състои от определен брой идентични продукти, класирани в една и съща позиция по Хармонизираната система, всеки от тези продукти се взема предвид при прилагането на разпоредбите на настоящата глава.

ЧЛЕН 3.8

Счетоводно разделяне

1. Взаимозаменяемите материали с произход и тези без произход трябва да бъдат физически разделени по време на складиране, за да се запази техният статут по отношение на произхода.
2. За целите на настоящия член „взаимозаменяеми материали“ означава материали, които са от един и същи вид и с едно и също търговско качество, с еднакви технически и физически характеристики и които не могат да бъдат разграничени един от друг след влагането им в крайния продукт.
3. Независимо от параграф 1 в производството на даден продукт могат да се използват взаимозаменяеми материали с произход и такива без произход, без те да бъдат физически разделени по време на складиране, при условие че се използва метод на счетоводно разделяне.
4. Посоченият в параграф 3 метод на счетоводно разделяне се прилага в съответствие с метод за управление на стоково-материалните запаси съгласно общоприети в страната счетоводни принципи.

5. Всяка от страните може да изиска, съгласно условия, определени в нейните законови и подзаконови актове, метод на счетоводно разделяне да може да се използва само след получаването на предварително разрешение от митническия орган на съответната страна. Митническият орган на страната следи как се използва разрешението и може да го оттегли, ако получателят му използва метода на счетоводно разделяне по неправилен начин или не изпълнява някое от другите условия, определени в настоящата глава.

6. Методът на счетоводно разделяне е метод, чрез който се гарантира, че във всеки един момент

броят на материалите, които получават статут на материали с произход, не превишава броя, който би бил получен в случай на физическо разделяне на материалите.

ЧЛЕН 3.9

Комплекти

Комплект, класиран съгласно правила 3 б) и 3 в) от Общите правила за тълкуване на Хармонизираната система, се счита за такъв с произход от някоя от страните, когато всичките му компоненти са с произход съгласно настоящата глава. Когато комплектът е съставен от компоненти с произход и от такива без произход, комплектът като цяло се счита за комплект с произход от някоя от страните, при условие че стойността на компонентите без произход не превишава 15 процента от цената на комплекта франко завод или франко борд.

ЧЛЕН 3.10

Забрана за преправяне

1. Продукт с произход, деклариран за вътрешно потребление в страната вносител, не може след износа му и преди декларирането му за вътрешно потребление да бъде преправян или трансформиран по какъвто и да било начин, нито подложен на операции, различни от операциите, предназначени да го съхранят в добро състояние, или различни от добавяне или поставяне на маркировки, етикети, пломби или всякакви други документи, с цел да се осигури съответствие със специфичните национални изисквания на страната вносител.
2. Допуска се складиране или излагане на продукт в трета държава, при условие че той остане под митнически надзор в тази трета държава.
3. Без да се засяга раздел Б, разделянето на пратки в трета държава се допуска, ако се извършва от износителя или на негова отговорност и при условие че пратките останат под митнически надзор в тази трета държава.
4. В случай на съмнение дали са спазени изискванията по параграфи 1—3, митническият орган на страната вносител може да поиска от вносителя да представи доказателство за изпълнението на изискванията, което може да бъде дадено под всякаква форма, включително чрез транспортни документи, издадени въз основа на сключен договор, като например товарителници, или фактическо или конкретно доказателство, основаващо се на маркировката или номерирането на опаковките, или всяко доказателство, свързано със самия продукт.

ЧЛЕН 3.11

Връщане на продукти

Когато продукт с произход от някоя от страните, изнесен от тази страна за трета държава, бъде върнат в тази страна, той се разглежда като продукт без произход, освен ако може да бъде доказано по удовлетворителен за митническия орган на тази страна начин, че върнатият продукт:

- а) е същият като изнесения продукт; и
- б) не е претърпял каквито и да било операции, освен необходимите за запазването му в добро състояние, докато е бил в тази трета държава или докато е бил изнесен.

ЧЛЕН 3.12

Принадлежности, резервни части, инструменти и инструкции или други информационни материали

1. За целите на настоящия член принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали се включват в неговия обхват, ако:

- а) принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали са класирани и се доставят с продукта, но не се фактурират отделно от него; и

б) видовете, количествата и стойността на принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали са обичайни за този продукт.

2. При определянето на това дали даден продукт е изцяло получен или дали отговаря на изложено в приложение 3-Б изискване относно производствения процес или промяна в тарифното класиране, принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали не се вземат под внимание.

3. При определянето на това дали даден продукт отговаря на изложено в приложение 3-Б изискване относно стойността, стойността на принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали се взема предвид според случая като за материали с произход или без произход при изчисляването за целите на прилагането по отношение на продукта на изискването относно стойността.

4. Принадлежностите, резервните части, инструментите и инструкциите или другите информационни материали на даден продукт имат същия статут по отношение на произхода като този на продукта, с който се доставят.

ЧЛЕН 3.13

Неутрални елементи

За да се определи дали даден продукт е с произход от някоя от страните, не е необходимо да се определя статутът по отношение на произхода на следните елементи:

- а) гориво, енергия, катализатори и разтворители;
- б) оборудване, устройства и материали, използвани за изпитване или проверка на стоката;
- в) ръкавици, очила, обувки, дрехи, оборудване и материали за безопасност;
- г) машини, инструменти, дюзи и форми;
- д) резервни части и материали, използвани при поддръжката на оборудване и сгради;
- е) смазочни материали, мазнини, материали за смесване и други материали, използвани в производството или за експлоатация на оборудване и сгради; и
- ж) всеки друг материал, който не се влага в продукта, но за който може в разумна степен да се докаже, че използването му в производството на продукта е част от това производство.

ЧЛЕН 3.14

Транспортни опаковъчни материали и опаковки

Транспортните опаковъчни материали и опаковки, които се използват за предпазване на продукта по време на транспорт, не се вземат под внимание при определянето на статута на даден продукт по отношение на произхода.

ЧЛЕН 3.15

Опаковъчни материали и опаковки за продажба на дребно

1. Опаковъчните материали и опаковките, използвани при продажбата на дребно на продукта, ако са класирани заедно с продукта, не се вземат предвид при определянето на това дали всички използвани в производството на продукта материали без произход са претърпели приложимата промяна на тарифното класиране или са преминали през съответният производствен процес в съответствие с приложение 3-Б, или дали продуктът е изцяло получен.
2. Ако за даден продукт важи изложено в приложение 3-Б изискване относно стойността, стойността на опаковъчните материали и опаковките, използвани при продажбата на дребно на продукта, ако са класирани заедно с продукта, се взема предвид според случая като за материали с произход или без произход при изчисляването за целите на прилагането по отношение на продукта на изискването относно стойността.

РАЗДЕЛ Б

Процедури, свързани с произхода

ЧЛЕН 3.16

Искане за преференциално тарифно третиране

1. Страната вносител предоставя при внос преференциално тарифно третиране за продукт с произход от другата страна въз основа на искане от вносителя за преференциално тарифно третиране. Вносителят е отговорен за верността на искането за преференциално тарифно третиране и спазването на изискванията по настоящата глава.
2. Искането за преференциално тарифно третиране трябва да се основава на:
 - а) изготвено от износителя изявление за произход, с което той удостоверява, че продуктът е с произход; или
 - б) информираността на вносителя, че продуктът е с произход.

3. Искането за преференциално тарифно третиране и неговото основание в съответствие с параграф 2, буква а) или б) се включват в митническата декларация за внос в съответствие със законовите и подзаконовите актове на страната вносител. Митническият орган на страната вносител може да поиска от вносителя да предостави, доколкото му е възможно и като част от митническата декларация за внос или като придружаващ я документ, пояснение, че продуктът отговаря на изискванията по настоящата глава.

4. Вносителите, които представят искане за преференциално тарифно третиране въз основа на изявление за произход по параграф 2, буква а), съхраняват изявлението за произход и при поискване от митническия орган на страната вносител му предоставят копие на този документ.

5. Параграфи 2—4 не се прилагат в посочените в член 3.20 случаи.

ЧЛЕН 3.17

Изявление за произход

1. Изявление за произход може да бъде изготвено от износител на даден продукт въз основа на информация, доказваща, че продуктът е с произход, включително информация за статута на използваните в производството на продукта материали по отношение на произхода. Износителят е отговорен за верността на изявлението за произход и на предоставената информация.
2. Изявлението за произход се изготвя, като се използва една от езиковите версии на текста в приложение 3-Г върху фактура или върху който и да било друг търговски документ, който съдържа достатъчно подробно описание на продукта с произход, за да може този продукт да бъде идентифициран. Страната вносител не може да изиска от вносителя да представи превод на изявлението за произход.
3. Митническият орган на страната вносител не може да отхвърли искане за преференциално тарифно третиране поради незначителни грешки или несъответствия в изявлението за произход или единствено поради това, че дадена фактура е издадена в трета държава.
4. Изявлението за произход е валидно за срок от 12 месеца от датата на изготвянето му.

5. Изявлението за произход може да се отнася за:

- а) една-единствена пратка с един или няколко продукта, внасяни в някоя от страните; или
- б) повече на брой пратки с идентични продукти, внасяни в някоя от страните в рамките на произволен посочен в изявлението за произход период, не по-дълъг от 12 месеца.

6. Ако по искане на вносителя продукти в немонтирано или демонтирано състояние по смисъла на правило 2 а) от Общите правила за тълкуване на Хармонизираната система, които попадат в обхвата на раздели XVI—XXI от Хармонизираната система, се внасят чрез поредица от доставки, за тези продукти може да се използва едно-единствено изявление за произход в съответствие с изискванията, определени от митническия орган на страната вносител.

ЧЛЕН 3.18

Информираност на вносителя

Информираността на вносителя, че даден продукт е с произход от страната износител, трябва да се основава на информация, която доказва, че продуктът е с произход и отговаря на предвидените в настоящата глава изисквания.

ЧЛЕН 3.19

Изисквания за съхранение на документацията

1. Вносител, който представя искане за преференциално тарифно третиране за внасян в страната вносител продукт, трябва за период от най-малко три години след датата на внос на продукта да съхранява:
 - а) ако искането е било основано на изявление за произход — изготвеното от износителя изявление за произход; или
 - б) ако искането е било основано на информираността на вносителя — всички документи, които доказват, че продуктът отговаря на изискванията за получаване на статут на продукт с произход.
2. Износител, изготвил изявление за произход, трябва за период от най-малко четири години след изготвянето на това изявление за произход да съхранява негово копие и всички други документи, които доказват, че продуктът отговаря на изискванията за получаване на статут на продукт с произход.
3. Документите, които подлежат на съхранение в съответствие с настоящия член, могат да бъдат в електронен формат.
4. Параграфи 1—3 не се прилагат в посочените в член 3.20 случаи.

ЧЛЕН 3.20

Малки пратки и освобождаване от изискванията

1. Продукти, изпращани като малки пакети от частни лица за частни лица или представляващи част от личния багаж на пътници, се приемат като продукти с произход, при условие че тези продукти не се внасят с търговска цел¹, че са декларирани като отговарящи на изискванията по настоящата глава и че няма никакво съмнение относно верността на тази декларация.
2. При условие че вносът не е част от операции по внос, които могат основателно да се считат за извършени отделно една от друга с цел заобикаляне на изискването за изготвяне на изявление за произход, общата стойност на посочените в параграф 1 продукти не може да превишава:
 - а) за Европейския съюз — 500 евро в случай на малки пакети или 1200 евро в случай на продукти, които са част от личния багаж на пътниците. Сумите, които трябва да се използват в която и да било друга национална валута на държава — членка на Европейския съюз, представляват равностойността в тази валута на сумите, изразени в евро към първия работен ден на месец октомври всяка година. Сумите трябва да съответстват на публикуваните за същия ден от Европейската централна банка, освен ако до 15 октомври всяка година на Европейската комисия бъде съобщена различна сума, и се прилагат от 1 януари на следващата година. Европейската комисия уведомява Япония за съответните суми;

¹ Внос, който е със случаен характер и се състои единствено от продукти за лична употреба на получателите или на пътниците или на техните семейства, не се счита за внос с търговска цел, ако от естеството и количеството на продуктите е видно, че те не са предназначени за търговия.

б) за Япония — 100 000 йени или определена от Япония сума.

3. Всяка от страните може да реши, че посочените в член 3.16, параграф 2 основания за искането не са необходими за внос на продукт, за който страната вносител е предоставила освобождаване от изискванията.

ЧЛЕН 3.21

Проверка

1. С цел проверка на това дали даден внасян в някоя от страните продукт е с произход от другата страна или дали са спазени другите изисквания по настоящата глава, митническият орган на страната вносител има право да извърши проверка въз основа на методи за оценка на риска, които може да включват случаен подбор, посредством искане за информация от вносителя, който е представил искането по член 3.16. Митническият орган на страната вносител може да извърши проверка или в момента на представяне на митническата декларация за внос, преди вдигането на продуктите, или след вдигането на продуктите.

2. Поисканата по силата на параграф 1 информация трябва да обхваща най-много следните елементи:

- а) ако основаниято за искането е било изявление за произход по член 3.16, параграф 2, буква а) — това изявление за произход;
- б) номера на тарифното класиране по Хармонизираната система и използваните критерии за определяне на произхода;
- в) кратко описание на производствения процес;
- г) ако критерият за определяне на произхода се е основавал на конкретен производствен процес — точно описание на този процес;
- д) ако е приложимо — описание на използваните в производствения процес материали с произход и такива без произход;
- е) ако критерият за определяне на произхода е бил „изцяло получен“ — приложимата категория (като например добив, минно дело, риболов и място на производство);
- ж) ако критерият за определяне на произхода се е основавал на метод на стойността — стойността на продукта, както и на всички използвани в производството материали без произход или, ако е уместно за установяване на спазването на изискването относно стойността, материали с произход;

- з) ако критерият за определяне на произхода се е основавал на теглото — теглото на продукта, както и на съответните вложени в продукта материали без произход или, ако е уместно за установяване на спазването на изискването относно теглото, материали с произход;
 - и) ако критерият за определяне на произхода се е основавал на промяна на тарифното класиране — списък на всички материали без произход, включително номерата на тяхното тарифно класиране по Хармонизираната система (във формат от две, четири или шест цифри в зависимост от критериите за определяне на произхода); или
 - й) информацията относно спазването на разпоредбата за забрана за преправяне по член 3.10.
3. При предоставянето на исканата информация вносителят може да добави всяка друга информация, която сметне за значима за целите на проверката.
4. Ако искането за преференциално тарифно третиране е било основано на изявление за произход по член 3.16, параграф 2, буква а), вносителят информира митническия орган на страната вносител, когато поисканата информация може да бъде предоставена изцяло или по отношение на един или няколко от информационните елементи директно от износителя.

5. Ако искането за преференциално тарифно третиране е било основано на информираността на вносителя по член 3.16, параграф 2, буква б), извършващият проверката митнически орган на страната вносител, след като първо е поискал информация в съответствие с параграф 1 от настоящия член, може да поиска от вносителя допълнителна информация, ако сметне, че такава информация е необходима, за да бъде проверен статутът на продукта по отношение на произхода. Митническият орган на страната вносител може да поиска от вносителя конкретни документи и информация, ако счете това за уместно.

6. Ако митническият орган на страната вносител реши временно да преустанови предоставянето на преференциално тарифно третиране на съответния продукт в очакване на резултатите от проверката, на вносителя се предлага вдигане на продукта след предприемането на подходящи обезпечителни мерки, включително гаранции. Всяко преустановяване на преференциалното тарифно третиране следва да бъде прекратено във възможно най-кратък срок, след като митническият орган на страната вносител потвърди, че съответният продукт има статут на продукт с произход или че са изпълнени останалите изисквания по настоящата глава.

ЧЛЕН 3.22

Административно сътрудничество

1. С цел да се осигури правилното прилагане на настоящата глава, страните си сътрудничат посредством митническия орган на всяка от тях при проверката на това дали даден продукт е с произход и отговаря на другите изисквания по настоящата глава.
2. Ако искането за преференциално тарифно третиране е било основано на изявление за произход по член 3.16, параграф 2, буква а), извършващият проверката митнически орган на страната вносител, след като първо е поискал информация в съответствие с член 3.21, параграф 1, може също така в срок от две години след извършването на вноса на продуктите да поиска от митническия орган на страната износител допълнителна информация, ако сметне, че такава информация е необходима, за да бъде проверен статутът на продукта по отношение на произхода. Искането за информация следва да включва следната информация:
 - а) изявлението за произход;
 - б) идентификационните данни на отправилia искането митнически орган;
 - в) наименованието на износителя;

- г) предмета и обхвата на проверката; и
- д) ако е приложимо — всеки значим документ.

Освен тази информация митническият орган на страната вносител може да поиска от митническия орган на страната износител конкретни документи и информация, ако счете това за уместно.

3. Митническият орган на страната износител може в съответствие със своите закони и подзаконови разпоредби да поиска документи или проучване, като потърси всякакви доказателства или извърши посещение в помещенията на износителя, за да прегледа документите и да огледа използваните в производството на продукта съоръжения.

4. Без да се засяга параграф 5, митническият орган на страната износител, който получава искането по параграф 2, предоставя на митническия орган на страната вносител следната информация:

- а) поисканите документи, когато са налични;
- б) становище за статута на продукта по отношение на произхода;
- в) описанието на продукта, предмет на проучването, и тарифното класиране за целите на прилагането на настоящата глава;
- г) описание и обяснение на производствения процес, които са достатъчни, за да се удостовери статутът на продукта по отношение на произхода;

д) информация относно начина, по който е извършено проучването; и

е) доказателствени документи, ако е целесъобразно.

5. Митническият орган на страната износител не предоставя на митническия орган на страната вносител информацията по параграф 4, ако износителят счита тази информация за поверителна.

6. Всяка от страните съобщава на другата страна данните за контакт на своя митнически орган, включително пощенски адреси, адреси на електронна поща и телефонни и факс номера, и уведомява другата страна за всяка промяна в тази информация в срок от 30 дни след датата на промяната.

ЧЛЕН 3.23

Взаимопомощ в борбата с измамите

В случай на подозрения за нарушение на разпоредбите на настоящата глава страните си оказват взаимопомощ в съответствие със ССАВМВ.

ЧЛЕН 3.24

Отказ за предоставяне на преференциално тарифно третиране

1. Без да се засяга параграф 3, митническият орган на страната вносител може да откаже да предостави преференциално тарифно третиране, ако:
 - а) в срок от три месеца след датата на искането за информация по член 3.21, параграф 1:
 - i) не бъде даден отговор, или
 - ii) ако искането за преференциално тарифно третиране е било основано на информираността на вносителя по член 3.16, параграф 2, буква б), предоставената информация е недостатъчна, за да потвърди, че продуктът е продукт с произход;
 - б) в срок от три месеца след датата на искането за информация по член 3.21, параграф 5:
 - i) не бъде даден отговор, или
 - ii) предоставената информация е недостатъчна, за да потвърди, че продуктът е продукт с произход;

- в) в срок от 10 месеца след датата на искането за информация по член 3.22, параграф 2:
 - i) не бъде даден отговор, или
 - ii) предоставената информация е недостатъчна, за да потвърди, че продуктът е продукт с произход; или
- г) след предварително искане за помощ по член 3.23 и в рамките на съвместно договорен период, по отношение на продукти, които са били предмет на искане по член 3.16, параграф 1:
 - i) митническият орган на страната износител не предостави помощ, или
 - ii) резултатът от тази помощ е недостатъчен, за да потвърди, че продуктът е продукт с произход.

2. Митническият орган на страната вносител може да откаже да предостави преференциално тарифно третиране на даден продукт, за който вносител иска преференциално тарифно третиране, когато вносителят не изпълнява изисквания по настоящата глава, различни от свързаните със статута на продуктите по отношение на произхода.

3. Ако митническият орган на страната вносител има достатъчно основание да откаже да предостави преференциално тарифно третиране по параграф 1, в случаите, когато митническият орган на страната износител е представил становище по член 3.22, параграф 4, буква б), с което потвърждава, че продуктите имат статут на продукти с произход, в срок от два месеца след датата на получаване на това становище митническият орган на страната вносител уведомява митническия орган на страната износител за намерението си да откаже да предостави преференциално тарифно третиране. Ако бъде направено такова уведомление, по искане на някоя от страните се провежда консултация в срок от три месеца след датата на уведомлението. Срокът за провеждане на консултацията може да бъде удължен във всеки отделен случай по взаимно съгласие между страните. Консултацията може да бъде проведена в съответствие с процедурата, определена от създадения по силата на член 22.3 Комитет по правилата за произход и митническите въпроси. При изтичането на периода за консултация митническият орган на страната вносител може да откаже да предостави преференциално тарифно третиране единствено поради недостатъчно основание за такова третиране и след като е предоставил на вносителя правото да бъде изслушан.

ЧЛЕН 3.25

Поверителност

1. Всяка от страните запазва в съответствие със своите закони и подзаконови актове поверителността на всяка информация, предоставена ѝ от другата страна по силата на настоящата глава, и осигурява защита на тази информация от разгласяване.

2. Информация, която органите на страната вносител са получили по силата на настоящата глава, може да се използва от тези органи само за целите на настоящата глава.
3. Поверителна търговска информация, която митническият орган на страната износител или на страната вносител е получил от износителя при прилагането на членове 3.21 и 3.22, не може да се разгласява, освен ако в настоящата глава е предвидено друго.
4. Информация, която митническият орган на страната вносител е получил по силата на настоящата глава, не може да се използва от страната вносител при каквито и да било наказателни производства, водени от съд или съдия, освен ако страната износител е предоставила разрешение за използване на тази информация в съответствие със своите законови и подзаконови актове.

ЧЛЕН 3.26

Административни мерки и санкции

Всяка от страните налага в съответствие със своите законови и подзаконови актове административни мерки и когато е уместно — санкции, на всяко лице, което изготви документ или стане причина да бъде изготвен документ, съдържащ невярна информация, предоставена с цел получаване на преференциално тарифно третиране на даден продукт, което не изпълнява изискванията на член 3.19 или което не предостави доказателствата или откаже посещението, посочени в член 3.22, параграф 3.

РАЗДЕЛ В

Разни

ЧЛЕН 3.27

Прилагане на настоящата глава по отношение на Сеута и Мелиля

1. За целите на настоящата глава, в случая на Европейския съюз „страна“ не обхваща Сеута и Мелиля.
2. При внасянето в Сеута или Мелиля на продукти с произход от Япония за тях се прилага във всяко едно отношение същото митническо третиране по настоящото споразумение като прилаганото за продукти с произход от митническата територия на Европейския съюз съгласно Протокол 2 от Акта за присъединяване на Кралство Испания и Португалската република към Европейския съюз. Япония прилага спрямо вноса на продукти, попадащи в обхвата на настоящото споразумение и с произход от Сеута и Мелиля, същото митническо третиране по настоящото споразумение като прилаганото за продуктите, внасяни от Европейския съюз и с произход от Европейския съюз.
3. Правилата за произход и свързаните с произхода процедури по настоящата глава се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на продуктите, изнасяни от Япония за Сеута и Мелиля, и на продуктите, изнасяни от Сеута и Мелиля за Япония.

4. Член 3.5 се прилага по отношение на вноса и износа на продукти между Европейския съюз, Япония и Сеута и Мелиля.
5. Сеута и Мелиля се считат за една територия.
6. За прилагането на настоящия член в Сеута и Мелиля отговаря митническият орган на Кралство Испания.

ЧЛЕН 3.28

Комитет по правилата за произход и митническите въпроси

1. Комитетът по правилата за произход и митническите въпроси, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящата глава „Комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на настоящата глава в допълнение към другите отговорности, посочени в член 4.14, параграф 1.

2. За целите на настоящата глава Комитетът има следните функции:
- а) извършване на преглед и при необходимост отправяне на подходящи препоръки към Съвместния комитет, създаден по силата на член 22.1, относно:
 - i) прилагането и изпълнението на настоящата глава, и
 - ii) всякакви предложени от някоя от страните изменения на разпоредбите на настоящата глава;
 - б) приемане на обяснителни бележки за улесняване на прилагането на разпоредбите на настоящата глава;
 - в) определяне на процедурата за консултация по член 3.24, параграф 3; и
 - г) обсъждане на всеки друг свързан с настоящата глава въпрос по съгласие между представителите на страните.

ЧЛЕН 3.29

Преходни разпоредби за продукти в транзит или продукти на склад

Разпоредбите на настоящото споразумение могат да бъдат прилагани по отношение на продукти, които са в съответствие с разпоредбите на настоящата глава и които към датата на влизане в сила на настоящото споразумение се намират или в транзит от страната износител за страната вносител, или под митнически контрол в страната вносител без плащане на вносни мита и данъци, при условие че в срок от 12 месеца от тази дата към митническия орган на страната вносител бъде отправено искане за преференциално тарифно третиране по член 3.16.

ГЛАВА 4

МИТНИЧЕСКИ ВЪПРОСИ И УЛЕСНЯВАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА

ЧЛЕН 4.1

Цели

Целите на настоящата глава са:

- а) да се насърчи улесняването на търговията със стоки между страните, като същевременно се гарантира ефективен митнически контрол, при отчитане на променящите се във времето търговски практики;

- б) да се гарантира прозрачността на митническото законодателство и на другите свързани с търговията закони и подзаконови актове на всяка от страните, както и тяхната съгласуваност с приложимите международни стандарти;
- в) да се гарантира, че всяка от страните прилага своето митническо законодателство и другите свои свързани с търговията закони и подзаконови актове по предсказуем, последователен и недискриминационен начин;
- г) да се насърчи опростяването и модернизирането на митническите процедури и практики на всяка от страните;
- д) да се доразвият техниките за управление на риска с цел улесняване на законната търговия, като същевременно се осигури безпроблемното функциониране на международната търговска верига на доставките; и
- е) да се разшири сътрудничеството между страните в областта на митническите въпроси и улесняването на търговията.

ЧЛЕН 4.2

Приложно поле

1. Настоящата глава се прилага за въпросите, свързани с митническото законодателство и с другите свързани с търговията закони и подзаконови актове и общи административни процедури на всяка от страните, включително прилагането им по отношение на търговията със стоки между страните, както и сътрудничеството между страните.

2. Някоя от разпоредбите на настоящата глава не може да засяга правата и задълженията по глави 6 и 7 на която и да било от страните.
3. В случай на несъответствие между настоящата глава и глава 6 или 7, глава 6 или 7 има предимство в рамките на несъответствието.
4. Настоящата глава се прилага, без да се засяга изпълнението на легитимни цели на политиката на която и да било от страните, нито на задълженията на съответната страна по силата на международни споразумения, по които тя е страна, по отношение на опазването на:
 - а) обществения морал;
 - б) живота или здравето на хората, животните или растенията;
 - в) национални богатства с художествена, историческа или археологическа стойност; или
 - г) околната среда.
5. Настоящата глава се прилага от всяка от страните в съответствие с нейните законови и подзаконови актове. Всяка от страните използва наличните си ресурси по подходящ начин за прилагане на настоящата глава.

ЧЛЕН 4.3

Прозрачност

1. Всяка от страните гарантира, че нейното митническо законодателство и другите свързани с търговията закони и подзаконови актове, както и свързаните с търговията общи административни процедури и значима информация с общо приложение, се публикуват и са лесно достъпни за всяко заинтересовано лице, включително, ако е уместно, в интернет.
2. Всяка от страните публикува и осигурява улеснен достъп до своето митническо законодателство и другите свои свързани с търговията закони и подзаконови актове и общи административни процедури възможно най-рано преди влизането им в сила, за да даде възможност на всяко заинтересовано лице да се запознае с тях, освен в случай на:
 - а) неотложни обстоятелства;
 - б) незначителни промени в тези закони и подзаконови актове или общи административни процедури;
 - в) възпрепятстване на ефективността на тези закони и подзаконови актове или на тяхното правоприлагане в резултат на предварително публикуване; или
 - г) мерки за освобождаване от изискванията.

3. Всяка от страните определя един или няколко информационни центрове, които да отговарят на разумни запитвания от което и да било заинтересовано лице по попадащи в обхвата на параграф 1 въпроси. Информационните центрове трябва да отговарят на такива запитвания и да предоставят всякакви съответни формуляри и документи в определен от всяка от страните разумен срок.
4. Всяка от страните предвижда, ако е уместно, редовни консултации между своя митнически орган и други свързани с търговията агенции и търговци или други заинтересовани страни, намиращи се на нейната територия.
5. В съответствие с параграфи 1 и 2 се публикува информация за таксите и налозите. Тази информация включва приложимите такси и налози, основанието за налагане на такива такси и налози, отговорния орган, както и това кога и как да бъде извършено плащането. Тези такси и налози не се прилагат, докато не бъде публикувана свързаната с тях информация.

ЧЛЕН 4.4

Процедури за внос, износ и транзит

1. Всяка от страните прилага своето митническо законодателство и другите свои свързани с търговията законови и подзаконови актове по предсказуем, последователен, прозрачен и недискриминационен начин.

2. Всяка от страните гарантира, че нейните митнически процедури:
- а) са в съответствие с приложимите за всяка от страните международни стандарти и препоръчителни практики в областта на митническите процедури, като например определените под егидата на Световната митническа организация¹ (наричана по-долу „СМО“), включително съществените елементи на Протокола за изменение на Международната конвенция за опростяване и уеднаквяване на митническите процедури, подписан в Брюксел на 26 юни 1999 г., Международната конвенция по Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, подписана в Брюксел на 14 юни 1983 г., и Рамката от стандарти за сигурност и улесняване на глобалната търговия на СМО (наричана по-долу „Рамката от стандарти SAFE“);
 - б) целят да улеснят законната търговия при отчитане на променящите се във времето търговски практики, като същевременно се гарантира спазването на нейните законови и подзаконови актове;
 - в) осигуряват ефективно правоприлагане в случай на нарушения на нейните законови и подзаконови актове относно митническите процедури, включително укриване на мита и контрабанда; и
 - г) не включват задължително използване на митнически агенти или предекспедиционни проверки.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че СМО е създадена през 1952 г. като Съвет за митническо сътрудничество (СМС).

3. Всяка от страните приема или запазва в сила мерки за предоставяне на благоприятно третиране по отношение на митническите проверки преди вдигането на стоките за търговци или оператори, които отговарят на определените в нейните законови и подзаконови актове критерии.

4. Всяка от страните насърчава разработването и използването на усъвършенствани системи, включително основаващи се на информационни и комуникационни технологии, за да се улесни обменът на електронни данни между търговците или операторите и нейния митнически орган и други свързани с търговията агенции.

5. Всяка от страните полага усилия за допълнително опростяване и допълнителна стандартизация на данните и документите, които се изискват от нейния митнически орган и от други нейни свързани с търговията агенции.

ЧЛЕН 4.5

Вдигане на стоки

Всяка от страните приема или запазва в сила митнически процедури, с които:

- а) се осигурява бързо вдигане на стоките в срок, който не е по-дълъг от необходимия за осигуряване на спазването на нейните законови и подзаконови актове;

- б) се дава възможност за предварително предаване и обработка по електронен път на документи и всяка друга изисквана информация преди пристигането на стоките; и
- в) се дава възможност за вдигане на стоките преди окончателното определяне на размера на митата, данъците, таксите и налозите, при условие че се представи гаранция, ако такава се изисква по силата на нейните законови и подзаконови актове, с цел да се гарантира тяхното окончателно плащане.

ЧЛЕН 4.6

Опростяване на митническите процедури

1. Всяка от страните полага усилия за опростяване на своите изисквания и формалности, отнасящи се до митническите процедури, с цел намаляване на свързаните с тях време и разходи за търговците или операторите, включително за малките и средните предприятия.
2. Всяка от страните приема или запазва в сила мерки, които позволяват на търговците или операторите, изпълняващи критериите, определени в нейните законови и подзаконови актове, да се ползват от допълнително опростяване на митническите процедури. Това опростяване може да позволи периодично деклариране за целите на определянето и плащането на мита и данъци, обхващащо многократен внос в рамките на определен период, след вдигането на стоките.

3. Всяка от страните приема или поддържа програми, които дават възможност на операторите, изпълняващи критериите, определени в нейните законови и подзаконови актове, да се ползват в още по-голяма степен от посоченото в параграф 2 опростяване или да имат по-лесен достъп до него.

ЧЛЕН 4.7

Предварителни решения

1. Всяка от страните издава чрез своя митнически орган предварително решение, с което се определя третирането, което трябва да бъде предоставено за съответните стоки. Това решение се издава в разумен, ограничен по продължителност срок на заявителя, който е подал писмено искане, включително в електронен формат, съдържащо цялата необходима информация в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на издаващата решението страна.
2. Предварителното решение трябва да обхваща тарифното класиране на стоките, произхода на стоките, включително дали изпълняват условията по глава 3 да бъдат считани за стоки с произход, или всеки друг въпрос, за който страните евентуално се договорят, и по-специално по отношение на подходящия метод или подходящите критерии, които трябва да бъдат използват за митническо остойностяване на стоките.
3. При спазване на всички изисквания за поверителност, които се съдържат в нейните законови и подзаконови актове, всяка от страните може да публикува предварителните си решения, включително в интернет.

ЧЛЕН 4.8

Обжалване и преразглеждане

1. Всяка от страните гарантира правото на обжалване или преразглеждане на всяко лице, което е адресат на административно решение на митническия орган или на други свързани с търговията агенции на тази страна.
2. Обжалването или преразглеждането трябва да включват:
 - а) административно обжалване или преразглеждане от административен орган, който е по-горестоящ или е независим от длъжностното лице или службата, издало/издала решението; или
 - б) обжалване или преразглеждане на решението по съдебен ред.
3. Всяка от страните гарантира, че ако решението по обжалването или преразглеждането по параграф 2, буква а) не бъде издадено в срока, предвиден в нейните законови и подзаконови актове, или своевременно, посоченото в параграф 1 лице има право на ново административно или съдебно обжалване или преразглеждане.
4. Всяка от страните гарантира, че посоченото в параграф 1 лице бива уведомено за основанията на административното решение, за да може при необходимост това лице да прибегне до процедури по обжалване или преразглеждане.

ЧЛЕН 4.9

Управление на риска

1. Всяка от страните приема или поддържа система за управление на риска, която дава възможност на нейния митнически орган да съсредоточи дейностите по проверка върху високорисковите пратки и ускорява вдигането на нискорисковите пратки.
2. Всяка от страните основава управлението на риска на оценка на риска чрез подходящи критерии за подбор.
3. Всяка от страните може да подбере на случаен принцип пратки за посочените в параграф 1 дейности по проверка като част от осъществяваното от нея управление на риска.
4. Всяка от страните определя и прилага система за управление на риска по такъв начин, че да се избягват своеволната или неоправдана дискриминация или прикритите ограничения на международната търговия.

ЧЛЕН 4.10

Одит след митническото оформяне

1. С цел да се ускори вдигането на стоките, всяка от страните приема или поддържа механизъм за одит след митническото оформяне, за да се гарантира спазването на нейното митническо законодателство и на другите нейни свързани с търговията законови и подзаконови актове. Митническият орган на всяка от страните използва резултатите от извършения от него одит след митническото оформяне, когато прилага посочената в член 4.9 система за управление на риска. Всяка от страните може да предвиди възможността нейният митнически орган да използва резултатите от одита след митническото оформяне, извършен от други свързани с търговията агенции, когато прилага система за управление на риска, и обратно.
2. Всяка от страните избира лице или пратка за извършване на одит след митническото оформяне въз основа на риска, което може да включва подходящи критерии за подбор. Всяка от страните извършва одити след митническото оформяне по прозрачен начин. Когато лицето участва в одита и са постигнати убедителни резултати, страната незабавно уведомява лицето, чиито документи са подложени на одит, за резултатите, за неговите права и задължения и за причините за резултатите.

ЧЛЕН 4.11

Транзит и претоварване

Всяка от страните приема или запазва в сила процедури за улесняване на движението на стоки от или към другата страна, които преминават транзитно през нейната митническа територия или се претоварват на тази територия, като същевременно поддържа надлежен контрол.

ЧЛЕН 4.12

Митническо сътрудничество

1. Без да се засягат другите форми на сътрудничество, предвидени в настоящото споразумение, митническите органи на страните си сътрудничат, включително чрез обмен на информация, и си предоставят взаимна административна помощ по посочените в настоящата глава въпроси в съответствие със ССАВМВ, независимо от член 1.6.

2. Митническите органи на страните задълбочават сътрудничеството по посочените в настоящата глава въпроси с цел допълнително улесняване на търговията, като същевременно се гарантира спазването на съответното им митническо законодателство и се подобрява сигурността на веригата на доставките, в следните области:

- а) сътрудничество за по-нататъшно опростяване на митническите процедури при отчитане на променящите се във времето търговски практики;
- б) сътрудничество за хармонизиране на изискванията за данните за митнически цели в съответствие с приложимите международни стандарти, като например стандартите на СМО;
- в) сътрудничество за по-нататъшно развитие на свързаните с митниците аспекти на осигуряването и улесняването на международната търговска верига на доставките в съответствие с Рамката от стандарти SAFE;
- г) сътрудничество за подобряване на прилаганите от тях техники за управление на риска, включително обмен на най-добри практики и ако е уместно — информация за риска и резултати от проверките;
- д) сътрудничество с цел по-нататъшно развитие на мерките, посочени в член 4.4, параграф 3 и член 4.6, параграф 2, или на програмите, посочени в член 4.6, параграф 3, включително възможност за сътрудничество, с цел да се позволи на търговците или операторите на която и да било от страните да се ползват от мерките или програмите на другата страна;

- е) сътрудничество и координация в рамките на международни организации, като например СТО и СМО, по въпроси от общ интерес, включително по въпросите на тарифното класиране, митническото остойностяване и произхода, с цел установяване по възможност на общи позиции; и
 - ж) сътрудничество в областта на правоприлагането за противодействие на трафика на забранени стоки.
3. Митническите органи на страните гарантират обмена на необходимата информация за целите на параграф 2.

ЧЛЕН 4.13

Временен внос

За временния внос на стоки по член 2.10 и независимо от произхода на тези стоки всяка от страните, в съответствие с определените в международни споразумения относно временния внос и прилагани от страната процедури, приема издадени в другата страна карнети АТА¹.

¹ „Карнет АТА“ има същото значение като в Митническата конвенция относно карнет АТА за временен внос на стоки, подписана в Брюксел на 6 декември 1961 г., или в Конвенцията за временен внос, подписана в Истанбул на 26 юни 1990 г.

ЧЛЕН 4.14

Комитет по правилата за произход и митническите въпроси

1. Комитетът по правилата за произход и митническите въпроси, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящата глава „Комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на настоящата глава и на митническите въпроси по глава 2 и член 14.51, в допълнение към другите отговорности, посочени в член 3.28, параграф 1¹.
2. Комитетът провежда съвместни заседания със Съвместния комитет за митническо сътрудничество (наричан по-долу в настоящата глава „СКМС“), създаден по силата на ССАВМВ, освен ако такива съвместни заседания не са необходими, за да се гарантира последователност в прилагането и изпълнението на посочените в параграф 1 и в ССАВМВ разпоредби².
3. Страните гарантират, че съставът на техните делегации на заседанията на Комитета е съобразен с точките от дневния ред.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от разпоредбите в настоящия член не може да засяга правата и задълженията на страните по отношение на Комитета по търговията със стоки във връзка с глава 2, нито по отношение на Комитета по интелектуалната собственост във връзка с глава 14.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от разпоредбите на настоящия член не може да се тълкува като възпрепятстваща СКМС да провежда заседания единствено в рамките на ССАВМВ.

4. Без да се засягат функциите на СКМС, Комитетът има следните функции:
- а) разрешаване на всички проблеми, произтичащи от прилагането и изпълнението на посочените в параграф 1 разпоредби;
 - б) определяне на области за подобрене при прилагането и изпълнението на посочените в параграф 1 разпоредби;
 - в) изпълняване на ролята на механизъм за бързо постигане на взаимноприемливи решения по всякакви въпроси в обхвата на посочените в параграф 1 разпоредби;
 - г) изготвяне на резолюции, препоръки или становища по отношение на действия или мерки, които той счита за необходими за постигането на целите и ефективното действие на настоящата глава;
 - д) вземане на решения за действията, които да бъдат предприети, или за мерките, които да бъдат приложени от която и да било от страните или и от двете страни, в посочените в член 4.12, параграф 2 области, които той счита за необходими за постигането на целите и за ефективното действие на настоящата глава; и
 - е) изпълняване на други функции, които евентуално бъдат делегирани от Съвместния комитет по силата на член 22.1, параграф 5, буква б).

ГЛАВА 5

СРЕДСТВА ЗА ТЪРГОВСКА ЗАЩИТА

РАЗДЕЛ А

Общи разпоредби

ЧЛЕН 5.1

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „местна промишленост“ означава производителите като цяло на сходни или пряко конкурентни стоки, които осъществяват дейност на територията на някоя от страните, или производителите, чието съвкупно производство на сходни или пряко конкурентни стоки съставлява преобладаваща част от общото местно производство на тези стоки;
- б) „сериозна вреда“ означава значително цялостно влошаване на състоянието на местната промишленост;

- в) „опасност от сериозна вреда“ означава непосредствено предстоящо настъпване на сериозна вреда в съответствие с разследването, посочено в член 5.4, параграф 3. Решението за съществуване на опасност от сериозна вреда трябва да се основава на факти, а не само на твърдение, предположение или далечна възможност; и
- г) „преходен период“ означава, по отношение на дадена стока с произход, периодът, който започва на датата на влизане в сила на настоящото споразумение и приключва 10 години след датата на завършване на процеса на намаляване или премахване на митата върху тази стока в съответствие с приложение 2-А.

РАЗДЕЛ Б

Двустранни защитни мерки

ЧЛЕН 5.2

Прилагане на двустранни защитни мерки

1. Ако в резултат на премахването или намаляването на мито в съответствие с член 2.8 стока с произход от някоя от страните се внася в другата страна в такива увеличени количества, в абсолютно изражение или в сравнение с местното производство, и при такива условия, че причинява или създава опасност да причини сериозна вреда на местна промишленост, другата страна може да приеме предвидените в параграф 2 мерки в степента, в която това е необходимо за предотвратяване или отстраняване на сериозната вреда за местната промишленост на другата страна и за улесняване на приспособяването на местната промишленост.

2. Двустранните защитни мерки може да се изразяват във:
- а) преустановяване на всякакво по-нататъшно намаляване на предвидената в глава 2 митническа ставка за стоката с произход; или
 - б) увеличаване на митническата ставка за стоката с произход до ниво, което не надвишава по-ниската от следните две ставки:
 - i) митническата ставка за най-облагодетелствана нация, която е в сила към началната дата на прилагане на двустранната защитна мярка, и
 - ii) прилаганата митническа ставка за най-облагодетелствана нация, която е в сила към датата, непосредствено предхождаща датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 5.3

Условия и ограничения

1. Никоя двустранна защитна мярка не може да бъде запазена в сила, освен в такава степен и за такъв срок, които са евентуално необходими за предотвратяване или отстраняване на сериозна вреда или за улесняване на приспособяването на местната промишленост, при условие че този срок не надвишава две години. Срокът на действие на дадена двустранна защитна мярка обаче може да бъде удължен, при условие че общият срок на действие на двустранната защитна мярка, включително удължаванията на срока на действие, не надвишава четири години.
2. Двустранни защитни мерки могат да се прилагат само през преходния период.
3. С цел да се улесни приспособяването в ситуация, в която очакваният срок на действие на двустранна защитна мярка надвишава една година, страната, която запазва в сила двустранната защитна мярка, постепенно либерализира тази мярка на редовни интервали от време през периода на нейното прилагане.
4. Не се прилагат двустранни защитни мерки спрямо вноса на конкретен продукт с произход, който вече е бил предмет на такава двустранна защитна мярка, за период, равен на срока на действие на предходната двустранна защитна мярка, или една година, в зависимост от това кой от двата периода е по-дълъг.

5. При прекратяването на прилагането на двустранна защитна мярка митническата ставка за стоката с произход, за която се е прилагала мярката, трябва да е ставката, която щеше да е в сила, ако не бе наложена двустранната защитна мярка.

ЧЛЕН 5.4

Разследване

1. Всяка от страните може да приложи двустранна защитна мярка само след като компетентният ѝ орган¹ е провел разследване по същите процедури като предвидените в член 3 и член 4, параграф 2, буква в) от Споразумението за защитни мерки.
2. Разследването при всички случаи трябва да приключи в срок от една година от датата на неговото започване.

¹ За целите на настоящия раздел „компетентен орган“ в случая на Япония включва компетентните в съответната област нейни органи.

3. При разследването за установяване на това дали увеличеният внос на стока с произход е причинил или създава опасност да причини сериозна вреда на местната промишленост, провеждащият разследването компетентен орган оценява всички съответни обективни и измерими фактори, които допринасят за състоянието на местната промишленост. Тези фактори включват по-специално темпа и размера на нарастване на вноса на стоката с произход в абсолютно и относително изражение, придобития от увеличения внос на стоката с произход дял от вътрешния пазар, а също така промените в нивото на продажбите, производството, производителността, използването на капацитета, печалбите и загубите, и заетостта.

4. Не може да се вземе решение, че увеличения внос на стока с произход е причинил или създава опасност да причини сериозна вреда на местна промишленост, освен ако при разследването бъде доказано въз основа на обективни данни наличието на причинно-следствена връзка между увеличения внос на стоката с произход и сериозната вреда или опасността от сериозна вреда за местната промишленост. При вземането на това решение се разглеждат и други фактори, различни от увеличения внос на стоката с произход, които също причиняват вреда на местната промишленост едновременно с увеличения внос.

ЧЛЕН 5.5

Уведомяване

1. Всяка от страните незабавно уведомява писмено другата страна, когато:
 - а) започне разследване по член 5.4, параграф 1, отнасящо се за сериозна вреда или опасност от сериозна вреда, като посочва и основанията за започване на това разследване;
 - б) констатира сериозна вреда или опасност от сериозна вреда, причинена от увеличения внос; и
 - в) вземе решение за прилагане или за продължаване на срока на действие на двустранна защитна мярка.
2. Посочената в параграф 1 уведомяваща страна предоставя на другата страна цялата необходима информация, която трябва да включва:
 - а) в случай на уведомление по параграф 1, буква а) — основанието за започването на разследването, точно описание на разследваната стока с произход и подпозицията ѝ по Хармонизираната система, очакваната продължителност на разследването и датата на започването на разследването; и

- б) в случай на уведомление по параграф 1, букви б) и в) — доказателства за сериозна вреда или опасност от сериозна вреда, причинена от увеличения внос на стоката с произход, точно описание на стоката с произход, за която ще се прилага предлаганата двустранна защитна мярка, и подпозицията ѝ по Хармонизираната система, точно описание на предлаганата двустранна защитна мярка, както и предлаганата дата на въвеждане и очакваната продължителност на двустранната защитна мярка.

ЧЛЕН 5.6

Консултации и компенсации

1. Всяка от страните, която предлага да приложи или да удължи срока на действие на двустранна защитна мярка, предоставя на другата страна подходяща възможност за предварителни консултации, за да може да бъде прегледана информацията от разследването по член 5.4, параграф 1, да бъдат обменени мнения по двустранната защитна мярка и да бъде постигнато съгласие по предвидената в настоящия член компенсация.
2. Всяка от страните, която предлага да приложи или да удължи срока на действие на двустранна защитна мярка, предоставя на другата страна взаимноприемливи подходящи средства за търговска компенсация под формата на отстъпки от мита, чиято стойност е по същество еквивалентна на тази на очакваните допълнителни мита вследствие на прилагането на двустранната защитна мярка.

3. Ако в срок от 30 дни след началото на консултациите страните не успеят да се договорят за компенсацията, страната, спрямо чиято стока с произход се прилага двустранната защитна мярка, може да преустанови прилагането на отстъпки от мита съгласно настоящото споразумение, чиято стойност е по същество еквивалентна на тази на допълнителните мита, произтичащи от прилагането на двустранната защитна мярка. Страната, която упражнява правото на преустановяване, може да преустанови прилагането на отстъпките от мита само за минимално необходимото време за постигане на равностойно по същество въздействие и само в рамките на срока на прилагане на двустранната защитна мярка.

4. Без да се засяга параграф 3, правото на преустановяване по посочения параграф не може да бъде упражнено през първите 24 месеца, през които е в сила двустранна защитна мярка, при условие че двустранната защитна мярка е била въведена в резултат на абсолютно увеличение на вноса и че тази защитна мярка отговаря на разпоредбите на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 5.7

Временни двустранни защитни мерки

1. При критични обстоятелства, когато забавянето би причинило труднопоправима щета, всяка от страните може да приложи временна двустранна защитна мярка под формата на мярка по член 5.2, параграф 2, буква а) или б), след като е предварително установено наличието на явни доказателства за това, че увеличеният внос на стока с произход от другата страна е причинил или има опасност да причини сериозна вреда на местна промишленост на страната, която предлага да приложи временната двустранна защитна мярка.
2. Всяка от страните уведомява писмено другата страна за предлаганата от нея временна двустранна защитна мярка не по-късно от началната дата на прилагане на мярката. Веднага след въвеждането на временната двустранна защитна мярка трябва да започнат консултации между страните по нейното прилагане. Уведомлението трябва да съдържа доказателства за наличието на критични обстоятелства, доказателства за сериозна вреда или за опасност от сериозна вреда, причинена от увеличения внос на стоката с произход, точно описание на стоката с произход, за която ще се прилага предлаганата временна двустранна защитна мярка, и подпозицията ѝ по Хармонизираната система, както и точно описание на предлаганата временна двустранна защитна мярка.

3. Срокът на прилагане на която и да било временна двустранна защитна мярка не може да превишава 200 дни. През този период трябва да бъдат изпълнени съответните изисквания на член 5.4. Срокът на действие на временната двустранна защитна мярка се счита за част от посочения в член 5.3, параграф 1 срок.

4. Член 5.3, параграф 5 се прилага *mutatis mutandis* по отношение на временните двустранни защитни мерки. Наложено в резултат на временната двустранна защитна мярка мито се възстановява, ако при последвалото разследване по член 5.4, параграф 1 не бъде установено, че увеличеният внос на стоката с произход, за която ще се прилага временната двустранна защитна мярка, е причинил или е създал опасност да причини сериозна вреда на местна промишленост.

ЧЛЕН 5.8

Разни

Уведомленията по член 5.5, параграф 1 и член 5.7, параграф 2, както и всяка друга комуникация между страните съгласно настоящия раздел, се изготвят на английски език.

РАЗДЕЛ В

Глобални защитни мерки

ЧЛЕН 5.9

Общи разпоредби

1. Никоя от разпоредбите на настоящата глава не възпрепятства която и да било от страните да прилага защитни мерки спрямо стока с произход от другата страна в съответствие с член XIX от ГАТТ от 1994 г. и Споразумението за защитни мерки.
2. Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящия раздел.

ЧЛЕН 5.10

Прилагане на защитни мерки

Никоя от страните не може да прилага или запазва в сила по отношение на една и съща стока и по едно и също време:

- а) двустранна защитна мярка в съответствие с определеното в раздел Б;
- б) мярка по силата на член XIX от ГАТТ от 1994 г. и на Споразумението за защитни мерки; или
- в) защитна мярка в съответствие с определеното в приложение 2-А, част 3, раздел В.

РАЗДЕЛ Г

Антидъмпингови и изравнителни мерки

ЧЛЕН 5.11

Общи разпоредби

1. Страните запазват своите права и задължения по Антидъмпинговото споразумение и по Споразумението за СИМ.

2. Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящия раздел.

3. Глава 3 не се прилага по отношение на антидъмпинговите и изравнителните мерки по силата на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 5.12

Прозрачност и разгласяване на основните факти

1. Всяка от страните провежда антидъмпингови разследвания и разследвания за изравнителни мита по справедлив и прозрачен начин и въз основа на Антидъмпинговото споразумение и Споразумението за СИМ.

2. Всяка от страните гарантира, че преди или непосредствено след всяко налагане на временни мерки по член 7 от Антидъмпинговото споразумение и член 17 от Споразумението за СИМ и при всички случаи преди да бъде направено окончателно заключение, се извършва пълно разгласяване на основните разглеждани факти, на които се опира решението за това дали да бъдат приложени временни и окончателни мерки. Пълното разгласяване на основните факти не засяга изискванията за поверителност по член 6.5 от Антидъмпинговото споразумение и член 12.4 от Споразумението за СИМ. Това разгласяване се извършва в писмена форма и своевременно, за да се осигури достатъчно време на заинтересованите страни да защитят интересите си.

3. Разгласяването на основните факти, което се извършва в съответствие с параграф 2, трябва да съдържа по-специално:

- а) в случай на антидъмпингово разследване — установените дъмпингови маржове, достатъчно подробно обяснение на основанията и методологията за установяване на нормалните стойности и експортните цени, както и на използваната методология за сравняване на нормалните стойности и експортните цени, включително всякакви корекции;
- б) в случай на разследване за изравнителни мита — заключението за наличие на подлежащо на изравняване субсидиране, включително достатъчно подробности за изчисляването на размера и следваната методология за установяване на наличието на субсидиране; и
- в) информация относно установяването на вредата, включително информация относно обема на дъмпинговия внос и въздействието на този внос върху цените на вътрешния пазар на сходни стоки, подробно описание на използваната методология за изчисляване на подбиването на цените, последващото въздействие на дъмпинговия внос върху местната промишленост, както и доказателство за наличието на причинно-следствена връзка, включително разглеждането на факторите, различни от дъмпинговия внос, посочени в член 3.5 от Антидъмпинговото споразумение.

4. В случаите, когато разследващ орган¹ на някоя от страните възнамерява да използва наличните факти в съответствие с член 6.8 от Антидъмпинговото споразумение, разследващият орган информира засегнатата заинтересована страна за своите намерения и посочва ясно причините, поради които може да се наложи да бъдат използвани наличните факти. Ако след като на заинтересованата страна е била дадена възможност да представи в разумен срок допълнителни пояснения, разследващият орган счеде представените пояснения за незадоволителни, разгласяването на основните факти трябва да съдържа ясно посочване на наличните факти, които разследващият орган е използвал вместо изискваните данни.

ЧЛЕН 5.13

Отчитане на обществения интерес

Когато провежда антидъмпингови разследвания и разследвания за изравнителни мита по отношение на дадена стока, разследващият орган на страната вносител предоставя в съответствие със своите законови и подзаконови актове възможности на производителите в страната — вносител на сходната стока, на вносителите на стоката, на индустриалните потребители на стоката и на представителните потребителски организации, в случаите, когато стоката обичайно се продава на дребно, да представят своите писмени становища по отношение на антидъмпинговото разследване и на разследването за изравнителни мита, включително относно потенциалното въздействие на евентуално мито върху тяхното състояние.

¹ За целите на настоящия раздел „разследващ орган“ в случая на Япония включва нейните разследващи органи в съответната област.

ЧЛЕН 5.14

Антидъмпингово разследване

Когато разследващият орган на страната вносител е получил писмено заявление от местната промишленост или от нейно име за започване на антидъмпингово разследване по отношение на дадена стока от страната износител, страната вносител уведомява страната износител най-малко 10 дни преди започването на такова разследване, че е получила такова заявление.

ГЛАВА 6

САНИТАРНИ И ФИТОСАНИТАРНИ МЕРКИ

ЧЛЕН 6.1

Цели

Целите на настоящата глава са:

- а) опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията посредством разработването, приемането и правоприлагането на санитарни и фитосанитарни мерки, като същевременно се сведат до минимум неблагоприятните последици от тях за търговията между страните;

- б) насърчаване на сътрудничеството между страните по прилагането на Споразумението за СФС; и
- в) осигуряване на средства за подобряване на комуникацията и сътрудничеството между страните, уредба за разглеждане на въпроси, свързани с прилагането на санитарни и фитосанитарни мерки, и средства за постигане на взаимноприемливи решения.

ЧЛЕН 6.2

Приложно поле

Настоящата глава се прилага по отношение на всички санитарни и фитосанитарни мерки на страните по силата на Споразумението за СФС, които могат пряко или косвено да засегнат търговията между страните.

ЧЛЕН 6.3

Определения

1. За целите на настоящата глава се прилагат определенията от приложение А към Споразумението за СФС.

2. За целите на настоящата глава:

- а) „условия за внос“ означава всякакви санитарни или фитосанитарни мерки, които се изисква да са изпълнени при внос на продукти; и
- б) „защитена зона“ означава официално определена географска част от територията на която и да било от страните, на която определен регулиран вредител не е установен въпреки благоприятните условия за неговото установяване и неговото присъствие в други части от територията на страната.

3. Освен това в рамките на Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки, създаден по силата на член 22.3, може да се постигне съгласие по други определения за целите на прилагането на настоящата глава, като се вземат предвид речниците и определенията, изготвени от съответните международни организации, като например Комисията за Кодекс алиментариус (наричана по-долу „Codex Alimentarius“), Световната организация за здравеопазване на животните (наричана по-долу „OIE“) и съответните международни организации, осъществяващи дейността си в рамките на Международната конвенция за растителна защита (наричана по-долу „IPPC“). В случай на несъответствие между определенията, по които е постигнато съгласие в рамките на Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки, и определенията по Споразумението за СФС, предимство имат определенията по Споразумението за СФС.

ЧЛЕН 6.4

Връзка със Споразумението за СТО

Страните потвърждават своите права и задължения по Споразумението за СФС, свързани със санитарните и фитосанитарните мерки. Никоя от разпоредбите на настоящата глава не може да засяга правата и задълженията по Споразумението за СФС на която и да е от страните.

ЧЛЕН 6.5

Компетентни органи и звена за контакт

1. Към датата на влизане в сила на настоящото споразумение всяка от страните предоставя на другата страна описание на компетентните органи за прилагането на настоящата глава и звено за контакт за комуникацията по всички въпроси от обхвата на настоящата глава.
2. Всяка от страните информира другата страна за всички значителни промени в структурата, организацията и разделението на отговорностите на своите компетентни органи и гарантира актуалността на информацията за звената за контакт.

ЧЛЕН 6.6

Оценка на риска

Страните гарантират, че техните санитарни и фитосанитарни мерки се основават на оценка на риска в съответствие с член 5 и другите съответни разпоредби на Споразумението за СФС.

ЧЛЕН 6.7

Условия за внос, процедури за внос и улесняване на търговията

1. Страната вносител определя условията за внос, за да се постигне подходящо равнище на защита, като при необходимост се провеждат консултации между страните и се вземат под внимание резултатите от тях.
2. Без да се засягат правата и задълженията на всяка от страните по Споразумението за СФС, страната вносител, ако получи искане от страната износител, следва да приложи условията за внос за продуктите по отношение на цялата територия на страната износител по последователен начин.
3. Параграфи 1 и 2 не засягат условията за внос, които съществуват между страните към датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Страните разглеждат всяко искане за преглед на тези условия за внос.

4. По отношение на всяка процедура за внос за проверка и обезпечаване на прилагането на санитарни или фитосанитарни мерки, включително тези за одобряване и оформяне, всяка от страните гарантира, че:

- а) тези процедури са опростени и ускорени и приключват своевременно в съответствие със Споразумението за СФС;
- б) тези процедури не се прилагат по начин, който може да представлява своеволна или неоправдана дискриминация спрямо другата страна;
- в) стандартният срок за провеждане на всяка процедура се публикува или очакваният срок се оповестява на заявителя при поискване; и
- г) изискванията за информация се ограничават до необходимото за осъществяване на процедури за подходящ контрол, инспектиране и одобряване, включително за одобряване на използването на добавки или за въвеждането на допустими норми за замърсители в храни, напитки или фуражи.

5. Като вземат предвид разработените съгласно IPPC приложими стандарти, страните поддържат адекватна информация за своя статус по отношение на вредителите, включително за своите програми за наблюдение, унищожаване и ограничаване и резултатите от тях, за да се подпомогне категоризирането на вредителите и да се обосноват фитосанитарните условия за внос.

6. Всяка от страните установява списъци на регулираните вредители за стоките¹, във връзка с които са налице фитосанитарни проблеми. Тези списъците трябва да включват, когато е уместно:

- а) карантинните вредители, за които няма данни, че се срещат в която и да било част от нейната територия;
- б) карантинните вредители, за които има данни, че се срещат в някоя част от нейната територия, но които не са широко разпространени и са под официален контрол; и
- в) всеки друг регулиран вредител, за който могат да бъдат предприети фитосанитарни мерки.

За стоките, във връзка с които са налице фитосанитарни проблеми, условията за внос се ограничават до мерки, с които се гарантира липсата на регулирани вредители в страната вносител. Страната вносител предоставя достъп до своя списък на регулираните стоки и фитосанитарните изисквания за внос за всички регулирани стоки. Информацията трябва да включва, когато е уместно, конкретните карантинни вредители и допълнителни декларации относно фитосанитарните сертификати, предписани от страната вносител.

¹ За целите на настоящата глава понятието „стоки“ се разбира в съответствие с Речника на фитосанитарните термини (международен стандарт за фитосанитарни мерки № 5), изготвен от секретариата на IPPC.

7. Когато е необходимо да се установят условия за внос, за да се отговори на искане на страната износител:

- а) страната вносител предприема всички необходими действия, за да разреши съвременно вноса на съответните продукти;
- б) страната износител:
 - i) предоставя цялата значима информация, изисквана от страната вносител, и
 - ii) предоставя разумен достъп на страната вносител, за да може тя да извършва одити и да осъществява други подходящи процедури.

8. Когато има на разположение набор от алтернативни санитарни или фитосанитарни мерки, с които да се постигне подходящо равнище на защита на страната вносител, по искане на страната износител страните разглеждат възможността да изберат по-практично и по-малко ограничаващо търговията решение.

9. Когато издаден от страната износител сертификат се изисква за санитарни или фитосанитарни цели, форматът на сертификата и неговото съдържание се договарят от страните, като се вземат предвид международните стандарти, насоки или препоръки на Codex Alimentarius, OIE или IPPC.

10. Всяка от страните насърчава прилагането на електронно сертифициране и други технологии за улесняване на търговията.
11. Целта на проверките, извършвани от длъжностни лица на страната вносител на територията на страната износител, следва да бъде улесняването на новата търговия. Тези проверки следва да не се превръщат в постоянна мярка. Страната вносител заменя съществуваща мярка за проверка с алтернативна мярка, с която да се провери изпълнението от страната износител на договорените изисквания за фитосанитарни мерки, ако това е поискано от страната износител и е своевременно прието от страната вносител.
12. Пратките с регулирани стоки се приемат въз основа на достатъчни гаранции от страната износител, без специално разрешаване на вноса под формата на лиценз или разрешение, освен ако е необходимо официално съгласие за внос въз основа на съответните стандарти, насоки и препоръки на IPPC.
13. Анализът на риска от вредители трябва да започне възможно най-бързо и да приключи своевременно.
14. Всички такси, налагани за процедури по отношение на внасяни от страната износител продукти, трябва да бъдат съразмерни с таксите, налагани за сходни местни продукти, и следва да не бъдат по-високи от действителните разходи за услугата в съответствие с параграф 1, буква е) от приложение В към Споразумението за СФС.

ЧЛЕН 6.8

Одит

1. За да се постигне или запази доверието в ефективното прилагане на настоящата глава, страните се подпомагат взаимно при извършването на одити на:

- а) цялата система на страната износител за инспекции и сертифициране или на част от нея; и
- б) резултатите от проверките, извършени съгласно системата на страната износител за инспекции и сертифициране.

Страните извършват тези одити в съответствие с разпоредбите на Споразумението за СФС, като вземат предвид съответните международни стандарти, насоки и препоръки на Codex Alimentarius, OIE или IPPC.

2. Страната вносител може да извършва одити, като изисква информация от страната износител или посредством одитни посещения в страната износител.

3. Одитните посещения се извършват при спазване на предварително договорените от страните условия.

4. Страната вносител предоставя на страната износител възможност за писмени коментари по констатациите от одита. Страната вносител взема под внимание всички такива коментари, преди да направи заключенията си и да предприеме каквото и да било действие по тях. Страната вносител своевременно предоставя на страната износител писмен доклад със заключенията си.
5. Разходите за одитните посещения се поемат от страната вносител, освен ако страните се договорят за друго.

ЧЛЕН 6.9

Процедура за включване в списъка на предприятия или съоръжения

1. Когато страната вносител изисква това, компетентните органи на страната износител осигуряват съставянето, редовното актуализиране и изпращането на страната вносител на списъци на предприятия и съоръжения, които отговарят на условията за внос на страната вносител.
2. Страната вносител може да поиска от страната износител да ѝ предостави информацията, която е необходима за разглеждането на посочените в параграф 1 списъци. Освен ако е необходима допълнителна информация, за да бъдат проверени записите в списъка, страната вносител предприема необходимите мерки, за да разреши своевременно вноса от посочените в списъка предприятия и съоръжения. Без да се засяга член 6.13, тези мерки не могат да включват предварителна инспекция, освен ако такава инспекция се изисква съгласно законовите и подзаконовите актове на всяка от страните или ако между страните е договорено друго.

3. Страната вносител може да извършва одити в съответствие с член 6.8.
4. Когато е уместно, страната вносител осигурява обществен достъп до посочените в параграф 1 списъци.
5. Всяка от страните уведомява другата страна за намерението си да въведе нови законови и подзаконови актове, попадащи в обхвата на настоящия член, и дава възможност на другата страна за коментари по въпроса.

ЧЛЕН 6.10

Приспособяване към регионалните условия

1. По отношение на животните, животинските продукти и страничните животински продукти страните признават понятията „зона“ и „компартмент“, посочени в Здравния кодекс на ОИЕ за сухоземните животни и Здравния кодекс на ОИЕ за водните животни.
2. При установяването или запазването в сила на санитарни условия за внос по искане на страната износител, страната вносител признава установените от страната износител зони или компартменти като основа за вземане на решението за разрешаване или поддържане на вноса.

3. Страната износител определя своите зони или компартменти, посочени в параграф 2, и по искане на страната вносител предоставя изчерпателно обяснение и подкрепящи данни, основани на Здравния кодекс на ОІЕ за сухоземните животни или Здравния кодекс на ОІЕ за водните животни, или по други начини, счетени от страните за подходящи въз основа на опитно придобити от компетентните органи на страната износител знания.
4. Всяка от страните гарантира, че установените с параграфи 2 и 3 процедури и задължения се изпълняват своевременно.
5. Освен ако страните се споразумеят за друго, чрез Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки страните обменят информация относно начин за установяване и запазване в сила на взаимното признаване на здравния статус въз основа на Здравния кодекс на ОІЕ за сухоземните животни и на приети от ОІЕ препоръки.
6. Всяка от страните може да установи посочените в параграф 2 зони или компартменти за болести извън обхвата на Здравния кодекс на ОІЕ за сухоземните животни или Здравния кодекс на ОІЕ за водните животни и да се договори с другата страна да прилага тези зони или компартменти в търговията между страните.
7. По отношение на растенията и растителните продукти страните признават понятията „свободни от вредители зони“, „свободни от вредители места на производство“, „свободни от вредители производствени обекти“ и „зони със слабо разпространение на вредители“, посочени в разработените от IPPC международни стандарти за фитосанитарни мерки, както и понятието „защитени зони“, което страните се договарят да използват в търговията помежду си.

8. При установяването или запазването в сила на фитосанитарни условия за внос по искане на страната износител, страната вносител признава установените от страната износител свободни от вредители зони, свободни от вредители места на производство, свободни от вредители производствени обекти, зони със слабо разпространение на вредители и защитени зони като основа за вземане на решението за разрешаване или поддържане на вноса.
9. Страната износител определя своите свободни от вредители зони, свободни от вредители места на производство, свободни от вредители производствени обекти, зони със слабо разпространение на вредители или защитени зони. Ако това бъде поискано от страната вносител, страната износител предоставя изчерпателно обяснение и подкрепящи данни, основани на разработените от IPPC съответни международни стандарти за фитосанитарни мерки, или по други начини, сметени от страните за подходящи въз основа на опитно придобити от съответните фитосанитарни органи на страната износител знания.
10. При прилагането на параграфи 7—9 могат да бъдат извършвани технически консултации и одити. Техническите консултации се осъществяват в съответствие с член 6.12. Одитите се извършват в съответствие с член 6.8, като се вземат предвид биологичните характеристики на съответния вредител и на съответната стока.
11. Всяка от страните гарантира, че определените в параграфи 8—10 процедури и задължения се изпълняват своевременно.

12. Винаги, когато в защитена зона бъде открит карантинен вредител, страната износител незабавно уведомява страната вносител и по искане на тази страна незабавно преустановява съответния износ. Страната износител може да възобнови износа, при условие че страната вносител счете представените от страната износител гаранции за задоволителни.

ЧЛЕН 6.11

Прозрачност и обмен на информация

1. В съответствие с член 7 от Споразумението за СФС и приложения Б и В към Споразумението за СФС всяка от страните:

а) гарантира прозрачност по отношение на:

- i) санитарните и фитосанитарните мерки, включително условията за внос, и
- ii) процедурите за контрол, инспектиране и одобряване, включително пълни подробности за задължителните административни стъпки, очакваните графици за изпълнението и органите, отговарящи за получаването на заявленията за внос и обработването им;

- б) повишава взаимното разбиране на санитарните и фитосанитарните мерки на всяка от страните и тяхното прилагане; и
- в) по разумно искане на другата страна и във възможно най-кратки срокове предоставя информация за своите санитарни и фитосанитарни мерки и тяхното прилагане, включително:
 - i) условията за внос, които се прилагат по отношение на вноса на конкретни продукти,
 - ii) напредъка по разглеждането на заявленията за разрешаване на конкретни продукти,
 - iii) честотата на проверките при внос на продукти от другата страна, и
 - iv) въпроси, свързани с разработването и прилагането на нейните санитарни и фитосанитарни мерки, включително за напредъка по отношение на налични нови научни доказателства, които засягат или могат да засегнат търговията между страните, с цел свеждането до минимум на отрицателните последици от мерките.

2. Когато информацията по параграф 1, букви а) и в) е била предоставена чрез уведомление от някоя от страните по силата на Споразумението за СФС или когато тази информация е била оповестена на официален, общодостъпен и безплатен уебсайт на тази страна, се счита, че информацията по параграф 1, букви а) и в) е била предоставена.

ЧЛЕН 6.12

Технически консултации

1. Когато някоя от страните повдигне сериозни въпроси по отношение на живота или здравето на хората, животните или растенията или по отношение на предложени от другата страна мерки, тази страна може да поиска да бъдат проведени технически консултации.
2. Другата страна своевременно отговаря на това искане и взема участие в техническите консултации за разрешаване на тези въпроси.
3. Всяка от страните се стреми да предостави необходимата информация, за да се избегне евентуално смущаване на търговията или за да се постигне взаимноприемливо решение.
4. Когато страните вече са установили различни от посочените в настоящия член механизми за разрешаване на повдигнатите въпроси, те ги използват, доколкото е възможно, за да избегнат ненужното дублиране.
5. Всяка от страните се стреми да отстрани всички посочени в параграф 1 опасения на другата страна по отношение на санитарни и фитосанитарни мерки посредством технически консултации по реда на настоящия член, преди да започне процедура за уреждане на спорове по силата на настоящото споразумение.

6. Всяка от страните може да прекрати техническите консултации, като писмено уведоми другата страна по всяко време, но не по-рано от 90 дни след датата на получаване на посочения в параграф 2 отговор на другата страна, или във всеки друг договорен от страните срок.

ЧЛЕН 6.13

Спешни мерки

1. Всяка от страните може да приеме спешни мерки, които са необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията. При приемането на такива спешни мерки компетентният орган на страната:

- а) незабавно уведомяват компетентните органи на другата страна за тези спешни мерки;
- б) дава възможност на другата страна да представи писмени коментари;
- в) при необходимост взема участие в технически консултации по член 6.12; и
- г) взема предвид посочените в буква б) коментари и резултатите от посочените в буква в) технически консултации.

2. С цел да бъдат избегнати ненужни смущения на търговията, страната вносител взема предвид информацията, която е била своевременно предоставена от страната износител, при вземането на решения относно пратки, които към момента на приемане на спешните мерки са в процес на транспортиране между страните.

3. Страната вносител гарантира, че никоя спешна мярка по параграф 1 не се запазва в сила без научни доказателства. В случаите на недостатъчни научни доказателства страната вносител може временно да приеме спешни мерки въз основа на налична подходяща информация, включително информация от съответната международна организация. Страната вносител преглежда спешната мярка, с цел да сведе до минимум неблагоприятните последици от нея за търговията, като отмени тази мярка или я замени с постоянна мярка.

ЧЛЕН 6.14

Еквивалентност

1. Страната вносител признава еквивалентността на санитарните и фитосанитарните мерки на страната износител, ако последната докаже на страната вносител по обективен начин, че нейните мерки постигат подходящо за страната вносител равнище на защита. За тази цел, при поискване, на страната вносител трябва да се осигури приемлив достъп с цел инспектиране, изпитване и други приложими процедури.

2. Страните, по искане на която и да било от тях, започват консултации с цел постигане на договорености за определяне на еквивалентността на конкретните санитарни и фитосанитарни мерки.

3. При определянето на еквивалентността на санитарните и фитосанитарните мерки страните вземат предвид съответните насоки на Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки към СТО, и по-специално неговото решение за прилагане на член 4 от Споразумението за санитарните и фитосанитарните мерки¹ и международните стандарти, насоки и препоръки на Codex Alimentarius, OIE или IPPC.

4. Когато бъде определена еквивалентност, страните могат да се договорят за алтернативни условия за внос и опростени сертификати, като вземат предвид международните стандарти, насоки или препоръки на Codex Alimentarius, OIE или IPPC.

ЧЛЕН 6.15

Комитет по санитарните и фитосанитарните мерки

1. Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки, създаден по силата на член 22.3, отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на настоящата глава.

¹ Документ G/SPS/19/Rev.2 на СТО от 23 юли 2004 г.

2. Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки има следните цели:
 - а) подобряване на прилагането от всяка от страните на настоящата глава;
 - б) обсъждане на санитарни и фитосанитарни въпроси от взаимен интерес; и
 - в) разширяване на комуникацията и сътрудничеството по санитарни и фитосанитарни въпроси от взаимен интерес.
3. Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки:
 - а) осигурява форум за подобряване на разбирането от страните на санитарните и фитосанитарните въпроси, които са свързани с прилагането на Споразумението за СФС;
 - б) осигурява форум за подобряване на взаимното разбиране на санитарните и фитосанитарните мерки на всяка от страните и свързаните с тях регулаторни процеси;
 - в) извършва наблюдение, преглед и обмен на информация относно изпълнението и прилагането на настоящата глава;

- г) служи за форум за разглеждане на въпросите, посочени в член 6.12, параграф 1, с цел постигане на взаимноприемливи решения, при условие че страните първо са направили опит да разрешат тези въпроси посредством техническите консултации по член 6.12, и на други договорени от страните теми;
 - д) определя подходящи средства, които може да включват *ad hoc* работни групи за изпълнение на специфични задачи, свързани с функциите на Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки;
 - е) може да установи и обсъди проекти за техническо сътрудничество между страните във връзка с разработването, въвеждането и прилагането на санитарни и фитосанитарни мерки; и
 - ж) може да предоставя консултации по въпроси и позиции за заседанията на Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки към СТО и за заседанията, провеждани под егидата на Codex Alimentarius, OIE и IPPC.
4. Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки трябва да бъде съставен от представители на страните, които отговарят за санитарните и фитосанитарните мерки и имат съответните експертни знания.
5. Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки установява свой процедурен правилник, който при необходимост може да го преразглежда.

6. Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки провежда първото си заседание в срок от една година от датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 6.16

Уреждане на спорове

1. Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на член 6.6, член 6.7, параграф 4, букви б) — г) и член 6.14, параграфи 1 и 2.

2. При спор по настоящата глава, отнасящ се до научни или технически въпроси, освен ако страните се договорят за друго, специална група се обръща за становище към експерти, избрани от тази специална група съгласувано със страните. За тази цел по искане на някоя от страните специалната група създава техническа консултативна експертна група или провежда консултации със съответните международни организации.

ГЛАВА 7

ТЕХНИЧЕСКИ ПРЕЧКИ ПРЕД ТЪРГОВИЯТА

ЧЛЕН 7.1

Цели

Целите на настоящата глава са да се улесни и увеличи търговията със стоки между страните посредством:

- а) гарантиране на това, че техническите регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието не създават ненужни пречки пред търговията;
- б) разширяване на съвместното сътрудничество между страните, включително по прилагането на Споразумението за ТПТ; и
- в) търсене на подходящи начини за намаляване на ненужното неблагоприятно въздействие върху търговията на мерките от обхвата на настоящата глава.

ЧЛЕН 7.2

Приложно поле

1. Настоящата глава се прилага по отношение на изготвянето, приемането и прилагането на технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието на органи на централната власт в съответствие с определението в Споразумението за ТПТ, които могат да засегнат търговията със стоки между страните.
2. Всяка от страните предприема евентуално възможните за нея разумни мерки, за да насърчи спазването на нейна територия на разпоредбите на членове 7.5—7.11 от страна на местните органи на управление на ниво, непосредствено под това на органите на централната власт, които отговарят за изготвянето, приемането и прилагането на технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието.
3. Настоящата глава не се прилага по отношение на:
 - а) спецификации за покупка, подготвени от държавен орган в съответствие с изискванията за неговото производство или потребление; или
 - б) санитарни и фитосанитарни мерки в съответствие с определението в приложение А към Споразумението за СФС.

ЧЛЕН 7.3

Включване на определени разпоредби на Споразумението за ТПТ

1. Страните потвърждават своите права и задължения, произтичащи от Споразумението за ТПТ.
2. Членове 2—9 от Споразумението за ТПТ и приложения 1 и 3 към Споразумението за ТПТ се включват в настоящото споразумение и стават част от него *mutatis mutandis*.
3. Когато възникне спор по определена мярка на някоя от страните, за която мярка другата страна твърди, че е изключително в нарушение на посочените в параграф 2 разпоредби на Споразумението за ТПТ, тази друга страна, без да се засяга член 21.27, параграф 1, избира механизма за уреждане на спорове съгласно Споразумението за СТО.

ЧЛЕН 7.4

Определения

За целите на настоящата глава се прилагат термините и определенията от приложение 1 към Споразумението за ТПТ.

ЧЛЕН 7.5

Технически регламенти

1. Страните признават важната роля на добрите регулаторни практики по отношение на изготвянето, приемането и прилагането на технически регламенти, и по-специално на работата, извършвана от Комитета по техническите пречки пред търговията към СТО в областта на добрите регулаторни практики. В този контекст всяка от страните се ангажира:

- a) когато разработва технически регламенти:
 - i) да извършва оценка в съответствие със своите законови и подзаконови актове или административни насоки на наличните регулаторни или нерегулаторни алтернативи на предлагания технически регламент, които могат да постигнат законната ѝ цел, за да гарантира, че предлаганият технически регламент не е по-ограничителен по отношение на търговията от необходимото за постигане на законната ѝ цел в съответствие с член 2, параграф 2.2 от Споразумението за ТПТ; настоящата разпоредба по никакъв начин не засяга правата на всяка от страните незабавно да подготвя, приема и прилага мерки, когато възникнат или има опасност да възникнат спешни проблеми, включително свързани с безопасността, здравето, опазването на околната среда или националната сигурност;
 - ii) да се стреми да извършва систематично оценки на въздействието за техническите регламенти, които имат значителни последици за търговията, включително оценка на тяхното въздействие върху търговията, и

iii) когато е уместно, да определят технически регламенти, основаващи се на изискванията за продукта по отношение на неговата функционалност, а не по отношение на проектните или описателните характеристики; и

б) без да се засяга член 2, параграф 2.3 от Споразумението за ТПТ, да извършва преглед на приетите технически регламенти на подходящи интервали от време, за предпочитане непревишаващи пет години, и по-специално с цел увеличаване на тяхното сближаване със съответните международни стандарти. При извършването на този преглед всяка от страните взема предвид, наред с другото, всички най-нови изменения на съответните международни стандарти и това дали обстоятелствата, пораждащи различията в техническите регламенти на тази страна спрямо който и да било съответен международен стандарт продължават да са налице. Резултатите от този преглед се съобщават и обясняват на другата страна по нейно искане.

2. Когато някоя от страните счете свой технически регламент и технически регламент на другата страна с еднакви цели и продуктов обхват за еквивалентни, тази страна може да поиска в писмена форма, като представи подробни основания, другата страна да признае тези технически регламенти за еквивалентни. Получилата искането страна разглежда добронамерено възможността да приеме тези технически регламенти за еквивалентни дори ако между тях има различия, при условие че се е уверила, че техническият регламент на отправилата искането страна изпълнява целите на собствения ѝ технически регламент в подходяща степен. Ако получилата искането страна не приеме технически регламент на отправилата искането страна за еквивалентен, получилата искането страна, по искане на отправилата искането страна, обяснява основанията за своето решение.

3. По искане на някоя от страните, която е заинтересована от разработването на технически регламент, подобен на технически регламент на другата страна, получила искането страна, доколкото е практически възможно, предоставя на отправилата искането страна съответната информация, включително проучвания или документи, на която е разчитала при разработването на своя технически регламент.

4. Всяка от страните прилага по еднакъв и последователен начин изискванията, свързани с пускането на пазара на продукти, които са установени в приложими на цялата ѝ територия технически регламенти. Ако някоя от страните има основателни причини да смята, че които и да било от тези изисквания не се прилагат по еднакъв и последователен начин на територията на другата страна и че това положение оказва значително въздействие върху двустранната търговия, тази страна може да уведоми другата страна за тези основателни причини с цел изясняване на въпроса и ако е уместно, своевременното му разрешаване със съдействието на посоченото в член 7.14 звено за контакт или на други подходящи органи, създадени по силата на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 7.6

Международни стандарти

1. За целите на прилагането на настоящата глава и на Споразумението за ТПТ стандартите, издадени от международни организации, като например Международната организация по стандартизация (ISO), Международната електротехническа комисия (IEC), Международния съюз по далекосъобщения (МСД), Комисията по Кодекс алиментариус, Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО), Световния форум за хармонизация на регулаторната уредба за превозните средства (WP.29) в рамките на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН), подкомисията от експерти към Организацията на обединените нации по Глобалната хармонизирана система за класифициране и етикетиране на химикали (UNSCGHS) и Международната конференция по хармонизация на техническите изисквания при регистриране на лекарствени продукти за хуманна употреба (ICH), се считат за съответни международни стандарти, посочени в настоящата глава, членове 2 и 5 от Споразумението за ТПТ и приложение 3 към Споразумението за ТПТ, при условие че при тяхното разработване са следвани принципите и процедурите, определени в Решението на Комитета по техническите пречки пред търговията към СТО относно принципите за разработване на международни стандарти, насоки и препоръки във връзка с членове 2 и 5 от Споразумението за ТПТ и приложение 3 към Споразумението за ТПТ¹, освен когато тези стандарти или съответните техни части биха били неефективни или неподходящи за изпълнението на преследваните законни цели.

¹ Приложение 4 към документ G/TBT/9 на СТО от 13 ноември 2000 г.

2. С цел хармонизиране на стандартите на колкото е възможно по-широка основа страните насърчават регионалните или националните органи по стандартизация на своите територии:

- а) да участват пълноценно в рамките на своите ресурси в подготвянето от съответните международни органи по стандартизация на международни стандарти;
- б) да използват съответните международни стандарти като основа за стандартите, които те разработват, освен когато тези международни стандарти биха били неефективни или неподходящи, например поради недостатъчно ниво на защита или фундаментални климатични или географски фактори или фундаментални технологични проблеми;
- в) да избягват дублирането или припокриването на работата на международни органи по стандартизация; и
- г) да извършват преглед на своите стандарти, които не се основават на съответни международни стандарти, на подходящи интервали от време, за предпочитане непревишаващи пет години, с цел увеличаване на тяхното сближаване със съответните международни стандарти.

3. При разработването на технически регламенти или процедури за оценяване на съответствието:

- а) всяка от страните използва съответните международни стандарти, насоки или препоръки или съответните техни части до степента, предвидена в член 2, параграф 2.4 и член 5, параграф 5.4 от Споразумението за ТПТ, като основа за своите технически регламенти и процедури за оценяване на съответствието и избягва отклоненията от съответните международни стандарти или въвеждането на допълнителни изисквания в сравнение с тези стандарти, освен когато страната, която разработва техническия регламент или процедурата за оценяване на съответствието, може да докаже въз основа на съответната информация, включително наличните научни или технически данни, че тези международни стандарти биха били неефективни или неподходящи за постигането на преследваните законни цели, посочени в член 2, параграф 2.2 и член 5, параграф 5.4 от Споразумението за ТПТ; и
- б) ако някоя от страните не използва съответните международни стандарти, насоки или препоръки или съответните техни части, както е посочено в параграф 1, като основа за своите технически регламенти или процедури за оценяване на съответствието, по искане на другата страна тази страна обяснява причините да счита тези международни стандарти за неефективни или неподходящи за постигането на преследваните законни цели, посочени в член 2, параграф 2.2 и член 5, параграф 5.4 от Споразумението за ТПТ, и предоставя съответната информация, включително наличните научни или технически данни, на които се основава тази оценка, като посочва и съответните части на техническите регламенти или на процедурите за оценяване на съответствието, които се отклоняват по същество от съответните международни стандарти, насоки или препоръки.

4. Всяка от страните насърчава регионалните или националните органи по стандартизация на своята територия да си сътрудничат със съответните органи по стандартизация на другата страна в международните дейности по стандартизация. Това сътрудничество може да се извършва в рамките на международни органи по стандартизация, членове на които са и двете страни или органите по стандартизация и на двете страни. С това двустранно сътрудничество би могло да се цели, наред с другото, да се насърчи разработването на международни стандарти, улесняващи разработването на общи за двете страни стандарти в области от взаимен интерес, за които не съществуват международни стандарти, и по-специално по отношение на нови продукти или технологии, или допълнително да се разшири обменът на информация между органите по стандартизация на страните.

ЧЛЕН 7.7

Стандарти

1. Страните потвърждават своите задължения по член 4, параграф 4.1 от Споразумението за ТПТ да гарантират, че регионалните или националните органи по стандартизация на техните територии приемат и спазват Кодекса на добрата практика при подготвяне, приемане и прилагане на стандарти в приложение 3 към Споразумението за ТПТ.

2. Страните припомнят, че по силата на определението на понятието „стандарт“ в приложение 1 към Споразумението за ТПТ спазването на стандартите не е задължително. Когато спазването на даден стандарт се изисква от някоя от страните посредством включването на този стандарт или на препратка към него в технически регламент или процедура за оценяване на съответствието, при разработването на проекта на техническия регламент или на процедурата за оценяване на съответствието страната спазва задължението за прозрачност, посочено в член 2, параграф 9 или член 5, параграф 6 от Споразумението за ТПТ и в член 7.9.

3. Всяка от страните насърчава при спазване на нейните законови и подзаконови актове своите регионални или национални органи по стандартизация да гарантират адекватно участие на заинтересованите лица на територията на тази страна в процеса на разработване на стандарти и да позволяват на лица от другата страна да участват в процедури за консултации, които са достъпни за широката общественост, при условия, не по-малко благоприятни от предоставените на собствените ѝ лица.

4. Страните се ангажират да обменят информация относно:

- а) използването от всяка от страните на стандарти с цел доказване или улесняване на спазването на технически регламенти;
- б) своите процедури за определяне на стандарти, и по-специално начина и степента на използване на международни или регионални стандарти като основа за своите регионални или национални стандарти; и

- в) споразумения или договорености за сътрудничество в областта на стандартизацията с трети страни или международни организации.

ЧЛЕН 7.8

Процедури за оценяване на съответствието

1. По отношение на изготвянето, приемането и прилагането на технически регламенти член 7.5, параграф 1, буква а), подточки i) и ii) и буква б) се прилагат *mutatis mutandis* и по отношение на процедурите за оценяване на съответствието.
2. В съответствие с член 5, параграф 5.1.2 от Споразумението за ТПТ всяка от страните гарантира, че процедурите за оценяване на съответствието не са по-строги или не се прилагат по-строго от необходимото, за да се осигури на страната вносител необходимата увереност, че продуктите отговарят на приложимите технически регламенти или стандарти, като се имат предвид свързаните с продуктите рискове, включително рисковете, които могат да възникнат при несъответствие.

3. Страните признават, че е налице широк набор от механизми за улесняване приемането на резултатите от процедурите за оценяване на съответствието. Тези механизми могат да включват:

- а) споразумения за взаимно признаване на резултатите от процедурите за оценяване на съответствието по отношение на конкретни технически регламенти, които се провеждат от органи, намиращи се на територията на другата страна;
- б) договорености за сътрудничество и доброволни договорености между органите по оценяване на съответствието, които се намират на териториите на страните;
- в) плурилатерални и многостранни споразумения или договорености за признаване, участници в които са и двете страни;
- г) използването на акредитацията за квалифициране на органите за оценяване на съответствието;
- д) определяне от държавните органи на органи за оценяване на съответствието, включително такива, които се намират на територията на другата страна;
- е) признаване от някоя от страните на резултатите от процедурите за оценяване на съответствието, които се провеждат на територията на другата страна; и
- ж) декларация за съответствие на производителя или доставчика.

4. Страните обменят информация относно попадащите в обхвата на параграф 3 механизми.

Всяка от страните по искане на другата страна предоставя информация относно:

- а) посочените в параграф 3 механизми и подобни механизми с цел улесняване на приемането на резултатите от процедурите за оценяване на съответствието;
- б) факторите, включително оценяването и управлението на риска, които са взети предвид при избора на подходящи процедури за оценяване на съответствието за конкретни продукти; и
- в) политиката за акредитация, включително относно международни стандарти за акредитация, и международните споразумения и договорености в областта на акредитацията, включително тези на Международното сътрудничество за акредитация на лаборатории (ILAC) и на Международния форум по акредитация (IAF), доколкото е възможно и доколкото те се използват от някоя от страните в конкретна област.

5. По отношение на тези механизми всяка от страните:

- а) използва при всяка възможност и в съответствие със своите законови и подзаконови актове декларация за съответствие на доставчика като гаранция за съответствието с приложимите технически регламенти;

- б) използва акредитация с предоставено от държавни органи правомощие или извършена от държавни органи акредитация, според случая, като средство за доказване на техническата компетентност за квалифициране на органите за оценяване на съответствието;
- в) ако акредитацията е установена със закон като необходима отделна стъпка за квалифициране на органите за оценяване на съответствието, гарантира, че дейностите по акредитация са независими от дейностите по оценяване на съответствието и че няма конфликт на интереси между органите по акредитация и акредитираните от тях органи за оценяване на съответствието; страните могат да изпълнят това задължение посредством отделяне на органите за оценяване на съответствието от органите по акредитация¹;
- г) обмисля възможността да се присъедини или според случая не забранява на органи за изпитване, инспектиране и сертифициране да се присъединят към международни споразумения или договорености за улесняване на приемането на резултатите от оценяването на съответствието; и
- д) ако два или повече органа за оценяване на съответствието са оправомощени от някоя от страните да извършват процедури за оценяване на съответствието, изисквани за пускането на даден продукт на пазара, не забранява на икономическите оператори да избират измежду органите за оценяване на съответствието.

¹ Буква в) не се прилага по отношение на извършваните пряко от някоя от страните дейности по оценяване на съответствието, когато страната запазва окончателното правомощие за вземане на решение относно съответствието на даден продукт.

6. Страните си сътрудничат в областта на взаимното признаване в съответствие със Споразумението за взаимно признаване между Европейската общност и Япония, подписано в Брюксел на 4 април 2001 г. Страните могат също така да решат, при спазване на съответните разпоредби на настоящото споразумение, да разширят обхвата по отношение на продуктите, приложимите регулаторни изисквания и признатите органи за оценяване на съответствието.

ЧЛЕН 7.9

Прозрачност

1. Когато разработва технически регламенти или процедури за оценяване на съответствието, които могат да окажат значително въздействие върху търговията, всяка от страните:
 - а) при спазване на своите законови и подзаконови актове провежда процедури за консултации, които са достъпни за широката общественост, и осигурява обществен достъп до резултатите от тези процедури за консултации и всички съществуващи оценки на въздействието;
 - б) позволява на лица от другата страна да участват в процедури за консултации, които са достъпни за широката общественост, при условия, не по-малко благоприятни от предоставените на собствените ѝ лица;

- в) взема под внимание мнението на другата страна, когато провежда процедури за консултации, които са достъпни за широката общественост, и по искане на другата страна своевременно предоставя писмени отговори на коментарите на другата страна;
- г) освен посоченото в член 7.5, параграф 1, буква а), подточка ii) осигурява обществен достъп до резултатите от оценката на въздействието за дадено предложение за технически регламент или процедура за оценяване на въздействието, ако е извършена такава оценка, включително въздействието върху търговията; и
- д) по искане на другата страна се стреми да предостави резюме на английски език на посочената в буква г) оценка на въздействието.

2. Когато отправя уведомления в съответствие с член 2, параграф 2.9.2 или член 5, параграф 5.6.2 от Споразумението за ТПТ, всяка от страните:

- а) предвижда период от най-малко 60 дни от датата на уведомяването, за да може другата страна да предостави писмени коментари по предложението, освен когато възникват или съществува опасност да възникнат спешни проблеми, свързани с безопасността, здравето, опазването на околната среда или националната сигурност, и когато е практически възможно, разглежда с дължимото внимание основателните искания за удължаване на срока за предоставяне на коментари;

- б) предоставя електронна версия на пълния съобщен текст заедно с уведомлението;
- в) в случай че съобщеният текст не е на един от официалните езици на СТО, предоставя подробно и пълно описание на съдържанието на мярката във формата за уведомяване, както и превод на съобщения текст на един от официалните езици на СТО, ако такъв превод вече съществува;
- г) отговаря в писмена форма на получените от другата страна писмени коментари по предложението не по-късно от датата на публикуване на окончателния технически регламент или окончателната процедура за оценяване на съответствието;
- д) предоставя информация за приетия окончателен текст чрез допълнение към оригиналното уведомление;
- е) оставя разумен период от време¹ между публикуването на техническите регламенти и влизането им в сила, през който икономическите оператори на другата страна да се адаптират; и

¹ За целите на настоящата буква „разумен период от време“ обикновено означава период от не по-малко от шест месеца, освен ако такъв период би бил неефективен за постигане на преследваните законни цели.

ж) гарантира, че информационните центрове, създадени в съответствие с член 10 от Споразумението за ТПТ, предоставят информация и отговори на един от официалните езици на СТО на основателни запитвания от другата страна или от заинтересовани лица от другата страна относно приетите технически регламенти и процедури за оценяване на съответствието.

3. Всяка от страните предоставя по искане на другата страна информация относно целите и обосновката във връзка с технически регламент или с процедура за оценяване на съответствието, които страната е приела или предлага да приеме.

4. Всяка от страните гарантира, че за всички приети от нея технически регламенти и процедури за оценяване на съответствието е осигурен свободен обществен достъп на официални уебсайтове и на английски език, ако такава версия вече съществува.

ЧЛЕН 7.10

Надзор на пазара

1. За целите на настоящия член „надзор на пазара“ представлява функция на публичен орган, отделна от процедурите за оценяване на съответствието и изпълнявана след тях, и означава дейностите и мерките, които се извършват и съответно предприемат от публичните органи въз основа на процедурите на някоя от страните с цел наблюдаване на съответствието на продуктите с изискванията, определени в нейните законови и подзаконови актове, или разрешаване на свързани със съответствието проблеми.

2. Всяка от страните, наред с другото:

- а) обменя информация с другата страна относно дейностите за надзор на пазара и за правоприлагане, например относно отговорните за надзора на пазара и правоприлагането органи или относно предприетите срещу опасни продукти мерки;
- б) гарантира независимостта на функциите по надзор на пазара от функциите по оценяване на съответствието с цел избягване на конфликти на интереси¹; и
- в) гарантира, че няма конфликти на интереси между органите за пазарен надзор и засегнатите лица, които подлежат на контрол или надзор, включително производителя, вносителя и дистрибутора.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящата буква не се прилага по отношение на изпълняваните от някоя от страните разрешителни функции, когато страната запазва окончателното правомощие за вземане на решение относно съответствието на даден продукт. Страната може да изпълни това задължение посредством отделяне на органите за надзор на пазара от органите за оценяване на съответствието.

ЧЛЕН 7.11

Маркиране и етикетиране

1. Страните отбелязват, че даден технически регламент може да включва или да се отнася изключително за изисквания за маркиране или етикетиране. Съответно ако някоя от страните разработва изисквания за маркиране или етикетиране под формата на технически регламент, тази страна гарантира, че тези изисквания не се подготвят, приемат или прилагат с цел създаване на ненужни пречки пред международната търговия или по начин, който води до това, и не са по-ограничителни по отношение на търговията от необходимото за постигане на законните цели, посочени в член 2, параграф 2.2 от Споразумението за ТПТ.
2. Страните се споразумяват по-специално, че ако някоя от страните изисква под формата на технически регламент маркиране или етикетиране на продукти:
 - а) изискваната информация за това маркиране или етикетиране на продукти се ограничава до значимото за засегнатите лица, включително потребителите, ползвателите на продукта или органите, за да се укаже съответствието на продукта с регулаторните изисквания;
 - б) никоя от страните не може да изисква каквото и да било предварително одобрение, регистрация или сертифициране на маркировки или на етикетите на продукти като предварително условие за пускането на нейния пазар на продукти, които иначе отговарят на нейните задължителни технически изисквания, освен ако това е необходимо за постигането на нейна законна цел;

- в) ако тази страна изисква използването на уникален идентификационен номер за маркиране или етикетирание на продукти, тя определя такъв номер за засегнатите лица, включително производителя, вносителя и дистрибутора, съевременно и на недискриминационна основа;
- г) при условие че не е заблуждаващо, противоречиво или объркващо, нито се излагат на риск законните цели на страната, тази страна разрешава следното по отношение на информацията, която се изисква в държавата по местоназначение на стоките:
 - i) информация на други езици освен на езика, изискван в държавата на местоназначение на стоките,
 - ii) международни номенклатури, пиктограми, символи или графики, и
 - iii) допълнителна информация освен изискваната в държавата на местоназначение на стоките;
- д) страната приема, че етиктирането и корекциите на етиктирането се извършват в митнически складове на мястото на вноса като алтернатива на етиктирането в страната износител, освен ако е необходимо това етиктиране да бъде извършено от одобрени лица по причини, свързани с общественото здраве или безопасността; и

- е) освен ако страната счита, че по този начин се излагат на риск законни цели по Споразумението за ТПТ, тази страна се стреми да приема непостоянни или сменяеми етикети или такава маркировка или етикетировка, която е включена в придружаващата документация, вместо да е физически прикрепена към продукта.

ЧЛЕН 7.12

Сътрудничество

1. Страните задълбочават своето сътрудничество в областта на техническите регламенти, стандартите и процедурите за оценяване на съответствието, с цел да повишат взаимното разбиране на своите съответни системи и да улеснят достъпа до съответните си пазари. Страните признават, че провежданите понастоящем диалози за регулаторно сътрудничество са важно средство за укрепване на това сътрудничество.
2. Страните се стремят да определят, разработват и насърчават инициативи от взаимен интерес за улесняване на търговията.
3. Посочените в параграф 2 инициативи могат да включват:
 - а) подобряване на качеството и ефективността на съответните технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието на страните и насърчаване на добрите регулаторни практики посредством регулаторно сътрудничество между страните, включително обмен на информация, опит и данни;

- б) ако е уместно, опростяване на съответните технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието на страните;
- в) увеличаване на сближаването на съответните технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието на страните с приложимите международни стандарти, насоки или препоръки;
- г) осигуряване на ефективно взаимодействие и сътрудничество между съответните регулаторни органи на страните на международно, регионално или национално равнище;
- д) насърчаване или задълбочаване на сътрудничеството между организациите в страните, които отговарят за процедурите за стандартизация, акредитация и оценяване на съответствието; и
- е) обмен на информация, доколкото е възможно, за международни споразумения и договорености относно техническите пречки пред търговията, по които едната или и двете страни са страна.

ЧЛЕН 7.13

Комитет по техническите пречки пред търговията

1. Комитетът по техническите пречки пред търговията, създаден по силата на член 22.3, отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на настоящата глава.

2. Комитетът по техническите пречки пред търговията има следните функции:
- а) извършване на преглед на прилагането и изпълнението на настоящата глава;
 - б) извършване на преглед на предвиденото в член 7.12 сътрудничество в областта на разработването и усъвършенстването на технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието;
 - в) извършване на преглед на настоящата глава в контекста на евентуални промени в рамките на Комитета по техническите пречки пред търговията към СТО, създаден по силата на член 13 от Споразумението за ТПТ, и при необходимост изготвяне на препоръки за изменения на настоящата глава;
 - г) предприемане на всякакви стъпки, за които страните може да смятат, че ще са им от полза за прилагането на настоящата глава и на Споразумението за ТПТ и за улесняването на търговията между страните;
 - д) обсъждане на всякакви въпроси от обхвата на настоящата глава по искане на някоя от страните;
 - е) незабавно разрешаване на всеки повдигнат от някоя от страните въпрос, свързан с разработването, приемането или прилагането на технически регламенти, стандарти или процедури за оценяване на съответствието на другата страна съгласно настоящата глава и Споразумението за ТПТ;
 - ж) ако е необходимо за постигане на целите на настоящата глава, създаване на *ad hoc* технически работни групи за разглеждане на конкретни въпроси или сектори с цел намиране на решение;

- з) обмен на информация относно работата в рамките на регионални и многостранни форуми, участващи в дейности, свързани с технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието, и относно прилагането и изпълнението на настоящата глава;
 - и) изпълняване на други функции, които евентуално бъдат делегирани от Съвместния комитет по силата на член 22.1, параграф 5, буква б); и
 - й) ако сметне това за уместно, докладване пред Съвместния комитет относно прилагането и изпълнението на настоящата глава.
3. Комитетът по техническите пречки пред търговията и всяка *ad hoc* техническа работна група под неговата егида се координират от:
- а) за Европейския съюз — Европейската комисия; и
 - б) за Япония — Министерството на външните работи.
4. Посочените в параграф 3 органи отговарят за координацията със съответните институции и лица на своята територия, както и за това да се гарантира, че при необходимост тези институции и лица биват канени на заседанията на Комитета по техническите пречки пред търговията.

5. По искане на някоя от страните Комитетът по техническите пречки пред търговията и всяка *ad hoc* техническа работна група под неговата егида заседават по такова време и на такива места, които бъдат договорени от представителите на страните. Заседанията могат да се провеждат чрез видеоконферентна връзка или чрез други средства.

ЧЛЕН 7.14

Звена за контакт

1. С влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт за целите на прилагането на настоящата глава и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните незабавно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

2. Функциите на звената за контакт включват:

- а) обмен на информация относно технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието на всяка от страните или по всякакви други въпроси от обхвата на настоящата глава;
- б) предоставяне по искане на някоя от страните на всякаква информация или всякакво обяснение по настоящата глава в печатен или електронен вид и в разумен договорен между страните срок, който по възможност не превишава 60 дни от датата на получаване на искането; и

- в) незабавно разясняване и по възможност разрешаване на всеки повдигнат от някоя от страните въпрос, свързан със разработването, приемането или прилагането на технически регламенти, стандарти и процедури за оценяване на съответствието съгласно настоящата глава и Споразумението за ТПТ.

ГЛАВА 8

ТЪРГОВИЯ С УСЛУГИ, ЛИБЕРАЛИЗИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

РАЗДЕЛ А

Общи разпоредби

ЧЛЕН 8.1

Приложно поле

1. Страните, като потвърждават отново своите задължения по Споразумението за СТО и задълженията си за създаване на по-добър климат за развитие на търговията и инвестициите помежду си, определят с настоящото споразумение необходимите договорености за постепенна и реципрочна либерализация на търговията с услуги и инвестициите, както и за сътрудничество в областта на електронната търговия.

2. За целите на настоящата глава страните потвърждават правото си да приемат в рамките на своите територии необходимите регулаторни мерки за постигане на законни цели на политиката, като например безопасността, опазването на общественото здраве, околната среда или обществения морал, социалната закрила или защитата на потребителите, или насърчаването и опазването на културното многообразие.

3. Настоящата глава не се прилага по отношение на мерки, които засягат физически лица от някоя от страните, търсещи достъп до пазара на труда на другата страна, нито по отношение на мерки, касаещи национална принадлежност или гражданство, пребиваване или трудова заетост с безсрочен характер.

4. Настоящата глава не може да бъде пречка за някоя от страните да прилага мерки за регулиране на влизането или временния престой на физически лица на територията на страната, в това число мерки, необходими за опазване неприкосновеността на нейните граници и за гарантиране на нормалното придвижване през тях на физически лица, при условие че подобни мерки не се прилагат по такъв начин, че да заличават или накърняват ползите за другата страна съгласно условията на настоящата глава. Самият факт, че се изисква виза за физически лица от конкретна държава, но не и за физически лица от други държави, не се разглежда като заличаване или накърняване на ползите, произтичащи от настоящата глава.

ЧЛЕН 8.2

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „услуги по ремонт и техническо обслужване на въздухоплавателни средства, по време на които въздухоплавателното средство е извадено от експлоатация“ означава такива дейности, когато се извършват по отношение на въздухоплавателно средство или на негова част, по време на които въздухоплавателното средство е извадено от експлоатация, и не включват така нареченото линейно техническо обслужване;
- б) „услуги, свързани с компютърни системи за резервация (CRS)“ означава услуги, предоставяни чрез компютризирани системи, които съдържат информация за разписанията на въздушните превозвачи, наличните свободни места, тарифите и тарифните правила, чрез които могат да се правят резервации или да се издават билети;
- в) „попадащо в обхвата предприятие“ означава предприятие на територията на някоя от страните, установено в съответствие с буква и) пряко или непряко от предприемач от другата страна, съществуващо към датата на влизане в сила на настоящото споразумение или установено след това, в съответствие с приложимото право;

- г) „трансгранична търговия с услуги“ означава предоставяне на услуги:
 - i) от територията на някоя от страните за територията на другата страна, или
 - ii) на територията на някоя от страните за потребител на услугата от другата страна;
- д) „преки данъци“ включва всички данъци върху общия доход, върху общия капитал или върху елементи от дохода или от капитала, включително данъците върху приходи от отчуждаване на собственост, данъците върху недвижимо имущество, наследство, дарения и данъците върху общата сума на възнагражденията или заплатите, плащани от предприятията, както и данъците върху увеличаването на стойността на капитала;
- е) „стопанска дейност“ означава всяка услуга или дейност с промишлен, търговски или професионален характер или занаятчийска дейност, с изключение на услуги или дейности, съответно предоставяни или извършвани в процеса на упражняване на държавна власт;
- ж) „предприятие“ означава юридическо лице или клон или представителство;
- з) „предприемач от някоя от страните“ означава физическо или юридическо лице от някоя от страните, което цели да установи, установява или е установило предприятие на територията на другата страна в съответствие с буква и);

- и) „установяване“ означава учредяване или придобиване на юридическо лице, включително посредством капиталово участие, или създаване на клон или представителство съответно в Европейския съюз или в Япония с цел установяване или поддържане на трайни икономически връзки¹;
- й) „съществуващ“ означава действащ към датата на влизане в сила на настоящото споразумение;
- к) „услуги по наземно обслужване“ означава предоставяне на летище, срещу възнаграждение или по договор, на следните услуги: представителство на авиолинии, административно обслужване и надзор; обслужване на пътници; обработка на багажите; перонно обслужване; кетъринг, с изключение на приготвянето на храната; обработка на товари и поща; зареждане на въздухоплавателни средства с гориво; обслужване и почистване на въздухоплавателни средства; наземен транспорт; и операции по време на полет, административно обслужване на екипажи и планиране на полетите. Услугите по наземно обслужване не включват следното: самообслужване; сигурност; линейно техническо обслужване; ремонт и техническо обслужване на въздухоплавателни средства; или управление или функциониране на централизирана летищна инфраструктура, като например антиобледенителни съоръжения, системи за зареждане с гориво, системи за обработка на багажите и фиксирани транспортни системи в рамките на летището;
- л) „юридическо лице“ означава всеки правен субект, надлежно учреден или организиран по друг начин съгласно приложимото право с цел печалба или с друга цел, който е частна или държавна собственост, включително дружество, доверителен фонд, съдружие, съвместно предприятие, еднолично предприятие или сдружение;

¹ „Разширяване“ се разбира от страните като понятие, включено в обхвата на определението за „установяване“ под формата на установяване от попадащо в обхвата предприятие.

м) дадено юридическо лице е:

- i) „притежавано“ от физически или юридически лица от някоя от страните, ако над 50 % от собствения му капитал е действително притежание на физически или юридически лица от тази страна, и
- ii) „контролирано“ от физически или юридически лица от някоя от страните, ако тези физически или юридически лица имат правомощия да назначават мнозинството от директорите в него или по друг начин да оказват законово влияние върху неговите действия;

н) „юридическо лице от някоя от страните“ означава:

- i) за Европейския съюз — юридическо лице, което е учредено или организирано в съответствие със законовите и подзаконовите актове на Европейския съюз или на някоя от неговите държави членки и развива съществена стопанска дейност¹ на територията на Европейския съюз, и

¹ В съответствие със своята нотификация на Договора за създаване на Европейската общност пред СТО (документ WT/REG39/1) Европейският съюз разглежда понятието „ефективна и непрекъсната връзка“ с икономиката на държава — членка на Европейския съюз, залегнало в член 54 от ДФЕС, като равностойно на понятието „съществена стопанска дейност“.

- ii) за Япония — юридическо лице, което е учредено или организирано в съответствие със законовите и подзаконовите актове на Япония и развива съществена стопанска дейност на територията на Япония;

Независимо от подточки i) и ii) корабоплавателните дружества, установени извън Европейския съюз или Япония, които са под контрола на лица с национална принадлежност съответно към държава — членка на Европейския съюз, или към Япония, също се ползват от разпоредбите на настоящата глава, ако плавателните им съдове са регистрирани в съответствие с приложимото им законодателство в държава — членка на Европейския съюз, или в Япония и плават под флага на тази държава — членка на Европейския съюз, или на Япония;

- o) „мерки на някоя от страните“ означава мерки, приети или запазени в сила от:

- i) органи на централната власт или регионални или местни органи на управление, и
- ii) неправителствени органи, изпълняващи правомощия, делегирани им от органи на централната власт или регионални или местни органи на управление;

- п) „експлоатация“ означава ръководство, управление, поддържане, използване, владение и продажба или друга форма на разпореждането с предприятие;

- р) „продажба и маркетинг на въздушнотранспортни услуги“ означава възможности за съответния въздушен превозвач да продава и предлага свободно на пазара своите въздушнотранспортни услуги, включително всички аспекти на маркетинга, като проучване на пазара, реклама и разпространение; тези дейности не включват ценообразуването на въздушнотранспортните услуги, нито приложимите условия;
- с) „услуги“ означава всяка услуга във всеки сектор, с изключение на услугите, предоставяни в процеса на упражняване на държавна власт;
- т) „услуги или дейности, съответно предоставяни или извършвани в процеса на упражняване на държавна власт“ означава услуги или дейности, които не се предоставят или извършват на търговска основа, нито в конкуренция с един или повече икономически оператори;
- у) „доставчик на услуга“ означава всяко физическо или юридическо лице, което цели да предоставя или предоставя услуга; и
- ф) „доставчик на услуга от някоя от страните“ означава всяко физическо или юридическо лице от някоя от страните, което цели да предоставя или предоставя услуга.

ЧЛЕН 8.3

Общи изключения

1. За целите на раздел Б член XX от ГАТТ от 1994 г. се включва в настоящото споразумение и става част от него *mutatis mutandis*¹.
2. При спазване на изискването такива мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за своеволна или неоправдана дискриминация между страните, когато в тях преобладават сходни условия, или прикрито ограничение на установяването или търговията с услуги, никоя от разпоредбите на раздели Б—Е не може да се тълкува по начин, който да възпрепятства някоя от страните да приема или осигурява прилагането на мерки, които са:
 - а) необходими за защита на обществената сигурност или обществения морал или за поддържане на обществения ред²;

¹ Страните приемат, че мерките, посочени в член XX, буква б) от ГАТТ от 1994 г., включват мерките в областта на околната среда, необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията. Страните приемат, че член XX, буква ж) от ГАТТ от 1994 г. се прилага по отношение на мерките, насочени към опазването на живите и неживите изчерпаеми природни ресурси.

² Изключенията във връзка с обществената сигурност и обществения ред може да бъдат посочвани като основание само когато съществува реална и достатъчно сериозна заплаха за един от основните интереси на обществото.

- б) необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията¹;
- в) необходими за осигуряване на спазването на законови или подзаконови актове, които не са в противоречие с разпоредбите на настоящата глава, включително тези, които се отнасят до:
 - i) предотвратяване на заблуждаващи и измамни практики или до справяне с последиците от неизпълнение на договори,
 - ii) защита на неприкосновеността на личния живот на физическите лица във връзка с обработката и разпространението на лични данни и защита на поверителността на лични сведения и сметки на физическите лица, или
 - iii) безопасност; или

¹ Страните приемат, че мерките, посочени в буква б), включват мерките в областта на околната среда, необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията.

- г) в противоречие с член 8.8, параграф 1 и член 8.16, параграф 1, при условие че разликата в третирането цели да се осигури справедливо или ефективно¹ облагане с преки данъци или събирането на такива данъци във връзка със стопански дейности, предприемачи, услуги или доставчици на услуги на другата страна.

¹ Мерките, целящи да осигурят справедливо или ефективно облагане с преки данъци или събирането на такива данъци, включват мерки, приети от някоя от страните съгласно данъчната ѝ система, които:

- а) се прилагат спрямо чуждестранни предприемачи и доставчици на услуги след отчитане на факта, че данъчното задължение на чуждестранните лица се определя въз основа на облагаеми единици, които произхождат от територията на страната или се намират на нея;
- б) се прилагат спрямо чуждестранни лица, с цел да се гарантира облагането с данъци или събирането им на територията на страната;
- в) се прилагат спрямо чуждестранни или местни лица, с цел да се предотврати избягването или укриването на данъци, включително мерки за изпълнение на данъчните задължения;
- г) се прилагат спрямо потребители на услуги, предоставяни на или от територията на другата страна, с цел да се гарантира облагането на такива потребители с данъци, произхождащи от източници на територията на страната, или събирането на такива данъци;
- д) разграничават предприемачите и доставчиците на услуги, които подлежат на облагане за облагаеми в целия свят данъчни единици, от други предприемачи и доставчици на услуги след отчитане на разликата в естеството на данъчната основа между тях; или
- е) определят, насочват или разпределят доходите, печалбите, приходите, загубите, удържките или кредитите на местните лица или клонове, или между свързани лица или клонове на едно и също лице, с цел да защитят данъчната основа на страната.

Данъчните термини или понятия в параграф 2, буква г), включително в настоящата бележка под линия, се определят в съответствие с данъчните определения и понятия, или еквивалентни или сходни определения и понятия съгласно вътрешното право на страната, предприемаща мярката.

ЧЛЕН 8.4

Комитет по търговията с услуги, либерализирането на инвестициите и електронната
търговия

1. Комитетът по търговията с услуги, либерализирането на инвестициите и електронната търговия, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящата глава „Комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и изпълнение на настоящата глава.
2. Комитетът има следните функции:
 - а) извършване на преглед и наблюдение на прилагането и изпълнението на настоящата глава и на несъответстващите на изискванията мерки, изложени в списъците на всяка от страните в приложения I—IV към приложение 8-Б;
 - б) обмен на информация по всеки свързан с настоящата глава въпрос;
 - в) разглеждане на възможни подобрения на настоящата глава;
 - г) обсъждане на всеки свързан с настоящата глава въпрос, който евентуално бъде договорен от представителите на страните; и
 - д) изпълняване на други функции, които евентуално бъдат делегирани от Съвместния комитет по силата на член 22.1, параграф 5, буква б).

3. Комитетът се състои от представители на страните, включително длъжностни лица от съответните министерства или агенции, отговарящи за въпросите, които трябва да бъдат разгледани. Комитетът може да кани представители на съответните субекти, различни от правителствата на страните, които разполагат с необходимите експертни знания по въпросите, които трябва да бъдат разгледани.

ЧЛЕН 8.5

Преглед

1. Всяка от страните се стреми, когато е уместно, да намалява или отстранява несъответстващите на изискванията мерки, изложени в съответните ѝ списъци в приложения I—IV към приложение 8-Б.
2. С цел въвеждане на евентуални подобрения на разпоредбите на настоящата глава и в съответствие с поетите от тях ангажименти по международни споразумения страните извършват преглед на своята правна рамка относно търговията с услуги, либерализирането на инвестициите, електронната търговия и инвестиционната среда, включително настоящото споразумение, в съответствие с член 23.1.

РАЗДЕЛ Б

Либерализиране на инвестициите

ЧЛЕН 8.6

Приложно поле

1. Настоящият раздел се прилага за мерки на някоя от страните по отношение на установяването или извършването на стопански дейности от:
 - а) предприемачи от другата страна;
 - б) попадащи в обхвата предприятия; и
 - в) за целите на член 8.11, всяко предприятие на територията на страната, която приема или запазва в сила мярката.

2. Настоящият раздел не се прилага по отношение на:
- а) каботаж при услуги по морски транспорт¹;
 - б) въздухоплавателни услуги или свързани услуги в подкрепа на въздухоплавателните услуги², различни от следните:
 - і) услуги по ремонт и техническо обслужване на въздухоплавателни средства, по време на които въздухоплавателното средство е извадено от експлоатация,

¹ За Европейския съюз, без да се засяга обхватът на дейностите, които могат да бъдат считани за част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, се приема, че националният каботаж при услуги по морски транспорт съгласно настоящия раздел обхваща пътническия или товарния транспорт между пристанище или точка, разположени в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположени в същата държава — членка на Европейския съюз, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположени в държава — членка на Европейския съюз.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият раздел не се прилага за услуга, при която се използва въздухоплавателно средство, чиято основна цел не е превоз на стоки или пътници, като например борба с пожарите от въздуха, летателно обучение, полети с туристическа цел, въздушно пръскане, геодезия, картографиране, фотография, парашутни скокове, теглене на планери, извозване на дървени трупи и строителство с хеликоптер, както и други въздушни селскостопански и промишлени услуги и услуги по инспектиране.

- ii) продажба и маркетинг на въздушнотранспортни услуги,
 - iii) услуги, свързани с компютърни системи за резервация (CRS), и
 - iv) услуги по наземно обслужване; и
- в) аудио-визуални услуги.

ЧЛЕН 8.7

Достъп до пазара

По отношение на достъпа до пазара чрез установяване или експлоатация от предприемач от другата страна или от попадащо в обхвата предприятие, въз основа на териториално подразделение или въз основа на цялата си територия, никоя от страните не може да запазва в сила или да приема мерки, с които:

- а) се налагат ограничения по отношение на¹:
 - i) броя на предприятията, независимо дали под формата на количествени квоти, монополи, изключителни права или изисквания за тест за икономическа необходимост,

¹ Буква а), подточки i) — iii) не се отнасят за мерките, взети с цел ограничаване на производството на дадена селскостопанска стока.

- ii) общата стойност на сделките или активите, под формата на количествени квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост,
 - iii) общия брой на операциите или общото количество на произведените услуги, изразени като определени количествени единици, под формата на квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост,
 - iv) участието на чуждестранен капитал под формата на процентно ограничение на максималния размер на чуждестранното акционерно участие или общата стойност на отделните или съвкупните чуждестранни инвестиции, или
 - v) общия брой физически лица, които могат да бъдат наети в рамките на определен сектор или които дадено предприятие може да наеме и които са необходими за извършването на стопанска дейност и са пряко свързани с нейното извършване, под формата на количествени квоти или изискване за тест за икономическа необходимост; или
- б) се ограничават или се изискват определени видове правни субекти или съвместни предприятия, посредством които предприемач от другата страна може да упражнява стопанска дейност.

ЧЛЕН 8.8

Национално третиране

1. Всяка от страните предоставя на предприемачите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране по отношение на установяването на нейната територия, което е не по-малко благоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на своите собствени предприемачи и на техните предприятия.
2. Всяка от страните предоставя на предприемачите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране по отношение на експлоатацията в рамките на нейната територия, което е не по-малко благоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на своите собствени предприемачи и на техните предприятия.
3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че параграфи 1 и 2 не могат да се тълкуват по начин, който да възпрепятства някоя от страните да предписва статистически формалности или изисквания за информация във връзка с попадащи в обхвата предприятия, при условие че тези формалности или изисквания не представляват средство за заобикаляне на задълженията на тази страна по настоящия член.

ЧЛЕН 8.9

Третиране „най-облагодетелствана нация“

1. Всяка от страните предоставя на предприемачите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране по отношение на установяването на нейната територия, което е не по-малко благоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на предприемачите от трета държава и на техните предприятия.
2. Всяка от страните предоставя на предприемачите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия третиране по отношение на експлоатацията в рамките на нейната територия, което е не по-малко благоприятно от третирането, което тя предоставя в сходни ситуации на предприемачите от трета държава и на техните предприятия.
3. Параграфи 1 и 2 не могат да се тълкуват по начин, който да задължава някоя от страните да предостави на предприемачите от другата страна и на попадащите в обхвата предприятия ползите от което и да било третиране, произтичащо от:
 - а) международно споразумение за избягване на двойното данъчно облагане или друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или частично за данъчно облагане; или
 - б) съществуващи или бъдещи мерки, предвиждащи признаване на квалификации, лицензи или предпазни мерки, посочени в член VII от ГАТС или параграф 3 от приложението към него относно финансовите услуги.

4. От съображения за правна сигурност се уточнява, че посоченото в параграфи 1 и 2 третиране не включва процедури за уреждане на спорове между инвеститор и държава, предвидени в други международни споразумения.

5. Материалноправните разпоредби в други международни споразумения, сключени от някоя от страните с трета държава¹, не представляват сами по себе си третиране по настоящия член. От съображения за правна сигурност се уточнява, че действията или бездействието на някоя от страните във връзка с тези разпоредби могат да представляват „третиране“² и поради това може да се счита, че е налице нарушение на настоящия член, доколкото това нарушение не е установено само въз основа на посочените разпоредби.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че транспонирането на тези разпоредби във вътрешното законодателство само по себе си не променя тяхното квалифициране като разпоредби на международното право и следователно тяхното включване в обхвата на настоящия параграф.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че предприемачите от другата страна или техните попадащи в обхвата предприятия ще имат право да получават това третиране дори при липсата на установени от предприемачи от третата държава предприятия към момента на извършване на сравнението.

ЧЛЕН 8.10

Висше ръководство и съвети на директорите

Никоя от страните не може да изисква дадено попадащо в обхвата предприятие да назначава лица от която и да е конкретна националност като ръководни кадри, управителите или членовете на съвета на директорите.

ЧЛЕН 8.11

Забрана за налагане на изисквания за постигнати резултати

1. Никоя от страните не може да налага или да изисква изпълнението на което и да било от посочените по-долу изисквания, нито да налага принудително изпълнение на което и да било задължение или който и да било ангажимент във връзка с установяването или експлоатацията на което и да било предприятие на нейната територия¹:

а) да се изнесе определен обем или процент стоки или услуги;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че посоченото в параграф 2 условие за получаването или запазването на предимство не представлява изискване или задължение или ангажимент за целите на параграф 1.

- б) да се постигне определена степен или процент на местно съдържание;
- в) да се купуват, да се използват или да се отдава предпочитание на стоки или услуги, съответно произвеждани или предоставяни на нейна територия, или да се купуват стоки или услуги от физически или юридически лица или който и да било друг субект на нейната територия;
- г) да се обвързва по какъвто и да е начин обемът или стойността на вноса с обема или стойността на износа или с размера на постъпленията на чуждестранна валута, свързани с такова предприятие;
- д) да се ограничават на нейната територия продажбите на стоки или услуги, съответно произвеждани или предоставяни от такова предприятие, като се обвързват тези продажби по какъвто и да е начин с обема или стойността на нейния износ или с постъпленията на чуждестранна валута;
- е) да се ограничава износът или продажбата за износ;
- ж) да се осъществява трансфер на технология, производствен процес или друго, представляващо нечия собственост познание, към физическо или юридическо лице или който и да било субект на нейната територия;
- з) да се разположи седалището на такова предприятие за конкретен регион или за световния пазар на нейната територия;

- и) да се наеме определен брой или процент лица с национална принадлежност към нея;
- й) да се постигне определена степен или стойност по отношение на научноизследователската и развойната дейност на нейната територия;
- к) да се доставя една или повече от стоките или услугите, съответно произвеждани или предоставяни от предприятието, за конкретен регион или за световния пазар изключително от нейната собствена територия; или
- л) да се приеме:
 - i) ставка или размер на лицензионното възнаграждение под определено ниво, или
 - ii) дадена продължителност на срока на лицензионен договор¹;

по отношение на всеки лицензионен договор, съществуващ към момента на налагане или привеждане в изпълнение на изискването, или към момента на привеждане в изпълнение на всяко задължение или всеки ангажимент, или по отношение на всеки бъдещ лицензионен договор, свободно сключен между предприятието и физическо или юридическо лице или всеки друг субект на нейната територия, ако изискването е наложено или приведено в изпълнение, или задължението или ангажиментът е приведен(о) в изпълнение по начин, който представлява пряка намеса по отношение на този лицензионен договор посредством упражняване на несъдебна държавна власт от някоя от страните².

¹ Посоченият в настоящата подточка „лицензионен договор“ означава всеки договор относно лицензирането на технология, производствен процес или други, представляващи нечия собственост познания.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че буква л) не се прилага, когато лицензионният договор е сключен между предприятието и някоя от страните.

2. Някоя от страните не може да поставя като условие за получаването или запазването на предимство във връзка с установяването или експлоатацията на което и да било предприятие на нейната територия това да е спазено някое от следните изисквания:

- а) да се постигне определена степен или процент на местно съдържание;
- б) да се купуват, да се използват или да се отдава предпочитание на стоки, произвеждани на нейна територия, или да се купуват стоки от физически или юридически лица или който и да било друг субект на нейната територия;
- в) да се обвързва по какъвто и да е начин обемът или стойността на вноса с обема или стойността на износа или с размера на постъпленията на чуждестранна валута, свързани с такова предприятие;
- г) да се ограничават на нейната територия продажбите на стоки или услуги, съответно произвеждани или предоставяни от такова предприятие, като се обвързват тези продажби по какъвто и да е начин с обема или стойността на нейния износ или с постъпленията на чуждестранна валута; или
- д) да се ограничава износът или продажбата за износ.

3. Някоя от разпоредбите на параграф 2 не може да се тълкува по начин, който да възпрепятства някоя от страните да поставя като условие за получаването или запазването на предимство във връзка с установяването или експлоатацията на което и да било предприятие на нейната територия това да е спазено изискване да се разполага производството на определено място, да се предоставя услуга, да се обучават или наемат работници, да се изграждат или разширяват определени съоръжения, или да се извършва научноизследователска и развойна дейност на нейната територия.

4. Параграф 1, букви а) — в) и параграф 2, букви а) и б) не се прилагат за изискванията за допустимост на стоки или услуги по отношение на програми за насърчаване на износа и за чуждестранна помощ;

5. Параграф 1, букви ж) и л) не се прилагат, когато:

- а) изискването е наложено или приведено в изпълнение, или задължението или ангажиментът е приведен(о) в изпълнение от съд, административен съдебен орган или орган за защита на конкуренцията, за да се отстрани нарушение на правото в областта на конкуренцията; или
- б) някоя от страните разрешава използването на право върху интелектуална собственост в съответствие с член 31 или 31а от Споразумението ТРИПС или на мерки, изискващи разгласяването на данни или защитена информация, които попадат в обхвата на член 39, параграф 3 от Споразумението ТРИПС и са в съответствие с него.

6. Параграф 1, буква л) не се прилага, ако изискването е наложено или приведено в изпълнение, или задължението или ангажиментът е приведен(о) в изпълнение от съдебен орган като справедливо възнаграждение по силата на законодателството на страната в областта на авторското право.
7. Параграф 2, букви а) и б) не се прилагат за наложени или приведени в изпълнение от страна вносител изисквания по отношение на съдържанието, което е необходимо да имат дадени стоки, за да могат да се ползват от преференциални тарифи или от преференциални квоти.
8. Настоящият член не засяга задълженията на която и да било от страните, произтичащи от Споразумението за СТО.

ЧЛЕН 8.12

Несъответстващи на изискванията мерки и изключения

1. Членове 8.7—8.11 не се прилагат по отношение на:
 - а) която и да било съществуваща несъответстваща на изискванията мярка, запазена в сила от някоя от страните на равнището на:
 - і) за Европейския съюз:
 - А) Европейския съюз съгласно изложеното в неговия списък в приложение І към приложение 8-Б,

Б) централното държавно управление на държава — членка на Европейския съюз, съгласно изложеното в неговия списък в приложение I към приложение 8-Б,

В) управление на регионално равнище в държава — членка на Европейския съюз, съгласно изложеното в неговия списък в приложение I към приложение 8-Б, или

Г) управление на местно равнище, различно от посоченото в буква В), и

ii) за Япония:

А) централното държавно управление съгласно изложеното в нейния списък в приложение I към приложение 8-Б,

Б) префектура съгласно изложеното в нейния списък в приложение I към приложение 8-Б, или

В) управление на местно равнище, различно от префектура;

б) продължаването или незабавното подновяване на която и да било несъответстваща на изискванията мярка, посочена в буква а); или

в) изменение или модификация на която и да било несъответстваща на изискванията мярка, посочена в букви а) и б), при условие че изменението или модификацията не намалява съответствието на мярката с изискванията на членове 8.7—8.11 към момента непосредствено преди въвеждането на изменението или модификацията.

2. Членове 8.7—8.11 не се прилагат за която и да било мярка на някоя от страните по отношение на сектори, подсектори или дейности съгласно изложеното в нейния списък в приложение II към приложение 8-Б.

3. Някоя от страните не може да изисква по силата на която и да било мярка, приета след датата на влизане в сила на настоящото споразумение и попадаща в обхвата на нейния списък в приложение II към приложение 8-Б, предприемач от другата страна на основание националната си принадлежност да продаде или да се разпорежи по друг начин с предприятие, съществуващо към момента, в който мярката поражда действие.

4. Членове 8.8 и 8.9 не се прилагат за която и да било мярка, която представлява изключение или дерогация от член 3 или 4 от Споразумението ТРИПС, както е изрично предвидено в членове 3—5 от Споразумението ТРИПС.

5. Членове 8.7—8.11 не се прилагат за която и да било мярка на някоя от страните по отношение на държавните поръчки.

6. Членове 8.7—8.10 не се прилагат за предоставените от страните субсидии.

ЧЛЕН 8.13

Отказ за предоставяне на ползи

Всяка от страните може да откаже да предостави ползите по настоящия раздел на предприемач — юридическо лице от другата страна, и на негово попадащо в обхвата предприятие, ако това юридическо лице се притежава или контролира от физическо или юридическо лице от трета държава и отказващата да предостави ползите страна приеме или запази в сила мерки по отношение на третата държава, които:

- а) са свързани с поддържането на международния мир и международната сигурност, включително защитата на правата на човека; и
- б) забраняват извършването на сделки с това юридическо лице или с негово попадащо в обхвата предприятие или биха били нарушени или заобиколени, ако им бъдат предоставени ползите по настоящия раздел.

РАЗДЕЛ В

Трансгранична търговия с услуги

ЧЛЕН 8.14

Приложно поле

1. Настоящият раздел се прилага за мерки на някоя от страните, засягащи трансграничната търговия с услуги, осъществявана от доставчици на услуги от другата страна. Тези мерки включват, наред с други, мерки, засягащи:
 - а) производството, разпространението, предлагането на пазара, продажбата или доставката на услуга;
 - б) закупуването или ползването или заплащането на услуга; и
 - в) достъпа до услуги или ползването на услуги, предлагани на обществеността на общо основание във връзка с предоставянето на дадена услуга.

2. Настоящият раздел не се прилага по отношение на:
- а) каботаж при услуги по морски транспорт¹;
 - б) въздухоплавателни услуги или свързани услуги в подкрепа на въздухоплавателните услуги², различни от следните:
 - і) услуги по ремонт и техническо обслужване на въздухоплавателни средства, по време на които въздухоплавателното средство е извадено от експлоатация,

¹ За Европейския съюз, без да се засяга обхватът на дейностите, които могат да бъдат считани за част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, се приема, че националният каботаж при услуги по морски транспорт съгласно настоящия раздел обхваща пътническия или товарния транспорт между пристанище или точка, разположени в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположени в същата държава — членка на Европейския съюз, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположени в държава — членка на Европейския съюз.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият раздел не се прилага за услуга, при която се използва въздухоплавателно средство, чиято основна цел не е превоз на стоки или пътници, като например борба с пожарите от въздуха, летателно обучение, полети с туристическа цел, въздушно пръскане, геодезия, картографиране, фотография, парашутни скокове, теглене на планери, извозване на дървени трупи и строителство с хеликоптер, както и други въздушни селскостопански и промишлени услуги и услуги по инспектиране.

- ii) продажба и маркетинг на въздушнотранспортни услуги,
 - iii) услуги, свързани с компютърни системи за резервация (CRS), и
 - iv) услуги по наземно обслужване;
- в) държавни поръчки;
- г) аудио-визуални услуги; и
- д) субсидии, определени и предвидени в глава 12.

ЧЛЕН 8.15

Достъп до пазара

Никоя от страните не може, въз основа на териториално подразделение или въз основа на цялата си територия, да запази в сила или да приеме мерки, с които:

- a) се налагат ограничения по отношение на:
 - i) броя на доставчиците на услуги, независимо дали под формата на количествени квоти, монополи, изключителни доставчици на услуги или на изисквания за тест за икономическа необходимост¹,
 - ii) общата стойност на свързаните с услуги сделки или активи под формата на количествени квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост, или
 - iii) общия брой на операциите в областта на услугите или общото количество на произведените услуги, изразени като определени количествени единици, под формата на квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост²; или

¹ Буква а), подточка i) включва мерки на някоя от страните, с които се изисква доставчик на услуги от другата страна да установи или да поддържа предприятие под каквато и да е форма или да пребивава на територията на страната като условие за трансграничното предоставяне на дадена услуга.

² В обхвата на буква а), подточка iii) не попадат мерките на която и да било от страните, с които се ограничават вложените ресурси за предоставянето на услуги.

- б) се ограничават или се изискват определени видове юридически лица или съвместни предприятия, посредством които доставчик на услуги може да предоставя дадена услуга.

ЧЛЕН 8.16

Национално третиране

1. Всяка от страните предоставя за услугите и за доставчиците на услуги от другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от третирането, което тя предоставя за собствените си сходни услуги и доставчици на услуги.
2. Всяка от страните може да изпълни изискването, установено в параграф 1, като предоставя за услугите и за доставчиците на услуги от другата страна третиране, което е формално еднакво или формално различно от предоставеното за собствените ѝ сходни услуги и доставчици на услуги.
3. Формално еднаквото или формално различното третиране се счита за по-малко благоприятно, ако то променя условията на конкуренция в полза на услуги или доставчици на услуги от някоя от страните в сравнение със сходни услуги или доставчици на услуги от другата страна.
4. Никоя от разпоредбите в настоящия член не може да се тълкува по начин, който да изисква от която е да е от страните да компенсират присъщи конкурентни недостатъци, произтичащи от чуждестранния характер на съответните услуги или доставчици на услуги.

ЧЛЕН 8.17

Третиране „най-облагодетелствана нация“

1. Всяка от страните предоставя за услугите и за доставчиците на услуги от другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от третирането, което тя предоставя за сходни услуги и доставчици на услуги от трета държава.
2. Параграф 1 не може да се тълкува по начин, който да задължава някоя от страните да предостави за услуги и доставчици на услуги от другата страна ползите от което и да било третиране, произтичащо от:
 - а) международно споразумение за избягване на двойното данъчно облагане или друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или частично за данъчно облагане; или
 - б) съществуващи или бъдещи мерки, предвиждащи признаване на квалификации, лицензи или предпазни мерки, посочени в член VII от ГАТС или параграф 3 от приложението към него относно финансовите услуги.

ЧЛЕН 8.18

Несъответстващи на изискванията мерки

1. Членове 8.15—8.17 не се прилагат по отношение на:
 - а) която и да било съществуваща несъответстваща на изискванията мярка, запазена в сила от някоя от страните на равнището на:
 - і) за Европейския съюз:
 - А) Европейския съюз съгласно изложеното в неговия списък в приложение І към приложение 8-Б,
 - Б) централното държавно управление на държава — членка на Европейския съюз, съгласно изложеното в неговия списък в приложение І към приложение 8-Б,
 - В) управление на регионално равнище в държава — членка на Европейския съюз, съгласно изложеното в неговия списък в приложение І към приложение 8-Б, или
 - Г) управление на местно равнище, различно от посоченото в буква В), и

ii) за Япония:

А) централното държавно управление съгласно изложеното в нейния списък в приложение I към приложение 8-Б,

Б) префектура съгласно изложеното в нейния списък в приложение I към приложение 8-Б, или

В) управление на местно равнище, различно от префектура;

б) продължаването или незабавното подновяване на която и да било несъответстваща на изискванията мярка, посочена в буква а); или

в) изменение или модификация на която и да било несъответстваща на изискванията мярка, посочена в букви а) и б), при условие че изменението или модификацията не намалява съответствието на мярката с изискванията на членове 8.15—8.17 към момента непосредствено преди въвеждането на изменението или модификацията.

2. Членове 8.15—8.17 не се прилагат за която и да било мярка на някоя от страните по отношение на сектори, подсектори или дейности съгласно изложеното в нейния списък в приложение II към приложение 8-Б.

ЧЛЕН 8.19

Отказ за предоставяне на ползи

Всяка от страните може да откаже да предостави ползите по настоящия раздел на доставчик на услуги — юридическо лице от другата страна, и за услугите на този доставчик на услуги, ако това юридическо лице се притежава или контролира от физическо или юридическо лице от трета държава и отказващата да предостави ползите страна приеме или запази в сила мерки по отношение на третата държава, които:

- а) са свързани с поддържането на международния мир и международната сигурност, включително защитата на правата на човека; и
- б) забраняват извършването на сделки с доставчика на услуги или които биха били нарушени или заобиколени, ако ползите по настоящия раздел бъдат предоставени на доставчика на услуги или за неговите услуги.

РАЗДЕЛ Г

Влизане и временен престой на физически лица

ЧЛЕН 8.20

Общи разпоредби и приложно поле

1. Настоящият раздел отразява задълбочените търговски отношения между страните, както и желанието на страните да улесняват влизането и временния престой на физически лица със стопанска цел на реципрочна основа и да осигурят прозрачността на процеса.
2. Настоящият раздел се прилага по отношение на мерките на която и да било от страните, засягащи влизането в тази страна на физически лица от другата страна, които са лица на бизнес посещение за целите на установяването, служители по вътрешнокорпоративни трансфери, инвеститори, доставчици на услуги по договор, независими специалисти и лица на краткосрочно посещение със стопанска цел, както и на мерките, засягащи стопанските им дейности по време на временния престой в първата страна.
3. Доколкото не бъдат поети ангажменти по настоящия раздел, продължават да се прилагат всички изисквания в законовите и подзаконовите актове на всяка от страните, отнасящи се до влизането и временния престой, включително подзаконовите актове, отнасящи се до продължителността на престоя.

4. Независимо от разпоредбите на настоящия раздел продължават да се прилагат всички изисквания в законовите и подзаконовите актове на всяка от страните, отнасящи се до трудовите мерки и мерките за социална сигурност, включително подзаконовите актове, отнасящи се до минималната работна заплата и колективните трудови договори.

5. Ангажиментите относно влизането и временния престой на физически лица със стопанска цел не се прилагат в случаите, когато влизането и временният престой се осъществяват с намерението — или ефектът от тях е — да повлияят или по друг начин да се отразят на изхода от който и да било трудов или управленски спор или които и да било преговори, или на наемането на което и да било физическо лице, което участва в този спор.

ЧЛЕН 8.21

Определения

За целите на настоящия раздел:

- а) „лица на бизнес посещение за целите на установяването“ означава физически лица от някоя от страните на ръководна длъжност, на които е възложено създаването на предприятие, които не предлагат, нито предоставят услуги, не участват в каквато и да е стопанска дейност извън изискваната за целите на установяването и които не получават възнаграждение от източник, намиращ се в другата страна;

б) „доставчици на услуги по договор“ означава:

- i) по отношение на влизането и временния престой в Европейския съюз — физически лица, наети от юридическо лице от Япония, което само по себе си не е агенция за назначаване и за услуги по намиране на персонал и не действа чрез такава агенция, не е установено на територията на Европейския съюз и е сключило договор *bona fide* за предоставяне на услуги на краен потребител в Европейския съюз, което налага временното присъствие на негови служители в Европейския съюз с цел изпълнение на договора за предоставяне на услуги¹,
- ii) по отношение на влизането и временния престой в Япония — физически лица от Европейския съюз, които са наети от юридическо лице от Европейския съюз, което не е установено в Япония, при условие че са изпълнени следните изисквания:
 - А) сключен е договор за услуга между юридическо лице от Япония и юридическо лице от Европейския съюз, което не е установено в Япония,
 - Б) компетентен имиграционен орган на Япония реши в контекста на посочения в буква А) договор за услуга, че е сключен трудов договор между физическото лице от Европейския съюз и юридическото лице от Япония, и

¹ Договорът за предоставяне на услуги, посочен в буква б), подточка i), трябва да съответства на изискванията на законовите и подзаконови актове, които се прилагат на мястото, където се изпълнява договорът.

В) посоченият в буква А) договор за услуга не попада в обхвата на договора за услуга за назначаване и за услуги по намиране на персонал (СРС 872), а посоченият в буква Б) трудов договор изпълнява изискванията на съответните законови и подзаконови актове на Япония;

в) „независими специалисти“ означава:

- i) по отношение на влизането и временния престой в Европейския съюз — физически лица, които се занимават с предоставянето на услуга и са установени като самостоятелно заети лица на територията на Япония, не са установени на територията на Европейския съюз и са сключили договор *bona fide* (не чрез агенция за назначаване и за услуги по намиране на персонал) за предоставяне на услуги на краен потребител в Европейския съюз, което налага временното им присъствие в Европейския съюз с цел изпълнение на договора за предоставяне на услуги¹, и
- ii) по отношение на влизането и временния престой в Япония — физически лица от Европейския съюз, които ще участват в стопански дейности за предоставяне на услуги по време на временния им престой в Япония въз основа на личен договор с юридическо лице от Япония;

¹ Договорът за предоставяне на услуги, посочен в буква в), подточка i), трябва да съответства на изискванията на законовите и подзаконови актове, които се прилагат на мястото, където се изпълнява договорът.

г) „служители по вътрешнокорпоративни трансфери“ означава физически лица, които са наети от юридическо лице от някоя от страните или са били съдружници в него за период, не по-кратък от една година и непосредствено предшестващ датата на подаване на тяхното заявление за влизане и временен престой в другата страна, и които са временно преместени в предприятие на територията на другата страна, което е част от същата група на посоченото юридическо лице, включително негово представителство, дъщерно дружество, негов клон или неговото дружество майка, при условие че са изпълнени следните условия:

і) въпросното физическо лице принадлежи към една от следните категории:

А) ръководители — лица, работещи на ръководна длъжност, които основно се занимават с управлението на предприятието и са под общия надзор или ръководство главно на съвета на директорите или на акционерите на дружеството или техен еквивалент, включително най-малко:

- 1) ръководят предприятието или негов отдел,
- 2) изпълняват надзорни и контролни функции по отношение на дейността на други служители с надзорни, професионални или управленски функции, или
- 3) са овластени лично да назначават и освобождават от длъжност служители или да дават препоръки за назначаването, освобождаването от длъжност или други кадрови въпроси, или

- Б) специалисти — лица, които притежават специализирани познания от ключово значение за производството, оборудването за научноизследователски дейности, техниките, процесите, процедурите или управлението на предприятието, и
- ii) за Европейския съюз — при оценката на познанията, посочени в подточка i), буква Б), се вземат предвид не само специфичните за предприятието познания, но и това дали физическото лице притежава високо ниво на квалификация за вид работа или занятие, изискващ специфични технически познания, включително принадлежност към акредитирана професия; и
- д) „инвеститори“ означава физически лица, които установяват предприятие и развиват или административно обслужват експлоатацията на това предприятие в другата страна в качеството си на лица, упражняващи надзорни или изпълнителни функции, и на които това лице или наелото го юридическо лице е поверило или е в процес на поверяване на значителен капитал.

ЧЛЕН 8.22

Общи задължения

1. Всяка от страните предоставя на физическите лица от другата страна правото на влизане и временен престой със стопанска цел в съответствие с настоящия раздел и приложения III и IV към приложение 8-Б, при условие че тези лица отговарят на приложимите по отношение на влизането и временния престой имиграционни закони и подзаконови актове на първата страна.
2. Всяка от страните прилага своите мерки, свързани с разпоредбите на настоящия раздел, съобразно желанията на страните, изложени в член 8.20, параграф 1, и по-специално прилага тези мерки така, че да се избегне неоправдано смущаване или забавяне на търговията със стоки или услуги, или на установяването или експлоатацията съгласно настоящото споразумение.
3. Предприетите от всяка от страните мерки за улесняване и ускоряване на процедурите относно влизането и временния престой на физически лица от другата страна със стопанска цел трябва да са в съответствие с приложение 8-В.

ЧЛЕН 8.23

Прозрачност

1. Всяка от страните осигурява обществен достъп до информация относно влизането и временния престой на физическите лица от другата страна, посочени в член 8.20, параграф 2.
2. Когато е приложимо, посочената в параграф 1 информация трябва да включва следните елементи:
 - а) категории визи, разрешителни и всякакви сходни видове разрешения по отношение на влизането и временния престой;
 - б) изисквани документи и условия, които трябва да бъдат изпълнени;
 - в) метод за подаване на заявление и варианти за мястото на подаването, като например в консулски служби или онлайн;
 - г) такси за заявление и ориентировъчен срок за обработка на заявление;
 - д) максимална продължителност на престоя при всеки от видовете разрешения, посочени в буква а);

- е) условия за всяко възможно удължаване или подновяване;
- ж) правила относно придружаващите лица на издръжка;
- з) налични процедури за преразглеждане или обжалване; и
- и) съответните законови актове с общо приложение, отнасящи се до влизането и временния престой на физически лица.

3. По отношение на посочената в параграфи 1 и 2 информация всяка от страните се стреми незабавно да информира другата страна за въвеждането на каквито и да било нови изисквания и процедури или за промените в които и да било изисквания и процедури, които засягат ефективното прилагане на предоставянето на право за влизане и временен престой и ако е приложимо, на разрешение за работа в първата страна.

ЧЛЕН 8.24

Задължения в други раздели

1. Настоящото споразумение не налага на никоя от страните каквото и да било задължение по отношение на нейните имиграционни мерки, освен в изрично предвидените в настоящия раздел случаи.

2. Без да се засяга евентуално решение за предоставяне на право за влизане на физическо лице от другата страна съгласно условията на настоящия раздел, включително допустимата продължителност на престоя при съответното разрешение:

а) задълженията по членове 8.7—8.11 при спазване на:

i) член 8.6, и

ii) член 8.12, доколкото мярката засяга третирането на физическите лица, намиращи се на територията на другата страна със стопанска цел,

се включват в настоящия раздел и стават част от него, като се прилагат по отношение на мерките, засягащи третирането на физическите лица, намиращи се на територията на другата страна със стопанска цел, в категориите лица на бизнес посещение за целите на установяването, служители по вътрешнокорпоративни трансфери и инвеститори по определенията в член 8.21;

б) задълженията по членове 8.15 и 8.16 при спазване на:

i) член 8.14, и

ii) член 8.18, доколкото мярката засяга третирането на физическите лица, намиращи се на територията на другата страна със стопанска цел,

се включват в настоящия раздел и стават част от него, като се прилагат по отношение на мерките, засягащи третирането на физическите лица, намиращи се на територията на другата страна със стопанска цел, в категориите:

i) доставчици на услуги по договор и независими специалисти по определенията в член 8.21 за всички сектори, посочени в приложение IV към приложение 8-Б, и

ii) лица на краткосрочно посещение със стопанска цел, посочени в член 8.27, в съответствие с приложение III към приложение 8-Б; и

в) задължението по член 8.17 при спазване на:

i) член 8.14, и

ii) член 8.18, доколкото мярката засяга третирането на физическите лица, намиращи се на територията на другата страна със стопанска цел,

се включва в настоящия раздел и става част от него, като се прилага по отношение на мерките, засягащи третирането на физическите лица, намиращи се на територията на другата страна със стопанска цел, в категориите:

i) доставчици на услуги по договор и независими специалисти по определенията в член 8.21, и

ii) лица на краткосрочно посещение със стопанска цел, посочени в член 8.27.

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че посочените в параграф 2 задължения не се прилагат за мерките относно предоставянето на право за влизане в някоя от страните на физически лица от тази страна или от трета държава.

ЧЛЕН 8.25

Лица на бизнес посещение за целите на установяването, служители по вътрешнокорпоративни трансфери и инвеститори

1. Всяка от страните предоставя право за влизане и временен престой на лицата на бизнес посещение за целите на установяването, служителите по вътрешнокорпоративни трансфери и инвеститорите от другата страна в съответствие с приложение III към приложение 8-Б.
2. Никоя от страните не може да приема или да запазва в сила ограничения по отношение на общия брой физически лица, на които се предоставя право за влизане в съответствие с параграф 1, в конкретен сектор или подсектор, под формата на количествени квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост въз основа на териториално подразделение или въз основа на цялата си територия.

ЧЛЕН 8.26

Доставчици на услуги по договор и независими специалисти

1. Всяка от страните предоставя право за влизане и временен престой на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти от другата страна в съответствие с приложение IV към приложение 8-Б.

2. Освен ако в приложение IV към приложение 8-Б е посочено друго, никоя от страните не може да приема или да запазва в сила ограничения по отношение на общия брой на доставчиците на услуги по договор и на независимите специалисти от другата страна, на които е предоставено правото за влизане, под формата на количествени квоти или на изискване за тест за икономическа необходимост.

ЧЛЕН 8.27

Лица на краткосрочно посещение със стопанска цел

1. Всяка от страните предоставя право за влизане и временен престой на лицата на краткосрочно посещение със стопанска цел от другата страна в съответствие с приложение III към приложение 8-Б при спазване на следните условия:

- а) лицата на краткосрочно посещение със стопанска цел не продават свои стоки, нито предоставят услуги на масовия потребител;
- б) самите лица на краткосрочно посещение със стопанска цел не получават възнаграждение от източник, намиращ се в страната на временния им престой; и
- в) лицата на краткосрочно посещение със стопанска цел не се занимават с предоставянето на услуга в рамките на договор, сключен между юридическо лице, което не е установено на територията на страната на временния им престой, и намиращ се там потребител, с изключение на предвиденото в приложение III към приложение 8-Б.

2. Освен ако в приложение III към приложение 8-Б е посочено друго, всяка от страните предоставя право за влизане на лица на краткосрочно посещение със стопанска цел, без да изисква разрешително за работа, тест за икономическа необходимост или други процедури за предварително одобрение с подобна цел.

ЧЛЕН 8.28

Звена за контакт

С влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт за целите на ефективното прилагане и изпълнение на настоящия раздел и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните незабавно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

РАЗДЕЛ Д

Регулаторна рамка

ПОДРАЗДЕЛ 1

Вътрешна нормативна уредба

ЧЛЕН 8.29

Приложно поле и определения

1. Настоящият подраздел се прилага за мерките на страните, свързани с изисквания и процедури за лицензиране, изисквания и процедури за квалификация и технически стандарти¹, които засягат:

- а) трансграничната търговия с услуги по определението в член 8.2, буква г);
- б) установяването по определението в член 8.2, буква и) или експлоатацията по определението в член 8.2, буква п); или

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че що се отнася до свързаните с технически стандарти мерки, настоящият подраздел се прилага само за мерките, които засягат търговията с услуги.

в) предоставянето на услуга чрез присъствието на физическо лице от някоя от страните на територията на другата страна в съответствие с член 8.24.

2. Настоящият подраздел не се прилага за изисквания и процедури за лицензиране, изисквания и процедури за квалификация и технически стандарти:

а) по силата на мярка, която не е в съответствие с член 8.7 или 8.8 и е посочена в член 8.12, параграф 1, букви а)—в), или с член 8.15 или 8.16 и е посочена в член 8.18, параграф 1, букви а)—в); или

б) по силата на мярка, посочена в член 8.12, параграф 2 или член 8.18, параграф 2.

3. За целите на настоящия подраздел „компетентен орган“ означава орган на централната власт, регионален или местен орган на управление или неправителствен орган, упражняващ правомощия, възложени му от органи на централната власт или регионални или местни органи на управление, който е овластен да взема решение относно разрешаването на предоставянето на услуга, включително чрез установяване, или относно разрешаването на установяване на предприятие с цел извършване на стопанска дейност, различна от предоставянето на услуга.

ЧЛЕН 8.30

Условия за лицензиране и квалификация

Мерките, свързани с изискванията и процедурите за лицензиране и за квалификация на всяка от страните, трябва да се основават на следните критерии:

- а) яснота;
- б) обективност;
- в) прозрачност;
- г) предварително публично оповестяване; и
- д) достъпност.

ЧЛЕН 8.31

Процедури за лицензиране и квалификация

1. Процедурите за лицензиране и квалификация трябва да са ясни и предварително публично оповестени и да гарантират, че заявленията се разглеждат по обективен и безпристрастен начин.
2. Процедурите за лицензиране и квалификация трябва да са възможно най-опростени и да не представляват сами по себе си ограничение за предоставянето на услуга или за извършването на която и да било друга стопанска дейност. Всяка евентуална такса за разрешение¹, която заявителят заплаща във връзка с прилагането на тези процедури, следва да бъде разумна и прозрачна и не може сама по себе си да ограничава предоставянето на услуга или извършването на която и да било друга стопанска дейност.
3. Решенията на компетентния орган и процедурите, използвани от него в процеса на издаване на разрешение, трябва да са безпристрастни по отношение на всички заявители. Компетентният орган следва да вземе своето решение по независим начин и без да се отчита пред което и да е лице, което предоставя услугите или извършва стопанските дейности, за които се изисква разрешението.

¹ Таксите за разрешение не включват такси за използване на природни ресурси, плащания за търгове, процедури за възлагане на обществени поръчки или други недискриминационни начини за възлагане на концесии или задължителни вноски по предоставяне на универсални услуги.

4. Ако съществува конкретен период за подаване на заявления, компетентният орган предоставя на заявителя разумен срок за подаване на заявление. Компетентният орган започва своевременно обработването на заявлението. Ако е възможно, компетентният орган следва да приема заявленията в електронен формат при същите условия за автентичност като за заявленията на хартиен носител.
5. Компетентният орган завършва обработването на заявлението, включително вземането на окончателно решение, в разумен срок от подаването на пълно заявление. Всяка от страните се стреми към установяване на ориентировъчен срок за обработване на заявленията и когато този срок е установен, го оповестява публично.
6. В разумен срок след получаването на заявление, което счита за непълно, компетентният орган уведомява за това заявителя, като посочва, доколкото е възможно, необходимата допълнителна информация за попълване на заявлението и му предоставя възможност за отстраняване на пропуските.
7. Когато е възможно, компетентният орган следва да приема заверени копия вместо оригиналните документи.

8. Ако компетентният орган отхвърли заявление на заявител, той информира за това заявителя, по принцип в писмена форма и своевременно. По искане на заявителя, органът го информира също така за основанията за отхвърляне на заявлението и за срока за обжалване на това решение.

9. Компетентният орган предоставя разрешение веднага щом бъде установено чрез подходяща проверка, че заявителят отговаря на условията за получаване на такова разрешение.

10. Компетентният орган гарантира, че след като бъдат предоставени, разрешенията пораждат действие своевременно в съответствие с посочените в него ред и условия.

ЧЛЕН 8.32

Технически стандарти

Всяка от страните насърчава своите компетентни органи, когато приемат технически стандарти, да приемат технически стандарти, разработени в рамките на открити и прозрачни процедури, и насърчава всеки орган, на който е възложено разработването на технически стандарти, да използва открити и прозрачни процедури.

ПОДРАЗДЕЛ 2

Разпоредби с общо приложение

ЧЛЕН 8.33

Администриране на мерките с общо приложение

1. Всяка от страните гарантира, че всички мерки с общо приложение, засягащи търговията с услуги, се управляват административно по обоснован, обективен и безпристрастен начин.
2. Параграф 1 не се прилага по отношение на:
 - а) аспектите на дадена мярка, които не са в съответствие с член 8.7 или 8.8 и са посочени в член 8.12, параграф 1, букви а)–в), или не са в съответствие с член 8.15 или 8.16 и са посочени в член 8.18, параграф 1, букви а)–в); или
 - б) мярка, посочена в член 8.12, параграф 2 или член 8.18, параграф 2.

ЧЛЕН 8.34

Процедури по преразглеждане на административни решения

1. Всяка от страните поддържа общи, арбитражни или административни съдилища или процедури, които при поискване от засегнат предприемач или доставчик на услуги от другата страна осигуряват възможност за незабавно преразглеждане и когато има основания за това, за прилагане на подходящи правни средства за защита по отношение на административни решения, засягащи:
 - а) трансграничната търговия с услуги по определението в член 8.2, буква г);
 - б) установяването по определението в член 8.2, буква и) или експлоатацията по определението в член 8.2, буква п); или
 - в) предоставянето на услуга чрез присъствието на физическо лице от някоя от страните на територията на другата страна в съответствие с член 8.24.
2. Ако посочените в параграф 1 процедури не са независими от органа, на който е възложено въпросното административно решение, всяка от страните гарантира, че процедурите действително позволяват обективно и безпристрастно преразглеждане.

ЧЛЕН 8.35

Взаимно признаване

1. Никоя от разпоредбите на настоящия раздел не може да възпрепятства която и да било от страните да изисква физическите лица да притежават необходимите квалификации или професионален опит, определени за територията, на която се предоставя услугата, за съответния сектор на дейност.
2. Всяка от страните насърчава съответните професионални организации на своята територия да предоставят на Комитета съвместни препоръки относно взаимното признаване с цел пълно или частично изпълнение от страна на предприемачите и на доставчиците на услуги на прилаганите от тази страна критерии за разрешаване, лицензиране, експлоатация и сертифициране на предприемачите и на доставчиците на услуги, и по-специално в сектора на професионалните услуги.
3. При получаване на съвместна препоръка по параграф 2 Комитетът разглежда тази препоръка в разумен срок, за да се увери, че е съвместима с настоящото споразумение, и въз основа на съдържащата се в нея информация оценява по-специално:
 - a) степента на сходство на прилаганите от всяка от страните стандарти и критерии за посочените в параграф 2 разрешаване, лицензиране, експлоатация и сертифициране; и

б) потенциалната икономическа стойност на евентуално споразумение за взаимно признаване за посочените в параграф 2 разрешаване, лицензиране, експлоатация и сертифициране.

4. Когато тези изисквания са изпълнени, Комитетът определя необходимите стъпки за провеждането на преговори. След това страните започват чрез своите компетентни органи преговори по споразумение за взаимно признаване във връзка с посочените в параграф 2 разрешаване, лицензиране, експлоатация и сертифициране.

5. Всяко евентуално споразумение за взаимно признаване, което страните постигнат, трябва да бъде съвместимо със съответните разпоредби на Споразумението за СТО, и по-специално с член VII от ГАТС.

ПОДРАЗДЕЛ 3

Пощенски и куриерски услуги

ЧЛЕН 8.36

Приложно поле и определения

1. Настоящият подраздел съдържа принципите на регулаторната рамка за предоставянето на пощенски и куриерски услуги и се прилага по отношение на мерките на която и да било от страните, засягащи търговията с пощенски и куриерски услуги.

2. За целите на настоящия подраздел:

- а) „лиценз“ означава разрешение, което независим регулаторен орган на някоя от страните може да изисква от независим доставчик в съответствие със законовите и подзаконовите актове на страната, за да може този доставчик да предлага пощенски и куриерски услуги; и
- б) „универсална услуга“ означава постоянното предоставяне на пощенска услуга с уточнено качество във всички точки от територията на някоя от страните на достъпни за всички потребители цени.

ЧЛЕН 8.37

Универсална услуга

1. Всяка от страните има правото да определя вида на задължението за предоставяне на универсална услуга, което желае да поддържа. Това задължение не се счита само по себе си за антиконкурентно, при условие че се управлява административно по прозрачен, недискриминационен и неутрален по отношение на конкуренцията начин и не е по-обременяващо от необходимото за определения от страната вид универсална услуга, по отношение на всички доставчици, които са обвързани със задължението.

2. В рамките на своето законодателство за пощенските услуги или чрез други обичайни средства всяка от страните определя обхвата на задължението за предоставяне на универсална услуга, като в пълна степен взема предвид нуждите на потребителите и националните условия, включително пазарните сили, в тази страна.

3. Всяка от страните гарантира, че доставчиците на пощенски и куриерски услуги на нейната територия, които са обвързани със задължението за предоставяне на универсална услуга по силата на нейните законови и подзаконови актове, не участват в следните видове практики:

- а) изключване на стопанските дейности на други предприятия чрез кръстосано субсидиране, с приходи от предоставянето на универсалната услуга, на предоставянето на експресни куриерски услуги (ЕКУ)¹ или на която и да било неуниверсална услуга по начин, който представлява съответно частно монополизиране в нарушение на член 3 от Закона за забрана на частните монополи и поддържане на справедливата търговия (закон № 54 от 1947 г.) на Япония или злоупотреба с господстващо положение на пазара в нарушение на правото в областта на конкуренцията на Европейския съюз²; или

¹ За целите на настоящата буква „експресни куриерски услуги (ЕКУ)“ означава услугите, посочени в член 1, параграф 1.3 от Всемирната пощенска конвенция, подписана в Истанбул на 6 октомври 2016 г.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че прилагането на правото в областта на конкуренцията на всяка от страните и свързаните с него решения на органа за защита на конкуренцията, попадат в обхвата на разпоредбите на глава 11.

- б) извършване на необосновано разграничение между клиенти, като например предприятия — експедитори на големи обеми от пратки, или посредници, които обединяват пощенските пратки на различни клиенти, когато преобладават сходни условия по отношение на налозите и разпоредбите относно приемането, доставката, пренасочването, връщането и изисквания брой дни за предоставяне на услуга, за която се прилага задължение за предоставяне на универсална услуга.

ЧЛЕН 8.38

Процедури на границата

1. Процедурите на границата за международни пощенски услуги и международни куриерски услуги¹ се привеждат в изпълнение в съответствие със свързаните с тях международни споразумения и законовите и подзаконовите актове на всяка от страните.

¹ За целите на настоящия член „международни пощенски услуги“ означава услуги, които избрани оператори, посочени в член 1, параграф 1.12 от Всемирната пощенска конвенция, предоставят в съответствие с актовете на Всемирния пощенски съюз. „Международни куриерски услуги“ означава услуги, които се състоят в събирането, сортирането, превоза и доставката на документи, отпечатани материали, колети и стоки с местоназначение в чужбина и които не са уредени с актовете на Всемирния пощенски съюз.

2. Без да се засяга параграф 1, никоя от страните не може необосновано да предоставя по-неблагоприятно третиране по отношение на процедурите на границата за международните куриерски услуги от предоставеното за международните пощенски услуги.

ЧЛЕН 8.39

Лицензи

1. Всяка от страните може да изисква лиценз за предоставянето на услуга, попадаща в обхвата на настоящия подраздел.
2. Ако някоя от страните изисква лиценз, тя публично оповестява:
 - а) всички критерии за лицензиране и срока, който обикновено е необходим за вземане на решение по дадено заявление за лиценз; и
 - б) реда и условията за издаване на лицензи.

3. Ако дадено заявление за лиценз бъде отхвърлено от компетентния орган, при поискване той информира заявителя за основанията за отказа на лиценз. Всяка от страните установява процедура за обжалване чрез независим орган, която заявителите, на които е отказан лиценз, могат да използват. Тази процедура трябва да бъде прозрачна, недискриминационна и основана на обективни критерии.

ЧЛЕН 8.40

Независимост на регулаторния орган

Всяка от страните гарантира, че:

- а) нейният регулаторен орган¹ за попадащите в обхвата на настоящия подраздел услуги е юридически независим от който и да било доставчик на такива услуги и не е подотчетен на такъв доставчик; и
- б) при спазване на законовите и подзаконовите актове на всяка от страните, решенията на нейния регулаторен орган и използваните от него процедури са безпристрастни.

¹ Посоченият в настоящия член регулаторен орган не включва митническите органи на която и да било от страните.

ПОДРАЗДЕЛ 4

Далекосъобщителни услуги

ЧЛЕН 8.41

Приложно поле

1. Настоящият подраздел съдържа принципите на регулаторната рамка за всички далекосъобщителни услуги и се прилага по отношение на мерките на всяка от страните, засягащи търговията с далекосъобщителни услуги, които се състоят в пренос на сигнали, включително, наред с другото, предаване на видео и аудио сигнали (независимо от вида на използваните протоколи и технологии) чрез обществени далекосъобщителни преносни мрежи.
2. Настоящият подраздел не се прилага за мерки, засягащи:
 - а) услугите за телевизионно и радиоразпръскване по определенията в законите и подзаконовите актове на всяка от страните; и
 - б) услугите, осигуряващи редакторски контрол върху съдържанието, предавано посредством далекосъобщителни преносни мрежи и услуги, или свързани с упражняването на такъв контрол.

3. Без да се засяга параграф 2, буква а), даден доставчик на услуги за телевизионно и радиоразпръскване се счита за доставчик на обществени далекосъобщителни преносни услуги, а мрежите му — за обществени далекосъобщителни преносни мрежи, когато и доколкото тези мрежи се използват и за предоставяне на обществени далекосъобщителни преносни услуги.

4. Никоя от разпоредбите на настоящия подраздел не може да се тълкува по начин, който да изисква от някоя от страните:

- а) да оправомощи доставчик на услуги от другата страна да създава, изгражда, придобива, наема, експлоатира или предоставя далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, различни от предвидените в настоящото споразумение; или
- б) да създава, изгражда, придобива, наема, експлоатира или предоставя далекосъобщителни транспортни мрежи или услуги, които не се предлагат на обществеността на общо основание, или да задължи доставчик на услуги под нейна юрисдикция да прави това.

ЧЛЕН 8.42

Определения

За целите на настоящия подраздел:

- а) „свързани съоръжения“ означава услуги и инфраструктура, свързани с обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, които са необходими за предоставянето на услуги посредством тези мрежи или услуги, като например сгради (включително подстъпи и окабеляване), канали и кутии, както и стълбове и антени;
- б) „разходоориентиран“ означава основаващ се на разходите, като може да включва разумна печалба, както и различни методологии за изчисляване на разходите за различните съоръжения или услуги;
- в) „краен потребител“ означава краен потребител или абонат на обществена далекосъобщителна преносна мрежа или услуга, включително доставчик на услуга, различен от доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги;

- г) „основни съоръжения“ означава съоръжения на обществена далекосъобщителна преносна мрежа или услуга, които:
- i) се предоставят изключително или основно от един или от ограничен брой доставчици, и
 - ii) не могат да бъдат икономически или технически заместени по приемлив начин за предоставянето на услуга;
- д) „взаимно свързване“ означава свързването¹ с доставчици, осигуряващи далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, с цел да се позволи на потребителите на даден доставчик да общуват с потребителите на друг доставчик или да имат достъп до услугите, предоставяни от който и да било доставчик, разполагащ с достъп до мрежата;
- е) „услуга за международен мобилен роуминг“ означава търговска мобилна услуга, предоставяна по силата на търговски договор между доставчици на обществени далекосъобщителни преносни услуги, която дава възможност на краен потребител да използва националното си мобилно устройство или друго устройство за услуги за пренос на глас, данни или текстови съобщения, докато е извън територията, на която се намира националната обществена далекосъобщителна преносна мрежа на крайния потребител;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че според случая свързването може да включва физическо или логическо свързване.

- ж) „линии под наем“ означава далекосъобщителни съоръжения между две или повече определени точки, които са заделени за специално определена употреба или за да бъдат на разположение на конкретен потребител, независимо от използваната технология;
- з) „основен доставчик“ означава доставчик, който има способността съществено да въздейства на условията за участие, по отношение на цената и предлагането, на съответния пазар на обществени далекосъобщителни преносни услуги, в резултат на:
- i) контрол върху основни съоръжения, или
 - ii) използване на позициите си на пазара;
- и) „недискриминационно“ означава третиране, не по-малко благоприятно от третирането, предоставено при сходни обстоятелства на други доставчици на услуги и потребители на сходни обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги;
- й) „преносимост на номерата“ означава възможността краен потребител на обществени далекосъобщителни преносни услуги, който поиска това, да запази на същото географско положение същите телефонни номера без влошаване на качеството или надеждността, когато преминава от един към друг доставчик от една и съща категория на сходни обществени далекосъобщителни преносни услуги;

- к) „обществена далекосъобщителна преносна мрежа“ означава инфраструктура за обществени далекосъобщения, която позволява осъществяването на далекосъобщения между и сред определени крайни точки на мрежата;
- л) „обществена далекосъобщителна преносна услуга“ означава всяка далекосъобщителна преносна услуга, предлагана на обществеността на общо основание, която може да включва, наред с другото, телеграфни, телефонни, телексни услуги и услуги по предаване на данни, свързани обикновено с предаване на предоставена от клиент информация между две или повече точки, без по веригата да настъпва каквато и да е промяна във формата или съдържанието на информацията на клиента;
- м) „регулаторен орган“ означава органът или органите на някоя от страните, отговарящ(и) за регулирането на далекосъобщенията;
- н) „далекосъобщения“ означава предаването и получаването на сигнали чрез проводник, радиовълни, оптична или друга електромагнитна среда; и
- о) „потребители“ означава крайни потребители или доставчици на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, които са потребители или абонати на обществена далекосъобщителна преносна мрежа или услуга.

ЧЛЕН 8.43

Подходи към регулирането

1. Страните признават значението на конкурентните пазари за осигуряване на широк избор в предлагането на далекосъобщителни услуги и за повишаване на благосъстоянието на потребителите, както и факта, че е възможно да не е необходимо регулиране, ако е налице реална конкуренция. Страните съответно признават, че регулаторните нужди и подходи се различават за различните пазари, както и че всяка от страните може да определи начина, по който да изпълни задълженията си по настоящия подраздел.
2. В това отношение страните признават, че всяка от тях може:
 - а) да прибегне до пряко регулиране предвид евентуален проблем, който страната очаква, че може да възникне, или за да разреши проблем, който вече е възникнал на пазара; или
 - б) да се опира на ролята на пазарните сили, особено по отношение на пазарни сегменти, които са конкурентни или се характеризират с незначителни пречки за навлизане, като например услуги, предоставяни от доставчици на далекосъобщителни услуги, които не притежават мрежови съоръжения.
3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че всяка от страните, която се въздържа от регулиране в съответствие с параграф 2, буква б), е обвързана със задълженията по настоящия подраздел. Никоя от разпоредбите на настоящия член не може да възпрепятства която и да било от страните да регулира далекосъобщителните услуги.

ЧЛЕН 8.44

Достъп и използване

1. Всяка от страните гарантира, че на всеки доставчик на услуги от другата страна се осигурява достъп до обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги и възможност да ги използва при условия и ред, които са разумни, недискриминационни и не по-малко благоприятни от условията и реда, които доставчикът на тези обществени далекосъобщителни преносни мрежи и услуги осигурява за собствените си сходни услуги при сходни обстоятелства. Това задължение следва да се прилага, наред с другото, чрез параграфи 2—6.

2. Всяка от страните гарантира, че на доставчиците на услуги от другата страна се осигурява достъп до всяка обществена далекосъобщителна преносна мрежа или услуга, предлагана на територията или през границите на първата страна, и възможност да я използва, включително частни линии под наем, и за тази цел гарантира, при спазване на условията по параграфи 5 и 6, че на тези доставчици на услуги е разрешено:

- а) да закупят или наемат и да свържат терминал или друго оборудване, съвместимо с мрежата и което е необходимо за предоставяне на техните услуги;
- б) да осъществяват взаимно свързване на частните взети под наем или собствени линии с обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги или с взетите под наем или собствени линии на други доставчици на услуги; и

- в) при предоставянето на която и да било услуга да използват избрани от тях експлоатационни протоколи, различни от онези, за които е необходимо да се осигури наличието на далекосъобщителни преносни мрежи и услуги за обществото като цяло.

3. Всяка страна следва да гарантира, че доставчиците на услуги от другата страна могат да използват обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги за пренос на информация на територията и през границите на първата страна, включително за вътрешнофирмени комуникации на тези доставчици на услуги и за достъп до информацията, съдържаща се в бази данни или съхранена под друга форма за разчитане чрез машина, в която и да било от страните или в който и да било член на СТО.

4. Независимо от параграф 3 всяка от страните може да предприеме такива мерки, каквито са необходими, за да гарантира сигурността и поверителността на съобщенията, при спазване на изискването тези мерки да не бъдат прилагани по начин, който би представлявал средство за своеволна или неоправдана дискриминация или прикрито ограничение за търговията с услуги.

5. Всяка от страните гарантира, че не се налагат други условия относно достъпа до обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги и използването им, освен необходимите за:

- а) обезпечаване на отговорностите, свързани с предоставянето на обществена услуга, на доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи и услуги, и по-специално способността на тези доставчици да осигуряват достъп до своите мрежи или услуги за обществеността на общо основание; или

б) защита на техническата цялост на обществените далекосъобщителни преносни мрежи или услуги.

6. При условие че отговарят на критериите по параграф 5, условията за достъп до обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги и за използването им могат да включват:

а) ограничения за препродажбата или споделеното използване на тези услуги;

б) изискване за използване на определени технически интерфейси, включително интерфейсни протоколи, за осъществяване на взаимно свързване с обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги;

в) изисквания, при необходимост, за оперативна съвместимост на обществените далекосъобщителни преносни услуги и за насърчаване на постигането на посочените в член 8.55 цели;

г) одобрение на типа за терминал или друго оборудване, което взаимодейства с обществените далекосъобщителни преносни мрежи, и технически изисквания относно свързването на това оборудване към тези мрежи;

д) ограничения за взаимното свързване на частните взети под наем или собствени линии с обществените далекосъобщителни преносни мрежи или услуги или с взетите под наем или собствени линии на други доставчици на услуги; или

е) уведомяване, притежаване на разрешение, регистриране и лицензиране.

ЧЛЕН 8.45

Преносимост на номерата

Всяка страна гарантира, че доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни услуги на нейната територия предоставят своевременно и при разумни условия и ред преносимост на номерата за мобилните услуги и за всички други определени от тази страна услуги.

ЧЛЕН 8.46

Препродажба

Ако някоя от страните изисква доставчик на обществени далекосъобщителни преносни услуги да предложи своите обществени далекосъобщителни преносни услуги за препродажба, тази страна гарантира, че доставчикът не налага неразумни или дискриминиращи условия или ограничения за препродажбата на своите обществени далекосъобщителни преносни услуги.

ЧЛЕН 8.47

Даване на възможност за използване на мрежови съоръжения и за взаимно свързване

1. Страните признават, че даването на възможност за използване на мрежови съоръжения¹ и за взаимно свързване следва по принцип да е предмет на търговски преговори между съответните доставчици на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги.
2. Всяка от страните гарантира, че всеки доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги на нейната територия има правото и при поискване от доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна, задължението да договори взаимно свързване с цел предоставяне на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги. Всяка от страните предоставя на своя регулаторен орган правомощието при необходимост да изиска даден доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги да осигури взаимно свързване с доставчици на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна.

¹ За целите на настоящия член „даване на възможност за използване на мрежови съоръжения“ означава осигуряване на достъп до съоръжения или услуги за друг доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги при определени условия с цел предоставяне на обществени далекосъобщителни преносни услуги. Това може да включва необвързаното използване на активни или пасивни мрежови елементи, свързани с тях съоръжения, виртуални мрежови услуги, съвместно разполагане или други форми за съвместно ползване на съоръжения и необвързаното използване на линии под наем и на определени мрежови съоръжения или елементи, включително необвързан достъп до абонатни линии.

3. Никоя от страните не може да приеме или да запази в сила каквато и да било мярка, с която доставчици на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, даващи възможност за използване на мрежови съоръжения или осигуряващи взаимно свързване, се задължават да предлагат различни условия и ред на различни доставчици за сходни услуги, или с която се налагат задължения, които не са свързани с предоставяните услуги.

ЧЛЕН 8.48

Задължения, свързани с основните доставчици

1. Всяка от страните приема или запазва в сила подходящи мерки, с цел да не се позволи на доставчици, които самостоятелно или заедно с други представляват основни доставчици, да участват в антиконкурентни практики или да продължават такива практики.

Антиконкурентните практики включват по-специално:

- а) участие в антиконкурентно кръстосано субсидиране;
- б) използване на получена от конкурентите информация с нарушаващи конкуренцията последици; и
- в) несвоевременно предоставяне на други доставчици на услуги на техническа информация за основни съоръжения и на информация, която е от значение за търговската дейност и им е необходима, за да предоставят услуги.

2. Всяка от страните оправомощава своя регулаторен орган при необходимост да изиска основните доставчици на нейната територия да предоставят на доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което съответният основен доставчик предоставя при сходни обстоятелства на своите дъщерни или свързани предприятия, относно:

- а) наличието, предоставянето, цените или качеството на сходни далекосъобщителни услуги; и
- б) наличието на технически интерфейси, необходими за взаимно свързване.

3. Всяка от страните гарантира, че основните доставчици на нейната територия осигуряват взаимно свързване с доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна във всяка технически пригодна точка от мрежата на съответния основен доставчик, както и че съответният основен доставчик осигурява такова взаимно свързване:

- а) при ред, условия (включително по отношение на техническите стандарти, спецификациите, качеството и поддръжката) и цени, които са недискриминационни и не по-малко благоприятни от предоставяните за собствените му сходни услуги при сходни обстоятелства, както и с качество, не по-ниско от осигуряваното за собствените му сходни услуги, за сходните услуги на несвързаните доставчици на услуги или за неговите дъщерни или други видове свързани предприятия;

- б) своевременно, при ред, условия (включително по отношение на техническите стандарти, спецификациите, качеството и поддръжката) и разходоориентирани цени, които са прозрачни, разумни, отчитат икономическата осъществимост и са необвързани в достатъчна степен, така че доставчиците да не трябва да заплащат за мрежови компоненти или съоръжения, които не са им необходими за предоставяната услуга; и
- в) при поискване, в допълнителни точки освен крайните точки на мрежата, предлагани на мнозинството потребители, като се заплащат такси, които отразяват разходите за изграждане на необходимите допълнителни съоръжения.

4. Всяка от страните гарантира, че основните доставчици на нейната територия предоставят на доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна възможност за взаимно свързване на техните съоръжения и оборудване с тези на основния доставчик съобразно:

- а) типово предложение за взаимно свързване или друго стандартно предложение за взаимно свързване, съдържащо цените, реда и условията, които основният доставчик обичайно предлага на доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги; или
- б) реда и условията по действащо споразумение за взаимно свързване.

5. Всяка от страните гарантира, че приложимите за взаимното свързване с основните доставчици на нейната територия процедури се оповестяват публично.

6. Всяка от страните гарантира, че основните доставчици на нейната територия оповестяват публично своите споразумения за взаимно свързване или своите типови предложения за взаимно свързване.

7. Всяка от страните гарантира, че основните доставчици на нейната територия, придобили информация от друг доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги в процеса на договаряне на условията за използване и в резултат на използването на мрежови съоръжения или взаимно свързване, ползват тази информация единствено за целите, за които тя е предоставена, и зачитат във всеки един момент поверителността на предаваната или съхраняваната информация.

8. Всяка от страните гарантира, че основните доставчици на нейната територия дават възможност за използване на мрежови съоръжения, които може да включват, наред с другото, мрежови елементи и свързани с тях съоръжения, на доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна при ред и условия (включително във връзка с цените, техническите стандарти, спецификациите, качеството и поддръжката), които са прозрачни, разумни, недискриминационни (включително по отношение на своевременността) и не по-малко благоприятни от предоставяните за собствените им сходни услуги при сходни обстоятелства¹.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от разпоредбите на настоящия параграф не може да се тълкува по начин, който да възпрепятства някоя от страните да разреши на основен доставчик на своята територия да откаже съвместно разполагане, когато има разумно основание за такъв отказ, и по-специално във връзка с техническата осъществимост.

ЧЛЕН 8.49

Регулаторен орган

1. Всяка от страните гарантира, че нейният регулаторен орган е юридически самостоятелен и функционално независим¹ от който и да е доставчик на далекосъобщителни услуги, далекосъобщителни мрежи или далекосъобщително мрежово оборудване.
2. Всяка от страните, която запазва собствеността или контрола върху доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, гарантира ефективното структурно разделение на регулаторната функция по отношение на далекосъобщенията от дейностите, свързани със собствеността или контрола.
3. Всяка от страните предоставя на своя регулаторен орган правомощието да регулира сектора на далекосъобщенията и да извършва възложената му задача, включително правоприлагането на мерките, свързани със задълженията по настоящия подраздел. Задачите, които регулаторният орган трябва да изпълнява, се оповестяват публично по лесно достъпен и ясен начин.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че не може да се счита, че регулаторният орган на която и да било от страните не е функционално независим единствено поради факта, че орган от съответната страна (различен от регулаторния орган) притежава акции или друг вид дялово участие в доставчик на далекосъобщителни услуги, далекосъобщителни мрежи или далекосъобщително мрежово оборудване.

4. Всяка от страните гарантира, че решенията на нейния регулаторен орган и използваните от него процедури са безпристрастни по отношение на всички участници на пазара.
5. Всяка от страните гарантира, че нейният регулаторен орган изпълнява възложените му задачи по прозрачен начин и доколкото е практически възможно, своевременно.
6. Всяка от страните предоставя на своя регулаторен орган правомощието да изисква от доставчиците на далекосъобщителни мрежи и услуги цялата информация, включително финансова информация, която е необходима за изпълнението на неговите задачи в съответствие с настоящия подраздел. Регулаторният орган не може да изисква повече информация от тази, което е необходима, за да изпълни своите задачи, и е длъжен да третира получената от тези доставчици информация в съответствие със свързаните с поверителността на търговската информация законови и подзаконови актове на съответната страна.

ЧЛЕН 8.50

Универсална услуга

1. Всяка от страните има правото да определя вида на задълженията за предоставяне на универсална услуга, които желае да поддържа. Тези задължения не се считат за антиконкурентни сами по себе си, при условие че се администрат по прозрачен, обективен, недискриминационен и неутрален по отношение на конкуренцията начин и не са по-обременяващи от необходимото за вида на определената от страната универсална услуга.

2. Всички доставчици на далекосъобщителни услуги следва да се ползват от правото на предоставяне на универсална услуга. Доставчиците на универсална услуга се определят чрез прозрачен, недискриминационен и не прекомерно обременителен механизъм.

3. Регулаторният орган на всяка от страните може да реши дали е необходим механизъм за компенсиране на нетните разходи на определените да предоставят универсална услуга доставчици, като вземе предвид пазарната изгода за тези доставчици, ако има такава, или за поделение на нетните разходи за задълженията за предоставяне на универсална услуга.

ЧЛЕН 8.51

Разрешение за предоставяне на далекосъобщителни мрежи и услуги

1. Доколкото е възможно, всяка от страните разрешава предоставянето на далекосъобщителни мрежи или услуги след обикновено уведомяване или регистриране, без да е необходимо предварително изрично решение на нейния регулаторен орган. Правата и задълженията, произтичащи от такова разрешение, се оповестяват публично по лесно достъпен начин.

2. Ако е необходимо, всяка от страните може да изисква лиценз за правото на използване на радиочестоти и номера, и по-специално с цел:

а) да се избегнат вредни смущения;

б) да се гарантира техническото качество на услугата; и

в) да се осигури ефикасното използване на радиочестотния спектър.

3. Ако някоя от страните изисква лиценз, тази страна публично оповестява:

а) всички критерии за лицензиране и разумен срок, който обикновено е необходим за вземане на решение по дадено заявление за лиценз; и

б) реда и условията за издаване на индивидуални лицензи.

4. След като бъде взето решение по дадено заявление за лиценз, всяка от страните незабавно уведомява заявителя за резултата от разглеждането на неговото заявление. В случай че бъде взето решение за отхвърляне на заявление за лиценз или за отнемане на лиценз, при поискване всяка от страните уведомява заявителя, по принцип в писмена форма, за основанията за отхвърлянето или отнемането. В този случай заявителят ще може да се обърне към апелативен орган в съответствие с посоченото в член 8.54.

5. Всяка от страните гарантира, че всички административни такси, наложени на доставчиците на далекосъобщителни мрежи или услуги, са обективни, прозрачни и съразмерни с административните разходи на нейния регулаторен орган. Тези административни такси не включват плащания за права за използване на ограничени ресурси и задължителни вноски за предоставяне на универсални услуги.

ЧЛЕН 8.52

Разпределяне и използване на ограничени ресурси

1. Всяка от страните прилага всички процедури относно разпределянето и ползването на свързани с далекосъобщенията ограничени ресурси, включително честоти, номера и права за преминаване, по открит, обективен, навременен, прозрачен, недискриминационен и не прекомерно обременителен начин.
2. Всяка от страните публично оповестява текущото положение по отношение на разпределените честотни ленти, но от никоя от тях не се изисква да посочва подробно честотите, разпределени за специфични видове ползване от държавните органи.
3. Мерките на никоя от страните за разпределяне и предоставяне на радиочестотен спектър и за управление на честоти не се считат сами по себе си за несъответстващи на членове 8.7 и 8.15. В съответствие с това всяка от страните си запазва правото да установява и прилага политики за управлението на радиочестотния спектър и на честотите, при които се ограничава броят на доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни услуги, при условие че страната прави това по начин, който е съвместим с останалите разпоредби на настоящото споразумение. Това право включва възможността за разпределяне на честотните ленти, като се вземат предвид актуалните и бъдещите нужди и наличният радиочестотен спектър.

ЧЛЕН 8.53

Прозрачност

Всяка от страните гарантира, че нейните мерки, свързани с достъпа до обществените далекосъобщителни преносни мрежи и услуги и използването им, се оповестяват публично, включително мерките, свързани със:

- а) тарифите и другите условия и ред във връзка с обслужването;
- б) спецификациите на техническите интерфейси;
- в) органите, отговорни за подготовката, изменението и приемането на стандарти, засягащи достъпа и използването;
- г) приложимите условия за свързване на терминал или на друго оборудване с обществените далекосъобщителни преносни мрежи; и
- д) изискванията за уведомяване, притежаване на разрешение, регистриране или лицензиране, ако има такива.

ЧЛЕН 8.54

Решаване на спорове в областта на далекосъобщенията

1. Всяка от страните гарантира в съответствие със своите законови и подзаконови актове, че доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги от другата страна могат своевременно да се обърнат към регулаторния орган на първата страна за решаване на спорове във връзка с правата и задълженията на тези доставчици, произтичащи от настоящия подраздел. В такива случаи регулаторният орган се стреми да издаде, доколкото е уместно, правнообвързващо решение за своевременно решаване на спора.
2. Ако регулаторният орган откаже да предприеме каквото и да било действие по искане за решаване на спор, той трябва при поискване и в разумен срок да представи писмено обяснение за своето решение.
3. Регулаторният орган публично оповестява решението за решаване на спора в съответствие със законите и подзаконовите актове на страната, като взема предвид изискванията за поверителност на търговската информация.
4. Всяка от страните гарантира, че даден доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, който е неблагоприятно засегнат от определение или решение на нейния регулаторен орган, има правото да поиска преразглеждане на това определение или решение от регулаторния орган или от независим апелативен орган, който може, но не е задължително да бъде съдебен орган.

5. Всяка от страните гарантира, че даден доставчик на обществени далекосъобщителни преносни мрежи или услуги, който е засегнат от определение или решение на нейния регулаторен орган или на независим апелативен орган, ако последният не е съдебен орган, има право в съответствие със законовите и подзаконовите актове на страната да поиска ново преразглеждане на това решение от независим съдебен орган, освен ако доставчикът е приел процедура, съгласно която регулаторният орган или независимият апелативен орган издава окончателно решение.

6. Никоя от страните не може да разреши заявление за преразглеждане от апелативен или съдебен орган да представлява основание за неспазване на определението или решението на регулаторния орган, освен ако съответният апелативен или съдебен орган задържи или преустанови действието на това определение или решение или го отмени.

7. Посочената в параграфи 1—3 процедура не изключва възможността за която и да било от засегнатите страни да предяви иск пред съдебен орган.

ЧЛЕН 8.55

Връзка с международни организации

Страните признават значението на международните стандарти за глобална и оперативна съвместимост на далекосъобщителните преносни мрежи и услуги и поемат задължението да насърчават въвеждането на тези стандарти чрез работата на съответните международни органи, включително Международния съюз по далекосъобщения и Международната организация по стандартизация.

ЧЛЕН 8.56

Поверителност на информацията

Всяка от страните гарантира поверителността на далекосъобщителните данни и свързаните с тях данни за трафика на потребителите, предавани посредством обществени далекосъобщителни преносни мрежи и услуги, без да налага прекомерни ограничения на търговията с услуги.

ЧЛЕН 8.57

Международен мобилен роуминг¹

1. Всяка от страните се стреми да оказва сътрудничество за насърчаване на прозрачни и разумни цени на услугите за международен мобилен роуминг с цел насърчаване на растежа на търговията между страните и повишаване на благосъстоянието на потребителите.
2. Всяка от страните може да реши да предприеме стъпки за повишаване на прозрачността и конкуренцията по отношение на цените на международния мобилен роуминг и за насърчаване на използването на технологични алтернативи на услугите за роуминг, като например:
 - а) гарантиране на улеснен достъп на потребителите до информация за цените на дребно; и
 - б) свеждане до минимум на пречките за използването на технологични алтернативи на роуминга, така че при посещаване на територията на някоя от страните, придвижвайки се от територията на другата страна, потребителите да имат достъп до далекосъобщителни услуги, като използват устройство по техен избор.

¹ Настоящият член не се прилага за услугите за роуминг в рамките на Европейския съюз, които представляват търговски мобилни услуги, предоставяни по силата на търговски договор между доставчици на обществени далекосъобщителни преносни услуги, които дават възможност на краен потребител да използва националното си мобилно устройство или друго устройство за услуги за пренос на глас, данни или текстови съобщения в държава — членка на Европейския съюз, различна от държавата, в която се намира националната обществена далекосъобщителна преносна мрежа на крайния потребител.

3. Всяка от страните насърчава доставчиците на обществени далекосъобщителни преносни услуги на своята територия публично да оповестяват информация за предлаганите на техните крайни потребители цени на дребно на услугите за международен мобилен роуминг за пренос на глас, данни и текстови съобщения при посещаване на територията на другата страна.

4. С никоя от разпоредбите на настоящия член не може да се изисква от която и да било от страните да регулира цените или условията за предоставяне на услуги за международен мобилен роуминг.

ПОДРАЗДЕЛ 5

Финансови услуги

ЧЛЕН 8.58

Приложно поле

1. Настоящият подраздел се прилага по отношение на мерки на някоя от страните, засягащи търговията с финансови услуги.

2. За целите на прилагането на член 8.2, буква с) от настоящия подраздел, „услуги, предоставяни в процеса на упражняване на държавна власт“ означава следното:

- а) дейности, извършвани от централна банка или монетарна институция, или от друг публичноправен субект, за целите на осъществяване на паричната или свързана с валутния курс политика;
- б) дейности, представляващи част от законоустановена система за социална сигурност или от обществени пенсионни схеми, както и
- в) други дейности, извършвани от публичноправен субект за сметка на или с гаранцията, или с използването на финансовите ресурси на една от страните или на нейни публичноправни субекти.

3. За целите на прилагането на член 8.2, буква с) от настоящия подраздел, ако някоя от страните допусне която и да било от дейностите, посочени в параграф 2, буква б) или в), да се осъществява от нейни доставчици на финансови услуги в конкуренция с публичноправен субект или доставчик на финансови услуги, понятието „услуги“ включва въпросните дейности.

4. Член 8.2, буква т) не се прилага по отношение на услугите, обхванати от настоящия подраздел.

ЧЛЕН 8.59

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „финансова услуга“ означава всяка услуга от финансов характер, предлагана от доставчик на финансови услуги от една от страните; финансовите услуги включват всички застрахователни и свързани със застраховането услуги, както и всички банкови и други финансови услуги (без застрахователните); финансовите услуги включват следните дейности:
 - і) застрахователни и свързани със застраховането услуги:
 - А) пряко застраховане (включително съзастраховане):
 - 1) животозастраховане, както и
 - 2) общо застраховане;
 - Б) презастраховане и ретроцесия;
 - В) застрахователно посредничество, като брокерство и агентство, както и

- Г) услуги, съпътстващи застраховането, например консултантски услуги, актюерски услуги, услуги по оценка на риска и услуги по уреждане на претенции; а също така
- ii) банкови и други финансови услуги (без застрахователните):
 - А) приемане на депозити и други възстановими средства на граждани;
 - Б) предоставяне на заеми от всякакъв вид, включително потребителски кредити, ипотечни кредити, факторинг и финансиране на търговски сделки;
 - В) финансов лизинг;
 - Г) всички услуги по плащания и парични преводи, включително кредитни, разплащателни и дебитни карти, пътнически чекове и банкови ордери;
 - Д) гаранции и задължения;
 - Е) търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсов пазар или по друг начин, със следното:
 - 1) инструменти на паричния пазар (включително чекове, полици, депозитни удостоверения);

- 2) обмяна на чуждестранна валута;
 - 3) деривати, включително, но не само, фючърси и опции;
 - 4) валутни и лихвени инструменти, включително продукти като суапове и форуърдни договори;
 - 5) прехвърляеми ценни книжа, както и
 - 6) други прехвърляеми инструменти и финансови активи, включително благородни метали;
- Ж) участие в емитиране на всякакъв вид ценни книжа, включително поемане и пласиране като посредник (независимо дали публично или частно) и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии;
- 3) парично брокерство;
- И) управление на активи, като управление на пари в брой или портфейл от ценни книжа, управление на всички форми на колективно инвестиране, управление на пенсионни фондове, попечителски, депозитарни и доверителни услуги;

- Й) услуги по сетълмент и клирингови услуги за финансови активи, включително ценни книжа, дериватни продукти и други прехвърляеми инструменти;
- К) осигуряване и предаване на финансова информация, а също обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги, както и
- Л) консултантски, посреднически и други спомагателни финансови услуги по всички дейности, включени в букви А) — К), включително кредитни референции и анализи, проучвания на инвестиции и портфолио и консултации относно тях, както и консултации във връзка с придобиването и с корпоративното реструктуриране и стратегия;
- б) „доставчик на финансови услуги“ означава всяко физическо или юридическо лице от една от страните, желаещо да предоставя или предоставящо финансови услуги, без да обхваща публичноправните субекти;
- в) „нова финансова услуга“ означава услуга от финансов характер, включително услугите, свързани със съществуващи и нови продукти или с начина, по който се доставя продуктът, която не се предоставя от доставчик на финансови услуги на територията на една от страните, но се предоставя на територията на другата страна;
- г) „пощенски застрахователен субект“ означава субект, който гарантира и продава застрахователни продукти на масовия потребител и който е притежаван или контролиран, пряко или непряко, от пощенски орган на една от страните;

д) „публичноправен субект“ означава:

- i) орган на публичната власт, централна банка или монетарна институция на някоя от страните, или субект, собственост на някоя от страните или контролиран от нея, който участва главно в упражняването на функции на държавно управление или дейности за целите на държавното управление, с изключение на субектите, чиято дейност обхваща главно предоставянето на финансови услуги при търговски условия, или
 - ii) частноправен субект, изпълняващ функции, обичайно изпълнявани от централна банка или монетарна институция, при упражняването на тези функции, а
- е) „саморегулираща се организация“ означава неправителствен орган, включително борса или пазар на ценни книжа или на фючърси, клирингова агенция, или друга организация или сдружение, който упражнява регулаторни правомощия или правомощия за надзор над доставчиците на финансови услуги, делегирани от някоя от страните.

ЧЛЕН 8.60

Нови за територията на някоя от страните финансови услуги

1. Всяка от страните предоставя възможност на установилите се на нейна територия доставчици на финансови услуги от другата страна да предлагат всякакви нови финансови услуги на нейна територия.

2. Независимо от разпоредбата на член 8.7, буква б), всяка от страните може да определи правната форма, под която евентуално да бъде предоставяна новата финансова услуга, и може да изисква разрешение за предоставянето на услугата. Ако някоя от страните изисква разрешение, тя може да откаже въпросното разрешение поради съображения от пруденциален характер, но не единствено поради това, че услугата не се предоставя от нито един доставчик на финансови услуги на нейна територия.

ЧЛЕН 8.61

Платежни и клирингови системи

Всяка страна предоставя, по реда и условията за предоставяне на национално третиране, на установените на нейна територия доставчици на финансови услуги от другата страна достъп до платежните и клиринговите системи, обслужвани от публичноправни субекти, както и до официалните инструменти за финансиране и рефинансиране, които са на разположение в хода на обичайната стопанска дейност. Настоящият член няма за цел предоставянето на достъп до инструментите на кредитора от последна инстанция на страната.

ЧЛЕН 8.62

Саморегулиращи се организации

Когато някоя от страните изисква членство или участие във, или достъп до, саморегулираща се организация, за да могат доставчиците на финансови услуги от другата страна да предоставят финансови услуги при еднакви условия с доставчиците на финансови услуги от въпросната страна, или когато тази страна пряко или непряко предоставя на саморегулиращата се организация привилегии или предимства при предоставянето на финансови услуги, тя гарантира спазването от саморегулиращата се организация на задълженията, предвидени в член 8.8.

ЧЛЕН 8.63

Предаване на информация и обработка на информация

1. Някоя от страните не може да предприема мерки, пречатващи предаването на информация или обработката на финансова информация, включително предаването на данни по електронен път, или такива, които поради факта, че са обвързани с правила за внос, съответстващи на съществуващи международни договорености, пречатват трансфера на оборудване, когато въпросните предаване на информация, обработка на финансова информация или трансфер на оборудване са необходими за осъществяването на обичайната стопанска дейност на доставчик на финансови услуги.

2. Разпоредбата на параграф 1 по никакъв начин не ограничава правото на всяка от страните да защитава личните данни, правото на неприкосновеност на личния живот и поверителността на индивидуалните данни и сметки, доколкото това право не се използва за заобикаляне на разпоредбите на раздели Б—Г и на настоящия подраздел.

ЧЛЕН 8.64

Ефикасност и прозрачност на регулирането

1. Когато някоя от страните изисква лиценз за предоставянето на финансова услуга, тя прави обществено достъпни изискванията и процедурите за такъв лиценз.
2. Когато някоя от страните изисква допълнителна информация от заявителя, за да обработи заявлението му, тя уведомява заявителя за това без необосновано забавяне.
3. Всяка страна се стреми да гарантира публикуването или осигуряването на достъп по друг начин до правилата с общо приложение, приети или запазени в сила от саморегулиращи се организации на територията на тази страна, в кратки срокове, така че да се даде възможност на заинтересованите лица да се запознаят с тях.

ЧЛЕН 8.65

Пруденциално изключение

1. Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не възпрепятства която и да било от страните да приема или да запазва в сила мерки от съображения за предпазливост, в т.ч. с цел:
 - а) закрила на инвеститорите, вложителите, титулярите на полици или лицата, към които доставчикът на финансови услуги има фидуциарно задължение, или
 - б) гарантиране на целостта и стабилността на финансовата система на тази страна.
2. Когато подобни мерки не са съобразени с разпоредбите на настоящото споразумение, те не трябва да се използват като средство за отклоняване от задълженията, които има същата страна по силата на настоящото споразумение.
3. Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува като изискваща дадена страна да разкрива информация относно деловата дейност и сметките на отделни клиенти или каквато и да била поверителна или защитена информация, с която разполагат публичноправните субекти.

ЧЛЕН 8.66

Предоставяне на застрахователни услуги от пощенски застрахователни субекти

1. С настоящия член се определят приложимите правила в случаите, когато някоя от страните допуска неин пощенски застрахователен субект да гарантира и предоставя услуги по пряко застраховане за масовия потребител. Услугите, обхванати от настоящия член, не включват предоставянето на застрахователни услуги, свързани със събирането, транспортирането и доставянето на писма или пощенски пратки, от пощенски застрахователен субект на някоя от страните.
2. Някоя от страните не може да приема или запазва в сила мярка, която създава във връзка с предоставянето на застрахователните услуги, посочени в параграф 1, условия за конкуренция, които са по-благоприятни за конкретен пощенски застрахователен субект, отколкото за частен доставчик на сходни застрахователни услуги на нейния пазар, включително като:
 - а) налага по-обременителни условия за лиценз на частен доставчик на услуги във връзка с предоставянето на застрахователни услуги, отколкото условията, които същата страна налага на пощенски застрахователен субект във връзка с предоставянето на сходни услуги, или
 - б) като осигурява достъпа на конкретен пощенски застрахователен субект до съществуващ дистрибуторски канал за продажба на застрахователни услуги по ред и условия, които са по-благоприятни от прилаганите от нея за частните доставчици на сходни услуги.

3. По отношение на предоставянето от пощенски застрахователен субект на застрахователните услуги, посочени в параграф 1, всяка от страните прилага същата нормативна уредба и правоприлагащи дейности, които тя прилага спрямо доставката на сходни застрахователни услуги от частни доставчици.
4. При изпълнението на задълженията си по параграф 3, съответната страна изисква от пощенския застрахователен субект, предоставящ застрахователните услуги, посочени в параграф 1, да публикува годишен финансов отчет във връзка с предоставянето на тези услуги. Отчетът трябва да бъде достатъчно подробен и да бъде съобразен с приложимите одитни стандарти съгласно общоприетите счетоводни и одитни принципи, международно признатите счетоводни и одитни стандарти или равностойни правила, които се прилагат на територията на страната по отношение на публично търгуваните частни предприятия, които предоставят сходни услуги.
5. Параграфи 1—4 не са приложими за пощенски застрахователен субект на територията на една от страните:
- а) когато тази страна не притежава, нито контролира пряко или непряко, при положение че страната не запазва каквото и да било предимство, което променя условията за конкуренция в полза на пощенския застрахователен субект при предоставянето на застрахователни услуги спрямо конкретен частен доставчик на сходни застрахователни услуги на нейния пазар, или
 - б) когато продажбите на продукти за пряко животозастраховане и общо застраховане, застрахователният риск по отношение на които се поема от пощенския застрахователен субект, всяка за себе си съставляват съответно не повече от 10 процента от общия годишен приход от премии от пряка животозастрахователна и от общозастрахователна дейност на пазара на тази страна.

ЧЛЕН 8.67

Регулаторно сътрудничество в областта на финансовото регулиране

Страните насърчават регулаторното сътрудничество в областта на финансовото регулиране в съответствие с приложение 8-А.

ПОДРАЗДЕЛ 6

Услуги по международен морски транспорт

ЧЛЕН 8.68

Приложно поле и определения

1. Настоящият подраздел съдържа принципите на регулаторната рамка за предоставянето на услуги по международен морски транспорт съгласно раздели Б—Г от настоящата глава и се прилага по отношение на мерки на някоя от страните, засягащи търговията с услуги по международен морски транспорт.

2. За целите на настоящата глава:

- а) „услуги по подреждане и складиране на контейнери“ означава дейности, които се състоят в съхраняването на контейнери, независимо дали в пристанищните райони или на сушата, с цел уплътняване или демонтиране, поправка и предоставянето им за изпращане като товари;
- б) „услуги по митническо оформяне“ означава дейности, които се състоят в извършването от името на друга страна на митническите формалности във връзка с вноса, износа или транзитния превоз на товари, независимо от това дали тази услуга представлява основната дейност на доставчика на услугата или е обичайно допълнение към основната му дейност;
- в) „многомодални или „от врата до врата“ транспортни операции“ означава превозване на товари с единен транспортен документ при използване на повече от един вид транспорт, включващо международна отсечка по море;
- г) „спедиторски услуги“ означава дейности, които се състоят в организирането и контрола на дейностите по превоз от името на изпращачите, посредством поемане на задължение за извършване на транспортни и свързани услуги, изготвяне на документи и предоставяне на необходимата търговска информация;

- д) „услуги по международен морски транспорт“ означава превоз на пътници или товари чрез морски плавателни съдове между пристанище на една от страните и пристанище на другата страна или на трета държава, и включва прякото договаряне с доставчиците на други транспортни услуги, с цел да бъдат обхванати многомодалните или „от врата до врата“ транспортни операции с единен транспортен документ, но не включва правото да бъдат предоставяни други такива транспортни услуги;
- е) „услуги по корабно агентиране“ означава дейности, които се състоят в представляване, в рамките на дадена географска зона, в качеството на агент на търговските интереси на една или няколко спедиторски линии или спедиторски дружества за следните цели:
- і) маркетинг и продажба на услуги за морски транспорт и на свързани услуги, от оформяне на офертата до фактурирането, както и издаване на коносаменти от името на дружествата, покупка и препродажба на необходимите свързани услуги, подготовка на документите и предоставяне на необходимата търговска информация, а също
 - іі) организиране, от името на дружествата, на временния престой на кораба или поемането на товари при необходимост;
- ж) „спомагателни морски услуги“ означава услуги по обработка на товари за морски превоз, услуги по съхранение и складиране, услуги по митническо оформяне, услуги по подреждане и складиране на контейнери, услуги на морски агенции и спедиторски услуги;

- 3) „услуги по обработка на товари за морски превоз“ означава дейности, упражнявани от пристанищни дружества, в това число от оператори на терминали, но не включващи преките дейности на докерите, когато тези работници са организирани независимо от пристанищното дружество или дружеството оператор на терминал. Обхванатите дейности включват организацията и надзора на:
- i) товаренето или разтоварването на товари на или от кораб;
 - ii) закрепването или освобождаването на товари, както и
 - iii) приемането или предаването и съхраняването на товари преди експедирането или след разтоварването им; а също така
- i) „услуги по съхранение и складиране“ означава услуги по съхранение на замразени или охладени стоки, услуги по складирането на течности или газове в резервоари, както и услуги по съхранение и складиране на други стоки, включително памук, зърно, вълна, тютюн, други селскостопански продукти и други стоки за домакинството.

ЧЛЕН 8.69

Задължения

Без да се засягат несъответстващите на изискванията мерки или другите мерки, посочени в членове 8.12 и 8.18, всяка от страните:

- а) спазва принципа за неограничен достъп до международните пазари на морски транспорт и търговски пътища на основата на пазарни и недискриминационни принципи;
- б) предоставя на корабите, плаващи под знамето на другата страна или експлоатирани от доставчици на услуги на другата страна, третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на собствените си кораби по отношение на, наред с другото, достъпа до пристанищата, използването на инфраструктурата и пристанищните услуги, и използването на спомагателните морски услуги, както и налозите и таксите, свързани с тях, митническите съоръжения, предоставянето на корабните стоянки и на съоръженията за товарене и разтоварване¹;

¹ Като прилага принципите, посочени в букви а) и б), никоя от страните не може да приема или запазва клаузи за споделен превоз на корабни товари в евентуално споразумение относно услуги по международен морски транспорт. Всяка от страните прекратява действието на подобна договореност във всяко споразумение, което е в сила или е подписано преди датата на влизане в сила на настоящото споразумение, от момента на влизане в сила на настоящото споразумение.

- в) позволява на доставчиците на услуги по международен морски транспорт от другата страна да установят и експлоатират предприятие на нейна територия при условия на установяване и стопанисване, не по-малко благоприятни от тези, които предоставя на собствените си доставчици на услуги; а също така
- г) предоставя на доставчиците на услуги по международен морски транспорт от другата страна, при разумни и недискриминационни ред и условия, следните пристанищни услуги: пилотиране, теглене на буксир и помощ от влекач, зареждане с провизии, зареждане с гориво и вода, събиране на отпадъци и унищожаване на баласта, услуги на пристанищната управа, навигационно осигуряване, съоръжения за ремонт при извънредни обстоятелства, услуги по поставяне на котва и акостиране, оперативни наземни услуги, необходими за експлоатацията на корабите, включително комуникации и снабдяване с вода и електричество.

РАЗДЕЛ Е

Електронна търговия

ЧЛЕН 8.70

Цели и общи разпоредби

1. Страните признават, че електронната търговия допринася за икономическия растеж и увеличава възможностите за търговия в голям брой сектори. Страните също така признават важността на улесняването на използването и развитието на електронната търговия.

2. Настоящият раздел има за цел да допринесе за създаването на среда на доверие и сигурност при използването на електронната търговия и да насърчи електронната търговия между страните.
3. Страните признават значението на принципа на технологична неутралност при електронната търговия.
4. Настоящият раздел се прилага по отношение на мерки на някоя от страните, засягащи търговията, осъществявана по електронен път.
5. Настоящият раздел не се прилага за услугите, свързани с хазартни игри и игри със залагания, услугите за телевизионно и радиоразпръскване, аудио-визуалните услуги, услугите, предлагани от нотариусите или от еквивалентни професии, и услугите по процесуално представителство.
6. В случай на несъответствие между разпоредбите на настоящия раздел и останалите разпоредби от настоящото споразумение, последните имат предимство в рамките на несъответствието.

ЧЛЕН 8.71

Определения

За целите на настоящия раздел:

- а) „електронна автентификация“ означава процес или действие за проверка на идентичността на участваща в електронна комуникация или трансакция страна или гарантиране на цялостността на електронна комуникация, а
- б) „електронен подпис“ означава данни в електронна форма, които се добавят към други електронни данни или са логически свързани с тях и отговарят на следните изисквания:
 - i) той да се използва от дадено лице в потвърждение на това, че електронните данни, за които се отнася, са създадени или подписани, в съответствие със законите и подзаконовите актове на всяка от страните, от това лице, както и
 - ii) той да потвърждава, че информацията в електронните данни не е променена.

ЧЛЕН 8.72

Мита

Страните не налагат мита върху предаваните по електронен път данни.

ЧЛЕН 8.73

Изходен код

1. Някоя страна не може да изисква прехвърляне на, или достъп до, изходния код на софтуера, притежаван от лице от другата страна¹. Настоящият параграф с нищо не възпрепятства включването или въвеждането на ред и условия, свързани с прехвърлянето на, или предоставянето на достъп до, изходния код в договаряните търговски договори, или прибягването по собствена инициатива до прехвърляне на, или предоставяне на достъп до, изходния код, например в контекста на държавните поръчки.
2. Настоящият член не засяга по никакъв начин:
 - а) предявяването от съд, административен съдебен орган или компетентен орган на изисквания за отстраняване на нарушение на правото в областта на конкуренцията;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че „изходният код на софтуер, притежаван от лице от другата страна“ включва изходния код на съдържащия се в даден продукт софтуер.

- б) предявяването от съд, административен съдебен орган или административен орган на изисквания във връзка със закрилата и прилагането на права върху интелектуална собственост, доколкото съответните изходни кодове са защитени от тези права, както и
- в) правото на дадена страна да предприеме мерки в съответствие с член III от СДП.

3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият член по никакъв начин не препятства приемането или запазването в сила от някоя от страните на мерки¹, които са в противоречие с параграф 1, в съответствие с членове 1.5, 8.3 и 8.65.

ЧЛЕН 8.74

Вътрешна нормативна уредба

Всяка от страните гарантира, че всички нейни мерки с общо приложение, засягащи електронната търговия, се управляват административно по обоснован, обективен и безпристрастен начин.

¹ Тези мерки включват мерките за гарантиране на сигурността и безопасността, например в контекста на процедура по сертифициране.

ЧЛЕН 8.75

Принцип на неналагане на изискване за предварително разрешение

1. Страните ще положат усилия да не налагат изискване за предварително разрешение или друго изискване с равностоен ефект спрямо предоставянето на услуги по електронен път.
2. Параграф 1 не засяга разрешителните режими, които не визират специфично и изключително услугите, предоставяни по електронен път, нито правилата в областта на телекомуникациите.

ЧЛЕН 8.76

Сключване на договори по електронен път

Освен ако е предвидено друго в техните законови и подзаконови разпоредби, никоя от страните не може да приема или запазва в сила мерки за регулиране на електронните трансакции, които:

- а) отричат правното действие, действителността или изпълняемостта на договор, на единственото основание, че той е сключен по електронен път, или

- б) по друг начин създават пречки за използването на договори, сключени по електронен път.

ЧЛЕН 8.77

Електронна автентификация и електронен подпис

1. Освен ако е предвидено друго в техните закони и подзаконови разпоредби, никоя от страните не може да отрече правната валидност на подпис единствено с мотива, че подписът е в електронна форма.
2. Никоя от страните не може да приема или запазва в сила мерки, регулиращи електронната автентификация и електронния подпис, с които фактически:
 - а) се забранява на страните по дадена електронна трансакция съвместно да определят подходящи методи за електронна автентификация на техните трансакции, или
 - б) страните по електронни трансакции се лишават от възможността да удостоверят пред съдебните или административните власти факта, че техните електронни трансакции отговарят на всички правни изисквания във връзка с електронната автентификация и електронния подпис.

3. Независимо от параграф 2, всяка от страните може да изисква по отношение на определена категория трансакции методът за автентификация да отговаря на определени стандарти за изпълнение или да е сертифициран от орган, който е акредитиран в съответствие с нейните законови и подзаконови разпоредби.

ЧЛЕН 8.78

Защита на потребителите

1. Страните признават значението на приемането и запазването в сила на прозрачни и ефективни мерки за защита на потребителите, приложими за електронната търговия, както и на мерки, способстващи за повишаване на доверието на потребителите в електронната търговия.
2. Страните признават важността на сътрудничеството между съответните техни компетентни органи, отговарящи за защитата на потребителите, в рамките на дейностите, свързани с електронната търговия, с цел да се подобри защитата на потребителите.
3. Страните признават значението на приемането или запазването в сила на мерки, в съответствие със съответните техни законови и подзаконови разпоредби, за защита на личните данни на потребителите на електронната търговия.

ЧЛЕН 8.79

Непоискани електронни търговски съобщения

1. Всяка от страните приема или запазва в сила мерки по отношение на непоисканите електронни търговски съобщения, които:
 - а) изискват от доставчиците на непоискани електронни търговски съобщения да улеснят способността на получателите да предотвратяват непрекъснатото приемане на такива съобщения, а също така
 - б) изискват предвиденото съгласно нейните законови и подзаконови разпоредби предварително съгласие на получателите за получаването на електронни търговски съобщения.
2. Всяка от страните гарантира, че електронните търговски съобщения са ясно разпознаваеми като такива, ясно разкриват от чие име са направени и съдържат необходимата информация, за да се даде възможност на получателите да поискат да бъде преустановено безплатно и по всяко време тяхното изпращане.
3. Всяка от страните предоставя защита срещу доставчици на непоискани електронни търговски съобщения, които не са съобразени с мерките, приети или запазени в сила в съответствие с параграфи 1 и 2.

ЧЛЕН 8.80

Сътрудничество в областта на електронната търговия

1. Когато е целесъобразно, страните си сътрудничат и участват активно в многостранните форуми за насърчаване на развитието на електронната търговия.
2. Страните се споразумяват да поддържат диалог по регулаторни въпроси, свързани с електронната търговия, с цел обмен на информация и опит, доколкото това е целесъобразно, включително по отношение на относимите закони, подзаконови актове и тяхното прилагане, както и с цел споделяне на най-добрите практики по отношение на електронната търговия, във връзка със, наред с другото:
 - а) защитата на потребителите;
 - б) киберсигурността;
 - в) борбата с непоисканите електронни търговски съобщения;
 - г) признаването на удостоверения за електронен подпис, издадени на граждани;

- д) предизвикателствата пред малките и средните предприятия при използването на електронната търговия;
- е) улесняването на трансграничното предоставяне на удостоверителни услуги;
- ж) интелектуалната собственост, а също така
- з) електронното управление.

ЧЛЕН 8.81

Свободно движение на данни

Страните подлагат на повторна оценка в срок от три години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение необходимостта от включването в настоящото споразумение на разпоредби относно свободното движение на данни.

ГЛАВА 9

ДВИЖЕНИЕ НА КАПИТАЛИ, ПЛАЩАНИЯ И ПАРИЧНИ ПРЕВОДИ И ВРЕМЕННИ ЗАЩИТНИ МЕРКИ

ЧЛЕН 9.1

Текуща сметка

Без да се засягат други разпоредби на настоящото споразумение, всяка от страните позволява, в свободно конвертируема валута¹ и в съответствие с Учредителния договор на Международния валутен фонд, доколкото е приложим, всички плащания и парични преводи във връзка с трансакции по текущата сметка на платежния баланс, които са в обхвата на настоящото споразумение.

¹ За целите на настоящата глава, „свободно конвертируема валута“ означава валута, която може свободно да бъде обменяна срещу валути, които се търгуват широко на международните валутни пазари и се използват широко в международните трансакции. От съображения за правна сигурност се уточнява, че валутите, които се търгуват широко на международните валутни пазари и се използват широко в международните трансакции, включват свободно използвани валути, определени като такива от МВФ в съответствие с разпоредбите на Учредителния договор на Международния валутен фонд.

ЧЛЕН 9.2

Движение на капитали

1. Без да се засягат други разпоредби на настоящото споразумение, всяка от страните позволява, по отношение на трансакции по капиталовата и финансовата сметка на платежния баланс, свободното движение на капитали за целите на либерализиране на инвестициите и други трансакции, както е предвидено в глава 8.
2. Страните провеждат взаимни консултации с оглед улесняване на движението на капитали между тях с цел насърчаване на търговията и инвестициите.

ЧЛЕН 9.3

Прилагане на законовите и подзаконовите разпоредби, свързани с движението на капитали, плащанията или паричните преводи

1. Членове 9.1 и 9.2 не могат да се тълкуват като възпрепятстващи прилагането от една от страните на нейните закони и подзаконови разпоредби, свързани със:
 - а) несъстоятелността, неплатежоспособността или защитата на правата на кредиторите;

- б) емитирането, търговията или сделките с ценни книжа, или фючърси, опции и други деривати;
- в) финансовото отчитане или документирането на движението на капитали, плащания или парични преводи, когато това е необходимо за подпомагане на правоприлагащите или финансовите регулаторни органи;
- г) престъпленията или наказуемите деяния, или заблуждаващите или измамните практики;
- д) гарантиране на изпълнението на определения или решения в съдебни производства, или
- е) социалната сигурност, обществените пенсионни схеми или задължителните спестовни схеми.

2. Законовите и подзаконовите разпоредби, посочени в параграф 1, не се прилагат по несправедлив, своеволен или дискриминационен начин, нито могат по друг начин да представляват прикрито ограничение на движението на капитали, плащанията или паричните преводи.

ЧЛЕН 9.4

Временни защитни мерки

1. При извънредни обстоятелства на сериозни затруднения за функционирането на икономическия и паричен съюз на Европейския съюз, или опасност от възникване на такива, Европейският съюз може да приеме или да запази в сила защитни мерки по отношение на движението на капитали, плащанията или паричните преводи за период, който не надвишава шест месеца. Тези мерки се свеждат до стриктно необходимото и не може да представляват средство за своеволна или необоснована дискриминация между Япония и трета държава в сходни ситуации.
2. Всяка от страните може да приема или запази в сила ограничителни мерки по отношение на движението на капитали, плащанията или паричните преводи¹:
 - а) в случай на сериозни затруднения, свързани с платежния баланс или външни финансови фактори, или опасност от възникване на такива², или

¹ В случая с Европейския съюз такива мерки могат да бъдат предприети от държава — членка на Европейския съюз, в ситуации, различни от посочените в параграф 1, засягащи икономиката на тази държава членка.

² Страните признават, че сериозните затруднения, свързани с платежния баланс или външни финансови фактори, или опасността от възникване на такива, посочени в параграф 2, буква а), може да са породени, наред с други фактори, от сериозни макроикономически затруднения, свързани с паричната политика и политиката за обменния курс, или опасност от възникване на такива, посочени в параграф 2, буква б).

- б) когато при извънредни обстоятелства движението на капитали, плащанията или паричните преводи пораждаат или има опасност да породят сериозни макроикономически затруднения, свързани с паричната политика и политиката за обменния курс.

3. Мерките по параграф 2 трябва:

- а) да са съвместими с Учредителния договор на Международния валутен фонд, доколкото е приложим;
- б) да не надхвърлят необходимите за справяне със ситуациите, описани в параграф 2;
- в) да имат временен характер и с подобряване на ситуацията, описана в параграф 2, постепенно да отпаднат;
- г) да избягват причиняването на излишни вреди на търговските, икономическите и финансовите интереси на другата страна, а също така
- д) да бъдат недискриминационни спрямо трети държави в сходни ситуации.

4. В случай на търговия със стоки всяка от страните може да приема ограничителни мерки съгласно член 2.20 за целите на платежния баланс.

5. В случай на търговия с услуги всяка от страните може да приема ограничителни мерки, за да защити външната си финансова позиция или платежния си баланс. Тези мерки трябва да са в съответствие с условията по член XII от ГАТС.

6. Всеки път, когато някоя от страните запазва в сила или приема мерки, посочени в параграфи 1—3, тя своевременно уведомява за тях другата страна.

7. Когато се приемат или запазват в сила ограничения съгласно настоящия член, страните своевременно провеждат консултации в рамките на Комитета по търговията с услуги, либерализирането на инвестициите и електронната търговия, създаден по силата на член 22.3, с изключение на случаите, когато консултациите се провеждат в рамките на други форуми. По време на консултациите се прави оценка на свързаните с платежния баланс или с външни финансови фактори затруднения или на другите макроикономически затруднения, довели до съответните мерки, като същевременно се отчитат, наред с другото, такива фактори, като:

- а) естеството и сериозността на затрудненията;
- б) външната икономическа и търговска конюнктура, както и
- в) други възможни коригиращи мерки.

8. При консултациите по реда на параграф 7 се подлага на оценка съответствието на евентуалните ограничителни мерки с параграфи 1—3. За основа на консултациите служат всички налични относими констатации, представени от МВФ и имащи статистически или фактологичен характер, а в заключенията се взема предвид оценката на МВФ за платежния баланс и външната финансова ситуация или други макроикономически затруднения на съответната страна.

ГЛАВА 10

ДЪРЖАВНИ ПОРЪЧКИ

ЧЛЕН 10.1

Инкорпориране на СДП

СДП се инкорпорира в настоящата глава и става неразделна част от нея, *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 10.2

Допълнително приложно поле

Правилата и процедурите, предвидени в посочените в част 1 от приложение 10 разпоредби на СДП, се прилагат, *mutatis mutandis*, спрямо поръчките в обхвата на част 2 от приложение 10.

ЧЛЕН 10.3

Допълнителни правила

Всяка от страните прилага членове 10.4—10.12 както за поръчки в обхвата на нейните приложения към допълнение I към СДП, така и за поръчки в обхвата на част 2 от приложение 10.

ЧЛЕН 10.4

Публикуване на обявления

До всички обявления за предстояща или планирана поръчка по член VII от СДП се осигурява безплатен пряк достъп по електронен път през единна точка за достъп в интернет.

ЧЛЕН 10.5

Условия за участие

1. В допълнение към член VIII от СДП, възложител от дадена страна не може да изключи доставчик на услуги, установил се в другата страна, от участие в процедура за възлагане на поръчка въз основа на правно изискване, според което доставчикът трябва да бъде:

- а) физическо лице, или
- б) юридическо лице.

Настоящата разпоредба не се прилага за поръчки в обхвата на японския Act on Promotion of Private Finance Initiative [Закон за насърчаването на частната финансова инициатива — закон № 117 от 1999 г.].

2. При все че възложител от една от страните може, при определянето на условията за участие, да изисква наличието на съответен предишен опит, когато то е от съществено значение за изпълнението на изискванията на поръчката в съответствие с член VIII, параграф 2, буква б) от СДП, този възложител не може да налага условието подобен предишен опит задължително да е придобит на територията на тази страна.

ЧЛЕН 10.6

Квалификация на доставчиците

1. Когато някоя от страните поддържа система за регистрация на доставчиците, при която от заинтересованите доставчици се изисква да се регистрират и да предоставят определена информация, тези доставчици могат по всяко време да поискат да бъдат регистрирани. Възложителят трябва да информира в разумно кратък срок тези доставчици за това дали регистрацията им е била предоставена.
2. Когато, за да бъде допуснат да представи оферта във връзка с поръчка за строителни работи в Япония, от даден доставчик, установил се в Европейския съюз, се изисква да е преминал бизнес оценка (Keieijikoshinsa) (известна още като Keishin) съгласно японския Закон за строителния бизнес (закон № 100 от 1949 г.), Япония трябва да гарантира, че нейните органи, извършващи такава оценка:
 - a) оценяват по недискриминационен начин, а когато е целесъобразно — признават за равностойни на използваните в Япония, реализираните извън Япония показатели на доставчика, които могат да включват:
 - i) числеността на техническия персонал;
 - ii) здравословните условия на труд;

- iii) броя отработени години в строителния бизнес;
 - iv) условията на счетоводна отчетност в строителния бизнес;
 - v) размера на разходите за научноизследователска и развойна дейност;
 - vi) сдобиването със сертифициране по ISO9001 или ISO14001;
 - vii) заетостта и професионалното развитие при младите инженери и квалифицираните работници;
 - viii) сумата на продажбите по отношение на завършени строителни работи, както и
 - ix) сумата на продажбите по отношение на завършени строителни работи като главен изпълнител; а също така
- б) надлежно вземат предвид реализираните извън Япония показатели на доставчика, които могат да включват:
- i) размера на собствения капитал;
 - ii) размера на печалбата преди лихви, данъци, обезценка и амортизация („EBITDA“);

- iii) съотношението между нетните лихвени разходи и размера на продажбите;
- iv) периода на погасяване на поетите задължения;
- v) съотношението между брутната печалба от продажби и брутният капитал;
- vi) съотношението между оперативната печалба и размера на продажбите;
- vii) съотношението между собствения капитал и дълготрайните активи;
- viii) съотношението между собствения капитал и общия размер на активите;
- ix) размера на паричните потоци от оперативни дейности, както и
- x) размера на неразпределената печалба.

ЧЛЕН 10.7

Селективна процедура за възлагане на поръчки

1. В случай че, в съответствие с параграфи 4 и 5 от член IX от СДП, даден възложител ограничава броя на доставчиците за дадена поръчка, броят на доставчиците, на които е разрешено да подадат оферта, трябва да бъде достатъчен, за да се гарантира конкуренцията, без това да се отрази на оперативната ефективност на системата за възлагане на поръчки.
2. За Япония настоящият член се прилага само за субектите на централното държавно управление.

ЧЛЕН 10.8

Технически спецификации

В случай че даден възложител прилага технически спецификации, щадящи околната среда, като установените за целите на екологичните маркировки или определените от относимите законови и подзаконови разпоредби, които са в сила в рамките на Европейския съюз или Япония, всяка от страните гарантира, че тези спецификации:

- а) са подходящи за определяне на характеристиките на стоките или услугите, които са предмет на поръчката;

- б) се основават на обективно проверими и недискриминационни критерии, а също
- в) са достъпни за всички заинтересовани доставчици.

ЧЛЕН 10.9

Протоколи от изпитвания

1. Всяка от страните, в т.ч. нейните възложители, може да изисква от заинтересованите доставчици да представят протокол от изпитване, издаден от орган за оценка на съответствието, или сертификат, издаден от такъв орган, като доказателство за съответствие с изискванията или критериите, посочени в техническите спецификации, критериите за оценка, или всякакви други условия.
2. Когато изисква представянето на протокол от изпитване или сертификат, издаден от орган за оценяване на съответствието, всяка от страните, включително нейните възложители:
 - а) приема резултатите от процедурите за оценяване на съответствието, които се провеждат от регистрираните органи за оценка на съответствието на другата страна в съответствие с член 2, параграф 1 от Споразумението за взаимно признаване между Европейската общност и Япония, подписано в Брюксел на 4 април 2001 г., а също така

- б) надлежно взема предвид всяко бъдещо разширяване на обхвата на споразумението, посочено в буква а), или всяко допълнително споразумение, което предстои да бъде сключено между страните с цел взаимно признаване на процедурите за оценяване на съответствието, веднага след влизането му в сила.

ЧЛЕН 10.10

Екологични условия

Възложителите могат да установяват екологични условия, отнасящи се до изпълнението на конкретна поръчка, при условие че тези условия са съвместими с правилата, предвидени в настоящата глава, и са посочени в обявлението за планирана поръчка или в друго обявление, използвано като обявление за планирана поръчка, или в документацията за поръчка.

ЧЛЕН 10.11

Разглеждане на оферти и възлагане на поръчки

1. В допълнение към член XV, параграф 5 от СДП, и в съответствие с условията, предвидени в законовите и подзаконовите разпоредби на всяка от страните, всяка от страните гарантира, че нейните възложители разполагат с правото да избират измежду двата критерия, посочени в член XV, параграф 5, букви а) и б) от СДП, и са наясно със съответните преимущества на тези критерии.
2. В допълнение към член XV, параграф 6 от СДП, ако възложителят получи оферта с цена, която е необичайно ниска в сравнение с цените в другите подадени оферти, той разполага също така с възможността да провери с помощта на доставчика дали при определянето на цената се взема предвид предоставянето на субсидии.

ЧЛЕН 10.12

Вътрешни процедури за обжалване

1. Когато по реда на член XVIII, параграф 4 от СДП е определен безпристрастен административен орган от някоя от страните, тази страна гарантира, че:
 - а) членовете на определения орган са независими, безпристрастни и свободни от външно влияние за срока на назначението си;
 - б) членовете на определения орган не се освобождават от длъжност против волята им, докато са на служба, освен ако тяхното освобождаване се изисква по силата на разпоредбите, регламентиращи дейността на въпросния орган, а също и че
 - в) по отношение на възложителите, попадащи в обхвата на приложения 1 и 3 на всяка от страните към допълнение I към СДП, както и на субектите на централното държавно управление и всички други субекти, с изключение на субектите на държавното управление на равнище под централното, попадащи в обхвата на част 2 от приложение 10, председателят или поне един друг член на съответния определен орган притежава правна и професионална квалификация, равностойна на необходимата за съдии, адвокати или юристи, получена по реда на законовите и подзаконовите разпоредби на страната.

2. Всяка от страните приема или запазва в сила процедури, които предвиждат бързи временни мерки за запазване на възможността за доставчика да участва в процедурата за възлагане на поръчката. Такива временни мерки, предвидени в член XVIII, параграф 7, буква а) от СДП, могат да доведат до спиране на процедурата по възлагане на поръчката или — ако конкретен договор е сключен от възложителя и ако страната е предвидила това — до спиране на изпълнението на договора. Процедурите могат да предвиждат, че при вземането на решение за това, дали да се приложат такива мерки, могат да бъдат взети под внимание императивни съображения, свързани с неблагоприятни последици за засегнатите интереси, включително за обществения интерес. В писмена форма се предоставят основателни причини за непредприемането на действия.

3. В случай че заинтересован или участващ доставчик е подал жалба пред определения орган, посочен в параграф 1, всяка от страните следва по принцип да гарантира, че възложителят няма да може да сключи договора, преди същият орган да излезе с решение или с препоръка по жалбата по отношение на евентуални временни мерки, корективно действие или обезщетение за претърпените щети или вреди, както е посочено в параграфи 2, 5 и 6, в съответствие с неговите правила, нормативни разпоредби и процедури. Всяка от страните може да предвиди, че в случай на неизбежни и надлежно обосновани обстоятелства договорът все пак може да бъде сключен.

4. Всяка от страните може да предвиди:

- а) период на запазване на статуквото между решението за възлагане на поръчка и сключването на договор, с цел да се предостави на неодобрените доставчици достатъчно време, за да преценят дали е целесъобразно да започнат процедура за преразглеждане, или

- б) достатъчен период за заинтересования доставчик да подаде жалба, която може да послужи като основание за спирането на изпълнението на договора.
5. Корективното действие съгласно член XVIII, параграф 7, буква б) от СДП може да включва една или повече от следните мерки:
- а) премахване на дискриминационните технически, икономически или финансови спецификации от поканата за представяне на оферти, от документите за възлагане на поръчка или от всеки друг документ, свързан с процедурата за възлагане на поръчка, и провеждане на нови процедури за възлагане на поръчки;
 - б) повторно провеждане на процедурата за възлагане на поръчката, без да се променят условията;
 - в) отмяна на решението за възлагане на поръчката и приемане на ново решение за възлагане на поръчката;
 - г) прекратяване на договор или обявяване на неговата недействителност, или
 - д) приемане на други мерки с цел отстраняване на нарушение на настоящата глава, например разпореждане за плащане на определена сума, докато нарушението не бъде ефективно отстранено.

6. В съответствие с член XVIII, параграф 7, буква б) от СДП, всяка от страните може да предвиди присъждането на обезщетение за претърпените щети или вреди. В тази връзка, ако определеният от страната орган за целите на преразглеждането не е съд, а доставчикът счита, че е налице нарушение на национални закони и подзаконови разпоредби за прилагане на предвидените в настоящата глава задължения, доставчикът може да отнесе въпроса пред съд, включително за да претендира обезщетение, в съответствие със съдебните процедури на страната.

7. Всяка страна приема или запазва в сила необходимите процедури, чрез които се изпълняват ефективно решенията или препоръките на органите, натоварени с преразглеждането, или се подлагат на ефективно принудително изпълнение решенията на органите за съдебен контрол.

ЧЛЕН 10.13

Събиране и докладване на статистически данни

Всяка от страните предава на другата страна наличните и съпоставими статистически данни, които се отнасят до поръчките в обхвата на част 2 от приложение 10.

ЧЛЕН 10.14

Промени и корекции, засягащи обхвата

1. Всяка от страните може да промени или коригира своите ангажменти съгласно част 2 от приложение 10.
2. Ако дадена промяна или корекция в приложенията на дадена страна към допълнение I към СДП поражда действие по силата на член XIX от СДП, тя трябва автоматично да породи действие за целите на настоящото споразумение.
3. Когато някоя от страните възнамерява да направи промени в ангажиментите си съгласно част 2 от приложение 10, тя:
 - а) писмено уведомява другата страна за това, като същевременно
 - б) включва в уведомлението предложение до другата страна за подходящи компенсаторни корекции с цел обхватът да се запази на равнище, сравнимо със съществуващото преди промяната.
4. Независимо от параграф 3, буква б), не е необходимо дадена страна да предоставя компенсаторни корекции, ако промяната касае възложител, спрямо чието възлагане на поръчки тази страна действително е премахнала своя контрол или влияние.

5. В случай че Комисията за държавни поръчки, създадена по силата на член XXI от СДП, приеме критерии съгласно член XIX, параграф 8, букви б) и в) от СДП, тези критерии следва да бъдат приложими и в контекста на настоящия член.

6. Ако другата страна възрази, че:

- а) корекцията, предложена в съответствие с параграф 3, буква б), е недостатъчна за запазване на сравнимо равнище на взаимно договорения обхват, или че
- б) предвидената промяна, посочена в параграф 4, касае възложител, спрямо чието възлагане на поръчки страната не е премахнала в действителност своя контрол или влияние,

тя подава писмено възражение до страната, която възнамерява да направи промени в ангажиментите си, в рамките на 45 дни от датата на получаване на уведомлението, посочено в параграф 3, буква а), или се счита, че е приела корекцията или промяната.

7. Следните промени в ангажиментите на дадена страна съгласно част 2 от приложение 10 се считат за корекция:

- а) промяна в наименованието на възложителя;
- б) сливане на двама или повече възложители, фигуриращи в един и същ параграф от част 2 от приложение 10;

- в) разделяне на възложител измежду фигуриращите в част 2 от приложение 10 на двама или повече възложители, които се добавят към възложителите, фигуриращи в същия параграф на тази част, както и
- г) актуализации на примерни списъци като фигуриращите в част 2, раздел А, параграф 3 от приложение 10 и част 2, раздел Б, параграф 1, буква б) от приложение 10, или в приложения 2 и 3 на Европейския съюз към допълнение I към СДП.

8. В случай на планирани корекции, веднъж на всеки две години съответната страна писмено уведомява другата страна за тях, в съответствие с цикличността на уведомленията, предвидена в Решението на Комисията за държавни поръчки относно изискванията за уведомяване съгласно членове XIX и XXII от споразумението, прието на 30 март 2012 г. (GPA/113), след влизането в сила на настоящото споразумение.

9. Другата страна може, в рамките на 45 дни от датата на получаване на уведомлението по параграф 8, да подаде писмено възражение до страната, която възнамерява да коригира своите ангажименти. Подаващата възражение страна излага съображенията, поради които счита, че планираната корекция не е промяна по смисъла на параграф 7, и описва последиците от предложената корекция за взаимно договорения обхват, предвиден в настоящото споразумение. В случай че в срок от 45 дни от датата на получаване на уведомлението не бъде подадено такова писмено възражение, планираната корекция ще се счита за приета.

10. Ако страната възрази срещу планираната промяна или корекция, или срещу предложената компенсаторна корекция, страните полагат усилия да разрешат този въпрос чрез консултации. Ако не бъде постигнато споразумение между страните в срок от 150 дни от датата на получаване на уведомлението за възражението, страната, която възнамерява да промени или коригира своите задължения, може да прибегне до уреждане на спорове по реда на глава 21, за да определи дали възражението е обосновано. Планирана промяна или корекция, по отношение на която е било подадено възражение, се счита за приета само когато това е договорено в рамките на проведените консултации или когато бъде взето решение в този смисъл от сформирания по реда на член 21.7 специална група.

ЧЛЕН 10.15

Сътрудничество

Страните се стремят да си сътрудничат с цел по-добро разбиране на съответните пазари на държавни поръчки на всяка от тях. Страните също така признават, че за тази цел е важно участието на свързаните отрасли на страните чрез такива средства, като диалози.

ЧЛЕН 10.16

Комитет по държавните поръчки

1. Създаденият по силата на член 22.3 Комитет по държавните поръчки (наричан по-долу в настоящия член „комитетът“) отговаря за ефективното прилагане и действие на разпоредбите на настоящата глава.
2. Комитетът има следните функции:
 - а) изготвя препоръки към Съвместния комитет с оглед приемането на решения за изменение на част 2 от приложение 10, за да намерят в нея отражение промените или корекциите, приети съгласно член 10.14, или договорените компенсаторни корекции;
 - б) приема реда и условията за предоставянето на статистически данни в съответствие с член 10.13, ако счете това за необходимо;
 - в) разглежда въпроси, свързани с държавните поръчки, които са отнесени пред него от някоя от страните, а също така
 - г) обменя информация, свързана с възможностите за държавни поръчки, включително такива на по-ниско от централното равнище, във всяка от страните.

ЧЛЕН 10.17

Звена за контакт

Непосредствено след влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт за целите на прилагането на настоящата глава и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

ГЛАВА 11

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

ЧЛЕН 11.1

Принципи

Страните признават значението на лоялната и свободна конкуренция в своите търговски и инвестиционни отношения. Страните признават, че антиконкурентните практики могат да нарушат правилното функциониране на пазарите и да намалят ползите от либерализацията на търговията и инвестициите.

ЧЛЕН 11.2

Антиконкурентни практики

Всяка от страните, в съответствие със своите закони и подзаконови разпоредби, предприема считаните от нея за подходящи мерки срещу антиконкурентните практики, с оглед постигане на целите на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 11.3

Законодателна и регулаторна рамка

1. Всяка от страните запазва своето законодателство в областта на конкуренцията, което се прилага за всички предприятия във всички сектори на икономиката и противодейства, по ефективен начин, на следните антиконкурентни практики:

- а) що се отнася до Европейския съюз:
 - i) споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които имат за цел или резултат възпрепятстването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията;
 - ii) злоупотреба от страна на едно или повече предприятия с господстващо положение, както и

- iii) сливания или концентрация между предприятия, които значително биха попречили на ефикасната конкуренция; а също така

- б) що се отнася до Япония:

- i) частните монополи;

- ii) необосновано ограничаване на търговията;

- iii) нелоялни търговски практики, както и

- iv) сливания или придобивания, които съществено ограничават конкуренцията в определена област на търговия.

2. Всяка от страните прилага законодателството си в областта на конкуренцията по отношение на всички предприятия — били те частни, или публични, — които осъществяват стопански дейности. Това не може да бъде пречка за някоя от страните да предвиди конкретно освобождаване от задължението за прилагане на законодателството в областта на конкуренцията, при условие че подобно освобождаване е прозрачно и се свежда до необходимото за защита на обществения интерес. Подобно освобождаване не надхвърля строго необходимото за постигане на целите от обществен интерес, определени от тази страна.

3. За целите на настоящата глава „стопански дейности“ означава дейностите, които се отнасят до предлагането на стоки и услуги на пазара.

ЧЛЕН 11.4

Функционална независимост

Всяка от страните поддържа функционално независим орган, който отговаря за ефективното правоприлагане на законодателството в областта на конкуренцията и притежава съответната компетентност.

ЧЛЕН 11.5

Недискриминация

При прилагането на законодателството си в областта на конкуренцията всяка от страните спазва принципа на недискриминация по отношение на всички предприятия, независимо от националната принадлежност и вида на собствеността на предприятията.

ЧЛЕН 11.6

Процедурна справедливост

При прилагането на законодателството си в областта на конкуренцията всяка от страните спазва принципа на справедливост на процедурата по отношение на всички предприятия, независимо от националната принадлежност и вида на собствеността на предприятията.

ЧЛЕН 11.7

Прозрачност

Всяка от страните прилага по прозрачен начин законодателството си в областта на конкуренцията. Всяка от страните насърчава прозрачността в своята политика в областта на конкуренцията.

ЧЛЕН 11.8

Сътрудничество в сферата на правоприлагането

1. За да постигнат целите на настоящото споразумение и да допринесат за ефективното прилагане на законодателството в областта на конкуренцията на всяка от страните, страните признават, че е в техен общ интерес да насърчават сътрудничеството и координацията между органите за защита на конкуренцията по отношение на новостите в политиката в областта на конкуренцията и дейностите по правоприлагане, в рамките на Споразумението между Европейската общност и правителството на Япония за сътрудничество по отношение на дейности, нарушаващи конкуренцията, съставено в Брюксел на 10 юли 2003 г. (наричано по-долу в настоящата глава „Споразумението за сътрудничество по отношение на дейности, нарушаващи конкуренцията“).
2. За улесняване на сътрудничеството и координацията, предвидени в параграф 1, органите за защита на конкуренцията на страните могат да обменят или по друг начин да съобщават информация в рамките на Споразумението за сътрудничество по отношение на дейности, нарушаващи конкуренцията.

ЧЛЕН 11.9

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящата глава.

ГЛАВА 12

СУБСИДИИ

ЧЛЕН 12.1

Принципи

Страните признават, че всяка от тях може да отпуска субсидии, когато такива са необходими за постигането на цели на обществената политика. Определени субсидии обаче потенциално могат да нарушат правилното функциониране на пазарите и да намалят ползите от либерализацията на търговията и инвестициите. По принцип субсидии не трябва да бъдат отпускани от никоя от страните, ако същата установи, че те имат или биха могли да имат значително отрицателно въздействие върху търговията или инвестициите между страните.

ЧЛЕН 12.2

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „стопански дейности“ означава дейности, отнасящи се до предлагането на стоки и услуги на пазара;
- б) „субсидия“ означава мярка, която изпълнява *mutatis mutandis* условията по член 1.1 от Споразумението за СИМ, независимо от това дали получателите на субсидията се занимават със стоки или услуги, а
- в) „специфична субсидия“ означава субсидия, която се определя *mutatis mutandis* като специфична в съответствие с член 2 от Споразумението за СИМ.

ЧЛЕН 12.3

Приложно поле

1. Настоящата глава се прилага за специфичните субсидии, доколкото те са свързани със стопански дейности¹.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че образованието, предоставяно в рамките на националната образователна система на всяка от страните, се счита за нестопанска дейност.

2. Настоящата глава не се прилага за субсидии, отпуснати на предприятия, натоварени от правителството с предоставянето на услуги за широката общественост за целите на обществената политика. Подобни изключения от правилата за субсидиите трябва да бъдат прозрачни и не могат да надхвърлят набелязаните във връзка с тях цели на обществената политика.
3. Настоящата глава не се прилага за субсидии, отпуснати за компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия или други извънредни събития.
4. Членове 12.5 и 12.6 не се прилагат за субсидии, размерът с натрупване или бюджетът на които е по-малко от 450 000 специални права на тираж (наричани по-долу „СПТ“) за всеки бенефициер за период от три последователни години.
5. Членове 12.6 и 12.7 не се прилагат за субсидии, свързани с търговията със стоки, обхванати от приложение 1 към Споразумението за селското стопанство, и субсидии, свързани с търговията с риба и рибни продукти.
6. Член 12.7 не се прилага за субсидии, предоставяни на временна основа, за да се реагира на извънредна ситуация, възникнала в национален или глобален мащаб¹. Подобни субсидии трябва да бъдат конкретно насочени, икономични, ефективни и ефикасни с оглед отстраняване на установената временна извънредна икономическа ситуация от национален или глобален мащаб.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че под извънредна ситуация се разбира извънредна ситуация, която засяга цялата икономика на една от страните. За Европейския съюз цялата икономика на една от страните означава цялата икономика на Европейския съюз или поне на една от държавите — членки на Европейския съюз.

7. Настоящата глава не се прилага за аудио-визуалните услуги.

8. Член 12.7 не се прилага за субсидии, отпуснати на по-ниско от централното равнище на държавно управление на всяка от страните. При изпълнението на своите задължения, произтичащи от настоящата глава, всяка от страните взема такива разумни мерки, каквито евентуално са на нейно разположение, за да гарантира спазването на разпоредбите на настоящата глава от по-ниските от централното равнище на държавно управление на тази страна.

ЧЛЕН 12.4

Връзка със Споразумението за СТО

Настоящата глава по никакъв начин не засяга правата и задълженията на всяка от страните, произтичащи от Споразумението за СИМ, член XVI от ГАТТ от 1994 г. и член XV от ГАТС.

ЧЛЕН 12.5

Уведомяване

1. Всяка от страните уведомява на английски език другата страна за правното основание, формата, размера или бюджета, а когато е възможно — и за името на получателя на конкретна специфична субсидия, отпусната или която продължава да се отпуска¹ от уведомяващата страна, на всеки две години, считано от датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Първото уведомление обаче се извършва не по-късно от три години след датата на влизане в сила на настоящото споразумение.
2. Ако една от страните направи публично достояние на официален уебсайт информацията, посочена в параграф 1, уведомлението по параграф 1 се счита за извършено. В случай че една от страните извърши уведомления за субсидии в съответствие с член 25.2 от Споразумението за СИМ, се счита, че тази страна е изпълнила изискването на параграф 1 по отношение на подобни субсидии.

¹ За целите на настоящия параграф, в случай на субсидии, за които преди това е било извършено уведомление, информацията, предоставяна в актуализираните уведомления, може да се ограничи до посочване на евентуалните изменения — или на липсата на такива — спрямо предишното уведомление.

3. По отношение на свързаните с услуги субсидии настоящият член се прилага само за следните сектори: архитектурни и инженерни услуги, банкови услуги, компютърни услуги, строителни услуги, енергийни услуги, екологични услуги, експресни куриерски услуги, застрахователни услуги, телекомуникационни и транспортни услуги.

ЧЛЕН 12.6

Консултации

1. В случай че някоя от страните счита, че дадена субсидия на другата страна има или би могла да има значителен отрицателен ефект върху нейните търговски или инвестиционни интереси съгласно настоящата глава, първата страна може да отправи искане за консултация в писмена форма. Страните започват консултации с оглед намиране на решение на повдигнатия въпрос, при условие че искането съдържа обяснение за това, по какъв начин субсидията има или би могла да има значителен отрицателен ефект върху търговията или инвестициите между страните.

2. По време на консултациите получената искането за консултации страна разглежда възможността за предоставяне, при поискване от другата страна, на информация за субсидията, отнасяща се например до:

а) правното основание и целта на политиката или целта на субсидията;

- б) формата на субсидията, например безвъзмездни средства, заем, гаранция, възстановяем аванс, вливане на капитал или данъчно облекчение;
- в) датите и срока на действие на субсидията и каквито и да било други срокове, свързани с нея;
- г) изискванията във връзка с допустимостта на субсидията;
- д) съвкупния размер или годишния размер, предвиден в бюджета за субсидията, и възможността за ограничаване на субсидията;
- е) когато това е възможно — получателя на субсидията, както и до
- ж) всякаква друга информация, в т.ч. статистически данни, позволяваща да бъде направена оценка на въздействието на субсидията върху търговията или инвестициите.

3. С цел улесняване на консултациите получилата искането страна писмено предоставя релевантна информация за въпросната субсидия не по-късно от 90 дни след датата на получаване на искането по параграф 1.

4. В случай че определена информация, посочена в параграф 2, не е предоставена от получилата искането страна, въпросната страна обяснява липсата на такава информация в своя писмен отговор.

5. Ако след проведените консултации отправилата искането страна все още счита, че субсидията има или би могла да има значителен отрицателен ефект върху нейните търговски или инвестиционни интереси съгласно настоящата глава, получилата искането страна се отнася с необходимото разбиране към опасенията на отправилата искането страна. Всяко решение се счита за осъществимо и приемливо от получилата искането страна.

ЧЛЕН 12.7

Забранени субсидии

Забраняват се следните субсидии на някоя от страните, които имат или биха могли да имат значителен отрицателен ефект върху търговията или инвестициите между страните:

- а) правни или други договорености, по силата на които държавен или публичен орган носи отговорност за гарантиране на дълговете или финансовите задължения на конкретно предприятие, без никакво ограничение по отношение на размера и срока на действие на подобна гаранция, както и

- б) субсидии за реструктуриране на предприятие, намиращо се в тежко финансово състояние или изпаднало в неплатежоспособност, без същото да е изготвило надежден план за реструктуриране. Такъв план за реструктуриране се изготвя в разумен срок след получаване от предприятието на временна подкрепа за ликвидността¹. Планът за реструктуриране се основава на реалистични допускания с оглед гарантиране на възстановяването в разумен срок на дългосрочната жизнеспособност на намиращото се в тежко финансово състояние или изпаднало в неплатежоспособност предприятие. Самото предприятие или неговите собственици допринасят със значителни финансови средства или активи за разходите за реструктурирането.

ЧЛЕН 12.8

Използване на субсидиите

Всяка от страните гарантира, че предприятията използват субсидиите единствено за конкретната цел, за която са били отпуснати.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият член по никакъв начин не възпрепятства която и да било от страните да предоставя субсидии чрез временна подкрепа за ликвидността под формата на гаранции по заеми или заеми, които се свеждат до размера, необходим за продължаване на стопанската дейност на предприятието за времето, необходимо за изготвянето на план за реструктуриране или ликвидация.

ЧЛЕН 12.9

Общи изключения

За целите на настоящата глава член XX от ГАТТ от 1994 г. и член XIV от ГАТС се инкорпорират в настоящото споразумение и стават неразделна част от него, *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 12.10

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на член 12.6, параграф 5.

ГЛАВА 13

ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПРЕДПРИЯТИЯ, НА КОИТО СА ПРЕДОСТАВЕНИ СПЕЦИАЛНИ ПРАВА ИЛИ ПРИВИЛЕГИИ, И ОПРЕДЕЛЕНИ МОНОПОЛИ

ЧЛЕН 13.1

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „Договореност“ означава Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити, изготвено в рамките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (наричана по-долу „ОИСР“) или последващ ангажимент, независимо дали е подготвен в рамките на ОИСР или извън нея, който е бил поет от поне 12 от първоначалните членове на СТО, участници в Договореността към 1 януари 1979 г.;

- б) „търговски дейности“ означава дейностите, които дадено предприятие предприема с намерение за реализирането на печалба¹ и които водят до производството на стока или предоставянето на услуга, която ще бъде продадена на потребител на съответния пазар в количества и на цени, определени от предприятието;
- в) „търговски съображения“ означава съображения, свързани с цената, качеството, наличността, възможността за пазарна реализация, транспортирането и други условия и ред за закупуване или продажба, или други фактори, които обичайно биха били отчетени при вземането на търговски решения от частно предприятие, действащо съобразно принципите на пазарната икономика в съответния икономически сектор или отрасъл;
- г) „да се определи монопол“ означава да се установи или разреши монопол, или да се разшири обхватът на монопол така, че да обхваща допълнителна стока или услуга;
- д) „определен монопол“ означава субект, в т.ч. консорциум или държавен орган, който за съответния пазар на територията на някоя от страните е определен за единствен доставчик или купувач на стока или услуга, като това понятие не включва субекти, на които е предоставено изключително право върху интелектуална собственост, само на основание на това предоставяне;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че дейностите, предприемани от предприятие, което упражнява дейност с нестопанска цел или такава на принципа на покриване на разходите, не са дейности, насочени към реализирането на печалба.

- е) „предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии“ означава публично или частно предприятие, в т.ч. неговите дъщерни предприятия, на което някоя от страните е предоставила специални права или привилегии; специални права или привилегии се предоставят от една от страните, когато тя определя по различни от обективни, пропорционални и недискриминационни критерии ограничен брой предприятия, на които е разрешено да доставят стока или услуга, което съществено се отразява на способността на което и да било друго предприятие да доставя същата стока или услуга на същата географска територия при равностойни по същество условия;
- ж) „услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт“ означава услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт, така както е определена в ГАТС и ако е приложимо, в приложението относно финансовите услуги към ГАТС, а
- з) „държавно предприятие“ означава предприятие, извършващо търговски дейности, в което някоя от страните:
- i) пряко притежава повече от 50 процента от дяловия капитал;
 - ii) контролира — пряко или косвено чрез дялово участие — упражняването на повече от 50 процента от правата на глас;

- iii) има правомощието да назначава мнозинството от членовете на съвета на директорите или друг равностоен управителен орган, или
- iv) има правомощието законно да направлява действията на предприятието или по друг начин упражнява равностойна степен на контрол в съответствие със своите закони и подзаконови разпоредби.

ЧЛЕН 13.2

Приложно поле

1. Настоящата глава се прилага за държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, и определените монополи, извършващи търговски дейности. Когато те извършват както търговски, така и нетърговски дейности, само търговските дейности попадат в обхвата на настоящата глава.
2. Настоящата глава се прилага за държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, и определените монополи на всички равнища на държавното управление.

3. Настоящата глава не се прилага в случаите, когато държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, или определените монополи действат в ролята на възложители, попадащи в обхвата на приложенията на всяка от страните към допълнение I към СДП или в обхвата на част 2 от приложение 10 и провеждащи процедури за възлагане на поръчки за държавни цели, без да се цели търговска препродажба, нито използване при производството на стока или предоставянето на услуга за търговска продажба.

4. Настоящата глава не се прилага за услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт.

5. Настоящата глава не се прилага за държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол, ако през която и да било от предходните три последователни данъчни години годишните приходи от търговските дейности на въпросното предприятие или монопол са били под 200 милиона СПТ.

6. Член 13.5 не се прилага по отношение на предоставянето на финансови услуги от държавно предприятие по силата на възложен мандат от държавната власт, ако това предоставяне на финансови услуги:

а) подкрепя износа или вноса, при условие че тези услуги:

i) не са предназначени да изместят търговското финансиране, или

ii) се предлагат при условия, които не са по-благоприятни от тези, които биха могли да бъдат получени при сравними финансови услуги на търговския пазар;

- б) подкрепя частни инвестиции извън територията на страната, при условие че тези услуги:
 - i) не са предназначени да изместят търговското финансиране, или
 - ii) се предлагат при условия, които не са по-благоприятни от тези, които биха могли да бъдат получени при сравними финансови услуги на търговския пазар, или
 - в) се предлага при условия, съобразени с Договореността, при условие че попада в обхвата на Договореността.
7. Член 13.5 не се прилага за секторите, посочени в член 8.6, параграф 2.
8. Член 13.5 не се прилага, доколкото държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол на някоя от страните прави покупки и продажби на стока или услуга, придържайки се към:
- а) евентуално съществуваща несъответстваща на изискванията мярка в съответствие с член 8.12, параграф 1 и член 8.18, параграф 1, която страната запазва, продължава, подновява или изменя, както е предвидено в нейния списък, включен в приложение I към приложение 8-Б, или
 - б) евентуално несъответстваща на изискванията мярка на някоя от страните в съответствие с член 8.12, параграф 2 и член 8.18, параграф 2 по отношение на сектори, подсектори или дейности, посочени в нейния списък, включен в приложение II към приложение 8-Б.

ЧЛЕН 13.3

Връзка със Споразумението за СТО

Страните потвърждават своите права и задължения, произтичащи от разпоредбите на член XVII, параграфи 1—3 от ГАТТ от 1994 г., от Договореността относно тълкуването на член XVII от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г., както и от разпоредбите на член VIII, параграфи 1, 2 и 5 от ГАТС.

ЧЛЕН 13.4

Общи разпоредби

1. Без да се засягат правата и задълженията на всяка от страните по настоящата глава, настоящата глава по никакъв начин не възпрепятства някоя от страните да създаде или запази държавно предприятие, да предостави на предприятие специални права или привилегии или да определи монопол.
2. Някоя от страните не може да изисква или насърчава държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол да действа по начин, който е несъвместим с разпоредбите на настоящата глава.

ЧЛЕН 13.5

Недискриминационно третиране и търговски съображения

1. Всяка от страните гарантира, че всяко или всеки от нейните държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, или определени монополи, когато извършва търговски дейности:
 - a) се ръководи от търговски съображения при закупуването или продажбата от него на стока или услуга, с изключение на случаите, в които по силата на възложен му мандат изпълнява задължения за предоставяне на обществена услуга, които не са в противоречие с разпоредбите на буква б) или в);
 - б) при закупуването от него на стока или услуга:
 - i) предоставя на стока или услуга, доставяна от предприятие на другата страна, третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на сходна стока или сходна услуга, доставяна от предприятия на въпросната страна, и
 - ii) предоставя на стока или услуга, доставяна от попадащо в обхвата предприятие съгласно определението в член 8.2, буква в), третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на сходна стока или сходна услуга, доставяна от предприятия на предприемачи от въпросната страна на съответния пазар на тази страна, и

- в) при продажбата от него на стока или услуга:
- i) предоставя на предприятие на другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на предприятията на въпросната страна, и
 - ii) предоставя на попадащо в обхвата предприятие съгласно определението в член 8.2, буква в) третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на предприятия на предприемачи от въпросната страна на съответния пазар на тази страна¹.
2. Разпоредбите на параграф 1, букви б) и в) не изключват възможността държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол:
- а) да закупува или продава стоки или услуги по различни ред или условия, включително такива, свързани с цената, при условие че тези различни ред или условия са продиктувани от търговски съображения, или
 - б) да откаже да закупи или продаде стоки или услуги, при условие че този отказ е продиктуван от търговски съображения.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият параграф не се прилага по отношение на покупката или продажбата на дялове, акции или други форми на собствен капитал от страна на държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол като негова капиталова инвестиция в друго предприятие.

ЧЛЕН 13.6

Регулаторна рамка

1. Страните спазват и използват по най-добрия начин относимите международни стандарти, в т.ч., наред с другото, Насоките на ОИСР за корпоративно управление на държавните предприятия.
2. Всяка от страните гарантира, че всеки регулаторен или друг орган, упражняващ регулаторна функция, който страната създава или запазва, е независим от — и не се отчита пред — което и да било от предприятията, регулирани от този орган, и действа безпристрастно¹ при сходни обстоятелства по отношение на всички предприятия, регулирани от този орган, в т.ч. държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, и определени монополи².
3. Всяка от страните прилага своите законови и подзаконови разпоредби спрямо държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, и определените монополи по последователен и недискриминационен начин.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че безпристрастността, с която органът упражнява регулаторните си функции, е необходимо да се оценява в контекста на общовъзприетата методология или практика от съответния регулаторен орган.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че по отношение на секторите, във връзка с които страните са се споразумели за конкретни задължения за един такъв орган в глава 8, относимите разпоредби на глава 8 имат предимство.

ЧЛЕН 13.7

Обмен на информация

1. Всяка от страните, която има причина да смята, че интересите ѝ съгласно настоящата глава са неблагоприятно засегнати от търговските дейности на държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол (наричан или наричано по-долу в този член „субектът“) на другата страна, може писмено да поиска от другата страна да предостави информация за търговските дейности на субекта, свързани с изпълнението на разпоредбите на настоящата глава, в съответствие с параграф 2.
2. Получилата искането страна предоставя следната информация, при условие че искането включва пояснение за това, по какъв начин дейностите на субекта могат да засегнат интересите на отправилата искането страна съгласно настоящата глава, и посочва коя именно от посочената по-долу информация следва да бъде предоставена:
 - а) организационната структура на субекта и състава на неговия съвет на директорите или на евентуален друг равностоен управителен орган;

- б) процента от акциите, които получила страна, нейните държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, или определени монополи кумулативно притежават — и процента от правата на глас, които те кумулативно държат — в субекта;
- в) описание на всички специални акции/дялове или специални права на глас, или други права, които се държат от получила страна, нейните държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права и привилегии, или определени монополи, когато тези права са различни от правата, свързани с обикновените акции/дялове на субекта;
- г) описание на правителствените структурни звена или публичните органи, които регулират субекта, описание на изискванията за докладване, наложени му от тези структурни звена или публични органи, и — при възможност — на правата и практиките на тези структурни звена или публични органи във връзка с назначаването, уволняването или възнагражденията на висшите ръководни кадри и членовете на неговия съвет на директорите или друг равностоен управителен орган;
- д) годишните приходи и общите активи на субекта през последните три години, за които има налична информация;

- е) всякакви освобождавания, имунитети и свързани с това мерки, от които се ползва субектът по силата на законовите и подзаконовите нормативни разпоредби на получилата искането страна, както и
- ж) всякаква допълнителна информация за субекта, която е публично достъпна, в т.ч. годишните финансови отчети и извършените одити от трети страни.

ЧЛЕН 13.8

Общи изключения

За целите на настоящата глава член XX от ГАТТ от 1994 г. и член XIV от ГАТС се инкорпорират в настоящото споразумение и стават неразделна част от него, *mutatis mutandis*.

ГЛАВА 14

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

РАЗДЕЛ А

Общи разпоредби

ЧЛЕН 14.1

Уводни разпоредби

1. С цел улесняване на производството и пускането на пазара на иновативни и творчески продукти и предоставянето на услуги между страните, а също с цел увеличаване на ползите от търговията и инвестициите, страните предоставят и осигуряват адекватна, ефективна и недискриминационна закрила на интелектуалната собственост и предвиждат мерки за гарантиране зачитането на правата върху интелектуална собственост в случай на нарушаването им, включително фалшифициране и пиратство, в съответствие с разпоредбите на настоящата глава и на международните споразумения, по които те са страна.

2. Всяка от страните може, но не трябва да бъде задължена, да предоставя по-широка закрила — или да осигурява зачитане в по-голяма степен — на правата върху интелектуална собственост съгласно вътрешното си право в сравнение с изискваните от настоящата глава, при условие че подобна закрила или правоприлагане не противоречат на разпоредбите на настоящата глава.

3. За целите на настоящата глава „интелектуална собственост“ означава всички категории интелектуална собственост, попадащи в обхвата на членове 14.8—14.39 от настоящата глава или на раздели 1—7 от част II на споразумението ТРИПС. Закрилата на интелектуалната собственост включва защитата срещу нелоялната конкуренция, така както е определена в член 10а от Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост, съставена в Париж на 20 март 1883 г. (наричана по-долу „Парижката конвенция“)¹.

4. Целите и принципите, залегнали в част I от Споразумението ТРИПС, и по-специално в членове 7 и 8, се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на настоящата глава.

ЧЛЕН 14.2

Договорени принципи

Предвид основополагащите за националните системи цели на обществена политика, страните признават нуждата от:

- а) насърчаване на иновациите и творчеството;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че под Парижка конвенция се разбира Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост от 20 март 1883 г., ревизирана в Брюксел на 14 декември 1900 г., във Вашингтон на 2 юни 1911 г., в Хага на 6 ноември 1925 г., в Лондон на 2 юни 1934 г., в Лисабон на 31 октомври 1958 г. и в Стокхолм на 14 юли 1967 г., с измененията в нея от 28 септември 1979 г.

б) улесняване на разпространението на информация, знания, технологии, културата и изкуствата, както и от

в) поощряване на конкуренцията и на отвореността и ефективността на пазарите,

посредством системите за интелектуална собственост на всяка от тях, при едновременно зачитане, наред с другото, на принципите на прозрачност и недискриминация и отчитане на интересите на съответните заинтересовани страни, включително носителите на права и ползвателите.

ЧЛЕН 14.3

Международни споразумения

1. Разпоредбите на настоящата глава допълват правата и задълженията на страните, произтичащи от други международни споразумения в сферата на интелектуалната собственост, по които и двете са страни.

2. Страните потвърждават своя ангажимент за спазване на задълженията, определени в международните споразумения относно интелектуалната собственост, по които и двете са страни¹ към датата на влизане в сила на настоящото споразумение, включващи:

а) Споразумението ТРИПС;

¹ Посочените в настоящия параграф международни споразумения, свързани с интелектуалната собственост, включват онези, по които държавите — членки на Европейския съюз, са страна.

- б) Парижката конвенция;
- в) Международната конвенция за закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации, изготвена в Рим на 26 октомври 1961 г. (наричана по-долу „Римската конвенция“);
- г) Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения, съставена в Берн на 9 септември 1886 г. (наричана по-долу „Бернската конвенция“)¹;
- д) Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за авторското право, подписан в Женева на 20 декември 1996 г.;
- е) Договора на СОИС за изпълненията и звукозаписите, приет в Женева на 20 декември 1996 г.;
- ж) Будапещенския договор за международно признаване депозирането на микроорганизми във връзка с производство по патентоване, изготвен в Будапеща на 28 април 1977 г.;
- з) Международната конвенция за закрила на новите сортове растения, съставена в Париж на 2 декември 1961 г. (наричана по-долу „Конвенцията UPOV“)²;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че под Бернска конвенция се разбира Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения от 9 септември 1886 г., допълнена в Париж на 4 май 1896 г., ревизирана в Берлин на 13 ноември 1908 г., допълнена в Берн на 20 март 1914 г., ревизирана в Рим на 2 юни 1928 г., в Брюксел на 26 юни 1948 г., в Стокхолм на 14 юли 1967 г. и в Париж на 24 юли 1971 г. и изменена на 28 септември 1979 г.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че под Конвенция UPOV от 1991 г. се разбира Международната конвенция за закрила на новите сортове растения от 2 декември 1961 г., ревизирана в Женева на 19 март 1991 г.

- и) Протокола относно Мадридската спогодба за международна регистрация на марките, приет в Мадрид на 27 юни 1989 г., а също така
 - й) Договора за патентно коопериране, подписан във Вашингтон на 19 юни 1970 г.
3. Всяка от страните полага всички разумни усилия да ратифицира или да се присъедини към следните многостранни споразумения, ако до датата на влизане в сила на настоящото споразумение вече не е страна по съответното споразумение¹:
- а) Договора за патентното право, приет в Женева на 1 юни 2000 г.;
 - б) Договора за правото в областта на търговските марки, приет в Женева на 27 октомври 1994 г.;
 - в) Сингапурския договор за правото в областта на търговските марки, приет в Сингапур на 27 март 2006 г.;
 - г) Женевския акт на Хагската спогодба за международна регистрация на промишлени дизайни, приет в Женева на 2 юли 1999 г.;

¹ За Европейския съюз това включва ратификацията от страна на държавите членки на многостранните споразумения, посочени в настоящия параграф, или присъединяването им към тези споразумения.

- д) Договора от Пекин относно аудиовизуалните изпълнения, приет в Пекин на 24 юни 2012 г., а също така
- е) Маракешкият договор за улесняване на достъпа до публикувани произведения за слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, приет в Маракеш на 27 юни 2013 г.

ЧЛЕН 14.4

Национално третиране

1. По отношение на всички категории интелектуална собственост, попадащи в обхвата на настоящата глава, всяка от страните следва да предостави на лицата с национална принадлежност¹ към другата страна не по-малко благоприятно третиране от това, което предоставя на лицата с национална принадлежност към самата нея, що се отнася до закрилата² на интелектуалната собственост, при спазване на вече предвидените изключения съответно в Парижката конвенция, Бернската конвенция, Римската конвенция и Споразумението относно интелектуална собственост върху интегралните схеми, прието във Вашингтон на 26 май 1989 г. Относно артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации това задължение се отнася само за правата, предвидени в настоящото споразумение.

¹ За целите на настоящия член и на член 14.5 „лица с национална принадлежност“ е със същото значение, както в Споразумението ТРИПС.

² За целите на настоящия член и на член 14.5 понятието „закрила“ включва въпроси, засягащи наличието, придобиването, обхвата, поддържането и обезпечаване прилагането на правата върху интелектуалната собственост, както и въпросите, които засягат използването на правата върху интелектуалната собственост, специално уредени в настоящата глава.

2. Задълженията, произтичащи от параграф 1, също така следва да са предмет на изключенията, предвидени в член 5 от Споразумението ТРИПС.

ЧЛЕН 14.5

Третиране „най-облагодетелствана нация“

Всяка от страните незабавно и безусловно предоставя на лицата с национална принадлежност към другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от третирането, което предоставя на лицата с национална принадлежност към трета държава във връзка със закрилата на интелектуалната собственост, при спазване на предвидените в членове 4 и 5 от Споразумението ТРИПС изключения.

ЧЛЕН 14.6

Процедурни въпроси и прозрачност

1. Всяка страна полага всички разумни усилия за насърчаване на ефикасното и прозрачно администриране на нейната система за интелектуална собственост.

2. С цел осигуряване на ефикасно администриране на нейната система за интелектуална собственост, всяка от страните приема подходящи мерки за повишаване на ефективността на своите административни процедури, отнасящи се до права върху интелектуалната собственост, в съответствие с международните стандарти.
3. С цел допълнително насърчаване на прозрачността при администрирането на нейната система за интелектуална собственост, всяка от страните полага всички разумни усилия да предприеме подходящи мерки, които са на нейно разположение, за:
- а) публикуване на информация — и предоставяне на разположение на обществеността на съдържащата се в досиетата информация — относно:
 - i) заявления за патенти и издаването на такива;
 - ii) регистрации на промишлени дизайни;
 - iii) регистрации на търговски марки и заявления за такива;
 - iv) регистрации на нови сортове растения, както и относно
 - v) регистрации на географски означения;
 - б) предоставяне на разположение на обществеността на информация относно мерките, взети от компетентните органи, за преустановяване на вдигането на стоки, нарушаващи права върху интелектуална собственост, като гранична мярка по смисъла на член 14.51;

- в) предоставяне на разположение на обществеността на информация относно своите усилия за осигуряване ефективното прилагане на правата върху интелектуална собственост и друга информация по отношение на нейната система за интелектуална собственост, както и за
- г) предоставяне на разположение на обществеността на информация относно релевантните законови и подзаконови разпоредби, окончателни съдебни решения и административни актове с общо приложение, отнасящи се до гарантиране прилагането на правата върху интелектуална собственост.

ЧЛЕН 14.7

Повишаване на осведомеността на обществеността относно закрилата на интелектуалната
собственост

Всяка страна предприема необходимите мерки за по-нататъшно повишаване на осведомеността на обществеността относно закрилата на интелектуалната собственост, включително образователни проекти и такива за разпространение на информация относно използването на интелектуалната собственост, както и относно гарантирането на прилагането на правата върху интелектуална собственост.

РАЗДЕЛ Б

Стандарти относно интелектуалната собственост

ПОДРАЗДЕЛ 1

Авторско право и сродни права

ЧЛЕН 14.8

Автори

Всяка от страните предоставя на авторите изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) прякото или непрякото възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или частично, на техни произведения;

- б) всяка форма на публично разпространение — чрез продажба или по друг начин — на оригинала на техни произведения или на копия от него; всяка от страните може да определи условията, при които изчерпването на правото, посочено в настоящата разпоредба, поражда действие след първата продажба или друго прехвърляне на собствеността върху оригинала или копия от произведението с разрешението на автора, както и
- в) всяко публично съобщаване на техните произведения по кабел или по безжичен път, включително публичното разпространение на техни произведения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор.

ЧЛЕН 14.9

Артисти-изпълнители

Всяка от страните предоставя на артистите-изпълнители изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) записването на техните изпълнения;
- б) прякото или непрякото възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или частично, на записи на техните изпълнения;

- в) публичното разпространение, чрез продажба или по друг начин, на звукозаписи на техните изпълнения; всяка от страните може да определи условията, при които изчерпването на правото, посочено в настоящата разпоредба, поражда действие след първата продажба или друго прехвърляне на собствеността върху оригинала или копие на записаното изпълнение с разрешението на изпълнителя;
- г) публичното разпространение по кабел или по безжичен път на записи на техните изпълнения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор, както и
- д) излъчването по безжичен път и публичното съобщаване на техните изпълнения, освен когато самото изпълнение вече представлява излъчено изпълнение или е създадено от запис.

ЧЛЕН 14.10

Продуценти на звукозаписи

Всяка от страните предоставя на продуцентите на звукозаписи изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) прякото или непрякото възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или частично, на техните звукозаписи;

- б) публичното разпространение, чрез продажба или по друг начин, на техните звукозаписи, включително на копия от тях; всяка от страните може да определи условията, при които изчерпването на правото, посочено в настоящата разпоредба, поражда действие след първата продажба или друго прехвърляне на собствеността върху оригинала или копие на звукозаписа с разрешението на продуцента на звукозаписа, а също така
- в) публичното разпространение по кабел или по безжичен път на техните звукозаписи по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор.

ЧЛЕН 14.11

Излъчващи организации

Всяка от страните предоставя на излъчващите организации изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) записването на техните предавания;
- б) възпроизвеждането на записи на техните предавания;

- в) публичното разпространение¹ на техните предавания по кабел или по безжичен път, което се прави в отговор на искане от страна на член на обществеността²;
- г) преизлъчването на техните предавания по безжичен път, както и
- д) публичното съобщаване на техните предавания, ако такова съобщаване се прави на обществено достъпни места срещу заплащане на входна такса; всяка от страните може да определи условията, при които това изключително право може да бъде упражнено.

ЧЛЕН 14.12

Използване на звукозаписи

Страните се споразумяват да продължат дискусиата относно адекватната закрила при използването на звукозаписи за целите на всякакъв вид публично съобщаване, при надлежно отчитане на значението на международните стандарти в областта на закрилата при използването на звукозаписи.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз това право е ограничено до случаите, когато искането е отправено от място и по време, индивидуално избрани от член на обществеността.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Япония разпоредбата на настоящата буква се прилага за форма на публично предаване, осъществявано автоматично в отговор на отправено искане от обществеността, с изключение на осъществяваните с човешка намеса.

ЧЛЕН 14.13

Срок на закрилата

1. Правата на автор на литературно или художествено произведение по смисъла на член 2 от Бернската конвенция се закрилят, докато авторът е жив и 70 години след неговата смърт, независимо от датата на законното публично разпространение на произведението. Ако времетраенето на закрилата на тези права се отчита на основа, различна от живота на физическо лице, тя продължава не по-малко от 70 години след законното публично разпространение на произведението. При липса на такова разпространение в рамките на 70 години след създаването на произведението, времетраенето на закрилата е не по-малко от 70 години от създаването на произведението.
2. Времетраенето на закрилата на правата на артистите-изпълнители е не по-малко от 50 години след изпълнението.
3. Правата на продуцентите на звукозаписи се закрилят в продължение на не по-малко от 70 години след публикуването на звукозаписа. При липса на такова публикуване в рамките на най-малко 50 години от извършването на звукозаписа, времетраенето на закрилата е не по-малко от 50 години след извършването на звукозаписа¹.

¹ Всяка от страните може да приеме ефикасни мерки, за да гарантира, че реализираните приходи през 20-те години закрила отвъд 50-те години, се разпределят справедливо между изпълнителите и продуцентите на звукозаписите.

4. Времетраенето на закрилата на правата върху предавания е не по-малко от 50 години след първото излъчване на предаването.

5. Сроковете, определени в настоящия член, започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, през която е настъпило събитието, което ги поражда.

ЧЛЕН 14.14

Ограничения и изключения

Всяка от страните може да предвиди ограничения или изключения във връзка с правата, посочени в членове 14.8—14.12, само в определени специални случаи, при които не се пречи на нормалното използване на обекта и не се увреждат в неразумна степен законните интереси на носителите на правата, в съответствие с конвенциите и международните договори, по които е страна.

ЧЛЕН 14.15

Право на авторите на препродажба на произведения на изкуството

Страните се споразумяват да обменят становища и информация по въпроси, свързани с правото на отчисление при препродажба на оригинално произведение на изкуството и положението в тази връзка в Европейския съюз и Япония.

ЧЛЕН 14.16

Колективно управление

Страните:

- а) отчитат, че е важно да насърчават сътрудничеството между съответните свои организации за колективно управление;
- б) се споразумяват да насърчават прозрачността в организациите за колективно управление, а също така
- в) се стремят да улесняват недискриминационното третиране от страна на организациите за колективно управление на носителите на права, които те представляват пряко или чрез друга организация за колективно управление.

ЧЛЕН 14.17

Закрила на съществуващ обект

1. Всяка от страните прилага член 18 от Бернската конвенция и член 14, параграф 6 от Споразумението ТРИПС, *mutatis mutandis*, по отношение на произведения, изпълнения и звукозаписи, и правата и видовете закрила, предоставяни на тези обекти в съответствие с изискванията на настоящия подраздел.

2. От никоя от страните не може да се изисква възстановяване на закрилата на обект, който към датата на влизане в сила на настоящото споразумение е станал обществено достояние на нейна територия.

ПОДРАЗДЕЛ 2

Търговски марки

ЧЛЕН 14.18

Права, свързани с търговска марка

Всяка от страните гарантира, че притежателят на регистрирана търговска марка има изключителното право да попречи на трети страни, които не притежават съгласието на притежателя, да използват¹ в процес на търговия идентични или сходни знаци за стоки или услуги, които са идентични или сходни със стоките и услугите с регистрираната търговска марка, когато подобно използване ще доведе до вероятност от объркване. В случай на използване на идентичен знак за идентични стоки или услуги следва да се предполага вероятност от объркване. Описаните по-горе права не накърняват каквито и да било съществуващи преди това права, нито могат да влияят върху възможността някоя от страните да подчини съществуването на правата на използването.

¹ За целите на настоящия член „използването“ на такъв знак включва, най-малкото, вноса и износа на стоки или пратки със стоки, върху които е поставен знакът.

ЧЛЕН 14.19

Изключения

Всяка от страните предвижда ограничени изключения от правата, предоставяни от дадена търговска марка, като например коректната употреба на описателни термини¹, и може да предвиди други ограничени изключения, при условие че въпросните изключения отчитат законните интереси на притежателя на търговската марка и на трети страни.

ЧЛЕН 14.20

Подготвителни действия, считани за нарушение

По отношение на етикетите и опаковките всяка от страните предвижда, че поне едно от следните подготвителни действия се счита за нарушение на регистрирана търговска марка, ако действието е извършено без съгласието на притежателя на регистрираната търговска марка:

- а) производството;
- б) вносът, а също така

¹ Коректната употреба на описателни термини включва използването на знак за указване на географския произход на стоките или услугите в съответствие с предполагащите добросъвестно използване практики в областта на промишлеността или търговията.

в) представянето¹

на етикети или опаковки, носещи² знак, идентичен или сходен с регистрираната търговска марка, за целите на използването на такъв знак или което става причина той да се използва при търговията със стоки или услуги, които са идентични или сходни с тези, по отношение на които търговската марка е регистрирана.

ЧЛЕН 14.21

Общоизвестни търговски марки

За целите на осигуряване на закрилата на общоизвестни търговски марки, предвидена в член 6а от Парижката конвенция и в член 16, параграфи 2 и 3 от Споразумението ТРИПС, страните потвърждават значението на Общата препоръка за разпоредби, касаещи закрилата на общоизвестни търговски марки, приета от Асамблеята на Парижкия съюз за защита на индустриалната собственост и Общото събрание на СОИС по време на Тридесет и четвъртата поредица от срещи на асамблеите на държавите — членки на СОИС, проведена през 1999 г.

¹ За целите на настоящия член, Европейският съюз разбира под „представяне“ предлагането или пускането на пазара, докато Япония разбира под „представяне“ прехвърляне.

² За целите на настоящия член, за Япония „носещи“ означава указващи.

ПОДРАЗДЕЛ 3

Географски означения

ЧЛЕН 14.22

Приложно поле

1. Настоящият подраздел се прилага по отношение на признаването и закрилата на географските означения както за вина, спиртни напитки и други алкохолни напитки¹, така и за селскостопански продукти², които са с произход от страните.
2. За целите на настоящата глава, „географски означения“ са означения, определящи дадена стока като произхождаща от територията на някоя от страните, или от регион или местност на територията на тази страна, когато дадено качество, известност или друга характеристика на стоката могат да се отдадат основно на географския ѝ произход.

¹ За целите на настоящия подраздел, по отношение на закрилата на географските означения в Япония, „алкохолни напитки“ означава напитки с алкохолно съдържание 1 об. % или повече.

² За целите на настоящия подраздел, по отношение на закрилата на географските означения в Япония, „селскостопански продукти“ означава селскостопански продукти, продукти на горското стопанство и продукти от риболов, както и хранителни продукти, с изключение на алкохолни напитки.

3. Изброените в приложение 14-Б географски означения на една от страните се ползват от предвидената в настоящото споразумение закрила на другата страна, ако спадат към видовете стоки, закриляни от другата страна в съответствие с нейните законови и подзаконови нормативни актове от списъка в приложение 14-А.

ЧЛЕН 14.23

Система за закрила на географските означения

1. Всяка от страните създава или поддържа система за регистрация¹ и закрила на географските означения на нейна територия.
2. Системата, посочена в параграф 1, съдържа като минимум следните елементи:
 - а) официално средство за предоставяне на достъп на обществеността до списъка с регистрираните географски означения;

¹ За целите на настоящия подраздел, по отношение на закрилата на географските означения в Япония, „регистрация“ и „регистриране“ съответно могат да се считат за синоними на „указание“ или „потвърждение на закрила“ и „указване“ или „потвърждаване на закрила“ съгласно приложимите законови и подзаконови нормативни актове на тази страна.

- б) административен процес, целящ да се потвърди, че дадено географско означение, което предстои да бъде регистрирано в съответствие с посоченото в буква а), определя дадена стока като произхождаща от територията на някоя от страните, или от регион или местност на територията на тази страна, когато дадено качество, известност или друга характеристика на стоката могат да се отдадат основно на географския ѝ произход;
- в) процедура за възражение, позволяваща да бъдат отчетени законните интереси на трети страни, както и
- г) процедура за отмяна¹ на закрилата на географско означение, при отчитане на законните интереси на трети страни и на ползвателите на въпросните регистрирани географски означения².

¹ За целите на настоящия подраздел, по отношение на закрилата на географски означения в Япония „отмяна“ може да се счита за синоним на „изключване от закрила“ в съответствие с приложимите закони и подзаконови разпоредби на тази страна.

² Без да се засягат законовите и подзаконовите ѝ разпоредби относно системата, посочена в параграф 1, всяка от страните предвижда правни средства за обявяване на недействителност на регистрацията на географски означения.

ЧЛЕН 14.24

Списъци на географските означения

1. След приключване на съответна процедура за възражение и проучване на географските означения на Европейския съюз, включени в списъка в раздел А на част 1 и раздел А на част 2 от приложение 14-Б, Япония признава, че въпросните означения са географски означения по смисъла на член 22, параграф 1 от Споразумението ТРИПС и са били регистрирани от Европейския съюз по посочената в член 14.23 система. Япония осигурява закрила на въпросните географски означения в съответствие с настоящия подраздел.
2. След приключване на съответна процедура за възражение и проучване на географските означения на Япония, включени в списъка в раздел Б на част 1 и раздел Б на част 2 от приложение 14-Б, Европейският съюз признава, че въпросните означения са географски означения по смисъла на член 22, параграф 1 от Споразумението ТРИПС и са били регистрирани от Япония по посочената в член 14.23 система. Европейският съюз осигурява закрила на въпросните географски означения в съответствие с настоящия подраздел.

ЧЛЕН 14.25

Обхват на закрилата на географските означения

1. При спазване на член 14.29, всяка от страните предоставя, по отношение на географските означения на другата страна от списъка в приложение 14-Б, на разположение на заинтересованите страни съответните правни средства за предотвратяване на нейна територия¹ на:

а) използването на географско означение, определящо дадена стока като сходна стока², неотговаряща на приложимото изискване на спецификациите на географското означение, дори ако:

і) е посочено истинското място на произход на стоката;

¹ За целите на параграф 1 и без да се засяга прилагането на подраздел 2 от раздел В, всяка от страните може да предвиди съответно административно действие за целите на правоприлагането.

² За целите на настоящия параграф, на член 14.27, параграф 4 и на член 14.29, параграфи 1 и 2, „сходна стока“ във връзка със стока, по отношение на която е защитено географско означение съгласно посочената в член 14.23, параграф 2 система на някоя от страните, означава стока, която попада в същата категория стоки като стоката, по отношение на която е било регистрирано географско означение в същата страна.

- ii) географското означение се използва¹ в превод или транскрибирано², или
 - iii) географското означение се придружава от изрази, като „род“, „тип“, „стил“, „имитация“ или други сходни изрази;
- б) използването на всякакви средства в означението или представянето на дадена стока, указващи или създаващи впечатлението, че въпросната стока произхожда от географски район, различен от истинското ѝ място на произход, по начин, който въвежда в заблуждение обществеността относно географския произход на стоката, както и
- в) всяко друго използване, което представлява акт на нелоялна конкуренция по смисъла на член 10а на Парижката конвенция.

2. Всяка страна може да определи практическите условия, при които омонимните географски означения ще бъдат разграничавани едно от друго на нейна територия, като отчита необходимостта да се осигури третиране в условията на равнопоставеност на заинтересованите производители и да не бъдат въвеждани в заблуждение потребителите.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че се приема, че това се преценява отделно за всеки конкретен случай. Настоящата разпоредба не се прилага в случаите, в които е предоставено доказателство за това, че не съществува връзка между защитеното наименование и преведеното или транскрибираното понятие.

² За целите на настоящия подраздел, транскрибиране представлява фонетичното изписване с цел предаване на звученето на оригиналния език или езици на съответното географско означение.

3. Ако някоя от страните възнамерява да постави под закрила, по силата на международно споразумение, географско означение на трета страна, което е омоним на географско означение на другата страна, ползващо се със закрила по силата на настоящото споразумение, не по-късно от датата на публикуване за целите на възражение първата страна уведомява другата страна за възможността да представи коментари, при условие че въпросната процедура за възражение във връзка с евентуална закрила на съответното географско означение на третата страна започне след датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

4. По време на процедурата за възражение и проучването, посочени в член 14.24, всяка от страните може да обмисли доколко са приложими следните основания, за да не се изиска от тази страна да постави под закрила определено наименование като географско означение в приложение 14-Б:

- а) наименованието е в противоречие с име на сорт растения или порода животни и поради това има вероятност да въведе в заблуждение потребителя по отношение на истинския произход на продукта, а също така
- б) въпросното наименование е обичайно използвано във всекидневния език като общоприето наименование за съответната стока.

5. Независимо от спецификациите на посоченото в параграф 1, буква а) географско означение, за срок от седем години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение закрилата, предвидена по силата на настоящия подраздел, за конкретно географско означение на Европейския съюз от списъка в приложение 14-Б, не изключва, по отношение на стоката, определена с такова географско означение, възможността операции, включващи настъргване, рязане и опаковане, в т.ч. нарязване на порции и вътрешно опаковане, да бъдат извършвани на територията на Япония, при условие че въпросната стока е предназначена за японския пазар, но не и за целите на реекспорта.

6. Не по-късно от три години след датата на влизане в сила на настоящото споразумение страните подлагат на преглед прилагането на разпоредбите на параграф 5 с оглед постигане на взаимно приемливо решение преди края на седемгодишния период, посочен в същия параграф.

ЧЛЕН 14.26

Обхват на използване на географските означения

1. Всяко лице може да използва всяко географско означение, ползващо се със закрила по силата на настоящия подраздел, при условие че въпросното използване е свързано със стоките, определени с посоченото географско означение, и е съобразено с обхвата на предоставената закрила по силата на настоящото споразумение.

2. След като дадено географско означение на една от страните се ползва със закрила по силата на настоящото споразумение в другата страна, законното използване на такова защитено наименование не предполага нито регистрация на неговите ползватели, нито допълнителни разходи в другата страна.

ЧЛЕН 14.27

Връзка с търговските марки

1. В случай че географско означение се ползва със закрила по силата на настоящия подраздел, всяка от страните трябва да откаже регистрацията на търговска марка, чието използване има вероятност да въведе в заблуждение по отношение на качеството на стоката, при условие че заявка за регистрация на търговската марка е подадена след посочената в параграфи 2 и 3 приложима дата за закрила на географското означение на въпросната територия¹. Търговските марки, регистрирани в нарушение на настоящия параграф, се обявяват за недействителни.

2. За географските означения, посочени в член 14.24 и включени в списък от приложение 14-Б към датата на влизане в сила на настоящото споразумение, приложимата дата за целите на закрилата е датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

¹ За целите на параграф 1, при проучването на заявката за търговска марка, подадена в една от страните след датата на влизане в сила на настоящото споразумение или след датата на публикуване във връзка с евентуално възражение на географско означение измежду посочените в член 14.24, в зависимост от това, коя от двете дати настъпи по-късно, се взема предвид публикуването във връзка с евентуално възражение на географското означение.

3. За географските означения, посочени в член 14.30 и невключени в списък от приложение 14-Б към датата на влизане в сила на настоящото споразумение, приложимата дата за целите на закрилата е датата, на която влиза в сила изменението в приложение 14-Б.
4. Страните признават, че наличието на по-ранна конфликтна търговска марка в една от страните не изключва напълно възможността за закрила по силата на настоящото споразумение на последващо географско означение за сходни стоки в тази страна¹.
5. Когато една търговска марка е добросъвестно заявена или регистрирана — или когато правата върху търговска марка са придобити чрез добросъвестно използване — в някоя от страните преди дадено географско означение да получи закрила по силата на настоящото споразумение в тази страна, мерките, приети в изпълнение на настоящия подраздел, не накърняват допустимостта или действителността на регистрацията на търговската марка, или правото да се използва търговската марка, въз основа на това, че такава търговска марка е идентична или сходна с географското означение.

¹ Компетентните органи могат да изискват определени условия във връзка със закрилата на географско означение, което е в конфликт с по-ранна търговска марка.

ЧЛЕН 14.28

Осигуряване на закрилата

Всяка от страните разрешава на своите компетентни органи да предприемат подходящи мерки *ex officio* или по искане на заинтересована страна в съответствие със законовите и подзаконовите си разпоредби за закрила на географските означения, включени в списъка в приложение 14-Б.

ЧЛЕН 14.29

Изключения

1. Независимо от разпоредбите на член 14.25, параграф 1, никоя от страните не позволява да се запази по-ранното използване на нейна територия на включено в списъка в приложение 14-Б конкретно географско означение на другата страна, определящо селскостопански продукт като сходна стока във връзка със стоки или услуги, след изтичането на преходен период от максимум седем години от началната дата на закрилата от първата страна на посоченото географско означение. Стоките, произведени в първата страна и засегнати от подобни употреби, трябва да носят ясно и видимо означение на истинския географски произход.

2. Независимо от разпоредбите на член 14.25, параграф 1, с изключение на случаите, в които е приложим член 24, параграф 4 от Споразумението ТРИПС, никоя от страните не позволява да се запази по-ранното използване на нейна територия на включено в списъка в приложение 14-Б конкретно географско означение на другата страна, определящо вино, спиртна или друга алкохолна напитка като сходна стока във връзка със стоки или услуги, след изтичането на преходен период от максимум пет години от датата на закрилата от първата страна на посоченото географско означение. Стоките, произведени в първата страна и засегнати от подобни употреби, трябва да носят ясно и видимо означение на истинския географски произход.
3. Всяка от страните може да определи практическите условия, при които посочената в параграфи 1 и 2 употреба ще бъде разграничавана от географското означение на нейна територия, предвид необходимостта да се гарантира, че потребителите не се въвеждат в заблуждение.
4. Посоченият в параграф 1 преходен период не се прилага, ако използването на географското означение за съответната стока, произведена на територията на другата страна, както е посочено в параграф 1, не е съобразено с относимите законови и подзаконови актове от списъка в приложение 14-А, приложими на територията на тази страна.
5. Настоящият подраздел по никакъв начин не накърнява правото на което и да е лице при извършване на търговската си дейност да използва името на това лице или името на предшественика на това лице в стопанската дейност, с изключение на случаите, в които въпросното име се използва по начин, който въвежда в заблуждение обществеността.

ЧЛЕН 14.30

Изменение на списъците на географските означения

1. Страните постигат съгласие относно възможността за изменение в съответствие с член 14.53, параграфи 3 и 4 на списъците на географските означения в приложение 14-Б след приключването на процедурата за възражение и след като бъдат проучени географските означения в съответствие с посоченото в член 14.24 по удовлетворителен и за двете страни начин.
2. Разпоредбите на член 14.25, параграф 4 се прилагат по отношение на добавянето на наименование, което да бъде поставено под закрила като географско означение, в приложение 14-Б.
3. Настоящият подраздел по никакъв начин не задължава която и да е от страните да предоставя закрила на географско означение на другата страна, което не се ползва или е престанало да се ползва със закрила в съответствие със законите и подзаконовите разпоредби на другата страна. Всяка от страните уведомява другата страна, в случай че дадено географско означение престане да се ползва със закрила на територията на страната по произход.
4. По искане на една от страните, страните провеждат консултации във връзка с изменението на приложение 14-Б по отношение на всякакви въпроси, които засягат продължаването на закрилата на географските означения, включени в списъка в посоченото приложение, с оглед постигане на взаимно приемливо решение.

ПОДРАЗДЕЛ 4

Промишлени дизайни¹

ЧЛЕН 14.31

Промишлени дизайни

1. Всяка от страните предоставя закрила на независимо създадените промишлени дизайни, които са нови и оригинални, в т.ч. дизайните на част от продукт², без значение дали въпросната част може да се отдели от продукта. Тази закрила се осигурява чрез регистрация и предоставя изключително право на притежателите в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

¹ За целите на настоящия подраздел, за Европейския съюз „промишлени дизайни“ се отнася за регистрираните дизайни.

² За целите на настоящия параграф и параграф 2, „продукт“ се тълкува като „артикул“.

2. Когато дизайнът е приложен към или включен в продукт, който е част от съставен продукт, той се смята за нов и оригинален при следните обстоятелства¹:

- а) ако, след като бъде включена в съставния продукт, съответната част остава видима при обичайната употреба² на този продукт, и
- б) доколкото въпросните видими особености на частта отговарят на изискванията за новост и оригиналност.

3. Всяка от страните може да предвиди ограничени изключения по отношение на закрилата на промишлените дизайни по начин, който е съобразен с разпоредбата на член 26, параграф 2 от Споразумението ТРИПС.

4. Разпоредбите на настоящия член се прилагат, без да се засягат разпоредбите на настоящата глава или на законите и подзаконовите нормативни актове на всяка от страните, свързани с друга интелектуална собственост, включително нерегистрираните външни изгледи на продукти, търговски марки или други отличителни знаци и патенти.

¹ Като алтернатива на обстоятелствата, предвидени в букви а) и б), всяка от страните може да смята конкретен дизайн, приложен към или включен в продукт, който е част от съставен продукт, за нов и оригинален при обстоятелства в съответствие с нейните закони и подзаконови разпоредби.

² За целите на настоящия параграф, „обичайна употреба“ означава употреба от крайния потребител, с изключение на дейностите по поддръжка, сервизно обслужване или ремонт.

5. Всяка от страните гарантира, че притежателят на ползващ се със закрила промишлен дизайн има като минимум правото да попречи на трети страни да произвеждат, продават, внасят или изнасят без съгласието на притежателя артикули, към които е приложен или включен дизайн, който е идентичен или сходен с ползващия се със закрила дизайн, когато такова действие се предприема с търговска цел.

6. Всяка от страните предвижда, че лицето, подаващо заявка за регистрация на промишлен дизайн, може да поиска от компетентния орган дизайнът да остане непубликуван за период, определен от заявителя, който не надвишава периода, предвиден в нейните законови и подзаконови разпоредби.

7. Всяка от страните гарантира, че общият срок на закрила за промишлените дизайни е не по-кратък от 20 години.

ПОДРАЗДЕЛ 5

Нерегистриран външен изглед на продуктите

ЧЛЕН 14.32

Нерегистриран външен изглед на продуктите

1. Страните признават, че закрила на външния изглед на продуктите може да се осигури с помощта на законодателството в областта на промишлените дизайни, авторското право или предотвратяването на нелоялната конкуренция.
2. Всяка от страните предвижда съответни правни средства, за да се предотврати използването на нерегистрирания външен изглед на конкретен продукт, ако това използване е следствие от копирането на нерегистрирания външен изглед на продукта, доколкото такива са предвидени в нейните законови и подзаконови актове. Подобно използване включва като минимум предлагането за продажба, пускането на пазара, вноса или износа на продукта¹.
3. Продължителността на закрилата, която се предоставя за нерегистрирания външен изглед на продукт, е като минимум три години в съответствие с приложимите законови и подзаконови разпоредби на страните.

¹ За целите на настоящия член, „копиране“, „външен изглед“, „предлагане“ и „пускане на пазара“ може да се считат от някоя от страните съответно за синоним на „имитация“, „конфигурация“, „изобразяване“ и „продажба“.

ПОДРАЗДЕЛ 6

Патенти

ЧЛЕН 14.33

Патенти

1. Всяка от страните гарантира, че отделните патенти предоставят на притежателите си изключителни права:
 - а) когато патентованият обект е продукт — да попречат на трети страни без съгласието на притежателя да произвеждат, използват, предлагат за продажба¹, продават или изнасят за тези цели въпросния продукт, а също
 - б) когато патентованият обект е процес — да попречат на трети страни без съгласието на притежателя да използват процеса, както и да използват, предлагат за продажба, продават или изнасят за тези цели като минимум продукта, получен пряко чрез този процес.

¹ За целите на настоящия параграф „предлагане за продажба“ може да включва износа.

2. Всяка от страните може да предвиди ограничени изключения от изключителните права, предоставяни от конкретен патент, при условие че подобни изключения не влизат в излишно противоречие с обичайната употреба на патента и не накърняват излишно законните интереси на притежателя на патента, при отчитане на законните интереси на трети страни.
3. Страните признават значението на осигуряването на система за единна патентна закрила, включително единна съдебна система в рамките на съответната тяхна територия.
4. Страните продължават да си сътрудничат с цел хармонизиране в още по-голяма степен на материалното патентно право в международен план, наред с другото, по отношение на гратисния период, по-ранните права на ползвателите и публикуването на патентните заявки в процес на проучване.
5. Страните отдават дължимото внимание на сътрудничеството с цел подобряване на взаимното използване на резултатите от проучвания и експертизи, като основаващите се на Договора за патентно коопериране и всяка друга употреба¹, с което да се даде възможност на заявителите да получават патентите по ефективен и бърз начин, без да се засяга съответната им патентна експертиза по същество.

¹ Подобно използване може да включва използването в рамките на набор от инициативи за ускорен обмен на информация между отделни патентни ведомства (т.нар. Patent Prosecution Highway).

ЧЛЕН 14.34

Патенти и общественото здраве

1. Страните признават значението на Декларацията от Доха относно Споразумението ТРИПС и общественото здраве, приета на 14 ноември 2001 г. от Министерската конференция на СТО. При тълкуването и прилагането на правата и задълженията, произтичащи от разпоредбите на настоящата глава, страните гарантират съгласуваността с тази декларация.
2. Страните се придържат към Решението на Общия съвет на СТО от 30 август 2003 г. относно прилагането на параграф 6 от Декларацията от Доха относно Споразумението ТРИПС и общественото здраве и допринасят за неговото прилагане.

ЧЛЕН 14.35

Удължаване на срока на предоставената с патент закрила на фармацевтични продукти¹
и селскостопански химични продукти²

По отношение на издадените патенти за изобретения, свързани с фармацевтични продукти или селскостопански химични продукти, всяка от страните предвижда, по реда и условията на приложимите нейни законови и подзаконови нормативни актове, удължаване на срока на закрила с периода, през който дадено патентовано изобретение не може да бъде обработвано поради процес на одобрение за пускане на пазара. Считано от датата на подписване на настоящото споразумение, в съответните законови и подзаконови нормативни актове на всяка от страните се предвижда максимален компенсаторен срок от пет години³.

¹ Що се отнася до Европейския съюз, под „фармацевтични продукти“ в настоящия член се разбират лекарствените продукти съгласно определението в Регламент (ЕО) № 469/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно сертификата за допълнителна закрила на лекарствените продукти.

² Що се отнася до Европейския съюз, под „селскостопански химични продукти“ в настоящия член се разбират продукти за растителна защита съгласно определението в Регламент (ЕО) № 1610/96 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 1996 г. относно създаването на сертификат за допълнителна защита на продуктите за растителна защита.

³ Що се отнася до Европейския съюз, възможно е удължаване на закрилата с още шест месеца в случай на лекарствени продукти, във връзка с които са проведени педиатрични изследвания, резултатите от които са отразени в информацията за продукта.

ПОДРАЗДЕЛ 7

Търговски тайни и неразгласени изпитвания или други данни

ЧЛЕН 14.36

Обхват на защитата на търговските тайни

1. Всяка от страните гарантира в своите законови и подзаконови нормативни актове адекватна и ефективна защита на търговските тайни в съответствие с член 39, параграф 2 от Споразумението ТРИПС.
2. За целите на настоящия член и на подраздел 3 от раздел В:
 - а) „търговска тайна“ означава информация, която:
 - i) е секретна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;
 - ii) има търговска стойност, защото е секретна, а също така

iii) е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна; а

б) „притежател на търговска тайна“ означава всяко лице, под чийто законен контрол е дадена търговска тайна.

3. За целите на настоящия член и на подраздел 3 от раздел В, всяка от страните предвижда, в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби, че най-малкото следното поведение трябва да се счита за противоречащо на добросъвестните търговски практики:

а) придобиването на търговска тайна без съгласието на притежателя на търговската тайна, когато това придобиване е извършено неправомерно или, като друга възможност, чрез неразрешен достъп до или присвояване или копиране на документи, предмети, материали, вещества или електронни документи под законния контрол на притежателя на търговската тайна, които съдържат търговската тайна или от които тя може да бъде извлечена;

б) използването или разгласяването на търговска тайна, когато се извършва без съгласието на притежателя на търговската тайна от лице, за което е установено, че отговаря на едно от следните условия:

i) да е придобило търговската тайна по някой от начините, посочени в буква а);

- ii) да е в нарушение на споразумение за поверителност или всякакво друго задължение за неразгласяване на търговската тайна, с намерение за недобросъвестно извличане на печалба или за ощетяване на притежателя на търговската тайна, или
 - iii) да е в нарушение на договорно или всякакво друго задължение за ограничаване използването на търговската тайна, с намерение за недобросъвестно извличане на печалба или за ощетяване на притежателя на търговската тайна; а също така
- в) придобиването, използването или разгласяването на търговска тайна, когато се извършват от лице, което към момента на придобиването, използването или разгласяването е знаело или, предвид конкретните обстоятелства, би трябвало да знае¹, че търговската тайна е била получена пряко или непряко от друго лице, разгласявало търговската тайна по някой от начините, посочени в буква б), включително когато едно лице е подвело друго лице да извърши действията, посочени в буква б).
4. Настоящият подраздел по никакъв начин не изисква от която и да било от страните да счита някое от следните видове поведение за противоречащо на добросъвестните търговски практики или да обвърже въпросните видове поведение с прилагането на мерките, процедурите и правните средства за защита, посочени в подраздел 3 от раздел В:
- а) независимото откриване или създаване на относимата информация от дадено лице;

¹ За целите на настоящия член всяка от страните може да разбира под „би трябвало да знае“ „е проявило груба небрежност, като не е знаело“.

- б) обратния инженеринг на даден продукт от лице, което законно притежава този продукт и за което няма правнообвързващо задължение да ограничава придобиването на относимата информация;
- в) придобиването, използването или разгласяването на информацията, която се изисква и е разрешена по силата на нейните приложими законови и подзаконови разпоредби;
- г) използването от служители на техния опит и умения, честно придобити в хода на изпълнение на обичайните им трудови им задължения, или
- д) разгласяването на информация при упражняване на правото на свобода на изразяване на мнение и на информация.

ЧЛЕН 14.37

Обработка на данните от изпитвания в рамките на процедурата за одобрение за пускане на пазара

1. Всяка от страните не позволява на заявителите за получаване на одобрение за пускане на пазара на фармацевтични продукти¹, използващи нови активни фармацевтични съставки, да разчитат или да се позовават на неразгласени данни от изпитвания или други данни, представени пред компетентния орган на тази страна от първия заявител, за определен период от време, който започва да тече от датата на одобрение на заявлението. Считано от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, в приложимите законови и подзаконови нормативни актове на всяка от страните се предвижда този период да бъде не по-кратък от шест години.

¹ Що се отнася до Европейския съюз, под „фармацевтични продукти“ в настоящия член се разбират лекарствени продукти съгласно определението в Регламент (ЕО) № 469/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно сертификата за допълнителна закрила на лекарствените продукти.

2. Ако някоя от страните изисква като условие за одобрение на пускането на пазара на селскостопански химически продукти¹, използващи нови химични съставки, представянето на неразгласени данни от изпитвания или други данни, които са плод на значителни усилия, то тази страна гарантира, че в съответствие с относимите ѝ законови и подзаконови разпоредби, заявителите за одобрение за пускане на пазара:

- а) са лишени от възможността да разчитат или да се позовават на такива данни, представени пред нейния компетентен орган от първия заявител, за период от най-малко 10 години, който започва да тече от датата на одобрение на заявлението, или
- б) са задължени в общия случай да представят пълен набор от данни от изпитванията, дори в случаите, когато е налице по-ранно заявление за същия продукт, за период от най-малко 10 години, който започва да тече от датата на одобрение на по-ранното заявление.

¹ Що се отнася до Европейския съюз, под „селскостопански химични продукти“ в настоящия член се разбират продукти за растителна защита съгласно определението в Регламент (ЕО) № 1610/96 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 1996 г. относно създаването на сертификат за допълнителна защита на продуктите за растителна защита.

ПОДРАЗДЕЛ 8

Нови сортове растения

ЧЛЕН 14.38

Нови сортове растения

Всяка от страните предоставя закрила на новите сортове на всички растителни родове и видове в съответствие с правата и задълженията си по Конвенцията UPOV от 1991 г.

ПОДРАЗДЕЛ 9

Нелоялна конкуренция

ЧЛЕН 14.39

Нелоялна конкуренция

1. Всяка от страните предоставя ефективна закрила срещу актове на нелоялна конкуренция в съответствие с Парижката конвенция¹.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че страните приемат, че в обхвата на член 10а от Парижката конвенция попадат актовете на нелоялна конкуренция във връзка с доставката на услуги в съответствие със съответните техни законови и подзаконови разпоредби.

2. Във връзка със съответните системи на Европейския съюз и на Япония за управление на техните имена на домейни¹ по отношение на домейни от първо ниво с код за страна (ccTLD), трябва да бъдат на разположение подходящи правни средства за защита² в съответствие със съответните техни законови и подзаконови разпоредби поне в случаите, в които дадено лице недобросъвестно, с намерение за извличане на печалба, регистрира или държи правата върху име на домейн, което е идентично или подвеждащо сходно с търговска марка.

3. Всяка от страните осигурява ефективна защита срещу неразрешеното използване на търговските марки чрез прилагането на член 6е, параграф 2 от Парижката конвенция.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че за Европейския съюз настоящият параграф се прилага единствено по отношение на имена на домейни с разширението „eu“.

² Страните приемат, че въпросните правни средства за защита могат да включват, наред с другото, изтегляне, отмяна и прехвърляне на регистрираното име на домейн, съдебно предписание срещу лицето, което е регистрирало или държи правата върху регистрираното име на домейн, и срещу регистъра на името на домейн, или присъждане на обезщетение за нанесени вреди срещу лицето, което е регистрирало или държи правата върху името на домейн.

РАЗДЕЛ В

Правоприлагане

ПОДРАЗДЕЛ 1

Общи разпоредби

ЧЛЕН 14.40

Правоприлагане — общи положения

1. Страните потвърждават поетите от тях ангажменти по силата на Споразумението ТРИПС, и по-специално залегналите в част III от него. Всяка от страните предвижда следните допълнителни мерки, процедури и правни средства за защита¹, необходими за гарантиране на прилагането на правата върху интелектуална собственост. Мерките, процедурите и правните средства за защита се прилагат на справедлива и равна основа, не са ненужно сложни или скъпоструващи и не налагат неразумни срокове или неоправдани забавяния.

¹ Без да се засягат гражданскоправните и административноправните мерки, процедури и средства за защита, предмет на настоящата глава, всяка от страните може да предвиди други подходящи санкции в случаите, когато са нарушени права върху интелектуална собственост.

2. Посочените в параграф 1 мерки, процедури и правни средства за защита са ефективни, пропорционални и възпиращи¹ и се прилагат по такъв начин, че да се избегне създаването на пречки пред законната търговия и да се осигури защита срещу злоупотребата с тях.

3. Всяка от страните полага всички разумни усилия за:

- а) насърчаване на създаването на публични или частни консултативни групи за решаване като минимум на въпроси, свързани с фалшифицирането и пиратството, както и за
- б) гарантиране на вътрешната координация и улесняване на съвместните действия на своите компетентни органи, имащи отношение към прилагането на правата върху интелектуална собственост, в зависимост от наличните ресурси на всеки от тях.

ЧЛЕН 14.41

Лица, имащи право да търсят правна защита

Всяка от страните признава като лица, имащи право да изискват прилагането на мерките, процедурите и правните средства за защита, посочени в настоящия раздел:

- а) носителите на права върху интелектуална собственост в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на тази страна;

¹ За целите на настоящия член „възпиращи“ може да се счита от някоя от страните за синоним на „превантивни средства“ по член 41 от Споразумението ТРИПС.

- б) притежателите на търговска тайна, посочени в член 14.36, както и
- в) всички други лица и субекти, доколкото това е разрешено по силата на нейните закони и подзаконови разпоредби и е в съответствие с тях.

ПОДРАЗДЕЛ 2

Правоприлагане — гражданскоправни средства за защита^{1 2}

ЧЛЕН 14.42

Мерки за запазване на доказателствата

1. Съдебните органи на всяка от страните разполагат с правомощието да разпореждат незабавни и ефективни временни мерки за запазване на съответните доказателства за предполагаемото нарушение, в съответствие с процедури, които гарантират защитата на поверителната информация, доколкото това е целесъобразно.

¹ Настоящият подраздел се прилага за правата върху интелектуална собственост, описани в подраздели 1—9 от раздел Б, с изключение на подраздел 7.

² Що се отнася до Япония, гражданското правоприлагане по отношение на географските означения ще бъде осигурявано в обхвата на член 10а от Парижката конвенция и на член 22 от Споразумението ТРИПС.

2. Съдебните органи на всяка от страните разполагат с правомощието да приемат по целесъобразност временни мерки *inaudita altera parte*, и по-специално когато всяко забавяне би нанесло непоправима вреда на носителя на правото или когато има очевиден риск да бъдат унищожени доказателства.
3. В случаите на нарушения на права върху интелектуална собственост всяка от страните предвижда възможността в хода на гражданското съдебно производство нейните съдебни органи да разполагат с правомощието да разпореждат изземване или друг вид задържане на съмнителни стоки, както и на материали и инструменти, имащи отношение към извършеното нарушение, а също така на оригиналите или копия на документните доказателства, имащи отношение към извършеното нарушение.

ЧЛЕН 14.43

Право на информация

Без да се засягат законодателните разпоредби на съответната страна относно предоставянето на привилегии, защитата на поверителността на източниците на информация или обработката на личните данни, всяка от страните предвижда възможността в хода на гражданското съдебно производство във връзка с прилагането на права върху интелектуална собственост нейните съдебни органи да разполагат с правомощието, при обосновано искане от страна на носителя на правата, да разпоредят нарушителят или предполагаемият нарушител да предостави, поне за целите на събирането на доказателствен материал, на носителя на правата или на съдебните органи информацията от значение, която е предвидена в приложимите в страната законови и подзаконови нормативни актове и която се намира във владението или под контрола на нарушителя или предполагаемия нарушител. Подобна информация може да включва информация относно всяко лице, причастно към който и да е аспект на нарушението или твърдяното нарушение, и относно средствата за производство или каналите за разпространение на стоките или услугите, които са или за които се твърди, че са предмет на нарушение, включително идентифицирането на трети лица, за които се твърди, че са замесени в производството и разпространението на такива стоки или услуги, и относно техните канали за разпространение.

ЧЛЕН 14.44

Временни и обезпечителни мерки

1. Всяка от страните гарантира, че по искане на ищеца съдебните органи могат да издадат съдебно определение срещу предполагаемия нарушител, чието предназначение е да се предотврати евентуално непосредствено предстоящо нарушение на право върху интелектуална собственост или да се забрани — временно, а когато е приложимо, и под условие за налагане на периодична имуществена санкция, когато това е предвидено в нейните законови и подзаконови нормативни актове — продължаването на твърдените нарушения на това право или тяхното продължаване да се обвърже с условие за внасяне на обезпечение с цел да се гарантира съответно обезщетение за носителя на правото. Съдебно определение може да бъде издадено — при същите условия, когато е целесъобразно — и срещу трета страна¹, попадаща под юрисдикцията на съответния съдебен орган и чиито услуги се използват за нарушаване на право върху интелектуална собственост.
2. Съдебно определение може също така да се издаде с цел да се разпoredи изземването или предаването на стоки, за които има съмнение, че нарушават конкретно право върху интелектуална собственост, така че да се предотврати тяхното навлизане или движение по търговските канали.

¹ За целите на настоящия член, всяка от страните може да предвиди, че „третите страни“ включват посредниците.

3. В случай на твърдяно нарушение, извършено в търговски мащаби, всяка от страните гарантира, че ако ищецът докаже, че са налице обстоятелства, поради които е вероятно да бъде възпрепятстван да получи обезщетение за вреди, нейните съдебни органи могат да разпоредят като обезпечителна мярка налагането на заповест или възбрана върху движимото и недвижимото имущество на предполагаемия нарушител, включително върху банковите му сметки и другите му активи.

ЧЛЕН 14.45

Коригиращи мерки

1. Всяка от страните гарантира, че съдебните ѝ органи могат да разпоредят, по искане на ищеца и без да се засяга дължимото на носителя на правото обезщетение за причинени вреди вследствие на нарушението, най-малкото окончателното изтегляне от търговските канали — или унищожаването, — освен при извънредни обстоятелства, и то без всякаква компенсация, на стоките, за които те са установили, че нарушават конкретно право върху интелектуална собственост. Ако сметат това за целесъобразно, съдебните органи могат да разпоредят също така унищожаването на материали и средства, използвани предимно при създаването или производството на такива стоки.

2. Съдебните органи на всяка от страните разполагат с правомощието да разпоредят изпълнението на тези мерки да бъде за сметка на нарушителя, освен ако са посочени особени причини за отклонение от това правило.

ЧЛЕН 14.46

Съдебни определения

Всяка от страните гарантира, че когато със съдебно решение е установено нарушение на конкретно право върху интелектуална собственост, съдебните органи на тази страна могат да издадат съдебно определение, което цели да се забрани продължаването на нарушението, срещу нарушителя, както и, когато е целесъобразно, срещу трета страна¹, попадаща под юрисдикцията на съответния съдебен орган и чиито услуги се използват за нарушаване на конкретно право върху интелектуална собственост.

ЧЛЕН 14.47

Обезщетение за вреди

1. Всяка от страните предвижда възможността в хода на съответното гражданско съдебно производство нейните съдебни органи да разполагат с правомощието да разпоредят на нарушител, който съзнателно или имайки достатъчно основания да знае за това, е извършил действие, с което са нарушени права върху интелектуална собственост, да заплати на носителя на правото обезщетение в адекватен размер, който да компенсира вредата, претърпяна от носителя на правото в резултат на нарушението.

¹ За целите на настоящия член, всяка от страните може да предвиди, че „третите страни“ включват посредниците.

2. При определянето на размера на обезщетенията във връзка с нарушаване на права върху интелектуална собственост съдебните органи на всяка от страните могат да вземат предвид, наред с другото, всяко законосъобразно средство за измерване на стойността, което може да бъде посочено от носителя на правата и може да включва пропуснатите ползи.
3. Всяка от страните може да предвиди в своите законови и подзаконови нормативни актове конкретни презумпции¹ във връзка с определянето на размера на посочените в параграф 1 обезщетения за вреди.

¹ Те могат да включват презумпция, че размерът на обезщетението за вреди се равнява:

- а) най-малкото на сумата, която носителят на правата би имал право да получи при упражняването на своите права върху интелектуална собственост и която може да включва разумно лицензионно възнаграждение, като компенсация на носителя на правата за неразрешеното използване на неговата интелектуална собственост;
- б) на печалбите, извлечени от нарушителя от акта на нарушение, или
- в) на количеството на стоките, които нарушават правата върху интелектуална собственост на носителя на правата и са действително прехвърлени на трети лица, умножено по размера на печалбата от единица стока, която би била продадена от носителя на правата, ако не беше налице въпросното нарушение.

ЧЛЕН 14.48

Съдебни разноси и разходи

Всяка от страните предвижда, че нейните съдебни органи разполагат с правомощието да разпоредят, когато е целесъобразно, при приключването на гражданско съдебно производство във връзка с нарушения на права върху интелектуална собственост, загубилата спора страна в производството да заплати на спечелилата страна в производството съдебните разноси или такси и съответните адвокатски хонорари, или всякакви други разходи, предвидени в законовите и подзаконовите разпоредби на въпросната страна.

ЧЛЕН 14.49

Презумпция за авторство или собственост

1. Всяка от страните гарантира, че е достатъчно името на автора на литературно или художествено произведение да е посочено върху произведението по обичайния начин, за да се смята авторът за такъв, освен ако има доказателства за обратното, и съответно да има правото да започне производство за нарушени права.

2. Всяка от страните може да прилага параграф 1 *mutatis mutandis* спрямо носителите на права, сродни на авторското право, по отношение на техния обект на закрила.

ПОДРАЗДЕЛ 3

Прилагане на закрилата срещу присвояването на търговски тайни

ЧЛЕН 14.50

Гражданскоправни процедури и средства за защита

1. Всяка от страните предвижда подходящо гражданско производство и съответни правни средства за защита, които да бъдат на разположение на притежателите на търговска тайна с цел предотвратяване на придобиването, използването или разгласяването на търговска тайна и получаване на правна защита, когато това придобиване, използване или разгласяване се извършва по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики.

2. Всяка от страните предвижда, в съответствие с нейните закони и подзаконови разпоредби, че нейните съдебни органи разполагат с правомощието да разпоредят да не се разрешава на страните, техните адвокати и други заинтересовани лица в съответното гражданско производство да използват или разгласят търговска тайна или предполагаема търговска тайна, която съдебните органи са идентифицирали като поверителна¹, в отговор на надлежно обосновано заявление на заинтересована страна, и която тези страни, адвокати и други лица са узнали в резултат на участието си в такова гражданско производство.

3. В съответните граждански производства всяка от страните предвижда, че нейните съдебни органи разполагат най-малкото със следните правомощия:

- а) да издадат съдебно предписание с цел предотвратяване на придобиването, използването или разгласяването на търговската тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики;
- б) да разпоредят лицето, което е знаело или е трябвало да знае², че придобива, използва или разгласява търговска тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики, да заплати на притежателя на търговската тайна обезщетение съобразно действителните вреди, претърпени в резултат на такова придобиване, използване или разгласяване на търговската тайна;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че всяка от страните може да предвиди, че нейните съдебни органи могат да идентифицират търговска тайна като поверителна чрез предохранителна мярка.

² За целите на настоящия член всяка от страните може да разбира под „би трябвало да знае“ „е проявило груба небрежност, като не е знаело“.

- в) да предприемат специфични мерки за запазване на поверителността на търговска тайна или предполагаема търговска тайна, представена в гражданско съдебно производство, свързано с предполагаемото придобиване, използване и разгласяване на търговска тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики. Такива специфични мерки могат да включват, в съответствие с нейните закони и подзаконови разпоредби, възможността за пълно или частично ограничаване на достъпа до определени документи, за ограничаване на достъпа до изслушвания и до съответните записи или протоколи от тях, както и за предоставяне на неповерителна версия на съдебно решение, в която пасажите, съдържащи търговски тайни, са отстранени или редактирани; а също така
- г) да налагат санкции на страните, техните адвокати и други заинтересовани лица в гражданските съдебни производства за нарушение на посочените в параграф 2 съдебни разпореждания по отношение на защитата на търговска тайна или предполагаема търговска тайна, представена в тези производства.
4. От никоя от страните не се изисква да предвиди посочените в параграф 1 граждански съдебни производства и средства за защита за случаите, в които в съответствие с техните закони и подзаконови разпоредби е налице поведение, противоречащо на добросъвестните търговски практики, или са предприети действия за разкриването на неправомерно действие, закононарушение или незаконна дейност или да се защити правно признат законен интерес.

ПОДРАЗДЕЛ 4

Правоприлагане — гранични мерки

ЧЛЕН 14.51

Правоприлагане — гранични мерки

1. По отношение на внасяните или изнасяните стоки¹ всяка от страните приема или запазва процедури, съгласно които даден носител на права може да подаде заявление с искане нейният митнически орган да преустанови вдигането на — или да задържи — стоки, за които има съмнение, че нарушават търговски марки, авторско право и сродните му права, географски означения², патенти, полезни модели, индустриален дизайн и права върху сортове растения (наричани по-долу в настоящия член „съмнителни стоки“), на нейната митническа територия.

¹ За целите на настоящия член „внасяни или изнасяни стоки“ означава за Европейския съюз стоките под митнически контрол, въвеждани на или извеждани от неговата митническа територия или временно складирани, поставени под митнически режим или реекспортирани на същата територия.

² По отношение на географските означения Япония може да изпълни задълженията, произтичащи от настоящия член, като предвиди административни мерки за предотвратяване на пускането на вътрешния ѝ пазар на съмнителни стоки от съответните нейни компетентни органи, в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на тази страна.

2. Всяка от страните разполага с електронни системи за управление от страна на нейния митнически орган на заявленията, посочени в параграф 1, след като същите бъдат удовлетворени или вписани.
3. Компетентният орган на всяка от страните взема решение за удовлетворяването или вписването на заявленията, посочени в параграф 1, в разумен срок от подаването на заявленията.
4. Всяка от страните предвижда заявленията, посочени в параграф 1, да се прилагат по отношение на многократни доставки.
5. По отношение на внасяните или изнасяните стоки митническият орган на всяка от страните разполага с правомощието да предприема действия по своя инициатива за преустановяване вдигането или за задържане на съмнителните стоки на митническата територия на тази страна¹.

¹ За целите на настоящия параграф, Япония може да предвиди санкции, които да бъдат прилагани в случаите на митнически транзит или претоварване на стоки, които са предмет на нарушение. За тази цел,

- а) „митнически транзит“ означава митническата процедура, при която стоки се транспортират под митнически контрол от едно митническо учреждение до друго, а
- б) „претоварване“ означава митническата процедура, при която стоки се прехвърлят под митнически контрол от транспортното средство на внос към транспортното средство на износ в района на едно митническо учреждение, което е едновременно учреждението на внос и на износ.

6. Член 4.9 обхваща откриването на съмнителните стоки, предмет на настоящия член.

7. Без да се засягат нейните законови и подзаконови разпоредби, свързани с неприкосновеността на личния живот или поверителността на информацията, всяка от страните може да оправомощи своя митнически орган да предостави на носителя на права информация за стоките, включително тяхното описание и количества, а ако са известни — името и адреса на изпращача, вносителя, износителя или получателя, както и за страната на произход на стоките, чието вдигане е преустановено или които са задържани.

8. Всяка от страните може да приеме или запази в сила процедури, посредством които нейните компетентни органи да могат, в рамките на разумен срок след започване на процедурите, описани в параграфи 1 и 5, да установят дали съмнителните стоки са предмет на нарушение. В този случай компетентните органи следва да разполагат с правомощието да разпоредят унищожаването на стоките, за които е формално установено, че са предмет на нарушение. Всяка от страните може да има действащи процедури, позволяващи унищожаването на съмнителни стоки да се извършва, без да е необходимо формалното установяване на нарушението, когато засегнатите лица са съгласни или не се противопоставят на унищожаването.

9. Ако някоя от страните поиска от носителите на правата да поемат разходите, които реално са направени за съхранението или унищожаването на стоките, чието вдигане е преустановено или които са задържани в съответствие с параграфи 1 и 5, тези разходи трябва да съответстват на предоставените услуги по съхранение или унищожаване на стоките.

10. Не може да съществуват задължения за прилагането на настоящия член при вноса на стоки, предлагани на пазара в друга държава от носителя на правото или с негово съгласие. Всяка от страните може да изключи от прилагането на настоящия член малките количества стоки с нетърговски характер, съдържащи се в личния багаж на пътниците.

11. Консултациите по член 4.3, параграф 4 имат също така за предмет граничните мерки, предприемани от всяка от страните съгласно настоящия член.

12. Митническите органи на страните могат да си сътрудничат по отношение на граничните мерки срещу нарушенията на интелектуалната собственост, попадащи в обхвата на настоящия подраздел.

13. Без да се засягат отговорностите на Комитета по интелектуалната собственост, посочени в член 14.53, Комитетът по правилата за произход и митническите въпроси по член 4.14 може да обмисли възможността за сътрудничество с оглед:

- а) обмен на информация от общ характер във връзка със случаите на изземване на стоки, предмет на нарушение, или съмнителни стоки, както и с оглед
- б) провеждане на диалог по специфични теми от общ интерес, отнасящи се до:
 - і) информация от общ характер във връзка с използването на системите за управление на риска за откриване на съмнителни стоки, а също до

- ii) информация от общ характер във връзка с анализа на риска при борбата срещу стоки, предмет на нарушение.

РАЗДЕЛ Г

Сътрудничество и институционални разпоредби

ЧЛЕН 14.52

Сътрудничество

1. Страните, като признават все по-голямото значение на закрилата на интелектуалната собственост при по-нататъшното насърчаване на търговията и инвестициите между тях, си сътрудничат по отношение на интелектуалната собственост, включително чрез обмен на информация за отношенията на конкретната страна с трети държави по въпроси, свързани с интелектуалната собственост, в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на всяка от тях и в зависимост от наличните ресурси.
2. За целите на параграф 1 сътрудничеството може да включва обмен на информация, споделяне на опит и умения, както и всяка друга форма на сътрудничество или дейности, които могат да бъдат договорени между страните. Подобно сътрудничество може да обхваща такива области, като например:
 - a) новостите в политиката в областта на интелектуалната собственост във вътрешен и международен план;

- б) системите за администриране и регистрация на интелектуалната собственост;
- в) образователните дейности и дейностите за повишаване на осведомеността във връзка с интелектуалната собственост;
- г) въпросите на интелектуалната собственост от значение за:
 - i) малките и средните предприятия;
 - ii) научната, технологичната и иновационната дейност, а също така за
 - iii) създаването, трансфера и разпространението на технологии;
- д) политиките, предполагащи използването на интелектуалната собственост за целите на научните изследвания, иновациите и икономическия растеж;
- е) прилагането на многостранните споразумения в областта на интелектуалната собственост, като например сключените или администрираните под егидата на СОИС;
- ж) техническата помощ за развиващите се държави;
- з) най-добрите практики, проекти и програми, свързани с борбата с нарушенията на правата върху интелектуална собственост, както и

и) проучването на възможността за по-нататъшна работа с оглед полагането на съвместни усилия в борбата с нарушенията на правата върху интелектуална собственост в световен мащаб.

3. Страните се стремят да си сътрудничат по отношение на дейностите за подобряване на регулаторната рамка на интелектуалната собственост в международен план, включително като насърчават последващата ратификация на съществуващите международни споразумения и допринасят за хармонизирането, администрирането и прилагането в международен план на правата върху интелектуална собственост, както и във връзка с дейностите в рамките на международни организации, в т.ч. СТО и СОИС.

ЧЛЕН 14.53

Комитет по интелектуалната собственост

1. Комитетът по интелектуалната собственост, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящия член „комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и действие на разпоредбите на настоящата глава.

2. Комитетът има следните функции:

а) подлага на преглед и следи за прилагането и действието на разпоредбите на настоящата глава;

- б) обменя информация относно новостите в законодателството и в политиките, свързани с географските означения, както и по всеки друг въпрос от взаимен интерес в областта на географските означения, включително всякакви въпроси, произтичащи от приложимите изисквания на спецификациите на географските означения, включени в приложение 14-Б, по отношение на тяхната закрила в съответствие с настоящото споразумение;
 - в) обсъжда всякакви въпроси, свързани с интелектуалната собственост, с цел подобряване на закрилата на интелектуалната собственост и на прилагането на правата върху интелектуална собственост и с цел насърчаване на ефикасното и прозрачно администриране на системите за интелектуална собственост;
 - г) докладва за своите констатации и резултатите от обсъжданията пред Съвместния комитет, а също така
 - д) изпълнява други функции, евентуално делегирани му от Съвместния комитет на основание член 22.1, параграф 5, буква б).
3. Комитетът отправя препоръки към Съвместния комитет във връзка с изменения на приложение 14-А и приложение 14-Б по искане на някоя от страните.
4. Всяка от страните разглежда всяко искане на другата страна във връзка с изменение на приложение 14-Б, в съответствие с член 14.30.
5. Комитетът може да кани представители на имащите отношение субекти — различни от страните, — включително от частния сектор, с нужните експертни познания по въпросите, които ще бъдат предмет на обсъждане.

ЧЛЕН 14.54

Изключения във връзка със сигурността

За целите на настоящата глава, член 73 от Споразумението ТРИПС се инкорпорира в настоящото споразумение и става неразделна част от него, *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 14.55

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на член 14.52.

ГЛАВА 15

КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

ЧЛЕН 15.1

Цели

1. Страните признават значението на наличието на ефективна рамка за корпоративно управление за постигане на икономически растеж чрез добре функциониращи пазари и стабилни финансови системи, основани на прозрачност, ефективност, доверие и лоялност.

2. Всяка от страните взема подходящи мерки за развиване на ефективна рамка за корпоративно управление на своята територия, като признава, че въпросните мерки ще привлекат и поощрят инвестициите чрез повишаване на доверието на инвеститорите и подобряване на конкурентоспособността, което от своя страна ще позволи да се оползотворят по най-добрия начин възможностите, които предоставят поетите от всяка от тях ангажименти във връзка с достъпа до пазара.
3. Без да се ограничава способността на всяка от страните да разработи своя собствена правна, институционална и регулаторна рамка по отношение на корпоративното управление на дружествата, регистрирани за борсова търговия, страните се ангажират да спазват принципите и да се придържат към разпоредбите на настоящата глава, доколкото те улесняват достъпа на всяка от тях до пазарите на другата страна, както е предвидено в настоящото споразумение.
4. Страните си сътрудничат по въпросите, свързани с развитието на ефективна рамка за корпоративно управление, които попадат в обхвата на настоящата глава.

ЧЛЕН 15.2

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „управителен съвет“ означава управителният орган на дружество, регистрирано за борсова търговия, компетентен да взема решения във връзка с надзора над дейността на дружеството, чиито членове (директори) се избират, като правило от акционерите на дружеството, за да управляват дружеството;

- б) „корпоративно управление“ означава съвкупността от отношения между ръководството на дружеството, неговия управителен съвет, неговите акционери и другите заинтересовани лица; то осигурява също така структурата, чрез която бива управлявано и контролирано съответното дружество, по-специално като определя по какъв начин се набелязват целите на дружеството и средствата за постигането на тези цели, както и като следи за изпълнението им;
- в) „рамка за корпоративно управление“ на една от страните означава принципите и правилата с обвързващ или необвързващ характер, отнасящи се до корпоративното управление на дружества, регистрирани за борсова търговия, така както са приложими в съответствие с компетентностите и законодателството на тази страна, а
- г) „дружество, регистрирано за борсова търговия“ означава юридическо лице, чиито акции са регистрирани или се котират за публична търговия на фондов или регулиран пазар на една от страните, в съответствие със законодателството на тази страна.

ЧЛЕН 15.3

Общи принципи

1. Страните признават важната роля на рамката за корпоративно управление за своевременното и точно разгласяване на всички съществени въпроси, касаещи дружествата, регистрирани за борсова търговия, попадащи под юрисдикцията на едната от тях, включително финансовото състояние, резултатите от дейността, собствеността и управлението на тези дружества.

2. Страните признават също така важната роля на рамката за корпоративно управление за осигуряване на подходяща отчетност на ръководството и на управителния съвет пред акционерите, на отговорно вземане на решения от страна на управителния съвет въз основа на независима и обективна преценка, както и еднакво третиране на акционерите от един и същ клас.
3. От съображения за правна сигурност се уточнява, че посочените в членове 15.4 и 15.5 разпоредби на рамката за корпоративно управление на всяка от страните могат да бъдат изпълнявани чрез правно обвързващи механизми или чрез незадължителни средства, например въз основа на принципа „изпълнение или обяснение“.
4. Всяка от страните може да предвиди, че някои принципи или правила за корпоративно управление не се прилагат за определени дружества¹ в случаи, обосновани с обективни и недискриминационни критерии, като например ранен етап от развитието или големина на дружеството.

¹ Дружествата, допуснати до търговия извън регулиран пазар, са примери за дружества, които Европейският съюз може да изключи от прилагането на някои принципи и правила за корпоративно управление.

ЧЛЕН 15.4

Права на акционерите и функции, свързани със собствеността

1. Рамката за корпоративно управление на всяка от страните включва разпоредби, имащи за цел да се осигури закрилата и да се улесни ефективното упражняване на правата на акционерите в дружествата, регистрирани за борсова търговия. Тези права включват, когато е приложимо, участие и гласуване на общо събрание, както и избиране и освобождаване на членовете на управителния съвет в съответствие със структурата за корпоративно управление на дружеството, с цел да се даде възможност на акционерите да осъществяват надзор над поведението на управителния съвет¹ и да участват при вземането на важни решения в дружеството.

2. Рамката за корпоративно управление на всяка от страните включва разпоредби, имащи за цел да се поощри разгласяването на информация относно контрола върху дружеството, която може да бъде особено ценна и полезна за инвеститорите. Тази информация включва, например, капиталовата структура, с посочване на различните класове акции, когато е целесъобразно, преките и непреките дялови участия, които се считат за значими, и специалните права на контрол.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че „да осъществяват надзор над поведението на управителния съвет“ не предполага всекидневен надзор над дейността на управителния съвет от страна на акционерите.

ЧЛЕН 15.5

Функции на управителния съвет

За да може рамката за корпоративно управление на всяка от страните да поощри отговорното вземане на решения от страна на управителния съвет, тя включва разпоредби, имащи за цел, както следва:

- а) ефективното наблюдение на управлението от страна на управителния съвет въз основа на независима и обективна преценка, което може да бъде постигнато, например, чрез ефективно използване на достатъчно на брой независими директори¹;
- б) осигуряване на отчетността на управителния съвет пред акционерите, а също така
- в) осигуряване на разгласяване в достатъчна степен на информация от значение за инвеститорите, например по отношение на състава на управителния съвет, комисиите към управителния съвет и независимостта на директорите.

¹ Всяка от страните може да определи в своята юрисдикция какво представлява „достатъчно на брой независими директори“ в качествено или количествено отношение.

ЧЛЕН 15.6

Поглъщане на дружества

Всяка от страните предвижда правила и процедури за поглъщането на дружества, регистрирани за борсова търговия. Тези правила и процедури имат за цел да се даде възможност на тези сделки да се извършват на прозрачни цени и при справедливи условия.

ЧЛЕН 15.7

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящата глава.

ГЛАВА 16

ТЪРГОВИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

ЧЛЕН 16.1

Контекст и цели

1. Страните признават значението на насърчаването на развитието на международната търговия по начин, който допринася за устойчивото развитие, в името на благосъстоянието на настоящите и бъдещите поколения, като вземат под внимание програмата „Дневен ред 21“, приета от Конференцията на ООН по околна среда и развитие на 14 юни 1992 г., Декларацията на МОТ за основните принципи и права в областта на труда и механизма за нейното прилагане, приети от Международната конференция по труда на 18 юни 1998 г., Плана за изпълнение, приет на Световната среща на върха по въпросите на устойчивото развитие на 4 септември 2002 г., Декларацията на министрите, озаглавена „Създаване, на национално и международно равнище, на благоприятна среда за постигането на пълна и продуктивна трудова заетост и достойни условия на труд за всички, и нейното влияние върху устойчивото развитие“ приета от Икономическия и социален съвет на ООН на 5 юли 2006 г., Декларацията на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация, приета от Международната конференция по труда на 10 юни 2008 г., заключителния документ на Конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие, озаглавен „Бъдещето, което искаме“, приет от Общото събрание на ООН на 27 юли 2012 г., и заключителния документ на срещата на високо равнище на ООН за приемане на програмата за развитие за периода след 2015 г., озаглавена „Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие“ и приета от Общото събрание на ООН на 25 септември 2015 г.

2. Страните признават приноса на настоящото споразумение за насърчаване на устойчивото развитие, чиито взаимно подсилващи се компоненти са икономическото развитие, социалното развитие и опазването на околната среда. Страните освен това признават, че настоящата глава има за цел да бъдат укрепени търговските връзки и сътрудничеството между страните по начини, които насърчават устойчивото развитие, а не да бъдат хармонизирани стандартите за околната среда или трудовите стандарти на страните.

ЧЛЕН 16.2

Право на регулиране и равнища на защита

1. Като признава правото на всяка от страните да определя свои политики и приоритети в областта на устойчивото развитие, да установява свои собствени равнища на вътрешна закрила на околната среда и на труда, както и да приема или съответно изменя своите приложими закони и подзаконови разпоредби по начин, съответстващ на поетите от нея ангажменти по отношение на международно признатите стандарти и международните споразумения, по които тя е страна, всяка от страните се стреми да гарантира, че нейните закони и подзаконови разпоредби и свързаните политики предвиждат високи равнища на закрила на околната среда и на труда, а също така непрекъснато да усъвършенства въпросните закони и подзаконови разпоредби и залегналите в тях равнища на закрила.

2. Страните се ангажират да не насърчават търговията или инвестициите чрез отслабване или понижаване на нивото на закрила, предоставена по силата на съответните техни закони и подзаконови разпоредби в областта на околната среда или труда. За тази цел страните не могат да се отказват от прилагането, нито по друг начин да допускат дерогации от въпросните закони и подзаконови разпоредби, нито да ги прилагат неефективно посредством системни или повтарящи се действия или бездействие, по начин, който се отразява неблагоприятно на търговията или инвестициите между тях.

3. Страните не могат да използват съответните свои закони и подзаконови разпоредби в областта на околната среда или труда по начин, който представлява средство за своеволна или неоправдана дискриминация спрямо другата страна, или прикрито ограничение на международната търговия.

ЧЛЕН 16.3

Международни трудови стандарти и конвенции

1. Страните признават пълната и продуктивна трудова заетост и достойните условия на труд за всички като елементи от ключово значение, за да се отговори на предизвикателствата в икономическата, трудовата и социалната сфера. Страните също така признават значението, което отдават на насърчаването на развитието на международната търговия по начин, който допринася за пълна и продуктивна трудова заетост и достойни условия на труд за всички. В този контекст страните обменят мнения и информация по свързани с търговията въпроси от взаимен интерес в областта на труда по време на заседанията на Комитета по търговията и устойчивото развитие, създаден по силата на член 22.3, и — доколкото е целесъобразно — в рамките на други форуми.

2. Страните потвърждават отново задълженията си, произтичащи от членството¹ в Международната организация на труда (наричана по-долу, „МОТ“). Страните освен това потвърждават отново съответните свои ангажименти във връзка с Декларацията на МОТ за основните принципи и права в областта на труда и механизма за нейното прилагане. Страните съответно се ангажират да спазват, утвърждават и прокарват в своите закони и подзаконовни нормативни актове и практики международно признатите принципи, свързани с основните трудови права, а именно:

- а) свобода на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно трудово договаряне;
- б) премахване на всички форми на принудителен или задължителен труд;
- в) ефективно премахване на детския труд, както и
- г) премахване на дискриминацията в областта на заетостта и професиите.

3. Всяка от страните полага по своя собствена инициатива трайни и целенасочени усилия с оглед ратификацията на основните конвенции на МОТ и на други конвенции на същата организация, които всяка от страните счита за целесъобразно да ратифицира.

¹ За Европейския съюз „членство в МОТ“ означава членството на държавите — членки на Европейския съюз, в МОТ.

4. Страните обменят информация за това какво е положението с ратифицирането на конвенциите и протоколите на МОТ, в т.ч. основните конвенции на МОТ, във всяка от тях.
5. Всяка от страните потвърждава отново своите ангажменти във връзка с ефективното въвеждане в нейните закони, подзаконови нормативни актове и практики на разпоредбите на съответно ратифицираните от Япония и държавите — членки на Европейския съюз, конвенции на МОТ.
6. Страните признават, че не може да се прави позоваване на нарушаването на посочените в параграф 2 международно признати принципи, отнасящи се до основните трудови права, или то да се използва по друг начин като законно сравнително предимство, и че трудовите стандарти следва да не се използват за протекционистки търговски цели.

ЧЛЕН 16.4

Многостранни споразумения в областта на околната среда

1. Страните подчертават значението на многостранните споразумения в областта на околната среда, и по-специално на онези от тях, по които и двете са страна, като средство за управление на многостранна основа в областта на околната среда, позволяващо на международната общност да се справи с предизвикателствата, свързани с околната среда, в световен или регионален мащаб. Страните също така подчертават значението, което има постигането на взаимно допълване между търговията и околната среда. В този контекст страните обменят мнения и информация по свързани с търговията въпроси от взаимен интерес в областта на околната среда по време на заседанията на Комитета по търговията и устойчивото развитие и — доколкото е целесъобразно — в рамките на други форуми.
2. Всяка от страните потвърждава отново ангажимента си да въвежда ефективно в своите закони, подзаконови нормативни актове и практики разпоредбите на многостранните споразумения в областта на околната среда, по които тя е страна.
3. Всяка от страните обменя информация с другата страна относно положението в тази страна и постигнатия напредък по отношение на ратификацията, приемането или одобрението на, или присъединяването към, многостранни споразумения в областта на околната среда, включително относно техните изменения, с които всяка от страните счита за целесъобразно да се обвърже, както и относно прилагането на подобни споразумения.

4. Страните потвърждават значението, което отдават на постигането на крайната цел на Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата, съставена в Ню Йорк на 9 май 1992 г. (наричана по-долу „РКООНИК“), за справяне с непосредствената заплаха, каквато представлява изменението на климата, и важната роля на търговията за тази цел. Страните потвърждават отново ангажиментите си във връзка с ефективното прилагане на РКООНИК и на Парижкото споразумение, съставено в Париж на 12 декември 2015 г. от Конференция на страните по РКООНИК на нейната 21-ва сесия. Страните си сътрудничат с цел да способстват за положителния принос на търговията за прехода към ниски емисии на парникови газове и устойчиво на климатичните изменения развитие. Страните се ангажират да работят заедно с цел предприемане на действия за справяне с предизвикателствата, породени от изменението на климата, с оглед постигане на крайната цел на РКООНИК и на целта на Парижкото споразумение.

5. Настоящото споразумение по никакъв начин не възпрепятства която и да било от страните да приема или запазва в сила мерки за прилагане на многостранните споразумения в областта на околната среда, по които тя е страна, при условие че тези мерки не се прилагат по начин, който може да представлява средство за своеволна или неоправдана дискриминация спрямо другата страна или прикрито ограничение на търговията.

ЧЛЕН 16.5

Търговия и инвестиции, благоприятстващи устойчивото развитие

Страните признават значението, което отдават на увеличаването на приноса на търговията и инвестициите за постигането на целта за устойчиво развитие в неговото икономическо, социално и екологично измерение. В тази връзка страните:

- а) признават значението на принципите, отнасящи се до основните трудови права, достойните условия на труд за всички и основните ценности, като свободата, човешкото достойнство, социалната справедливост, сигурността и недискриминацията, за устойчивото икономическо и социално развитие и ефективността, както и значението, което отдават на стремежа към по-добро интегриране на тези принципи в политиките в областта на търговията и инвестициите;
- б) се стремят да улесняват и насърчават търговията с екологични стоки и услуги и инвестициите в такива стоки и услуги по начин, който е съвместим с настоящото споразумение;
- в) се стремят да улесняват търговията със стоки и услуги и инвестициите в стоки от услуги, които са от особено значение за смекчаване на последиците от изменението на климата, като например свързаните с устойчивата енергия от възобновяеми източници и енергоспестяващите стоки и услуги, по начин, който е съвместим с настоящото споразумение;

- г) се стремят да насърчават търговията със стоки и инвестициите в стоки, които допринасят за подобряване на социалните условия и за екологосъобразни практики, в т.ч. стоки, които са предмет на схеми за етикетиране, и признават приноса на други доброволни, включително частни, инициативи за устойчивостта; а също така
- д) поощряват корпоративната социална отговорност и обмена на мнения и информация по този въпрос чрез Комитета по търговията и устойчивото развитие и — доколкото това е целесъобразно — в рамките на други форуми. В тази връзка страните признават значението на относимите международно признати принципи и насоки, включително на Ръководните насоки на ОИСР за многонационалните предприятия, които са част от Декларацията на ОИСР относно международните инвестиции и многонационалните предприятия, приета от ОИСР на 21 юни 1976 г., и Тристранната декларация за принципите относно многонационалните предприятия и социалната политика, приета от Административния съвет на Международното бюро по труда през ноември 1977 г.

ЧЛЕН 16.6

Биологично разнообразие

1. Всяка от страните признава значението и ролята на търговията и инвестициите за осигуряване на опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие в съответствие със относимите международни споразумения, по които тя е страна, а именно Конвенцията за биологичното разнообразие, съставена в Рио де Жанейро на 5 юни 1992 г., и допълнителните протоколи към нея и Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, съставена във Вашингтон на 3 март 1973 г. (наричана по-долу „CITES“).
2. В този контекст всяка от страните:
 - а) поощрява използването на продукти, които са получени чрез устойчиво използване на природните ресурси и способстват за опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие, включително чрез схеми за етикетиране, като отчита значението на търговията с подобни продукти;
 - б) въвежда ефективни мерки, като например мерки за наблюдение и правоприлагане, както и действия за повишаване на осведомеността, за борба с незаконната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, включени в CITES, и — доколкото е целесъобразно — с други застрашени видове;

- в) изпълняват по целесъобразност решенията, приети по силата на международните споразумения, посочени в параграф 1, включително чрез закони, подзаконови нормативни актове, стратегии, планове и програми; а също така
- г) обменят информация и провеждат консултации на двустранно и многостранно равнище с другата страна по въпроси, които имат отношение към настоящия член, включително търговията с продукти на дивата природа и произведени от природни ресурси продукти, определяне на природозащитната стойност, картографирането и оценката на екосистемите и свързаните услуги, и достъпа до генетични ресурси и справедливата и равнопоставена подялба на ползите, произтичащи от тяхното използване.

ЧЛЕН 16.7

Устойчиво управление на горите и търговия с дървесина и продукти от дървесина

1. Страните признават значението и ролята на търговията и инвестициите за осигуряване на опазването и устойчивото управление на горите.
2. В този контекст страните:
 - а) поощряват опазването и устойчивото управление на горите, както и търговията с дървесина и продукти от дървесина, в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на държавата, в която е извършен дърводобивът;

- б) допринасят за борбата с незаконната сеч и свързаната с нея търговия, включително, доколкото е целесъобразно, търговията с трети страни; а също така
- в) обменят информация и споделят опит на двустранно и многостранно равнище с цел насърчаване опазването и устойчивото управление на горите и търговията със законно добита дървесина и изделия от дървесина, както и за целите на борбата с незаконната сеч.

ЧЛЕН 16.8

Търговия и устойчиво използване на рибните ресурси и устойчива аквакултура

1. Страните признават значението и ролята на търговията и инвестициите за осигуряване на опазването и устойчивото използване и управление на рибните ресурси, опазване на морските екосистеми и насърчаване на отговорната и устойчива аквакултура.

2. В този контекст страните:

- а) се придържат към Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, Споразумението за насърчаване на спазването на международните мерки за опазване и управление от риболовните кораби в открито море, съставено в Рим на 24 ноември 1993 г., и Споразумението относно прилагането на разпоредби на Конвенцията на ООН по морско право от 10 декември 1982 г., свързани с опазването и управлението на трансгранично преминаващите и далекомигриращите рибни запаси, съставено в Ню Йорк на 4 август 1995 г.; предприемат мерки с оглед постигане на целите и спазване на принципите, залегнали в Кодекса за поведение за отговорен риболов, приет от Конференцията на Организацията по прехрана и земеделие на 31 октомври 1995 г.; насърчават изпълнението на мерките на пристанищната държава както в световен, така и в регионален мащаб, и — доколкото е целесъобразно — насърчават трети държави да ратифицират, приемат, одобрят или се присъединят към относимите международни споразумения, по които и двете са страна;
- б) способстват за опазването и устойчивото използване на рибните ресурси в рамките на подходящите за целта международни организации или органи, в които и двете страни участват, включително регионалните организации за управление на рибарството (наричани по-долу „РОУР“), посредством, ако е приложимо, ефикасно наблюдение, контрол или прилагане на резолюциите, препоръките или мерките на РОУР, както и прилагането на техните схеми за документиране или за сертифициране на улова;

- в) приемат и прилагат съответните свои ефикасни инструменти за борба с незаконния, недеклаиран и нерегламентиран (наричан по-долу „ННН“) риболов, включително чрез правни инструменти, а когато е целесъобразно — и чрез мерки за контрол, наблюдение и прилагане, както и за управление на капацитета, като отчитат факта, че доброволният обмен на информация относно ННН риболов ще повиши ефикасността на тези инструменти в борбата с ННН риболов, и подчертават ключовата роля на членовете на РОУР с крупни пазари на риба и рибни продукти за постигането на устойчиво използване на рибните ресурси; а също така
- г) способстват за развитието на устойчива и отговорна аквакултура, при отчитане на нейните икономически, социални и екологични аспекти.

ЧЛЕН 16.9

Научни данни

При изготвянето и прилагането на мерки за опазване на околната среда или защита на условията на труд, които могат да засегнат търговията или инвестициите, страните вземат под внимание наличните научни и технически данни, а когато е целесъобразно — и относимите международни стандарти, насоки или препоръки, и се придържат към подход на предпазливост.

ЧЛЕН 16.10

Прозрачност

Всяка от страните гарантира, че всяка мярка с общо приложение, насочена към постигане на целите на настоящата глава, се администрира по прозрачен начин в съответствие със законовите и подзаконовите разпоредби на тази страна и с глава 17, включително като предоставя на обществеността разумни възможности и достатъчно време да сподели мнението си и като публикува тези мерки.

ЧЛЕН 16.11

Преглед на въздействието върху устойчивото развитие

Страните признават значението, което отдават на извършването — съвместно или самостоятелно — на преглед, наблюдение и оценка на въздействието на прилагането на споразумението върху устойчивото развитие, при използване и съответно ангажиране за участие на съответните техни процеси и институции, както и на създадените по силата на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 16.12

Сътрудничество

Като признават значението на сътрудничеството по свързаните с търговията и с инвестициите аспекти на политиките в областта на околната среда и на труда за постигане на целите на настоящото споразумение, страните могат, наред с другото, да:

- а) си сътрудничат на двустранно или многостранно равнище в областта на околната среда и на труда, включително в рамките на подходящи международни организации или органи, в които участват и двете страни;
- б) си сътрудничат при оценката на взаимното въздействие между търговията и околната среда, както и между търговията и труда, а също и при идентифициране на пътищата за засилване, предотвратяване или смекчаване на това въздействие, като вземат под внимание резултатите от наблюдението и оценката, извършени от страните, например от оценките на въздействието върху устойчивото развитие, що се отнася до Европейския съюз;
- в) си сътрудничат с цел улесняване и насърчаване на търговията с екологични стоки и услуги и инвестициите в такива стоки и услуги, по начин, който е съвместим с настоящото споразумение, включително посредством обмен на информация;
- г) си сътрудничат по отношение на схемите за етикетиране, включително посредством обмен на информация относно екомаркировката, както и по отношение на други мерки и инициативи, които допринасят за устойчивото развитие, включително, доколкото е целесъобразно, схемите за справедлива и етична търговия;

- д) си сътрудничат за насърчаване на корпоративната социална отговорност, по-специално чрез обмен на информация и най-добри практики, включително по отношение на спазването, изпълнението, последващите действия и разпространението на насоките и принципите, договорени на международно равнище;
- е) си сътрудничат по свързаните с търговията аспекти на Програмата на МОТ за достоен труд;
- ж) си сътрудничат по отношение на свързаните с търговията аспекти на многостранните споразумения в областта на околната среда, включително чрез обмен на мнения и информация за прилагането на CITES и чрез техническо и митническо сътрудничество;
- з) си сътрудничат по отношение на свързаните с търговията аспекти на международния режим за борба с изменението на климата, включително що се отнася до начините за насърчаване на технологиите с ниски нива на въглеродни емисии, на други благоприятни за климата технологии и на енергийната ефективност;
- и) си сътрудничат с цел насърчаване на опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие, включително като се борят срещу незаконната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора;
- й) си сътрудничат с цел насърчаване опазването и устойчивото управление на горите и търговията със законно добита дървесина и изделия от дървесина, както и за целите на борбата с незаконната сеч; а също така

- к) си сътрудничат на двустранна основа или в рамките на подходящи международни организации или органи, в които участват и двете страни, с цел насърчаване на устойчивите риболовни и аквакултурни практики и на търговията със законно добити рибни ресурси, както и за борба с ННН риболов.

ЧЛЕН 16.13

Комитет по търговията и устойчивото развитие

1. Комитетът по търговията и устойчивото развитие, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящата глава „комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и действие на разпоредбите на настоящата глава.
2. Комитетът има следните функции:
 - а) подлага на преглед и следи за прилагането и действието на разпоредбите на настоящата глава, а при необходимост отправя подходящи препоръки на вниманието на Съвместния комитет във връзка с член 22.1, параграф 5, буква г);
 - б) разглежда всеки друг свързан с настоящата глава въпрос по взаимно съгласие на страните;

- в) взаимодейства с гражданското общество¹ във връзка с прилагането на настоящата глава;
 - г) изпълнява други функции, евентуално делегирани му от Съвместния комитет на основание член 22.1, параграф 5, буква б), както и
 - д) търси решения с оглед преодоляване на разногласията между страните по отношение на тълкуването или прилагането на настоящата глава, включително посредством процедурите, предвидени в член 16.17, параграф 5².
3. Комитетът провежда първото си заседание в рамките на една година от влизането в сила на настоящото споразумение. Впоследствие комитетът заседава в съответствие с член 22.3, параграф 3, буква а), без да се засягат процедурите, предвидени в член 16.17, параграф 5.
4. Комисията се стреми към съгласуваност и сътрудничество между неговата работа и дейностите на МОТ, както и на компетентните многостранни организации или органи в областта на околната среда.

¹ За целите на настоящата глава под „гражданско общество“ се разбират независимите икономически, социални и екологични заинтересовани страни, включително организациите на работодателите и на работниците и на групите за защита на околната среда.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че становището по член 16.17, параграф 4 се взема под внимание в процеса на работата, извършвана от комитета по силата на настоящата буква.

ЧЛЕН 16.14

Звена за контакт

Непосредствено след влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт, което да улесни комуникацията между страните по всякакви въпроси, свързани с настоящата глава, и съобщава на другата страна координатите за връзка с това звено, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

ЧЛЕН 16.15

Вътрешна консултативна група

1. Всяка от страните свиква заседанията на своята или своите собствени нови или съществуващи вътрешни консултативни групи или групи по икономическите, социалните и екологичните въпроси, свързани с настоящата глава, и се консултира с тази група или тези групи в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби и своите практики.

2. Всяка от страните отговаря за осигуряването на балансирано представителство на независимите икономически, социални и екологични заинтересовани страни, включително организациите на работодателите и на работниците и екологичните групи, в рамките на консултативната група или групи.

3. Консултативната група или групи на всяка от страните могат да заседават по своя инициатива и да изразяват своите становища относно изпълнението на настоящата глава независимо от страната и представят становищата си на тази страна.

ЧЛЕН 16.16

Съвместен диалог с гражданското общество

1. Страните свикват форуми за съвместен диалог с организациите на гражданското общество, намиращи се на тяхна територия (наричани по-долу в настоящата глава „съвместният диалог“), включително с членовете на техните вътрешни консултативни групи, посочени в член 16.15, за провеждане на диалог по настоящата глава.

2. В рамките на съвместния диалог страните поощряват наличието на балансирано представителство на различните заинтересовани страни, включително независимите организации, които са представителни за икономическите, екологичните и социалните интереси, както и други компетентни организации, според случая.

3. Първият съвместен диалог се свиква не по-късно от една година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Впоследствие съвместният диалог се свиква редовно, освен ако страните се споразумеят за друго. Страните се споразумяват относно механизма за провеждане на съвместния диалог преди първата работна среща за съвместен диалог.

Участието в съвместния диалог е възможно чрез всякакви подходящи средства за комуникация, договорени от страните.

4. Страните предоставят за целите на съвместния диалог информация относно прилагането на настоящата глава. Изразените позиции и мнения по време на съвместния диалог могат да бъдат поставени на вниманието на комитета и да бъдат направени обществено достояние.

ЧЛЕН 16.17

Консултации със субекти на държавното управление

1. В случай на разногласия между страните по всякакъв въпрос, свързан с тълкуването или прилагането на настоящата глава, страните могат да прибегнат единствено до процедурите, предвидени в настоящия член и в член 16.18. Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящата глава.

2. Една от страните може да поиска писмено консултации с другата страна по всякакви въпроси, свързани с тълкуването и прилагането на настоящата глава. Отправлящата искането за консултации страна излага своите мотиви за това, като посочва конкретно по кой въпрос ще бъде тя, в т.ч. съответното фактическо и правно основание, и уточнява относимите разпоредби на настоящата глава.
3. Когато една от страните поиска консултация на основание параграф 2, другата страна отговоря своевременно и встъпва в консултациите с оглед постигане на взаимно удовлетворяващо решение на този въпрос.
4. По време на консултациите всяка от страните предоставя достатъчно информация, което да позволи пълното проучване на този въпрос. Страните вземат под внимание дейностите на МОТ и на другите компетентни международни организации или органи, в които участват и двете страни и, ако счестат това за необходимо, могат да потърсят на *ad hoc* основа становището на тези международни организации или органи, или на други експерти. Страните обсъждат мерките, които е целесъобразно да бъдат предприети, предвид въпросното становище.
5. В случай че не се стигне до решение в рамките на проведените консултации в съответствие параграфи 2—4, комитетът се свиква своевременно по искане на една от страните, за да разгледа подложения на обсъждане въпрос.
6. Страните гарантират, че решенията, постигнати в рамките на консултациите, предвидени в настоящия член, ще бъдат съвместно публично оповестени, освен ако страните се споразумеят за друго.

ЧЛЕН 16.18

Експертна група

1. В случай че до 75 дни от датата на отправеното в съответствие с член 16.17, параграф 5 искане от една от страните за свикване на комитета страните не постигнат взаимно удовлетворително решение по въпроса за тълкуването или прилагането на относимите членовете от настоящата глава, една от страните може да поиска свикването на експертна група, която да разгледа този въпрос в съответствие с посочения в параграф 2 мандат. Въпросното искане се отправя писмено чрез звеното за контакт на другата страна, посочено в член 16.14, като в него се излагат мотивите за това искане и се посочват конкретно въпросът, който трябва да бъде решен, и съответното фактическо и правно основание.

2. В срок от една година от датата на влизане в сила на настоящото споразумение комитетът приема процедурния правилник и мандата на експертната група. В процедурния правилник се определят приложимите процедури за намиране на съответната информация. Групата тълкува въпросните членове от настоящата глава в съответствие с обичайните правила за тълкуване на международното публично право, включително правилата, кодифицирани във Виенската конвенция за правото на договорите, съставена във Виена на 23 май 1969 г. До изготвянето на въпросните процедурен правилник и мандат се прилага *mutatis mutandis* процедурният правилник, посочен в член 21.30, а мандатът — освен ако страните се споразумеят за друго не по-късно от пет дни след датата на сформирание на групата — е, както следва:

„да разгледа, в светлината на относимите членове от глава 16, въпроса, посочен в искането за сформирание на експертната група, и да излезе с доклад в съответствие с член 16.18, параграф 5 с препоръки с оглед решаването на този въпрос“.

3. Експертната група може да се снабдява с информация от всеки източник, който счита за подходящ. По отношение на въпросите, свързани с инструментите на МОТ или с многостранните споразумения в областта на околната среда, тя следва да търси информация и становището на компетентните международни организации или органи. Всяка информация, получена в съответствие с настоящия параграф, се предоставя на страните, за да могат те да направят своя коментар.

4. Групата се състои от трима експерти. Те се избират в съответствие с букви а) — д).
- а) Експертите притежават необходимите технически или юридически експертни познания по въпросите, засегнати в настоящата глава. Експертите са независими и не са свързани с никоя от страните, нито приемат указания от тях. Те изпълняват функциите си в личното си качество и не приемат указания от нито една организация или правителство, нито са причастни в каквото и да било качество към разглеждания въпрос.
- б) Не по-късно от 45 дни след датата на получаване на искането за свикване на групата, всяка от страните назначава по един експерт, който може да бъде гражданин на тази страна, и предлага най-много трима кандидати, които да председателстват групата. Председателят не може да бъде гражданин на нито една от страните. Страните се споразумяват кой именно измежду предложените кандидати да председателства групата и назначават председателя не по-късно от 15 дни след изтичането на 45-дневния срок.
- в) В случай че една от страните не е назначила експерт или че страните не са се споразумели кой именно да председателства групата или не са назначили председателя по реда на буква б), експертите или председателят, които все още не са назначени, се избират не по-късно от 15 дни след изтичане на 15-дневния срок, предвиден в буква б), чрез теглене на жребий измежду кандидатите, предложени в съответствие с буква г).

- г) В срок от една година от датата на влизане в сила на настоящото споразумение комитетът съставя списък с поне 10 лица, които желаят и са годни да изпълняват функцията на експерти в съответствие с настоящия член и отговарят на условията, изложени в буква а). Списъкът съдържа три подписа: по един за всяка от страните и един с лица, които не са граждани на нито една от страните и могат да председателстват групата. Всяка от страните избира поне три лица, които да изпълняват функциите на експерти, и ги включва в своя подписък. Освен ако страните се договорят за друго, те избират съвместно четири лица за включване в подписъка на председателите. Комитетът следи за това, броят на лицата в списъка винаги да се поддържа на равнището, изисквано от настоящата буква.
- д) За дата на сформирание на групата се счита датата, на която е назначен председателят.

5. Експертната група представя на страните един междинен и един окончателен доклад, в който се посочват нейните фактически констатации, тълкуванието или приложимостта на въпросните членове и основните мотиви за всички направени от нея констатации и препоръки. Не по-късно от 45 дни след датата на получаване на междинния доклад, който трябва да бъде изготвен не по-късно от 90 дни след датата на сформирание на групата, страните могат да представят писмени становища по този доклад. След като се запознае с евентуално представените писмени становища, експертната група може да промени доклада и да проведе всякакви допълнителни проучвания, които счита за целесъобразни.

Окончателният доклад се изготвя не по-късно от 180 дни след датата на сформирание на групата, освен ако председателят на групата уведоми писмено страните, че срокът не може да бъде спазен. В този случай окончателният доклад се изготвя не по-късно от 200 дни след датата на сформирание на групата, освен ако страните се договорят за друго. Окончателният доклад се оповестява публично. Страните гарантират защитата на поверителната информация.

6. Страните обсъждат съответни действия или мерки за решаване на разглеждания въпрос, при което вземат под внимание окончателния доклад на групата и нейните препоръки. Всяка от страните уведомява другата страна и своята или своите собствени вътрешни консултативни групи за евентуалните последващи действия или мерки не по-късно от три месеца след датата на изготвяне на окончателния доклад. Последващите действия или мерки се наблюдават от комитета. Вътрешната консултативна група или групи и участниците в съвместния диалог могат да представят на комитета своите забележки в тази връзка.

ЧЛЕН 16.19

Преглед

1. Комитетът обсъжда при необходимост прилагането и действието на институционалните и свързаните с консултациите разпоредби, съдържащи се в членове 16.13, 16.17 и 16.18, като взема под внимание, наред с другото, натрупания опит по прилагането и действието на разпоредбите на настоящата глава и новостите в относимите политики на всяка от страните. Предмет на въпросните обсъждания могат да бъдат и възможните изменения на тези членове.
2. С оглед на резултата от обсъжданията по параграф 1 комитетът може да препоръча на Съвместния комитет в съответствие с член 16.13, параграф 2, буква а) да внесе изменения в членовете, посочени в параграф 1.

ГЛАВА 17

ПРОЗРАЧНОСТ

ЧЛЕН 17.1

Определения

За целите на настоящата глава, „мярка с общо приложение“ означава закон, подзаконов нормативен акт, правило, административно или съдебно решение, или административно или съдебно производство, с общо приложение във връзка с всякакви въпроси, попадащи в обхвата на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 17.2

Прозрачна регулаторна среда

Като признава въздействието, което нейната регулаторна среда може да окаже върху търговията и инвестициите между страните, всяка от страните осигурява прозрачна регулаторна среда, която е ефикасна и предвидима за лицата, включително за икономическите оператори, и особено за малките и средните предприятия.

ЧЛЕН 17.3

Публикуване

Когато въвежда или променя мерки с общо приложение, всяка от страните:

- а) своевременно публикува тези мерки с общо приложение, или по друг начин ги прави публично достъпни, заедно с обяснение на тяхната цел и обосновка, включително като използва при възможност електронни средства, като например уебсайт на английски език; а също така
- б) се стреми да осигури разумен интервал от време между момента на публикуване или осигуряване на публичен достъп до тези мерки с общо приложение и датата на тяхното влизане в сила, освен в надлежно обосновани случаи.

ЧЛЕН 17.4

Запитвания

1. Всяка от страните, по искане на другата страна, отговаря в рамките на разумен период от време на конкретни въпроси на другата страна и ѝ предоставя информация относно своите мерки с общо приложение.

2. Всяка от страните осигурява улеснен достъп на обществеността до имената и адресите на компетентните органи, отговарящи за нейните мерки с общо приложение.
3. Всяка от страните въвежда, или запазва действието на, подходящи механизми за отговаряне на запитванията на конкретно лице, отнасящи се до нейните мерки с общо приложение.
4. Страните признават, че е възможно предоставените отговори на запитванията по параграф 3 да не са окончателни или правно обвързващи, а да са дадени само с информативна цел, освен ако е предвидено друго в законовите и подзаконовите разпоредби на всяка от страните.

ЧЛЕН 17.5

Администриране на мерките с общо приложение

1. Всяка от страните администрира по последователен, обективен, безпристрастен и разумен начин всички мерки с общо приложение.

2. Когато в рамките на административни производства прилага мерки с общо приложение спрямо конкретни лица, стоки или услуги на другата страна в специфични случаи, всяка от страните предоставя, в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби, на лицата, които са пряко засегнати от тези административни производства:

- а) разумно предизвестие за началото на производството, съдържащо правното основание и описание на естеството на производството, на фактите и на въпросите, чието разглеждане се иска; а също така
- б) разумна възможност да представят конкретни факти и доводи в подкрепа на своите позиции преди евентуалното окончателно административно решение, освен ако то не търпи отлагане.

ЧЛЕН 17.6

Преразглеждане и обжалване

1. Всяка от страните създава или поддържа общи, арбитражни или административни съдилища или процедури с цел своевременно преразглеждане или обжалване, а когато има основание за това — и коригиране, на административни действия или, ако това е предвидено в нейните законови и подзаконови разпоредби, на неправомерно бездействие във връзка с всякакви въпроси, попадащи в обхвата на настоящото споразумение. Въпросните съдилища или процедури са безпристрастни и независими от службата или органа, които са овластени да осигурят административното правоприлагане във връзка с тези действия, и нямат съществен интерес от резултата от разглеждания въпрос.

2. Всяка от страните гарантира, че на страните, които се явяват пред съдилищата или участват в процедурите, посочени в параграф 1, е предоставено правото на:

- а) разумна възможност за подкрепа или защита на съответните техни позиции; а също така на
- б) решение, основано на доказателствата и на представените заключения.

3. Всяка от страните гарантира, без да се засягат евентуалното последващо преразглеждане или обжалване, предвидени в нейните законови и подзаконови разпоредби, че решението, посочено в параграф 2, буква б) се изпълнява от компетентните служби или органи по отношение на въпросното административно действие.

ЧЛЕН 17.7

Сътрудничество с оглед насърчаване на по-голямата прозрачност

Страните си сътрудничат, когато това е оправдано, в рамките на двустранни, регионални и многостранни форуми по отношение на начините за насърчаване на прозрачността във връзка с международната търговия и инвестиции.

ЧЛЕН 17.8

Връзка с другите глави

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат, без да се засягат специфичните разпоредби, предвидени в другите глави от настоящото споразумение.

ГЛАВА 18

ДОБРИ РЕГУЛАТОРНИ ПРАКТИКИ И РЕГУЛАТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

РАЗДЕЛ А

Добри регулаторни практики и регулаторно сътрудничество

ПОДРАЗДЕЛ 1

Общи разпоредби

ЧЛЕН 18.1

Цели и общи принципи

1. Настоящият раздел има за цел да се насърчат добрите регулаторни практики и регулаторното сътрудничество между страните с оглед стимулиране на двустранната търговия и инвестиции посредством:
 - а) осигуряване на ефективна, прозрачна и предвидима регулаторна среда;
 - б) насърчаване на съвместимите регулаторни подходи и намаляване на ненужно обременителните, дублиращи се или различаващи се нормативни изисквания;

- в) обсъждане на регулаторните мерки, практики или подходи на една от страните, включително по какъв начин да се постигне по-ефективното им прилагане, а също така посредством
- г) задълбочаване на двустранното сътрудничество между страните в рамките на международни форуми.

2. Настоящият раздел по никакъв начин не засяга правото на някоя от страните да дефинира или регламентира свои собствени равнища на закрила в преследване или в стремеж да постигне допълнителен напредък в осъществяването на целите ѝ, свързани с обществената политика в такива области, като:

- а) общественото здраве;
- б) живота и здравето на човека, животните и растенията;
- в) здравословните и безопасни условия на труд;
- г) условията на труд;
- д) околната среда, включително изменението на климата;
- е) потребителите;
- ж) социалната закрила и социалната сигурност;
- з) личните данни и киберсигурността;
- и) културното многообразие;

й) финансовата стабилност, както и

к) енергийната сигурност.

3. Настоящия раздел по никакъв начин не може да се тълкува като възпрепятстващ някоя от страните да:

а) приема, запазва в сила и прилага регулаторни мерки в съответствие със своите правна рамка, принципи¹ и срокове, за да постигне целите си в областта на обществената политика при нивото на закрила, което тя смята за необходимо, както и да

б) предоставя и подпомага услуги от общ интерес, включително такива, свързани с водоснабдяването, здравеопазването, образованието или социалните услуги.

4. Регулаторните мерки не могат да представляват прикрита пречка пред търговията.

5. Настоящият раздел по никакъв начин не може да се тълкува като задължаващ страните да постигнат конкретен регулаторен резултат.

¹ За Европейския съюз тези принципи включват залегналите в ДФЕС, както и в регламентите и директивите, приети по силата на член 289 от ДФЕС.

ЧЛЕН 18.2

Определения

За целите на настоящия раздел:

а) „регулаторен орган“ означава:

- i) Европейската комисия — за Европейския съюз, и
- ii) правителството на Япония — за Япония, а

б) „регулаторни мерки“ означава мерки с общо приложение, които включват:

- i) що се отнася до Европейския съюз:
 - А) регламентите и директивите, предмет на разпоредбите на член 288 от ДФЕС, както и
 - Б) актовете за изпълнение и делегираните актове, съответно предмет на разпоредбите на членове 290 и 291 от ДФЕС; а

ii) що се отнася до Япония:

А) законите;

Б) постановленията на Кабинета, както и

В) министерските наредби.

ЧЛЕН 18.3

Приложно поле

1. Настоящият раздел се прилага за регулаторните мерки, издадени от регулаторния орган на една от страните по всякакъв въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение.
2. Подраздели 3 и 4 се прилагат по отношение на другите мерки с общо приложение, издадени от регулаторния орган на една от страните, които са от значение за дейностите в областта на регулаторното сътрудничество, като например насоки, политически документи или препоръки, в допълнение към регулаторните мерки, посочени в параграф 1.

ПОДРАЗДЕЛ 2

Добри регулаторни практики

ЧЛЕН 18.4

Вътрешна координация

Всяка от страните се придържа към процеси или механизми за вътрешна координация с оглед насърчаване на добрите регулаторни практики, включително предвидените в настоящия раздел.

ЧЛЕН 18.5

Регулаторни процеси и механизми

Всяка от страните прави публично достояние описанията на процесите и механизмите, по които нейният регулаторен орган подготвя, оценява и прави преглед на своите регулаторни мерки. Тези описания съдържат позоваване на съответните насоки, правила или процедури, включително онези от тях, които са свързани с възможности за обществеността да представи коментари.

ЧЛЕН 18.6

Ранно информиране за планираните регулаторни мерки

Регулаторният орган на всяка от страните публично оповестява списък на планираните от него по-важни¹ регулаторни мерки, заедно с кратко описание на техния обхват и цели, включително, ориентировъчен график за тяхното приемане, при наличие на такъв. В случай че регулаторният орган на една от страните няма да оповестява публично подобен списък, той разполага също така с възможността ежегодно и възможно на най-ранен етап да предостави списъка, заедно с краткото описание, на Комитета по регулаторното сътрудничество, създаден по силата на член 22.3. Този списък, заедно с придружаващото го кратко описание, с изключение на информацията, обозначена като поверителна, могат да бъдат направени публично достояние от регулаторния орган на всяка от страните.

¹ Регулаторният орган на всяка от страните може да определи какво точно представляват „по-важните“ регулаторни мерки за целите на неговите задължения по силата на настоящия раздел.

ЧЛЕН 18.7

Обществени консултации

1. При изготвянето на по-важните регулаторни мерки регулаторният орган на всяка от страните, когато е приложимо и в съответствие с приложимите правила и процедури:
 - а) публикува проекта на регулаторните мерки или консултативни документи, предоставящи достатъчно подробна информация за регулаторните мерки в процес на подготовка, за да се даде възможност на всяко лице да прецени дали и по какъв начин интересите на това лице могат да бъдат засегнати в значителна степен;
 - б) предоставя на недискриминационна основа разумни възможности за всяко лице да представи своите коментари; а също така
 - в) разглежда получените коментари.
2. Регулаторният орган на всяка от страните следва да използва електронни средства за комуникация и да се стреми да поддържа уеб портал за единен достъп, специално разработен за целите на предоставяне на информация и получаване на коментари, свързани с обществените консултации.

3. Регулаторният орган на всяка от страните прави публично достояние всички получени коментари или публикува в обобщен вид резултатите от консултациите. Това задължение не се прилага дотолкова, доколкото това е необходимо за защитата на поверителна информация, за неразкриване на лични данни или неподходящо съдържание, или поради други основателни причини, като например риска от увреждане на интересите на трета страна.

ЧЛЕН 18.8

Оценка на въздействието

1. Регулаторният орган на всяка от страните се стреми систематично да извършва, в съответствие с приложимите правила и процедури, оценка на въздействието на по-важните законодателни мерки, намиращи се в процес на подготовка.
2. При извършване на оценка на въздействието регулаторният орган на всяка от страните създава и се придържа към процедури и механизми, в рамките на които ще бъдат взети под внимание следните фактори:
 - а) необходимостта от регулаторни мерки, включително естеството и значимостта на въпроса, който регулаторната мярка цели да регламентира;
 - б) всякакви осъществими и подходящи регулаторни и нерегулаторни решения, включително варианта да не се стигне до регламентиране, при наличие на такъв, който биха допринесли за постигане на целите на обществената политика на въпросната страна;

- в) доколкото е възможно и подходящо — евентуалните социални, икономически и екологични последици от въпросните решения, включително за търговията и малките и средните предприятия; а също така
 - г) ако е целесъобразно — по какъв начин разглежданите варианти се съотнасят към относимите международни стандарти, включително причината за евентуалните различия.
3. Регулаторният орган на всяка от страните публикува констатациите от своите оценки на въздействието най-късно при публикуването на предложението за съответната регулаторна мярка или на съответната окончателна регулаторна мярка.

ЧЛЕН 18.9

Ретроспективна оценка

1. Регулаторният орган на всяка от страните се придържа към процедури или механизми за насърчаване на периодична ретроспективна оценка на регулаторните мерки, които са в сила.
2. Регулаторният орган на всяка от страните публично оповестява своите планове за такива ретроспективни оценки, както и резултатите от тях, дотолкова, доколкото това е в съответствие с приложимите правила и процедури.

ЧЛЕН 18.10

Възможност за представяне на коментари

Без да се засягат преследваните от всяка от страните цели на обществената политика, регулаторният орган на всяка от тях предоставя възможност на всяко лице да представи своите коментари с оглед подобряване на регулаторните мерки, които са в сила, включително предложения за опростяване или намаляване на ненужната тежест.

ЧЛЕН 18.11

Обмен на информация относно добрите регулаторни практики

Регулаторните органи се стремят да обменят информация, включително в рамките на Комитета по регулаторното сътрудничество, относно добрите регулаторни практики на всеки от тях, посочени в настоящия подраздел, като например практиките по отношение на оценките на въздействието, включително оценката на въздействието върху търговията и инвестициите, или тези по отношение на ретроспективните оценки.

ПОДРАЗДЕЛ 3

Регулаторно сътрудничество

ЧЛЕН 18.12

Дейности за регулаторно сътрудничество

1. Всяка от страните може да предложи на другата страна конкретна дейност за целите на регулаторното сътрудничество. Тя представя въпросното предложение чрез звеното за контакт, определено в съответствие с член 18.15.
2. Другата страна своевременно се запознава с предложението и уведомява страната, от която то изхожда, за това дали счита предложената дейност за подходяща за целите на регулаторното сътрудничество.
3. По искане на една от страните, Комитетът по регулаторното сътрудничество обсъжда предвиденото в параграф 1 предложение за дейности за регулаторно сътрудничество.
4. С цел да се идентифицират подходящи дейности за регулаторно сътрудничество, всяка от страните взема под внимание:
 - а) списъка, предвиден в член 18.6, както и

б) предложенията за дейности за регулаторно сътрудничество, постъпили от лица от една от страните, които са обосновани и придружени от относима информация.

5. В случай че страните решат да предприемат дейност за регулаторно сътрудничество, регулаторният орган на всяка от страните:

а) уведомява регулаторния орган на другата страна за разработването на нови или преразглеждането на съществуващи мерки, които са от значение за дейността за регулаторно сътрудничество;

б) при поискване, предоставя информация и обсъжда мерките, които са от значение за дейността за регулаторно сътрудничество; а

в) когато разработва нови или преразглежда съществуващи регулаторни или други мерки, взема под внимание, доколкото това е осъществимо, всеки регулаторен подход на другата страна по същия или свързан въпрос.

6. Страните могат да предприемат дейности за регулаторно сътрудничество на доброволни начала. Една от страните може да откаже да участва в дейности за регулаторно сътрудничество или да се оттегли от подобни дейности. Страната, която отказва да участва в дейности за регулаторно сътрудничество или се оттегля от подобни дейности, трябва да обясни основанията за своето решение на другата страна.

7. Когато е целесъобразно, регулаторните органи могат по взаимно съгласие да поверят изпълнението на дадена дейност за регулаторно сътрудничество на компетентните органи в страните.

ЧЛЕН 18.13

Добри практики за насърчаване на регулаторната съвместимост

С цел насърчаване на регулаторната съвместимост, регулаторният орган на всяка от страните взема под внимание, наред с другото, следните аспекти:

- а) насърчаване прилагането на общи принципи, насоки и кодекси за поведение, както и на взаимното признаване на инструментите за приравняване и изпълнение, за да се избегне ненужното дублиране на нормативни изисквания, като например в областта на изпитванията, квалификациите, одитите или инспекциите, както и
- б) двустранното сътрудничество и сътрудничеството с трети държави в рамките на имащите отношение международни форуми, когато това е осъществимо, в т.ч. посредством съвместни инициативи и предложения, с оглед разработване и насърчаване на приемането и прилагането на международни регулаторни норми, насоки или други подходи.

ПОДРАЗДЕЛ 4

Институционални разпоредби

ЧЛЕН 18.14

Комитет по регулаторното сътрудничество

1. Комитетът по регулаторното сътрудничество, създаден по силата на член 22.3, укрепва и насърчава добрите регулаторни практики и регулаторното сътрудничество между страните в съответствие с разпоредбите на настоящия раздел.
2. Комитетът по регулаторното сътрудничество може да кани заинтересовани лица да участват в заседанията му.
3. Комитетът по регулаторното сътрудничество може по-специално да:
 - а) обсъжда предложения за дейности за регулаторно сътрудничество;
 - б) обменя информация относно добрите регулаторни практики и да насърчава подобни практики;

- в) препоръчва дейности за регулаторно сътрудничество по въпроси от взаимен интерес за двете страни, включително такива, свързани с преднормативните проучвания;
- г) насърчава дейности за двустранно регулаторно сътрудничество с цел улесняване на съвместимостта на регулаторните резултати на всяка от страните, по-специално в области, в които не съществуват регулаторни мерки или когато тяхната разработка е в началната си фаза;
- д) оказва подкрепа за разработването на практически механизми, инструменти във връзка с прилагането и най-добри практики за насърчаване на добрите регулаторни практики и регулаторното сътрудничество;
- е) насърчава регулаторното сътрудничество и координация в рамките на международни форуми, включително периодичния двустранен обмен на информация относно текущите или планираните дейности;
- ж) идентифицира и одобрява периодично приоритетните области за регулаторно сътрудничество;
- з) предоставя при нужда насоки, с което да допринесе за подобряването на регулаторното сътрудничество с други специализирани комитети, посочени в член 22.3, и в рамките на други форуми за двустранно регулаторно сътрудничество;
- и) разглежда доклада относно резултата от консултациите, посочени в член 18.16, параграф 8, и извърши преглед на постигнатия напредък по изпълнението на удовлетворителното решение, посочено в член 18.16, параграф 6, ако е приложимо; а също така да

- й) създава при нужда *ad hoc* работни групи за осъществяване на конкретни дейности за регулаторно сътрудничество, които се отчитат пред Комитета по регулаторното сътрудничество.
4. Комитетът по регулаторното сътрудничество:
- а) провежда първото си заседание в рамките на една година от датата на влизане в сила на настоящото споразумение, а впоследствие заседава най-малко веднъж годишно, освен ако представителите на страните решат друго, а също така
 - б) приема своя процедурен правилник на първото си заседание след влизането в сила на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 18.15

Звена за контакт

Непосредствено след влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт за целите на прилагането на настоящия раздел и за обмен на информация в съответствие с член 18.16, и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

ЧЛЕН 18.16

Обмен на информация относно планирани или съществуващи регулаторни мерки

1. Всяка от страните може да отправи към другата страна искане за информация и разяснения по отношение на планирани или съществуващи регулаторни мерки на другата страна. Страната, към която е отправено искането, полага усилия да отговори своевременно на въпросното запитване.
2. Всяка от страните може да се обърне към другата страна с искане да вземе под внимание нейните опасения във връзка с планирана или съществуваща регулаторна мярка на другата страна. В искането си отправилата искането страна уточнява коя е въпросната регулаторна мярка, описва своите опасения, а когато е приложимо — задава конкретни въпроси.
3. Получилата искането страна предоставя във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 60 дни след получаването на искането, с изключение на случаите, когато има основателни причини да не спази този срок, писмено становище във връзка с изразените опасения от отправилата искането страна съгласно параграф 2. Доколкото е възможно, въпросното становище включва, наред с другото, целта и основанията за регулаторната мярка, а когато е приложимо — и обяснение за липсата на по-малко ограничителна за търговията или инвестициите мярка, която би позволила да се постигне същата цел на политиката по също толкова ефикасен начин. Получилата искането страна отговаря на всички запитвания за разяснения на отправилата искането страна.

4. Отправилата искането страна може да поиска консултации с получилата искането страна:

- а) след получаване на писменото становище, посочено в параграф 3, или
- б) след изтичането на срока, посочен в параграф 3, в случай че получилата искането страна не представи писмено становище в този срок.

5. Консултациите могат да се провеждат под формата на лични срещи или по електронен път. Всяка от страните назначава длъжностно лице, което да отговаря за провеждането на срещите.

6. По време на консултациите страните добросъвестно проучват възможността за намиране на удовлетворително решение в отговор на изразените опасения от отправилата искането страна, включително предложения за коригиране на въпросната регулаторна мярка или за приемане на по-малко ограничителна за търговията или инвестициите регулаторна мярка, когато е уместно.

7. Страните не са задължени да разгласяват поверителна или чувствителна информация или данни.

8. Отправилата искането страна, съгласувано с получилата искането страна, изготвя доклад с резултатите от консултациите. Звеното за контакт на отправилата искането страна изпраща доклада за разглеждане от Комитета по регулаторното сътрудничество.

9. Искането, посочено в параграф 2, може да бъде отправено и в случаите, когато не е постигнато удовлетворително решение на равнището на съответния специализиран комитет, и не може да засяга правата и задълженията, притежавани от страните съгласно глава 21 или в рамките на процедурата за уреждане на спорове, предвидена в друго приложимо споразумение.

10. По отношение на искането, посочено в параграф 2, не се изисква постигането от получилата искането страна на определен регулаторен резултат; искането от своя страна не забавя приемането на регулаторна мярка.

РАЗДЕЛ Б

Хуманно отношение към животните

ЧЛЕН 18.17

Хуманно отношение към животните

1. Страните се ангажират да си сътрудничат на взаимноизгодна основа по въпросите на хуманното отношение към животните, като отделят специално внимание на отглежданите във ферми животни, с цел подобряване на взаимното разбиране на съответните свои законови и подзаконови разпоредби.

2. За тази цел страните могат да приемат по взаимно съгласие работен план, в който да бъдат определени приоритетите и категориите животни, които визираща настоящият член, и да създадат техническа работна група по въпросите на хуманното отношение към животните за обмен на информация, експертни познания и опит в тази област и за проучване на възможността за насърчаване на задълбочаването на сътрудничеството.

РАЗДЕЛ В

Заклучителни разпоредби

ЧЛЕН 18.18

Прилагане на раздел А

1. Разпоредбите на раздел А не се прилагат за раздел Б и за регулаторното сътрудничество в областта на финансовото регулиране, предвидено в глава 8, раздел Д, подраздел 5.
2. Независимо от разпоредбите на член 18.3, особените разпоредби, предвидени в други глави от настоящото споразумение, имат предимство пред разпоредбите на раздел А, доколкото е необходимо за целите на прилагането на особените разпоредби.

ЧЛЕН 18.19

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящата глава.

ГЛАВА 19

СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

ЧЛЕН 19.1

Цели

Страните признават, че насърчаването на търговията със селскостопански продукти¹ и храни между тях е в техен взаимен интерес, и си поставят за цел да насърчат сътрудничеството в областта на устойчивото земеделие, включително развитието на селските райони и обмена на техническа информация и най-добри практики с оглед осигуряване на безопасни и висококачествени храни за потребителите в Европейския съюз и Япония.

¹ За целите на настоящата глава „селскостопански продукти“ не включва продуктите на горското стопанство или тези от риболов.

ЧЛЕН 19.2

Приложно поле

1. Страните си сътрудничат в областите, посочени в член 19.1, в съответствие със съответните свои законови и подзаконови разпоредби. Страните насърчават и улесняват сътрудничеството между имащите отношение групи, субекти, компетентни органи и други организации на страните.
2. Сътрудничеството, предвидено в параграф 1, обхваща:
 - а) насърчаването на търговията със селскостопански продукти и храни, включително диалога във връзка с относимата нормативна уредба;
 - б) сътрудничеството с цел подобряване на управлението на земеделските стопанства, производителността и конкурентоспособността, в т.ч. обмена на най-добри практики по отношение на устойчивото земеделие, както и използването на технологиите и иновациите;
 - в) сътрудничеството в областта на производството и технологиите в сектора на селското стопанство и храните;
 - г) сътрудничеството в областта на политиката за качество на селскостопанските продукти, включително що се отнася до географските означения¹, при условие че подобно сътрудничество не се припокрива със свързаните с географските означения задачи на Комитета по интелектуалната собственост, създаден по силата на член 22.3;

¹ За целите на настоящата глава, под „политика за качество на селскостопанските продукти“, що се отнася до географските означения, се разбира политиката за качество на селскостопанските продукти в областта на географските означения по отношение на продуктите, попадащи в обхвата на член 14.22.

- д) сътрудничеството и обмена на най-добри практики за насърчаване на развитието на селските райони, като например политики, целящи да задържат производителите и младите земеделски стопани в селските райони; а също така
- е) консултирането по други въпроси, попадащи в обхвата на член 19.1, в съответствие с постигната за тази цел договореност между страните.

ЧЛЕН 19.3

Сътрудничество с цел подобряване на бизнес средата

1. Всяка от страните предприема, в съответствие със своите законови и подзаконови разпоредби, подходящи мерки за по-нататъшно подобряване на бизнес средата в областта на селското стопанство и на храните за лицата от другата страна, упражняващи своята дейност в първата страна.
2. С оглед по-нататъшното подобряване на бизнес средата, страните насърчават, в съответствие със съответните свои законови и подзаконови разпоредби, сътрудничеството между органите на държавната власт и представителите на съответните сектори на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост на страните.

ЧЛЕН 19.4

Искане на информация

Всяка от страните може да отправи към другата страна искане за предоставяне на информация и разяснения по отношение на мерките, свързани със селското стопанство или храните. Получилата искането страна предоставя във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 60 дни след получаване на искането, освен ако е уговорено друго между страните, писмена информация в отговор на отправеното искане от отправилата искането страна.

ЧЛЕН 19.5

Комитет за сътрудничество в областта на селското стопанство

1. Комитетът за сътрудничество в областта на селското стопанство, създаден по силата на член 22.3 (наричан по-долу в настоящата глава „комитетът“), отговаря за ефективното прилагане и действие на разпоредбите на настоящата глава.
2. Комитетът има следните функции:
 - а) обезпечава и подлага на преглед прилагането и действието на разпоредбите на настоящата глава;
 - б) обсъжда всякакви въпроси, свързани с настоящата глава;

- в) докладва за констатациите на комитета пред Съвместния комитет;
- г) улеснява сътрудничеството между частните сектори на страните, допринасящо за постигането на целите на настоящата глава; а също така
- д) изпълнява други функции, евентуално делегирани му от Съвместния комитет на основание член 22.1, параграф 5, буква б).

3. Комитетът приема свой процедурен правилник и детайлите на сътрудничеството, предвидено в настоящата глава.

4. Комитетът може с консенсус да кани представители на имащите отношение субекти, различни от Европейската комисия и правителството на Япония, с нужните експертни познания по въпросите, които ще бъдат предмет на обсъждане.

ЧЛЕН 19.6

Звена за контакт и комуникация

1. Непосредствено след влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя поне едно звено за контакт за улесняване на комуникацията между страните по всякакви въпроси, свързани с настоящата глава, и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.
2. Исканията във връзка с настоящата глава, отправени от съответни субекти, различни от Европейската комисия и правителството на Япония, в някоя от страните, се предават в разумен срок от звеното за контакт на въпросната страна на звеното за контакт на другата страна, предвидени в настоящия член.
3. Комуникацията, предвидена в настоящата глава, се осъществява на английски език.

ЧЛЕН 19.7

Връзка с другите глави

1. Освен ако е уговорено друго между страните, настоящата глава не се прилага за въпросите, попадащи в обхвата на глави 2, 6, 7 или 14.
2. Настоящата глава по никакъв начин не засяга правата и задълженията на двете страни, предвидени в глави 2, 6, 7 и 14.

ЧЛЕН 19.8

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящата глава.

ГЛАВА 20

МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Член 20.1

Цел

Страните признават значението на разпоредбите на настоящата глава, както и на други разпоредби на настоящото споразумение, чиято цел е да се задълбочи сътрудничеството между страните по въпроси, които са от значение за малките и средните предприятия (наричани по-долу в настоящата глава „МСП“) или които биха могли по друг начин да са от особена полза за МСП.

ЧЛЕН 20.2

Споделяне на информация

1. Всяка от страните създава или поддържа свой публично достъпен уебсайт, съдържащ информация за настоящото споразумение, включително:

- а) текста на настоящото споразумение, в т.ч. всички приложения, и по-специално списъците с приложимите мита и специфичните за всеки продукт правила за произход;

- б) кратко представяне на настоящото споразумение; а също така
- в) информация, предназначена за МСП, която съдържа:
 - i) описание на разпоредбите на настоящото споразумение, за които страната счита, че са от значение за МСП, както и
 - ii) всякаква допълнителна информация, която страната счита за полезна за МСП, които желаят да се възползват от възможностите, предлагани от настоящото споразумение.

2. Всяка от страните добавя на посочения в параграф 1 уебсайт електронни препратки към:

- а) съответния уебсайт на другата страна;
- б) уебсайтовете на държавните органи и съответни други субекти, които предоставят информация, която страната счита за полезна за лицата, които желаят да осъществяват търговска дейност, да инвестират или да се занимават с бизнес в тази страна, както и към
- в) уебсайта на Центъра за промишлено сътрудничество ЕС—Япония или на организацията, която се явява негов правопреемник.

3. Всяка от страните гарантира, че посочените в параграф 2, буква б) уебсайтове, към които препращат съответните електронни препратки, предоставят информация относно:

- а) митническото законодателство и процедури, както и описание на процедурите, практическите стъпки, формуляри, документи и друга информация, която се изисква за внос на митническата територия на тази страна, за износ от нейна територия или за транзитно преминаване през нейна територия;
- б) законовите и подзаконовите разпоредби, включително процедурите, свързани с правата върху интелектуална собственост;
- в) техническите регламенти и процедурите за оценяване на съответствието;
- г) санитарните и фитосанитарните мерки, приложими за вноса и износа;
- д) публикуването на обявления за държавни поръчки в съответствие с член 10.4, както и друга относима информация;
- е) процедурите за регистриране на стопанска дейност;
- ж) данъците, събирани в рамките на процедурите за внос, ако е приложимо; а също така
- з) друга информация, която страната счита за полезна за МСП.

4. Всяка от страните добавя на уебсайта, посочен в параграф 1, електронна препратка към база данни, която позволява търсенето онлайн по код от тарифната номенклатура и включва, ако страната счита за подходящо, следната информация по отношение на достъпа до нейния пазар:

- а) ставките на митото, които да бъдат прилагани от въпросната страна за стоките с произход от другата страна, прилаганите ставки на митото за „най-облагодетелствана нация“ и тарифните квоти, въведени от страната;
- б) митническите или други такси, включително специфичните за отделни продукти такси, налагани при внос и износ или във връзка с внос или износ;
- в) другите тарифни мерки;
- г) правилата за произход;
- д) връщането, отсроченото плащане или други видове опрощаване на мита, водещи до намаляване, възстановяване или освобождаване от мита;
- е) критериите, използвани за определяне на митническата стойност на стоките;
- ж) изискванията за маркировка на държавата на произход, включително мястото и метода за поставяне на маркировката; а също така
- з) други подходящи мерки.

5. Всяка от страните редовно или при поискване от другата страна проверява информацията и електронните препратки, посочени в параграфи 1—4, за да гарантира, че те са актуални и точни.

6. Всяка от страните се стреми предоставяната в съответствие с настоящия член информация да бъде представена под лесно използваема за МСП форма. Всяка от страните полага усилия информацията да бъде достъпна на английски език.

7. Не се налагат такси на никое лице от едната или другата страна във връзка с получаването на достъп до информацията, предоставена в съответствие с параграфи 1—4.

ЧЛЕН 20.3

Звена за контакт с МСП

1. Непосредствено след влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт за целите на прилагането на настоящата глава (наричано по-долу в настоящата глава „звено за контакт с МСП“) и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

2. Звената за контакт с МСП изпълняват, в съответствие с правилата и процедурите на всяка от страните, следните функции:
- а) следят за това нуждите на МСП да се вземат под внимание при прилагането на настоящото споразумение;
 - б) проучват възможните пътища за задълбочаване на сътрудничеството между страните по въпроси от значение за МСП с оглед разширяване на възможностите пред МСП за търговия и инвестиции;
 - в) идентифицират съответни средства, които позволяват на МСП на всяка от страните да се възползват от новите възможности, предлагани от настоящото споразумение, и обменят информация в тази връзка;
 - г) следят за прилагането на член 20.2, както и за това информацията, предоставяна от всяка една от страните, да е актуална и от значение за МСП;
 - д) редовно представят доклад за дейността си и излизат с всякакви полезни препоръки, адресирани до Съвместния комитет; а също така
 - е) разглеждат всякакви други въпроси, които представляват интерес за МСП и попадат в обхвата на настоящото споразумение.

3. Звената за контакт с МСП могат, в съответствие с правилата и процедурите на всяка от страните, да препоръчат на Съвместния комитет включването от страните на допълнителна информация на съответните техни уебсайтове, посочени в член 20.2.
4. Звената за контакт с МСП полагат усилия да намерят решение на всякакви други въпроси от интерес за МСП във връзка с прилагането на настоящото споразумение, включително като:
- а) обменят информация, която да подпомогне страните при осъществяването от тях наблюдение на изпълнението на настоящото споразумение по въпроси от значение за МСП;
 - б) участват в работата на специализираните комитети и работни групи, създадени по силата на настоящото споразумение, включително по въпроси на регулаторно сътрудничество и нетарифни въпроси, и представят на тези специализирани комитети и работни групи, в съответните им области на компетентност, конкретни въпроси от особен интерес за МСП, като същевременно избягват дублирането на работата; а също така
 - в) проучват възможността за намиране на взаимно приемливи решения с цел подобряване на способността на МСП да участват в търговията и инвестициите между страните.

5. Звената за контакт с МСП се срещат, когато е необходимо, и изпълняват дейностите си при използване на подходящи канали за комуникация, които могат да включват електронна поща, видеоконферентна връзка или други средства.

6. При осъществяването на своите дейности звената за контакт с МСП могат да потърсят сътрудничеството на експерти в областта на МСП и външни организации, според случая.

ЧЛЕН 20.4

Уреждане на спорове

Редът за уреждане на спорове, предвиден в глава 21, не е приложим по отношение на разпоредбите на настоящата глава.

ГЛАВА 21

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

РАЗДЕЛ А

Цел, приложно поле и определения

ЧЛЕН 21.1

Цел

Настоящата глава има за цел създаването на ефикасен и ефективен механизъм за уреждане на спорове между страните, свързани с тълкуването и прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение, с цел постигане на решение по взаимно съгласие на страните.

ЧЛЕН 21.2

Приложно поле

Освен ако е предвидено друго в настоящото споразумение, настоящата глава се прилага по отношение на уреждането на всякакви спорове между страните, свързани с тълкуването и прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 21.3

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „арбитър“ означава член на специална група;
- б) „спешни случаи“ и „спешни въпроси“ включват случаите и въпросите, отнасящи се до стоки или услуги, които бързо влошават качеството и състоянието си и губят търговската си стойност в кратки срокове;
- в) „Кодекс за поведение“ означава Кодекса за поведение на арбитрите, посочен в член 21.30;
- г) „страна ищец“ означава страната, от която постъпва искане за сформирането на специална група по реда на член 21.7;
- д) „попадащи в обхвата разпоредби“ означава разпоредбите от настоящото споразумение, попадащи в обхвата на настоящата глава в съответствие с член 21.2;
- е) „ОУС“ означава Органът за уреждане на спорове на СТО;

- ж) „специална група“ означава специална група, сформирана по реда на член 21.7;
- з) „ответна страна“ означава страната, засегната от спор, отнесен за разглеждане пред специална група в съответствие с член 21.7, а
- и) „Процедурен правилник“ означава Процедурният правилник на специална група, посочен в член 21.30.

РАЗДЕЛ Б

Консултации и медиация

ЧЛЕН 21.4

Искане на информация

Преди да отправи искане за консултации или медиация съответно по реда на член 21.5 или 21.6, всяка от страните може писмено да поиска всякаква полезна информация във връзка с мярка, която е предмет на конкретния спор. Страната, към която е отправено въпросното запитване, полага всички усилия, за да предостави исканата информация под формата на писмен отговор не по-късно от 20 дни след датата на получаване на искането.

ЧЛЕН 21.5

Консултации

1. Страните полагат усилия да разрешат всеки един спор, предмет на разпоредбата на член 21.2, посредством добросъвестно провеждани консултации с оглед постигане на решение по взаимно съгласие.
2. Всяка от страните може да поиска провеждането на консултации, като изпрати писмено искане до другата страна. В искането за консултации поискалата ги страна излага своите мотиви за това, като посочва конкретно за коя мярка се отнасят те, в т.ч. съответното фактическо и правно основание, и уточнява относимите попадащи в обхвата разпоредби.
3. В хода на консултациите всяка от страните предоставя достатъчно информация, за да даде възможност да се разгледа всецяло въпросната мярка, включително въпроса по какъв начин тази мярка би могла да засегне неблагоприятно действието и прилагането на настоящото споразумение.

4. Страната, към която е отправено искането за консултации, отговаря на искането не по-късно от 10 дни след датата на получаване на искането. Страните започват консултациите не по-късно от 30 дни след датата на получаване на искането. Консултациите се считат за приключени не по-късно от 45 дни след датата на получаване на искането, освен ако страните са уговорили друго. Когато и двете страни са на мнение, че случаят касае спешни въпроси, консултациите се считат за приключени не по-късно от 25 дни след датата на получаване на искането, освен ако страните са уговорили друго.

5. Консултациите могат да са присъствени или да се провеждат при използване на всякакво друго средство за комуникация, уговорено от страните. Освен ако страните уговорят друго, консултациите протичат, при положение че се провеждат присъствено, на територията на страната, към която е отправено искането.

6. Консултациите, включително цялата оповестена информация и позициите, заети от страните по време на този процес, имат поверителен характер и не засягат правата на никоя от страните във всякакви по-нататъшни процедури.

ЧЛЕН 21.6

Медиация

1. Всяка от страните може по всяко време да отправи до другата страна искане за встъпване в процедура по медиация по всякакъв въпрос, попадащ в обхвата на настоящата глава и отнасящ се до мярка, която се отразява неблагоприятно на търговията или инвестициите между страните.
2. Страните могат по всяко време да се споразумеят да встъпят в процедура по медиация, която да започне, да се проведе и да приключи в съответствие с Процедурата по медиация, която се предвижда да бъде приета от Съвместния комитет на първото му заседание в съответствие с член 22.1, параграф 4, буква е).
3. В случай че страните постигнат съгласие за това, процедурата по медиация може да продължи, докато трае процедурата пред специалната група, уредена в раздел В.

РАЗДЕЛ В

Процедура пред специалната група

ЧЛЕН 21.7

Сформиране на специална група

1. Страната, поискала консултации на основание член 21.5, може да поиска сформирането на специална група, в случай че:
 - а) другата страна не отговори на искането за консултации в течение на 10 дни след датата на получаването му или не встъпи в консултации в срок от 30 дни след датата на получаване на искането;
 - б) страните се споразумеят да не предприемат консултации, или
 - в) страните не успеят да разрешат спора по пътя на консултации в срок от 45 дни, или в срок от 25 дни в спешни случаи, след датата на получаване на искането за консултации, освен ако страните уговорят друго.

2. Искането за сформироване на специална група в съответствие с параграф 1 се отправя в писмен вид до ответната страна. В жалбата си страната ищец трябва изрично да посочи:

- а) мярката, която е предмет на спора;
- б) правното основание, като уточни относимите попадащи в обхвата разпоредби по такъв начин, че да стане ясно в какво се изразява несъвместимостта на тази мярка с въпросните разпоредби; а също така
- в) фактическото основание.

ЧЛЕН 21.8

Състав на специалната група

- 1. Специалната група е в състав от трима арбитри.
- 2. Не по-късно от 10 дни след датата на получаване от ответната страна на искането за сформироване на специална група, страните провеждат консултации помежду си с цел постигане на съгласие по състава на специалната група.

3. В случай че страните не постигнат съгласие по състава на специалната група в срока, предвиден в параграф 2, всяка от страните назначава арбитър от подписъка на съответната страна, съставен в съответствие с член 21.9, не по-късно от пет дни след изтичане на предвидения в параграф 2 срок. В случай че някоя от страните не назначи арбитър в този срок, съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, избира не по-късно от пет дни след изтичането на въпросния срок чрез теглене на жребий арбитър от съставения в съответствие с член 21.9 подписък на неназначилата арбитър страна. Съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, може да делегира на своя представител избора чрез теглене на жребий на арбитъра.

4. В случай че страните не постигнат съгласие по отношение на определянето на председателя на специалната група в срока, предвиден в параграф 2, по искане на една от страните съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, избира чрез теглене на жребий, не по-късно от пет дни след датата на постъпване на искането, председателя на специалната група от подписъка с председатели, съставен в съответствие с член 21.9. Едновременно с това за въпросното искане се уведомява и другата страна. Съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, може да делегира на своя представител избора чрез теглене на жребий на председателя на специалната група.

5. В случай че списъците, предвидени в член 21.9, не са съставени или не съдържат поне девет лица, както е предвидено в същия член, се прилагат следните процедури:

а) по отношение на избора на председателя:

- i) в случай че подписъкът с председатели съдържа поне две лица, във връзка с които има постигнато съгласие между страните, съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, избира чрез теглене на жребий председателя измежду тези лица не по-късно от пет дни след датата на постъпване на искането, предвидено в параграф 4;
- ii) в случай че подписъкът с председатели съдържа едно лице, във връзка с което има постигнато съгласие между страните, това лице изпълнява функциите на председател, или
- iii) в случай че страните не изберат председател по реда на подточка i) или ii) или подписъкът с председатели не съдържа лице, във връзка с което да има постигнато съгласие между страните, съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, избира чрез теглене на жребий председателя не по-късно от пет дни след датата на постъпване на искането, предвидено в параграф 4, измежду лицата, които са били официално предложени за председател от една от страните по време на съставянето или актуализирането на списъка с арбитри, предвиден в член 21.9. В случай че лицето, което е било официално предложено за председател от една от страните, вече не е в състояние да заеме въпросната позиция, тази страна може да предложи за председател ново лице; а

- б) по отношение на избора на арбитър, различен от председателя:
- i) в случай че подписсъкът на една от страните съдържа поне две лица, във връзка с които има постигнато съгласие между страните, въпросната страна избира арбитър измежду тези лица не по-късно от пет дни след изтичане на срока, предвиден в параграф 2;
 - ii) в случай че подписсъкът на една от страните съдържа едно лице, във връзка с което има постигнато съгласие между страните, това лице изпълнява функциите на арбитър, или
 - iii) в случай че не може да бъдат избран арбитър по реда на подточка i) или ii), или подписсъкът с арбитри на една от страните не съдържа лице, във връзка с което да има постигнато съгласие между страните, съпредседателят на Съвместния комитет, който представлява страната ищец, избира арбитър, като прилага *mutatis mutandis* процедурата, предвидена в буква а).
6. За дата на сформирание на специалната група се счита датата, на която последният от тримата арбитри е уведомил страните, че приема своето назначение.

ЧЛЕН 21.9

Списък на арбитрите

1. На първото си заседание в съответствие с член 22.1, параграф 2, Съвместният комитет съставя списък от поне девет лица, които желаят и са способни да изпълняват функциите на арбитри. Списъкът съдържа три подписъка: по един подписък за всяка от страните и един подписък с лица, които не са с национална принадлежност към нито една от страните и могат да изпълняват функциите на председател на специалната група. Всеки подписък включва поне три лица. При съставянето или актуализирането на подписъка на председателите всяка от страните може да предложи до три лица. Съвместният комитет следи за това броят на лицата в списъка на арбитрите винаги да се поддържа на равнището, изисквано по силата на настоящия параграф.

2. Съвместният комитет може да състави допълнителен списък, състоящ се от лица с доказани експертни познания в специфични сектори, попадащи в обхвата на настоящото споразумение, който може да бъде използван при сформирането на специалната група.

ЧЛЕН 21.10

Квалификация на арбитрите

Всички арбитри трябва:

- а) да са с доказани експертни познания в областта на правото, международната търговия и по други въпроси, попадащи в обхвата на настоящото споразумение, като в случая с председателя да имат опит и в арбитражното производство;
- б) да са независими от страните и да не са свързани, нито да приемат указания от някоя от тях;
- в) да действат в личното си качество и да не приемат указания от никоя организация или правителство по въпроси, свързани със спора; а също така
- г) да отговаря на изискванията в Кодекса за поведение.

ЧЛЕН 21.11

Замяна на арбитри

В случай че в рамките на арбитражно производство по настоящата глава някой от арбитрите в първоначалния състав на специалната група не е в състояние да участва, се оттегли от своята функция или се налага да бъде заменен, тъй като не отговаря на изискванията в Кодекса за поведение, се прилага процедурата, предвидена в член 21.8.

ЧЛЕН 21.12

Функции на специалните групи

Специалната група, сформирана по реда на член 21.7:

- а) подлага на обективна оценка отнесения пред нея въпрос, включително обективна оценка на фактите по случая и на приложимостта на попадащите в обхвата разпоредби, както и на съответствието на мерките, предмет на спора, с тези разпоредби;
- б) излага в решенията си фактическите и правни констатации, заедно с обосновката на всички негова констатации и заключения; а също така
- в) се консултира редовно със страните и осигурява адекватни възможности за намиране на решение по взаимно съгласие.

ЧЛЕН 21.13

Мандат

1. Освен ако страните са уговорили друго не по-късно от 10 дни след датата на сформирание на специалната група, мандатът на специалната група е, както следва: „да разгледа, в светлината на относимите попадащи в обхвата разпоредби на настоящото споразумение, посочения в искането за сформирание на специалната група въпрос, да се произнесе относно съвместимостта на въпросната мярка с относимите попадащи в обхвата разпоредби на настоящото споразумение и да излезе с доклад в съответствие с членове 21.18 и 21.19“.
2. В случай че страните се договорят за различен от посочения в параграф 1 мандат, те уведомяват специалната група за договорения мандат не по-късно от три дни след постигането на съгласие по него.

ЧЛЕН 21.14

Решение относно спешността

В случай че някоя от страните поиска това, специалната група взема не по-късно от 15 дни след датата на сформирането ѝ решение дали даден спор касае спешни въпроси.

ЧЛЕН 21.15

Процедура пред специалната група

1. Всяко изслушване от специалната група е публично, освен ако страните се уговорят за друго или ако изявленията или аргументите на някоя от страните съдържат поверителна информация. Изслушванията, протичащи при закрити врата, са поверителни.
2. Освен ако страните уговорят друго, страните редуват мястото на провеждане, като първото изслушване задължително се провежда в ответната страна.
3. Специалната група и страните третираат като поверителна всяка информация, предоставена на специалната група от някоя от страните и посочена като поверителна от тази страна. Когато въпросната страна представя на специалната група поверителна версия на своите писмени изявления, тя представя също така, ако другата страна поиска това, неповерително резюме на информацията, която се съдържа в нейните изявления и може да бъде публично оповестена, заедно с пояснение за причините, поради които неоповестената информация е поверителна.
4. Разискванията в рамките на специалната група остават поверителни.

5. На страните се дава възможност да присъстват на всички изложения, изявления, аргументи или възражения, представени в рамките на процедурата. Страните взаимно си предоставят всякаква информация или писмени изявления, представени пред специалната група, включително всякакви коментари по описателната част на междинния доклад, отговорите на въпросите на специалната група и писмените коментари на тези отговори.
6. Междинният доклад и окончателният доклад се изготвят, без да присъстват страните, и с оглед на предоставената информация и направените изявления. Арбитрите носят цялата отговорност за изготвянето на докладите и не делегират тази отговорност на което и да било друго лице.
7. Специалната група се стреми да взема решенията си, включително да изготвя окончателния си доклад, с консенсус. Тя може също така да взема решенията си, включително да изготвя окончателния си доклад, с обикновено мнозинство, когато е невъзможно да се стигне до конкретно решение с консенсус. Особените мнения на арбитрите не се публикуват.
8. Решенията на специалната група са окончателни и имат задължителна сила за страните. Те се приемат безусловно от страните. С тях не могат да бъдат разширявани или намалявани правата и задълженията на страните, произтичащи от настоящото споразумение. Те не трябва да се тълкуват като създаващи права и задължения за лицата.

ЧЛЕН 21.16

Правила за тълкуване

Специалната група тълкува попадащите в обхвата разпоредби в съответствие с обичайните правила за тълкуване на международното публично право, включително онези от тях, които са залегнали във Виенската конвенция за правото на договорите. Специалната група също така взема под внимание имащите отношение тълкувания в докладите на специалните групи и на Апелативния орган, приети от ОУС.

ЧЛЕН 21.17

Получаване на информация

1. По искане на една от страните или по собствена инициатива специалната група може да потърси от страните относима информация, която тя счита за необходима и подходяща. Страните отговарят бързо и изчерпателно на всяко искане за предоставяне на информация, отправено от специалната група.
2. По искане на една от страните или по собствена инициатива специалната група може да потърси от всякакви източници информация, в т.ч. поверителна информация, която тя счита за подходяща. Специалната група има също така правото да потърси становището на експерти, ако счете това за целесъобразно.

3. Физически лица от една от страните или юридически лица, установили се в една от страните, могат да представят на специалната група становища в качеството на *amicus curiae* в съответствие с процедурния правилник.

4. Всяка информация, получена от специалната група по реда и условията на настоящия член, се предоставя на разположение на страните, като страните могат да представят на специалната група коментари по тази информация.

ЧЛЕН 21.18

Междинен доклад

1. Не по-късно от 120 дни след датата на сформирание на специалната група тя представя на страните междинен доклад, съдържащ описателна част, а също нейните констатации и заключения, което дава възможност на страните да се запознаят с него. В случай че специалната група прецени, че не може да бъде спазен този срок, председателят на специалната група писмено уведомява за това страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която специалната група планира да представи своя междинен доклад. При никакви обстоятелства не се допуска забавяне с повече от 30 дни след крайния срок.

2. Не по-късно от 15 дни след датата на представяне на междинния доклад всяка от страните може да представи на специалната група писмени коментари и писмено искане да бъде преработен междинният доклад по отношение на конкретни негови аспекти. След като се запознае с всички писмени коментари и искания на страните във връзка с междинния доклад, специалната група може да внесе промени в своя доклад и да извърши евентуално допълнително проучване, каквото счете за целесъобразно.

3. При спешни случаи

- а) специалната група полага максимални усилия, за да представи своя междинен доклад не по-късно от 60 дни след датата на сформирането ѝ, но при всички обстоятелства представя междинния доклад до 75 дни след датата на сформирането ѝ, а от своя страна
- б) всяка от страните може да представи на специалната група писмени коментари и писмено искане да бъде преработен междинният доклад по отношение на конкретни негови аспекти, не по-късно от седем дни след датата на представяне на междинния доклад.

ЧЛЕН 21.19

Окончателен доклад

1. Специалната група представя на страните своя окончателен доклад не по-късно от 30 дни след датата на представяне на междинния доклад. В случай че специалната група прецени, че не може да бъде спазен този срок, председателят на специалната група писмено уведомява за това страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която специалната група планира да представи своя окончателен доклад. При никакви обстоятелства не се допуска забавяне с повече от 30 дни след крайния срок.

2. При спешни случаи специалната група полага максимални усилия, за да представи своя окончателен доклад не по-късно от 15 дни след датата на представяне на междинния доклад, но при всички обстоятелства представя своя окончателен доклад до 30 дни след датата на представяне на междинния доклад
3. Окончателният доклад включва адекватен анализ на всички писмени коментари и искания на страните във връзка с междинния доклад. Специалната група може да предложи в своя окончателен доклад по какъв начин да бъде изпълнено посоченото в окончателния доклад.
4. Страните публично оповестяват окончателния доклад в пълния му обем не по-късно от 10 дни след датата на представянето му, освен ако решат, с цел защита на поверителната информация, да го публикуват само частично или изобщо да не го публикуват.

ЧЛЕН 21.20

Изпълнение на посоченото в окончателния доклад

1. Ответната страна взема необходимите мерки за своевременното и добросъвестно изпълнение на посоченото в представения по реда на член 21.19 окончателен доклад.

2. Не по-късно от 30 дни след датата на представяне на окончателния доклад ответната страна уведомява страната ищец за продължителността на разумния срок за изпълнение на посоченото в окончателния доклад, като страните полагат усилия, за да се споразумеят за разумния срок, необходим за тази цел. В случай на разногласие между страните по въпроса за продължителността на разумния срок, не по-късно от 20 дни след датата на получаване на уведомлението, направено от страната ответник в съответствие с настоящия параграф, страната ищец може писмено да поиска от първоначално сформирания специална група да определи продължителността на разумния срок. Едновременно с това за въпросното искане се уведомява и ответната страна. Първоначално сформирания специална група уведомява страните за определената от нея продължителност не по-късно от 30 дни след датата на представяне на искането.
3. Продължителността на разумния срок за изпълнение на посоченото в окончателния доклад може да бъде удължена по взаимно съгласие на страните.
4. Ответната страна писмено уведомява страната ищец за постигнатия от нея напредък по изпълнението на посоченото в окончателния доклад поне един месец преди изтичането на разумния период от време за изпълнение на посоченото в окончателния доклад, освен ако страните се уговорят за друго.

ЧЛЕН 21.21

Преглед на изпълнението

1. Не по-късно от датата на изтичане на разумния срок за изпълнение на посоченото в окончателния доклад ответната страна уведомява страната ищец за предприетите от нея мерки, за да се съобрази с окончателния доклад.
2. В случай на разногласие относно съществуването на мерки, предприети с цел изпълнение на посоченото в окончателния доклад, или тяхната съгласуваност с попадащите в обхвата разпоредби, страната ищец може писмено да поиска от първоначално сформирания специална група да разгледа този въпрос. Едновременно с това за въпросното искане се уведомява и ответната страна.
3. В искането, посочено в параграф 2, се уточнява фактическото и правното основание за жалбата, в т.ч. мерките, предмет на спора, по такъв начин, че да стане ясно в какво се изразява несъвместимостта на тези мерки с въпросните попадащи в обхвата разпоредби.
4. Специалната група съобщава на страните решението си не по-късно от 90 дни след датата на отнасяне на този въпрос пред нея.

ЧЛЕН 21.22

Временни средства за защита в случай на неизпълнение

1. По искане на страната ищец страната ответник встъпва в консултации с оглед постигане на съгласие по взаимно удовлетворителна компенсация или евентуална алтернативна договореност, в случай че:
 - а) в съответствие с член 21.21 първоначално сформиранията специална група установи, че мерките, взети с цел изпълнение на посоченото в окончателния доклад, за които е уведомила ответната страна, са несъвместими с относимите попадащи в обхвата разпоредби;
 - б) ответната страна не уведоми за евентуално предприета мярка за изпълнение на посоченото в окончателния доклад преди изтичането на разумния срок, определен в съответствие с член 21.20, параграф 2, или
 - в) страната ответник уведоми страната ищец, че ѝ е практически невъзможно да изпълни посоченото в окончателния доклад в разумния срок, определен в съответствие с член 21.20, параграф 2.

2. В случай че страната ищец реши да не отправи искане в съответствие с параграф 1 или в случай че е отправено такова искане, но не е постигнато съгласие по взаимно удовлетворителна компенсация, нито по евентуална алтернативна договореност, в рамките на 20 дни след датата на получаване на искането, отправено в съответствие с параграф 1, страната ищец може писмено да уведоми страната ответник, че възнамерява да преустанови прилагането спрямо страната ответник на отстъпки или други задължения, произтичащи от попадащите в обхвата разпоредби. В уведомлението се уточнява до каква степен ще се разпростре планираното преустановяване на отстъпките или на други задължения.

3. Страната ищец има правото да приложи преустановяването на посочените в предходния параграф отстъпки или други задължения 15 дни след датата на постъпване на уведомлението от страната ответник, освен ако последната е поискала арбитраж в съответствие с параграф 6.

4. Преустановяването на отстъпки или други задължения:

- а) е равностойно по размер на пропуснатите ползи или причинените вреди от неизпълнението от ответната страна на посоченото в окончателния доклад, и
- б) може да се прилага за секторите, спрямо които е приложимо уреждане на спорове в съответствие с член 21.2 и които същевременно са различни от сектора или секторите, в които специалната група е установила наличието на пропуснати ползи или причинени вреди, по-специално когато страната ищец е на мнение, че подобно преустановяване е ефикасно за целите на насърчаване на изпълнението.

5. Преустановяването на отстъпки или други задължения, или компенсацията или евентуалната алтернативна договореност, посочени в настоящия член, имат временен характер и се прилагат само докато бъде отстранено установеното в окончателния доклад несъответствие на мярката с относимите попадащи в обхвата разпоредби или докато страните не постигнат съгласие по взаимно удовлетворителна компенсация или евентуална алтернативна договореност.

6. В случай че ответната страна счита, че преустановяването на отстъпките или на други задължения не е в съответствие с параграф 4, тази страна може писмено да поиска от първоначално сформиранията специална група да разгледа този въпрос не по-късно от 15 дни след датата на получаване на уведомлението, посочено в параграф 2. Едновременно с това за въпросното искане се уведомява и страната ищец. Първоначално сформиранията специална група уведомява страните за решението си по този въпрос не по-късно от 30 дни след датата на представяне на искането. Отстъпки или други задължения не могат да се преустановят преди първоначално сформиранията специална група да уведоми за решението си. Преустановяването на отстъпки или на други задължения трябва да е в съответствие с решението.

ЧЛЕН 21.23

Преглед на изпълнението след приемането на временни средства за защита

1. Непосредствено след уведомяването на страната ищец от страната ответник за предприетата мярка за изпълнение на посоченото в окончателния доклад:
 - а) когато правото да преустанови отстъпки или други задължения е било упражнено от страната ищец в съответствие с член 21.22, страната ищец прекратява преустановяването на отстъпки или на други задължения не по-късно от 30 дни след датата на получаване на уведомлението, с изключение на случаите, посочени в параграф 2, или
 - б) когато е била договорена взаимно удовлетворителна компенсация или алтернативна договореност, ответната страна може да прекрати прилагането на подобна компенсация или договореност не по-късно от 30 дни след датата на получаване на уведомлението, с изключение на случаите, посочени в параграф 2.

2. В случай че в срок от 30 дни след датата на получаване на уведомлението страните не постигнат съгласие по това дали мярката, за която е направено уведомление в съответствие с параграф 1, е в съответствие с относимите попадащи в обхвата разпоредби, страната ищец отправя писмено искане до първоначално сформиранията специална група да разгледа този въпрос. Едновременно с това за въпросното искане се уведомява и ответната страна. Страните се уведомяват за решението на специалната група не по-късно от 45 дни след датата на представяне на искането. В случай че специалната група реши, че мярката, за която е направено уведомление в съответствие с параграф 1, е в съответствие с относимите попадащи в обхвата разпоредби, преустановяването на отстъпките или на други задължения, или прилагането на компенсацията или на алтернативна договореност, се прекратява не по-късно от 15 дни след датата на решението. Когато е приложимо, нивото на преустановяване на отстъпки или задължения или нивото на компенсацията или на алтернативната договореност се адаптира с оглед на решението на специалната група.

ЧЛЕН 21.24

Спиране и прекратяване на процедурата

По съвместно искане на страните специалната група може да спре процедурата във всеки един момент за договорен от страните срок, който не надвишава 12 последователни месеца. В случай на подобно спиране съответните срокове се удължават със срока, за който е била спряна процедурата на специалната група. Специалната група възобновява процедурата по всяко време по съвместно искане на страните или в края на уговорения срок за спиране по писмено искане на някоя от страните. За искането се уведомява председателят на специалната група, както и другата страна, когато е приложимо. В случай че процедурата пред специалната група е била спряна в течение на повече от 12 последователни месеца, решението за сформирание на специалната група губи сила и процедурата пред специалната група се прекратява. Страните могат по всяко време да се споразумеят да се прекрати процедурата пред специалната група. Страните съвместно уведомяват за това споразумение председателя на специалната група.

РАЗДЕЛ Г

Общи разпоредби

ЧЛЕН 21.25

Администриране на процедурата за уреждане на спорове

1. Всяка от страните:
 - а) определя служба, която отговаря за администрирането на процедурата за уреждане на спорове по настоящата глава;
 - б) отговаря за работата и разходите на определената от нея служба, а също така
 - в) писмено уведомява другата страна за местонахождението на службата и координатите за връзка с нея не по-късно от три месеца след датата на влизане в сила на настоящото споразумение.
2. Независимо от разпоредбите на параграф 1, страните могат да се споразумеят съвместно да поверят на външен орган оказването на подкрепа за определени административни задачи, свързани с процедурата за уреждане на спорове по настоящата глава.

ЧЛЕН 21.26

Решение по взаимно съгласие

1. Страните могат по всяко време да стигнат до решение по взаимно съгласие по всякакъв спор измежду посочените в член 21.2.
2. В случай че в рамките на процедура пред специалната група или процедура по медиация се стигне до решение по взаимно съгласие, страните съвместно уведомяват за това решение председателя на специалната група или медиатора. Непосредствено след това уведомление се прекратява процедурата пред специалната група или процедурата по медиация.
3. Всяка от страните предприема необходимите мерки, за да изпълни решението по взаимно съгласие в уговорения срок.
4. Не по-късно от датата, на която изтича уговореният срок, изпълняващата страна писмено уведомява другата страна за евентуално предприетите от нея мерки за изпълнение на решението по взаимно съгласие.

ЧЛЕН 21.27

Избор на орган за разрешаване на спора

1. При възникването на спор във връзка с твърдение за несъвместимост на конкретна мярка със задължение, произтичащо от настоящото споразумение, и равностойно по своята същност задължение, произтичащо от друго международно споразумение, по което и двете страни са страна, в т.ч. Споразумението за СТО, страната ищец може да избере органа, пред който да се уреди спорът.
2. След като една от страните избере такъв орган и задейства съгласно настоящата глава или съгласно друго международно споразумение процедура за уреждане на спора по отношение на конкретната мярка, посочена в параграф 1, тази страна не може да задейства пред друг орган процедура за уреждане на спора по отношение на посочената конкретна мярка, освен ако първоначално избраният орган не е в състояние да се произнесе по въпросите, предмет на спора, поради юрисдикционни или процедурни причини.
3. За целите на параграф 2:
 - а) процедурите за уреждане на спорове по силата на настоящата глава се считат за задействани, когато някоя от страните поиска сформирането на специална група в съответствие с член 21.7, параграф 1;
 - б) процедурите за уреждане на спорове по силата на Споразумението за СТО се считат за задействани, когато някоя от страните поиска сформирането на специална група в съответствие с член 6 от ДППУС, а

в) процедурите за уреждане на спорове по силата на всяко друго споразумение се считат за задействани, когато някоя от страните поиска сформирането на специална група за уреждане на конкретния спор в съответствие с относимите разпоредби на въпросното споразумение.

4. Настоящото споразумение по никакъв начин не възпрепятства страните да прибегнат до преустановяване на отстъпки или на други задължения, разрешено от ОУС. Никоя страна не може да се позовава на Споразумението за СТО като основание, за да възпрепятства другата страна да преустанови отстъпки или други задължения съгласно попадащите в обхвата разпоредби.

ЧЛЕН 21.28

Срокове

1. Всички срокове, предвидени в настоящата глава, започват да текат от деня, следващ датата на акта или факта, за който се отнасят.

2. Всеки срок, посочен в настоящата глава, може да бъде променен във връзка с конкретен спор по взаимно съгласие на страните. Специалната група може по всяко време да предложи на страните да се промени всеки срок, посочен в настоящата глава, като посочва мотивите за предложението. По искане на една от страните специалната група решава дали да се промени срокът, посочен в член 21.18, параграф 2 и параграф 3, буква б), като посочва мотивите за това свое решение, наред с другото, с оглед на сложността на конкретния спор.

ЧЛЕН 21.29

Разноски

Освен ако страните не уговорят друго, разноските на специалната група, включително възнаграждението на арбитрите, влизащи в нейния състав, се поемат поравно от страните в съответствие с процедурния правилник.

ЧЛЕН 21.30

Процедурен правилник и кодекс за поведение

Процедурите пред специалната група, предвидени в настоящата глава, се провеждат в съответствие с Процедурния правилник на специална група и Кодекса за поведение на арбитрите, които се предвижда да бъдат приети от Съвместния комитет на първото му заседание в съответствие с член 22.1, параграф 4, буква е).

ГЛАВА 22

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 22.1

Съвместен комитет

1. С настоящото страните учредяват Съвместен комитет, който се състои от представители на двете страни.
2. Съвместният комитет провежда първото си заседание в тримесечен срок от датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Впоследствие Съвместният комитет заседава веднъж годишно, освен ако е уговорено друго от представителите на страните, а в спешни случаи — и по искане на някоя от страните. Съвместният комитет може да провежда заседанията си присъствено или при използване на други средства, по ред и условия, уговорени от представителите на страните.
3. Заседанията на Съвместния комитет се провеждат на ротационен принцип в Европейския съюз или Япония, освен ако е уговорено друго от представителите на страните. Съвместният комитет се съпредседателства от члена на Европейската комисия и от представител на Япония на ниво министър, отговарящи по въпроси, попадащи в обхвата на настоящото споразумение, или от съответните техни представители с делегирани правомощия за тази цел.

4. За да гарантира надлежното и ефикасно действие на настоящото споразумение, Съвместният комитет:

- а) подлага на преглед и осъществява наблюдение на прилагането и действието на настоящото споразумение, а при нужда прави подходящи препоръки към страните;
- б) осъществява надзор и координира, по целесъобразност, работата на всички специализирани комитети, работни групи и други органи, създадени по силата на настоящото споразумение, и им препоръчва евентуално необходими действия;
- в) без да се засягат разпоредбите на глава 21, се стреми да намира решение на проблеми, евентуално възникнали в рамките на настоящото споразумение, или да разрешава спорове, евентуално възникнали във връзка с тълкуването или прилагането на настоящото споразумение;
- г) подлага на обсъждане всеки друг въпрос, представляващ интерес в рамките на настоящото споразумение, за което представителите на страните евентуално са постигнали съгласие;
- д) приема на първото си заседание свой процедурен правилник; а също така
- е) приема на първото си заседание Процедурния правилник на специална група и Кодекса за поведение на арбитрите, посочени в член 21.30, както и Процедурата по медиация, посочена в член 21.6, параграф 2.

5. За да гарантира надлежното и ефикасно действие на настоящото споразумение, Съвместният комитет може да:

- а) създава или разпуска специализирани комитети, работни групи или други органи, различни от посочените в членове 22.3 и 22.4, и определя техния състав, функции и задачи;
- б) възлага отговорности на специализирани комитети, работни групи или други органи;
- в) предоставя на обществеността информация по въпроси, попадащи в обхвата на настоящото споразумение;
- г) препоръчва на страните евентуални изменения в настоящото споразумение или приема решения за изменение на настоящото споразумение в изрично предвидените в член 23.2, параграф 4 случаи;
- д) приема тълкувания на разпоредбите на настоящото споразумение, които са задължителни за страните и за всички специализирани комитети, работни групи и други органи, създадени по силата на настоящото споразумение, включително специалните групи, създадени в съответствие с глава 21; а също така
- е) при изпълнение на функциите си да взема всякакви други мерки, за които страните евентуално са постигнали съгласие.

ЧЛЕН 22.2

Решения и препоръки на Съвместния комитет

1. Съвместният комитет може да взема решения в случаите, предвидени в настоящото споразумение. Тези решения имат задължителна сила за страните. Всяка от страните взема необходимите мерки за изпълнение на взетите решения.
2. Съвместният комитет може да прави препоръки, които са от значение за прилагането и действието на настоящото споразумение.
3. Всички решения и препоръки на Съвместния комитет се вземат, съответно формулират, с консенсус и могат да бъдат приети на присъствено заседание или по писмен ред.

ЧЛЕН 22.3

Специализирани комитети

1. С настоящото се учредяват следните специализирани комитети под егидата на Съвместния комитет:
 - а) Комитетът по търговията със стоки;

- б) Комитетът по правилата за произход и митническите въпроси;
- в) Комитетът по санитарните и фитосанитарните мерки;
- г) Комитетът по техническите пречки пред търговията;
- д) Комитетът по търговията с услуги, либерализирането на инвестициите и електронната търговия;
- е) Комитетът по държавните поръчки;
- ж) Комитетът по интелектуалната собственост;
- з) Комитетът по търговията и устойчивото развитие;
- и) Комитетът по регулаторното сътрудничество, както и
- й) Комитетът за сътрудничество в областта на селското стопанство.

2. Отговорностите и функциите на специализираните комитети, посочени в параграф 1, съответно са определени в относимите глави от настоящото споразумение и могат да бъдат изменени по решение на Съвместния комитет, като техните отговорности остават в приложното поле на главите, за чието прилагане и действие те отговарят.

3. Освен ако е предвидено друго в настоящото споразумение, специализираните комитети:

- а) заседават веднъж годишно, освен ако е уговорено друго от представителите на страните в специализираните комитети, или по искане на една от страните или на Съвместния комитет;
- б) се състоят от представители на страните;
- в) се съпредседателстват, на подходящо равнище, от представителите на страните;
- г) провеждат заседанията си на ротационен принцип в Европейския съюз или Япония, освен ако е уговорено друго от представителите на страните в специализираните комитети, или при използване на други подходящи средства за комуникация;
- д) съгласуват помежду си графика на своите заседания и определят дневния им ред с консенсус; а също така
- е) вземат всички решения и правят препоръки с консенсус на присъствени заседания или по писмен ред.

4. Специализираните комитети могат да приемат свои процедурни правилници. Докато не приемат свои процедурни правилници е приложим *mutatis mutandis* процедурният правилник на Съвместния комитет.
5. Специализираните комитети могат да внасят предложения за решения за приемане от Съвместния комитет или да вземат решения в съответствие с относимите разпоредби на настоящото споразумение.
6. По искане на една от страните или ако бъде сезиран от компетентния специализиран комитет, Съвместният комитет може да разглежда въпроси, които не се били решени от компетентния специализиран комитет.
7. Всеки специализиран комитет своевременно уведомява Съвместния комитет за графика за провеждане и дневния ред на своите заседания и докладва пред Съвместния комитет резултатите и заключенията от всяко свое заседание.
8. Съществуването на специализиран комитет не е пречка за която и да било от страните да отнесе даден въпрос направо пред Съвместния комитет.

ЧЛЕН 22.4

Работни групи

1. С настоящото се създават Работна група по лозаро-винарските продукти и Работна група по моторните превозни средства и частите под егидата на Комитета по търговията със стоки. Отговорностите и функциите на тези работни групи са определени в член 2.35 и член 20 от приложение 2-В.
2. В съответствие с относимите глави могат да бъдат създадени следните работни групи:
 - а) *ad hoc* работни групи под егидата на Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки;
 - б) *ad hoc* технически работни групи под егидата на Комитета по техническите пречки пред търговията;
 - в) *ad hoc* работни групи под егидата на Комитета по регулаторното сътрудничество; а също така
 - г) техническа работна група по въпросите на хуманното отношение към животните под егидата на Съвместния комитет.

3. Освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго или освен ако е уговорено друго от представителите на страните в работните групи, работните групи:

- а) заседават веднъж годишно или по искане на една от страните или на Съвместния комитет;
- б) се съпредседателстват, на подходящо равнище, от представители на страните;
- в) провежда своите заседания на ротационен принцип в Европейския съюз или Япония, или при използване на други подходящи средства за комуникация според уговореното между представителите на страните в работните групи;
- г) съгласуват помежду си графика на своите заседания и определят дневния им ред с консенсус; а също така
- д) вземат всички решения и правят препоръки с консенсус на присъствени заседания или по писмен ред.

4. Работните групи могат да приемат свои процедурни правилници. Докато не приемат такива процедурни правилници е приложим *mutatis mutandis* процедурният правилник на Съвместния комитет.

5. Работните групи своевременно уведомяват компетентните специализирани комитети или Съвместния комитет, в зависимост от случая, за графика за провеждане и дневния ред на своите заседания. Те дават отчет за своята дейност на всяко заседание на компетентните специализирани комитети или на Съвместния комитет, в зависимост от случая.

6. Съществуването на работна група не е пречка за която и да било от страните да отнесе даден въпрос направо пред Съвместния комитет или компетентните специализирани комитети.

ЧЛЕН 22.5

Работа на специализираните комитети, работните групи или другите органи

При изпълнение на своите функции специализираните комитети, работните групи и другите органи, създадени по силата на настоящото споразумение, избягват дублирането на работата.

ЧЛЕН 22.6

Звена за контакт

1. Непосредствено след влизането в сила на настоящото споразумение всяка от страните определя звено за контакт за целите на прилагането на настоящото споразумение и съобщава на другата страна координатите за връзка, включително информация за съответните длъжностни лица. Страните своевременно се информират взаимно за всяка промяна в посочените координати за връзка.

2. Звената за контакт:

- а) изпращат и получават, освен ако в настоящото споразумение е предвидено друго, всички уведомления и цялата информация, които страните трябва взаимно да си предоставят по силата на настоящото споразумение;
- б) улесняват всякаква друга форма на комуникация между страните по всякакви въпроси, свързани с настоящото споразумение; а също така
- в) координират подготвителната работа във връзка със заседанията на Съвместния комитет.

ГЛАВА 23

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 23.1

Общ преглед

Без да се засягат съдържащите се в други глави разпоредби относно прегледа, страните подлагат на общ преглед прилагането и действието на настоящото споразумение през десетата година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение, или по време, уговорено от страните.

ЧЛЕН 23.2

Изменения

1. Настоящото споразумение може да бъде изменяно по взаимно съгласие на страните.
2. Подобни изменения влизат в сила на първо число от втория месец, или на която и да било по-късна дата, уговорена от страните, след датата, на която страните взаимно се уведомяват за това, че е приключило изпълнението на съответните техни приложими законови изисквания и процедури с оглед влизането в сила на тези изменения. Въпросното взаимно уведомление на страните се прави чрез размяна на дипломатически ноти между Европейския съюз и правителството на Япония.
3. В съответствие със съответните вътрешни законови процедури на страните Съвместният комитет може да приема решения за изменение на настоящото споразумение в случаите, посочени в параграф 4. Независимо от разпоредбите на параграф 2, преди да влязат в сила тези изменения се потвърждават чрез размяна на дипломатически ноти между Европейския съюз и правителството на Япония, освен ако страните са уговорили друго.

4. Параграф 3 се прилага по отношение на:
- а) приложение 2-А, при условие че измененията се правят в съответствие с изменението на Хармонизираната система и не включват промяна на ставките на митата, които се предвижда да се прилагат от една от страните за стоките с произход от другата страна в съответствие с приложение 2-А;
 - б) приложение 2-В, допълнения 2-В-1 и 2-В-2;
 - в) приложение 2-Д;
 - г) глава 3, приложения 3-А до 3-Е и допълнение 3-Б-1;
 - д) приложение 10;
 - е) приложение 14-А;
 - ж) приложение 14-Б, както и по отношение на
 - з) разпоредбите на настоящото споразумение, препращащи към разпоредби на международни споразумения или инкорпориращи тези разпоредби в настоящото споразумение, в случай на изменения в тези споразумения или последващи споразумения.

ЧЛЕН 23.3

Влизане в сила

Настоящото споразумение влиза в сила на първо число от втория месец след датата, на която страните взаимно се уведомяват за това, че е приключило изпълнението на съответните техни приложими законови изисквания и процедури с оглед влизането в сила на настоящото споразумение, освен ако страните са уговорили друго. Въпросното взаимно уведомление на страните се прави чрез размяна на дипломатически ноти между Европейския съюз и правителството на Япония.

ЧЛЕН 23.4

Прекратяване

1. Настоящото споразумение остава в сила, освен ако бъде прекратено в съответствие с параграф 2.
2. Всяка от страните може писмено да уведоми другата страна за намерението си да прекрати настоящото споразумение. Прекратяването поражда действие шест месеца след датата на получаване от другата страна на уведомлението, освен ако страните уговорят друго.

ЧЛЕН 23.5

Липса на пряко действие спрямо лица

Никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не може да се тълкува като предоставяща права или налагаща задължения на лица, без да се засягат правата и задълженията на лицата по силата на други разпоредби на международното публично право.

ЧЛЕН 23.6

Приложения, допълнения и бележки под линия

Приложенията и допълненията към настоящото споразумение са неразделна част от настоящото споразумение. От съображения за правна сигурност се уточнява, че и бележките под линия са неразделна част от настоящото споразумение.

ЧЛЕН 23.7

Бъдещи присъединявания към Европейския съюз

1. Европейският съюз уведомява Япония за всяка молба за присъединяване на трета държава към Европейския съюз.

2. В хода на преговорите между Европейския съюз и посочената в параграф 1 трета държава Европейският съюз:

- а) предоставя по искане на Япония, доколкото е възможно, всякаква информация по всякакви въпроси, попадащи в обхвата на настоящото споразумение; а също така
- б) взема под внимание всички опасения, изразени от Япония.

3. Съвместният комитет проучва евентуалните последици от присъединяването на трета държава към Европейския съюз за настоящото споразумение достатъчно време преди датата на присъединяването.

4. Доколкото това е необходимо, преди влизането в сила на споразумението за присъединяване на трета държава към Европейския съюз, страните:

- а) изменят настоящото споразумение в съответствие с член 23.2, или
- б) по решение на Съвместния комитет извършват всякакви други необходими адаптации или въвеждат преходни разпоредби по отношение на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 23.8

Автентични текстове

1. Настоящото споразумение е съставено в два оригинални екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки, шведски и японски език, като всички текстове са еднакво автентични, с изключение на приложение 2-А, част 2, списъците на Европейския съюз в приложения I—IV и приложение 10, част 2, раздел А, които са съставени в два оригинални екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език, като всички тези текстове са еднакво автентични.

2. В случай на различия в тълкуването, за меродавен се приема текстът на езика, на който е договорено настоящото споразумение.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните, надлежно упълномощени за тази цел, подписаха настоящото споразумение.

СЪСТАВЕНО в [МЯСТО] на [ДАТА] ден от [МЕСЕЦ], [ГОДИНА] година.

За Европейския съюз:

За Япония: